PE
1129
S6R5

REUSSNERA

Samouczek Polsko-Angielski

z opisaniem każdego wyrazu, jak się wymawia i pisze.

Najłatwiejsza metoda nauczenia się po angielsku w bardzo krótkim czasie.

Przerobił dla Polaków w Ameryce

EDWIN M. DYNIEWICZ.

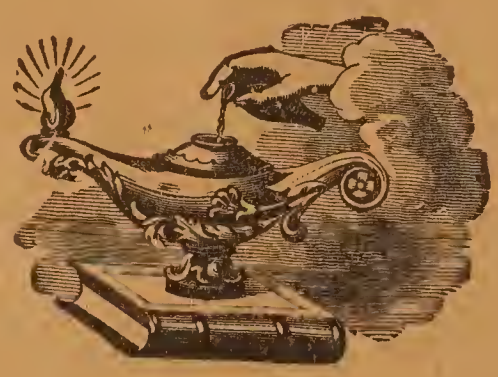

CHICAGO, ILLINOIS.
NAKŁADEM I DRUKIEM WŁADYSŁAWA DYNIEWICZA.

PE1129
.S6R5

©Cl. A 265541

O GŁOSKACH.

Alfabet angielski składa się z 26 głosek, czyli liter, a te są:
pisz: **Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn,**
wymów: **ej, bi, si, di, i, ef, dzi, ejć, aj, dziej, kej, el, em, en,**
pisz: **Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.**
wymów: **o, pi, kju, ar, es, ti, ju, wi, dobelju, eks, uaj, zed [zi].**

Głoski te dzielą się tak, jak w języku polskim na samogłoski: **a, e, i, o, u, y,** i na spółgłoski: **b, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, z.**

O samogłoskach.

Samogłoski dzielą się na pojedyńcze, jak: **a, e, i, o, u, y,** tudzież złożone, jak: **ai, au, ay; ea, ee, ei, eo, eou, ey; ie, iou; oa, oe, oi, oo, ou, oy; ue, ui.**

O wymowie samogłosek.

A, a, ma czworakie brzmienie:

1. **a** jak długie **ej** w wyrazie: name, imię, wymów: nejm.
2. **a** „ **a** w wyrazie far, daleko, wymów: far.
3. **a** „ **oa** ściśnione, w wyrazie: also, także, wymów: oalso.
4. **a** „ **e** krótkie w wyrazie: fat, tłusty, wymów: fet.

E, e, brzmi trojako:

1. **e** jak **i** np. w wyrazie: me, mnie wymów: mi.
2. **e** „ **e** krótkie „ send, posłać „ send.
3. **e** nie wymawia się wcale na końcu np. „ love, kochać „ lov.

I, i, brzmi:

1. **i** jak **aj** „ mine, mój „ majn.
2. **i** „ **i** „ give, daj „ giv.
3. **i** „ **y** lub **e** „ bird, ptak „ byrd i berd.

O, o, brzmi czworako:

1. **o** jak **o** długie „ old, stary „ ould.
2. **o** „ **a** krótkie „ fox, lis „ fax.
3. **o** „ **u** długie „ move, ruszać „ muuw.
4. **o** „ **u** krótkie „ doing, czyniący „ duing.

Często **o** zupełnie się nie wymawia w zgłoskach końcowych np. person, osoba, cotton, bawełna, wymów: persn, kattn.

U, brzmi trojako:

1. **u** jak **ju** w wyrazie: tube, rura wymów: tjub.
2. **u** „ **u** „ full, pełen „ full.
3. **u** „ **u** długie lub **uu** „ true, prawda „ truu.

Po głosce **g**, wcale się nie wymawia **u**, np. guard straż wymów: gard.

Y, brzmi trojako:

1. **y** jak **y** polskie w wyrazie: city, miasto wymów: syty.
2. **y** „ **j** „ „ yoke, jarzmo „ jouk.
3. **y** „ **aj** „ „ sky, niebo „ skaj.

Wymowa samogłosek złożonych.

ai	jak	**ej** długie	np. w wyrazie:	pain, ból	wymów:	pejn.
au	„	**oa**	„	fault, błąd	„	foalt.
aw	„	**oa**	„	law, prawo	„	loa.
ay	„	**ej** długie	„	day, dzień	„	dej.
ae	„	**e** krótkie	„	bread, chleb	„	bred.
ea	„	**ej**	„	great, wielki	„	grejt.
ea	„	**a** długie	„	heart, serce	„	hart.
ea	„	**i** (*ij*) długie	„	read, czytaj	„	rijd.
ee	„	**i** (*ii*) długie	„	bee, pszczoła	„	bi.
ei	„	**i** (*ij*)	„	receive, otrzymać	„	rissijw.
ei	„	**ej** długie	„	eight, ośm	„	ejt.
eo	„	**i** (*ij*) długie	„	people, lud	„	pijpl.
eou	„	**ios** (*jos*)	„	righteous, prawy	„	rajtios.
eu	„	**ju**	„	Europe, Europa	„	jurop.
ew	„	**ju**	„	new, nowy	„	nju.
ey	„	**i** (*ij*) długie	„	key, klucz	„	kij.
ey	„	**ej** (*ee*) długie	„	they, oni	„	*d*ej.
ie	„	**e** krótkie	„	friend, przyjaciel	„	frend.
ie	„	**i** „	w końcówkach **ied, ies.**			
ie	„	**i** długie (*ij*)	„	field, pole	„	fijld.
ie	„	**aj**	„	crie, krzyczeć	„	kraj.
ieus	„	**ius**	„	serious, poważny	„	sirius.
oa	„	**ou** długie	„	road, droga	„	roud.
oe	„	**ou**	„	foe, wróg	„	fou.
oi	„	**oj**	„	void, próżny	„	wojd.
oo	„	**u** krótkie	„	book, książka	„	buk.

oo	jak	**u** (*uu*) długie	np. w wyrazie:	foot, noga	wymów:	fut.
oo	,,	**ou** (*oo*)	,,	door, drzwi	,,	dour.
oo	,,	**o**	,,	flood, powódź	,,	flod.
ou	,,	**au**	,,	house, dom	,,	haus.
ou	,,	**u** (*uu*) długie	,,	your, wasz	,,	juur.
ow	,,	**au**	,,	cow, krowa	,,	kau.
ou	,,	**o** krótkie	,,	young, młody	,,	jong.
ou	,,	**ou** (*oo*)	,,	mould, forma	,,	mould.
ought	,,	**oa** (*oo*)	,,	ought, powinien	,,	oat.
oy	,,	**oj**	,,	boy, chłopiec	,,	boj.
ue	,,	**u**	,,	blue, błękitny	,,	blu.
ui	,,	**u** (*uu*) długie	,,	fruit, owoc	,,	fruut.

Wymowa spółgłosek.

b,	jak polskie **b**	np. w wyrazie:	bring, przynieść	wymów:	bring.
b,	nie wymawia się przed **t**	,,	debt, dług	,,	det.
c,	jak **k**, przed **a**, **o**, **u**,	,,	cat, kot	,,	ket.
c,	,, **s** przed **e**, **i**, **y**,	,,	cell, cela	,,	sell.
ch,	,, **ć** po **l**, **n**,	,,	french, francuzki	,,	frenć.
ch	,, **k**, w wyrazach obcych	,,	chris, krzyształ	,,	kris.
cia, **cie** jak **sie**			sociable, stosowny	,,	sosiebi.
d,	jak **t**, w końcówkach **ed** po **c**, **ch**, **f**, **k**, **p**, **s**.				
f,	jak polskie **f**,	np. w wyrazie:	finger, palec	,,	finger
g,	,, ,,	**g**, przed **a**, **o**, **u**,	,,	galopp, galop	,,	gelop
g	,, ,,	**dz** przed **e**, **i**, **y**,	,,	giber, szyderca	,,	dziber.
gh	,, ,,	**f**, na końcu słów	,,	laugh, śmiech	,,	loaf.
h,	jest nieme		,,	hour, godzina	,,	aur.
h	jak polskie **h**		,,	helmet, hełm	,,	helmet.
j,	jak **dz**		,,	jest, żart	,,	dziest.
k	,, polskie **k**		,,	kill, zabić	,,	kill.
kn	,, samo **n**		,,	know, znać	,,	nou.
l	,, **l**		,,	leg, noga	,,	leg.
l	się nie wymawia między **a i k**, **a i m**	np.	walk, iść	,,	uak.
m	jak **m**	w wyrazie:	mouse, mysz	,,	maus.
n	,, **n**	,,	none, żaden	,,	non.
mn	,, **m** na końcu wyrazów	,,	condemn, potępić	,,	kondemm.
p	,, polskie **p**	,,	pie, pasztet	,,	paj.
ph	,, **f**	,,	pheasant, bażant	,,	fezent.
q	,, **ke**	,,	quit, wolny	,,	kuit.
r	,, **r**	,,	rain, deszcz	,,	rejn.
s	,, **s**	,,	sabre, szabla	,,	sejbr.
s	,, **z** po **b**, **d**, **g** i **e**				
sia	,, **szia**	,,	Russia, Rossya	,,	roszia.

sion jak **szion** np. w wyrazie: possesion, posiadłość, wymów: pozeszion
sh „ **ś** lub **si** „ shade, cień „ siejd
t „ **t** przed **a, e, i** „ take, brać „ tejk.
t się nie wymawia po **s**, przed **en**, w wyrazie listen, słuchać, wymów: lisn.

O wymawianiu **th.**

Ucząc się po angielsku, najtwardszy orzech do zgryzienia zdaje się być dokładne wymawianie **th;** ale jak to powiadają: "Chcącemu niema nic trudnego." Każdy uczący się, który tylko zechce się pilnie przykładać do nauki, w bardzo krótkim czasie może się tego nauczyć i wymawia **th** prawie jak rodowity Amerykanin albo Anglik.

Do otrzymania pożądanego w tym względzie skutku, potrzeba koniecznie praktyki. Z książek i rozmaitych opisywań nauczyć się tego dokładnie prawie niepodobna. Amerykanin lub Anglik z chęcią pokaże każdemu uczącemu się angielskiego języka sposób wymawiania **th;** kilka takich praktycznych wskazań znaczą więcej aniżeli najuczeńszy opis.

Ale dla Polaków uczących się po angielsku w stronach, gdzie ani Amerykanów ani Anglików niema, możemy przytoczyć tu uwagę, że wymawianie **th** bardzo jest podobne do syczenia gęsi. Koniec języka wkłada się między zęby, np. *th-th-at (that); th-th-is; (this)*; *th-th-imble (thimble); th-th-irty (thirty);* po wymówieniu **th,** język się natychmiast wymyka z pomiędzy zębów, wymawiając pozostające litery.

Cudzoziemcy, najwięcej przez niedbałość wymawiają **th** jak „di" albo „zi", ale brzmienie jednego i drugiego żadnego podobieństwa do prawdziwego wymawiania niema; Amerykanie wszelakoż są już przyzwyczajeni słuchać tej błędnej wymowy, że nic z tego sobie nie robią, ale przecież powinnością każdego uczącego się jest pokonać tę trudność. Pilny uczeń, w jednym miesiącu praktyki, z pomocą rodowitego Amerykana, zwycięży tę pozorną niemożebność. Do ćwiczenia się, podajemy następujący przykład:

Theopolis: „Thistle, the succesfull thistle sifter, thrust three thousand thistles through the thick of this thumb".

Gdzie przypada w wymowie "th" będziemy podawać literę "d" odmiennym drukiem, ażeby odróżnić od wymowy litery "d," n. p. gdzie wywowa jest podana w prostych literach jak „eny*d*ing" podawać będziemy literę "*d*" pochylone, a gdzie wymowa podana jest pochylonemi głoskami jak "*eny*d*ing*" to będziemy podawać proste "d."

tia jak **sze** w wyrazie circumstantial, okoliczny, wymów: serkomstenszel.
tion „ **szion** „ position, pozycya „ poziszion.
w „ **ui** „ we, my „ ui.
w, się nie wymawia przed **r**, i **h**, w wyrazie: wrong, błąd, whole, cały, wymów: rong, houl.
x jak **ks** np. w wyrazie: vexation, dokuczenie, wymów: wekseszion.

x	„	gz	„	exert, wysilać	„ egzert.
x	„	s na początku	„	Xantipe, Ksantypa	„ sentip.
z	„	z	„	zero, zero	„ zero.
z	„	ź	„	glazer, szklarz, azure, błękit	„ glejzer, eziur.

O używaniu **You.**

You, zawsze się używa w angielskim języku, mówiąc do drugiej osoby i właściwie znaczy **wy**. W potocznej mowie i w pisaniu *you* stoi także za **pan, pani, waćpan** i **ty**. Kwakry tylko (religijna sekta) używają, choćby i do króla *thee* i *thou*, to jest wyraźnie ty.

Naprzykład:

Czy pan pamiętasz?	W każdym razie mówi się:
Czy pani pamiętasz?	
Czy waćpan pamiętasz?	*Do you remember.*
Czy ty pamiętasz?	
Czy wy pamiętacie?	

O Akcencie.

Akcent w języku angielskim przy wyrazach wielozgłoskowych spoczywa zwykle na pierwszej zgłosce.

Samogłoski złożone wymawia się zwykle dłużej niż pojedyńcze.

UWAGI PRZEDWSTĘPNE.

1. W języku angielskim jest 10 części mowy, z których tu wymienimy najpotrzebniejsze.

2. Rodzajnik czyli przedimek jest dwojaki, t. j. określający **the** i nieokreślający **a** lub **an**.

3. Rodzajnik określający **the**, kładzie się przed rzeczownikami dokładnie znanymi, np. the man, człowiek, którego znam; zaś rodzajnik nieokreślony **a** i **an**, przed rzeczownikami nieznanymi, nieokreślonymi, np. a man, człowiek, którego nie znam.

Rodzajnik **a**, kładzie się przed rzeczownikami zaczynającymi się od spółgłosek, a często także od samogłosek **u, eu, ew**, jeżeli się wymawiają za **ju**, np. a table, stół, a utility, użyteczność, wymów: e tebl, e jutility. Zaś rodzajnik **an**, kładzie się przed wyrazami zaczynającymi się od samogłoski, a czasem i od **h**, np. an agent, ajent; wymów: edzient; an hour, godzina; wymów: en aur.

4. Rodzaj rzeczowników angielskich jest wprawdzie trojaki, lecz na oznaczenie tych wszystkich trzech rodzajów służy tylko jeden wyraz rodzajowy **the**, lub **a** i **an**, np. the son, syn; the sister, siostra; the child, dziecko; wymów: de son, de sister, de ciajld

5. Słowa angielskie nie mają wyraźnych cech końcowych w trybie bezokolicznym, lecz przez dodanie wyrazu **to**, do jakiego bądź wyrazu, utwarza się tryb bezokoliczny, np. to bring, przynieść; to have, mieć; wymów: tu bring, tu hew.

6. Duże litery pisze się na początku wyrazów imion własnych, tudzież przymiotników pochodzących od imion własnych bez różnicy, nareszcie nazwy dni w tygodniu, miesięcy, świąt i samogłoska **I**, w znaczeniu **ja**.

UWAGA. Dla ułatwienia początkującym naukę, podajemy z początku rzeczowniki z rodzajnikiem nieokreślonym i inne wyrazy takie, które nie robią trudność w wymowie. Wyrazy w nawiasach oznaczają wymowę po polsku.

Lekcya I. First lesson (*ferst lessn*).

Syn, a son *(e son)*;
siostra, a sister *(e syster)*;
wuj, an uncle *(en onkl)*;
dom, a house *(e haus)*;
dobry, good *(gud)*;
mały, little *(littl)*; small *(smoall)*;
mieć, to have *(tu hew)*;
ja, I *(aj)*; wy, you *(ju)*;
mój, my *(maj)*; wasz, your *(juur)*;
tak jest, yes *(jes)*; pan, sir *(syr, ser)*;
ja mam, I have *(aj hew)*;
ja kocham I love *(aj low)*;
czy mam? have I *(hew aj?)*;
duży syn, great son *(grejt son)*; lub tall son *(toal son)*;
duży dom, large house *(lardż haus)*;
chłopiec, a boy *(e boj)*;
dziecko, a child *(e ciajld)*;
ciotka, an aunt *(en oant)*;
książka, a book *(e buk)*;
zły, ill *(ill)*; i, and *(end)*;
duży, great *(grejt)*; large *(lardż)*;
kochać, to love *(tu low)*;
tak panie, yes sir *(jes syr)*;
ty masz, you have *(ju hew)*;
ty kochasz, you love *(ju low)*,
czy masz? have you *(hew ju?)*;
małe dziecko, little child *(littl ciajld)*;
mały dom, small house *(smoal haus)*;
czy kochasz? do you love?

7. Rzeczowniki angielskie poznaje się łatwo ztąd, że je poprzedza zawsze wyraz rodzajowy **the** lub **a** i **an**. Przymiotniki zawsze się kładzie przed a nie po rzeczownikach; jednakże przymiotniki nie zmieniają wcale zakończenia tak co do liczby i rodzaju, jak również i przypadku, np. good son, dobry syn; good sister, dobra siostra; good child, dobre dziecko.

8. Każde pytanie w języku angielskim zaczyna się od słowa **do**, które się kładzie przed każdem słowem dowolnem, wyjąwszy słowo **have** i wszystkie inne słowa posiłkowe, przy których wyraz **do**, jest niepotrzebny; to się przy dalszych lekcyach okaże wyraźniej, np. czy kochasz? do you love? czy masz? have you?

Cwiczenie 1.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Have you a son? 2. Yes sir, I have a good son. 3. Have you a sister? 4. I have a good sister. 5. Do you love my boy? 6. Yes sir, I love your boy. 7. Do you love my little boy? 8. I love your little boy.	1. hew ju e son? 2. jes, syr, aj hew e gud son. 3. hew ju e syster? 4. aj hew e gud sister. 5. du ju low maj boj? 6. jes syr, aj low juur boj. 7. du ju low maj littl boj? 8. aj low jur littl boj.	1. Czy masz syna? 2. Tak, panie, mam dobrego syna. 3. Czy masz siostrę? 4. Mam dobrą siostrę. 5. Czy kochasz mego chłopca? 6. Tak panie, kocham twojego chłopca. 7. Czy kochasz mego małego chłopca? 8. Kocham

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
9. Do you love my uncle? 10. I love your uncle and your aunt. 11. Have you my book? 12. I have your little book. 13. Have you a good child? 14. I have a good child.	9. du ju low maj onkl? 10. aj low jur onkl end jur oant. 11. hew ju maj buk? 12. aj hew jur littl buk. 13. hew ju e gud ciajld? 14. aj hew e gud ciajld.	małego chłopca. 9. Czy kochasz mego wuja? 10. Kocham twojego wuja i twoją ciotkę. 11. Czy masz moją książkę? 12. Mam małą książkę. 13. Czy masz dobre dziecko? 14. Mam dobre dziecko.

Cwiczenie 2.

1. Ja mam syna. 2. Ty masz siostrę. 3. Czy masz syna? 4. Tak panie, mam syna. 5. Czy masz siostrę? 6. Tak panie, mam małą siostrę. 7. Czy kochasz swego (your) wuja? 8. Kocham mego wuja i moję ciotkę. 9. Czy masz dobrą książkę? 10. Mam dobrą małą książkę. 11. Czy masz duży dom? 12. Mam mały i wielki dom. 13. Czy kochasz moje dziecko? 14. Ja kocham twoje (your) dziecko. 15. Czy kochasz mego chłopca? 16. Kocham twojego chłopca.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Charles asks his ill friend Paul: 2. "Why do you not send for a doctor?" 3. Paul answers: 4. "Because I am very ill and I do not wish to die."	1. ciarls asks his ill frend Paul: 2. huaj du ju nat send for e dakter? 3. Paul ensers: 4. bikauz aj em veri ill end aj du not uisz tu daj.	1. Karol pyta swego chorego przyjaciela Pawła: 2. "Dlaczegoż nie posyłasz po doktora?" 3. Paweł odpowiada: 4. "Ponieważ jestem bardzo chory i nieżyczę sobie umrzeć".

Przestroga.

Uczniowie pragnący robić szybkie postępy w nauce, powinni się pilnie wyuczyć wszystkich wyrazów umieszczonych w słowniczkach przed każdem ćwiczeniem. Ułatwić sobie mogą uczniowie nauczenie się wyrazów, czytając słowniczek z góry na dół i odwrotnie z dołu do góry, gdyż takim sposobem powtarza się wyrazy podwójnie. Najłatwiejszy jednak sposób uczenia się jest, jeżeli uczeń sobie przyswoi 2, później 3, 4, 5 i t. d. wyrazów, powtarzając zawsze te, których się już nauczył.

Dalej, nie trzeba się zbyt śpieszyć do następujących lekcyi, dopóki się poprzedniej doskonale nie nauczy. Każde ćwiczenie powinien uczeń opracować pisemnie t. j. przetłómaczyć, następnie przeczytać głośno i z uwagą czy nie popełnił błędu. Dla osób pragnących uczyć się bez pomocy nauczyciela, zalecamy uczyć się przynajmniej we dwóch, gdyż popełnione błędy przez jednego ucznia, spostrzeże drugi. Jeżeli się zaś lekcye odbywają przy pomocy nauczyciela, to powinien tenże zalecać uczniom, aby się do lekcyi poprzednio w ten sposób przygotowywali, iżby ćwiczenia polskie czytali tylko w myśli, a przed nauczycielem wydawali głośno po angielsku, gdyż tym sposobem nabędą wprawy w konwersacyi. Po przetłómaczeniu w ten sposób ćwiczenia, nauczyciel powinien dawać uczniom pytania z opracowanego ćwiczenia po angielsku. Toż samo powinni robić uczniowie między sobą, gdy się uczą bez nauczyciela. Jeżeli uczeń nie może odrazu odpowiedzieć trafnie na pytanie, to trzeba powtarzać pytanie i odpowiedź tak długo, aż będzie w stanie odpowiadać bez błędu.

Przed rozpoczęciem lekcyi powinien nauczyciel najpierw wysłuchać uczniów ze słowniczków i podanych objaśnień, a jeżeli wyrazów nie umieją dobrze, kazać im powtarzać tak długo, aż je zapamiętają, a następnie przystąpić do tłómaczenia. Jeżeli jedno ćwiczenie jest za wielkie na jedną lekcyę, to można je podzielić na dwie lub trzy części, stosownie do zdolności uczniów. Nauczyciel może podyktować zdolniejszym uczniom jeszcze więcej wyrazów, stosownych do wskazanego prawidła i kazać opracować z nich ćwiczenia. Dla uczniów pracujących bez pomocy nauczyciela, będzie dołączony na końcu książki klucz rozwiązujący wszystkie ćwiczenia polskie w 24 lekcyach.

Lekcya II. Second lesson (*sekend lessn*).

Przyjaciel, a friend *(e frend)*;
kapelusz, a hat *(e het)*;
szklanka, a glass *(e glass)*;
pióro, a pen *(e pen)*;
papier, paper *(pejper)*;
złoto, gold *(gold)*;
srebro silver, *(sylwer)*;
wielki, large *(lardź)*;
stary, old *(oold)*; stalowy, steel *(stijl)*;
bogaty, rich *(ryć)*;
chwalić, to praise *(tu prejz)*;
kupić, to buy *(tu baj)*;
nie, no i not *(noo i not)*;
ja widzę, I see *(aj si)*;

nieprzyjaciel, an enemy *(en enemi)*.
laska, a stick *(e stik)*;
butelka, a bottle *(e boattl)*;
wstążka, a ribbon *(e ribbn)*;
zegarek, a watch *(e uać)*;
złoty, gold lub golden;
srebrny, silver *(silwer)*;
mały, small *(smoall)*;
młody, young *(jong)*;
biedny, poor *(puur)*;
widzieć, to see *(tu si)*;
sprzedać, to sell *(tu sell)*;
jeszcze nie, not yet *(natjet)*;
ja nie widzę, I do not see;
(aj du not si);

9. Z rzeczowników materyalnych tworzą się przymiotniki bez zmiany nawet końcówek, np. stal, steel; stalowy, steel; w niektórych jednak dodaje się **n** lub **en**, np. gold, złoto; gold lub golden, złoty, i t. p.

10. W zdaniach przeczących kładzie się wyraz **not**, po słowie i dodaje się w każdem zdaniu przeczącem wyraz **do**, które musi poprzedzać wyraz **not**, przed każdem dowolnem słowem, wyjąwszy słowo **have** i wszystkie inne słowa posiłkowe, np. nie chwalę, I do not praise; nie widzę, I do not see; nie mam, I have not; i t. d.

11. W języku angielskim nie można nigdy opuszczać zaimków osobistych; I, you, i t. d. przed słowami, tak jak w języku polskim.

12. W języku angielskim brakuje zaimków dzierżawczych zwrotnych: swój, swoja, swoje; przeto te polskie zaimki tłómaczy się na angielskie przez zwyczajne zaimki dzierżawcze, np. mój, swój, my; swój, your, i t. p.

Cwiczenie 3.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Have you a friend? 2. Yes, sir, I have a good friend. 3. Have you a great enemy? 4. No, I have no enemy. 5. Do you praise your sister? 6. I do not praise my sister. 7. Do you sell your old hat? 8. I do not sell my old hat. 9. Do you see my stick. 10. I do not see your stick. 11. Do you buy my glass? 12. I buy your glass and your bottle. 13. Have you my silver pen? 14. I have not your silver pen. 15. Do you sell your gold *(golden)* watch? 16. I do not sell my gold watch.	1. hew ju e frend? 2. jes, syr, aj hew e gud frend. 3. hew ju e grejt enemy 4. noo, aj hew no enemi 5. du ju prejz jur sister? 6. aj du not prejz maj sister. 7. du ju sel jur old het? 8. aj du not sel maj old het. 9. du ju si maj stik? 10. aj du not si jur stik. 11. du ju baj maj gless? 12. aj baj jur gless end jur battl. 13. hew ju maj silwer pen? 14. aj hew not jur silwer pen. 15. du ju sel jur gold *(goldn)* uać? 16. aj du not sel maj gold uać.	1. Czy masz przyjaciela? 2. Tak panie, mam dobrego przyjaciela. 3. Czy masz wielkiego nieprzyjaciela? 4. Nie, ja nie mam nieprzyjaciela. 5. Czy chwalisz swą siostrę? 6. Nie chwalę mej siostry. 7. Czy sprzedajesz swój stary kapelusz? 8. Ja nie sprzedaję mego starego kapelusza 9. Czy widzisz mój kij? 10. Nie widzę twojego kija. 11. Czy kupujesz moją szklankę? 12. Kupuję twoją szklankę i twoją butelkę. 13. Czy masz moje srebrne pióro? 14. Nie mam twojego srebrnego pióra. 15. Czy sprzedajesz swój złoty zegarek? 16. Ja nie sprzedaję mego złotego zegarka.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
17. Do you sell a gold ribbon? 18. I do not sell a gold ribbon, I sell a gold watch.	17. du ju sell e gold ribbn? 18. aj du nat sel e gold ribbn, aj sel e gold uać.	17. Czy sprzedajesz złotą wstążkę? 18. Nie sprzedaję złotej wstążki, ja sprzedaję złoty zegarek.

Cwiczenie 4.

1. Czy masz stalowe pióro *(a steel pen)*? 2. Tak jest, mam stalowe pióro i złoty zegarek. 3. Czy masz dużą butelkę? 4. Ja nie mam dużej butelki, ja mam małą szklankę. 5. Czy chwalisz mego małego syna? 6. Ja chwalę twojego małego syna i twoją młodą siostrę. 7. Czy widzisz mego starego przyjaciela? 8. Ja widzę twojego przyjaciela i mego wielkiego nieprzyjaciela. 9. Czy chwalisz mojego młodego wuja? 10. Chwalę twojego młodego wuja i twoją dobrą ciotkę. 11. Czy widzisz mego bogatego przyjaciela? 12. Ja jeszcze nie widzę *(I do not yet see)* twojego przyjaciela. 13. Czy kupujesz mój stary dom? 14. Ja kupuję twój stary dom i twój mały kapelusz. *(Tłómacz na angielskie)*.

1. Charles asks his ill friend Paul: 2. "Why do you not send for a doctor?" 3. Paul answers: 4. "Because I am very ill and I do not wish to die".

Lekcya III. Third lesson (d*yrd lessn*).

Nóż, a knife *(e naif)*;
stół, a table (*e tejbl)*;
bót, a boot *(e buut)*;
koń, a horse *(e hors)*;
stary, old (*oold)*; piękny, fine *(fajn)*;
ładny, handsome (*hendsom)*;
który, which *(huicz)*;
on, he *(hi)*; go, him *(him)*;
ty, thou (d*au)*; my, we *(ui)*;
czy, czyli, or *(or)*; lecz, but *(bot)*;
pani, madam *(medem)*,
brać, to take (*tu tejk*);
nosić, to wear *(tu uer)*;
ty masz, thou hast *(dau hest)*;
on ma, he has *(hi hes)*
ona, ono ma, she, it has (*szi, it hes)*;
widelec, a fork *(e fork)*;
pokój, a room *(e ruum)*;
trzewik, a shoe (*e siu*);
pies, a dog (*e dog*)
nowy, new *(nju)*;
brzydki, ugly (*ogli)*
co, który? what (*huat*)?
ona, she (*szi)*; ono, it (*it*);
oni, one, they (d*ej)*;
tylko, only (*only)*;
tak pani, yes madam *(jes medem*);
szukać, to seek (*tu syjk*);
przynieść, to bring (*tu bring*);
ty kupujesz, thou buyest (d*au bajest)*;
on kupuje, he buys (*hi bajs*);
ona, ono kupuje, she, it buys (*szi, it bajs*);

my mamy, we have (*ui hew*);
wy macie, you have (*ju hew*)
oni mają, they have (*dej hew*);
czy on ma? has he (*hes hi*)?
on nie ma, he has not (*hi hes not*);
nieść, to carry (*tu kerri*);

kupujemy, we buy (*uj baj*);
wy kupujecie, you buy (*ju baj*);
oni kupują, they buy (*dej baj*);
czy on kupuje? does he buy (*dos hi baj*);
on nie kupuje, he does not buy (*hi dos nat baj*).

13. Słowa angielskie kończą się w czasie teraźniejszym w 2-ej osobie liczby pojedyńczej na **st**, a w 3-ej osobie na **s**, w innych zaś osobach tak samo jak w trybie bezokolicznym. Słowa nieprawidłowe robią niektóre małe zboczenia od tego prawidła, o czem będzie później.

14. Wyraz **what, który** lub **co**, używa się w pytaniu o osoby zaś **which**, w pytaniach o rzeczy; jednakże często się używa **which**, zamiast **what** w pytaniach o osoby, np. który chłopiec? what lub which boy? który dom? which house?

Cwiczenie 5.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Have you a knife? 2. Yes sir, I have a silver knife. 3. Has your sister a large table? 4. Yes, madam she has a large table. 5. Has your son a boot? 6. No, madam, he has no boot. 7. Do you buy a young horse? 8. Yes, madam, I buy a young horse, but, I sell an old horse. 9. Does your aunt take my silver fork? 10. No, madam, she does not take your silver fork, but she takes your steel pen. 11. Has your child a new shoe? 12. Yes, it has a new shoe. 13. Does your friend seek a large room? 14. Yes,	1. hew ju e najf? 2. jes, syr, aj hew e silver najf. 3. hes jur sister e lardź tejbl? 4. jes, medem, szi hes e lardź tejbl. 5. hes jur son e buut? 6. no medem, hi hes no buut. 7. du ju baj e jong hors? 8. jes medem, aj baj e jong hors, bot aj sel en oold hors. 9. dos jur oant tejk maj silver fork? 10. Noo medem, szi dos nat tejk jur silver fork bot szi teks jur styjl pen. 11. hes jur ciajld e nju siu? 12. jes, it hes e nju siu. 13. dos jur frend syjk e lardź ruum? 14. jes, hi syjks e lardź ruum	1. Czy masz nóż? 2. Tak panie, mam srebrny nóż. 3. Czy ma twoja siostra duży stół? 4. Tak, pani, ona ma duży stół. 5. Czy ma twój syn bót? 6. Nie, pani, on nie ma bóta. 7. Czy kupujesz młodego konia? 8. Tak, pani, ja kupuję młodego ale, sprzedaję starego konia. 9. Czy bierze twoja ciotka mój srebrny widelec? 10. Nie pani, ona nie bierze twojego srebrnego widelca, lecz bierze twoje stalowe pióro. 11. Czy ma twoje dziecko nowy trzewik? 12. Tak, ono ma nowy trzewik. 13. Czy twój przyjaciel szuka dużego pokoju? 14. Tak jest, on szuká dużego pokoju i ła-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
he seeks a large room, and a fine house. 15. Do you take my dog, or my horse? 16. I take only your horse. 17. Which table do you carry? 18. I carry a large table. 19. What do you bring? 20. I bring your ugly boot.	end e fajn haus. 15. du ju tejk maj dog, or maj hors? 16. aj tejk onli jur hors. 17. huicz tejbl du ju kerri? 18. aj kerri e lardź tejbl. 19. huat du ju bring? 20. aj bring jur ogli buut.	dnego domu. 15. Czy bierzesz mego psa, czy mego konia? 16. Ja biorę tylko twojego konia. 17. Któryż stół niesiesz? 18. Ja niosę duży stół. 19. Cóż przynosisz? 20. Przynoszę twój brzydki bót.

Cwiczenie 6.

1. Co kupujesz? 2. Ja kupuję nóż i widelec. 3. Czy bierze twój syn mój stół? 4. On nie bierze twojego stołu, lecz twój srebrny zegarek. 5. Czy szukasz mego bóta, czy mego trzewika? 6. Ja nie szukam twojego trzewika, lecz mojego kapelusza. 7. Czy szukasz mego konia, czy mego psa? 8. Ja szukam tylko (*only*) twojego młodego konia. 9. Czy przynosi twój wuj mój stalowy nóż? 10. On przynosi tylko twoje stalowe pióro i twój złoty zegarek. 11. Który dom sprzedaje twoja ciotka. 12. Ona sprzedaje stary, a kupuje nowy dom. 13. Czy nosisz nowy, czy stary kapelusz. 14. Ja noszę tylko nowy kapelusz. 15. Który chłopiec przynosi moję laskę (*kij*)? 16. Mój mały chłopiec przynosi twoją laskę.

---

1. Karol pyta swego chorego przyjaciela Pawła: 2. "Dla czegoż ty nie posyłasz po doktora?" 3. Paweł odpowiada: 4. "Ponieważ jestem bardzo chory i nie życzę sobie *(pragnę)* jeszcze umrzeć." *(Tłómacz na angielskie i opowiadaj po angielsku.*

Lekcya IV. Fourth lesson (*fourd lessn*).

Nasz, our *(aur)*; twój, thy (d*aj)*;
mąż, the man (*men)*; także, also (*oalso*);
ojciec, the father *de fader*;
wierny, faithful *(fejdful)*;
jeden, one *(oan)*; dwa, two *(tu)*;
pięć, five *(fajw)*; sześć, six *(siks)*;
dziewięć, nine (*najn*); dziesięć, ten(*ten*);
jestem, I am *(aj em)*;
jesteś, thou art *(dau art)*;

jego, his *(his)*; jej her; ich, their (d*ejr*);
kobieta, the woman *(uumen)*;
matka, the mother (*moder)*;
brat, the brother (d*e broder)*;
trzy, three (d*ry*); cztery, four *(four)*;
siedm, seven (*seuen)*; ośm, eight*(ejt)*;
jedenaście, eleven *(elewen)*;
czy jestem? am I *(em aj)*?
jesteś? art thou (*art dau)*?

on jest, he is (*hi is*);
jesteśmy, we are (*ui ar*);
jesteście, you are (*ju ar*);
oni są, they are (*dej ar*);
nie jestem, I am not (*aj em not*);
ojcowie, the fathers (de *faders*)
bracia, the brothers (*broders*)
synowie, the sons (*sons*);
dobre konie, the good horses;
dwa pokoje, (two rooms);

czy on jest? is he (*is hi*)?
"jesteśmy? are we (*ar ui*)?
"jesteście? are you (*ar ju*)?
"oni są? are they (*ar dej*)?
"nie jestem? am I not (*em aj nat*)?
matki, the mothers (*de moders*);
siostry, the sisters (*sisters*);
domy, the houses (*hauses*);
małe szklanki, the little glasses;
cztery stoły, four (*four*) tables.

15. Wyraz **the**, jest rodzajnikiem określającym i kładzie się go przed rzeczownikami dokładnie znanymi tak w liczbie pojedyńczej jak i mnogiej. Rodzajnik nieokreślony **a** i **an**, nie ma liczby mnogiej. Wyraz **the** i w ogóle **th**, wymawia się przyciskając język do górnych zębów, przez co powstaje dźwięk podobny do syczenia gęsi.

16. Słowo **to be**, być, zamienia głoskę pierwotną i zamiast I be, mówi się: I am, i t. d., zatem jest słowem nieprawidłowem.

17. Liczba mnoga rzeczowników angielskich tworzy się przez dodanie końcówki **s** lub **es**. Rzeczowniki zakończone na **y** i **f** zamieniają te końcówki na **ie** i **v**, np. lady, pani; ladies, panie; knife, nóż; knives, noże, i t. p.

18. Niektóre rzeczowniki mają nieprawidłową liczbę mnogą i tak: the child (*ciajld*), dziecko; the man (*men*), mąż; the woman (*uumen*), kobieta; the goose (*guus*), gęś; the mouse (*maus*), mysz; the foot (*fut*), noga; the tooth (*tuud*), ząb; i t. p., te mają więc w liczbie mnogiej: the children (*czildren*), dzieci; men, mężczyźni, mężowie; women, (*uimen*), kobiety; geese (*gyjs*), gęsi; mice (*mais*), myszy; feet (*fyjt*), nogi; teeth (*tijd*), zęby, i t. p.

19. Często używa się wyraz **one i ones**, w miejsce rzeczownika opuszczonego, np. czy masz kapelusz? have you a hat? mam (*kapelusz*), I have one; czy masz dobre pióra? have you good pens? mam dobre pióra, I have good ones, i t. p.

Cwiczenie 7.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Are you rich? — 2. No, sir, I am poor. 3. Are you old? 4. I am not yet old. 5. Is your father a rich man? 6. No, madam, he is a poor man, but my	1. ar ju ryć? — 2. noo, syr, aj em puur. 3. ar ju ould? 4. aj em not jet ould? 5. is juur fader e ryć men? 6. noo, medem, hi is e puur men, bot maj	1. Czyś bogaty? 2. Nie, panie, ja jestem biedny. 3. Czyś stary? 4. Jam jeszcze nie stary. 5. Czy twój ojciec jest bogatym człowiekiem? 6. Nie, pani, on jest biednym

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
uncle is very rich. — 7. Is your friend a good man? 8. He is a good man and his sister is also good. 9. Is her mother old? 10. Her mother is very old. 11. Are your fathers good? 12. Yes, they are good. 13. Are your friends always faithful? 14. They are always faithful. 15. Have you a rich brother? 16. I have a rich one. 17. Have you sisters? 18. I have three handsome ones. 19. How many children have you? 20. I have four little ones. 21. How many feet has a goose? 22. A goose has only two feet. 23. How many horses do you sell? 24. I sell five old ones. 25. How many rooms do you seek? 26. I seek seven large ones.	ankl is weri ryć — 7. is juur frend e guud men? 8. hi is e guud men end his sister is also guud. 9. is her mo*d*er oold? 10. her mo*d*er is weri oold. — 11. ar jur fa*d*ers guud? 12. jes, *d*ej ar guud. 13. ar jur frends alueyz fej*d*ful? 14. *d*ey ar alueyz fej*d*ful. 15. hew ju e ryć bro*d*er? 16. aj hew e ryć uan. 17. hew ju sisters? 18. aj hew *d*ry hendsom uans. 19. hau meni czildren hew ju? — 20. aj hew four littl uans. 21. hau meni fijt hes e guus? 22. e guus hes onli tu fyjt. 23. hau meni horses du ju sell? 24. aj sell fajw oold uans. 25. hau meni ruums du ju sijk? 26. aj syjk seven lardź uans.	człowiekiem, lecz mój wuj jest bardzo bogaty. 7. Czy twój przyjaciel jest dobrym człowiekiem? 8. On jest dobrym człekiem i jego siostra jest także dobrą. 9. Czy jej matka jest stara? 10. Jej matka jest bardzo stara. 11. Czy są twoi ojcowie dobrzy? 11. Tak jest, oni są dobrzy. 13. Czy twoi przyjaciele są zawsze wierni? 14. Oni są zawsze wierni. 15. Czy masz bogatego brata? 16. Mam bogatego brata. 17. Czy masz siostry? 18. Mam trzy ładne siostry. 19. Ile dzieci masz? 20. Mam czworo małych dzieci. 21. Ile nóg ma gęś? 22. Gęś ma tylko dwie nogi. 23. Ile koni sprzedajesz? 24. Ja sprzedaję pięć starych koni. 25. Ile pokoi szukasz? 26. Ja szukam siedm dużych pokoi.

Cwiczenie 8.

1. Co kupuje wasz ojciec? 2. Nasz ojciec kupuje dwa noże i pięć widelców. 3. Czy twoja matka jest dobra? 4. Moja matka jest bardzo dobra. 5. Czy twój brat jest bogaty? 6. Mój brat jest biedny, lecz jego stary przyjaciel jest bardzo bogaty? 7. Czy twoja ciotka jest młoda? 8. Ona nie jest młoda, lecz jej syn jest bardzo młody. 9. Czy wasi ojcowie są starzy? 10. Nasi ojcowie są bardzo starzy i bardzo bogaci. 11. Ilu (how many) braci ma wasz dobry przyjaciel? 12. On ma tylko dwóch małych braci. 13. Ilu (how many) przyjaciół masz? 14. Ja mam tylko dwóch wiernych przyjaciół. 15. Które domy kupujesz. 16. Ja kupuję nowe a sprze-

daję stare domy. 17. Ile pokoi masz? 18. Ja mam tylko cztery duże, a trzy małe pokoje. 19. Ile stołów sprzedajesz? 20. Ja sprzedaję tylko jeden duży stół. 21. Czy widzisz mój nowy kapelusz? 22. Tak pani, ja widzę twój nowy i stary kapelusz. 23. Ile szklanek kupujesz? 24. Ja kupuję ośm szklanek i dziewięć butelek.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. A girl, on hearing people speak of the new moon, asked very gravely: 2. "What has become of the old moon?" 3. "It is dead of consumption," answered her an old man.	1. e gyrl an hyjring pijpl spijk ow *de* nju muun, askd weri grejwli: 2. "huat hes bikom ow *de* oold muun?" 3. "it is ded ow konsomszon," anserd her en oold men.	1. Pewna dziewczyna, słysząc ludzi mówiących o nowym księżycu (nowiu), zapytała bardzo poważnie: 2. "Cóż się też stało ze starym księżycem"? 3. "On umarł na suchoty," odpowiedział jej jeden stary mężczyzna.

Lekcya V. Fifth lesson (*fyfd lessn*).

Przypadek trzeci rzeczowników.

Ojcu, to the father (*tu* de *fader*);
matce, to the mother (*tu* de *moder*);
dziecku, to the child (*tu* de *ciajld*);
psu, to a dog (*tu e dag*);
mnie, to me (*tu mi*);
tobie, to thee (*tu* di);
nam, to us (*tu os*);
wam, to you (*tu ju*);
memu synowi, to my son (*tu maj son*);
dobremu dziecku, to a good child;
ogród, the garden (*de garden*);
szewc { the shoemaker (*siumejker*); / the bootmaker (*buutmejker*);
chleb, the bread (*bred*);
cukier, the sugar (siuger);
nieco, trochę, some (*som*);
wiele, much (*moć*)
chleba, chleb, some bread;
kawy, kawa, some coffe (*kofi*);
ojcom, to the fathers (*tu* de *faders*);
matkom, to the mothers (*tu* de *moders*);
dzieciom, to the children (*tu* de *czildren*);
psom, to dogs (*tu dogs*);
jemu, to him; jej, to her; jemu, to it;
im, to them (*tu dem*);
mej siostrze, to my sister;
dobrym dzieciom, to good children;
ogrodnik, the gardener (*gardner*).
zegarmistrz, a watchmaker (*e uoaczmejker*);
komu? to whom (*tu hum*)?
sól, the salt (*salt*);
herbata, thea (*tyj*);
nieco, trochę, any (*eni*);
mało, little; trochę, a little;
soli, sól, some salt (*som salt*);

wina, wino, some wine *(uajn)*;
jeść, to eat *(yjt)*;
dać, to give *(giw)*;
pokazać, to show *(siou)*;
robić, to make *(mejk)*;
mięsa, mięso, some meat *(myjt)*;
piwa, piwo, some beer *(biir)*;
pić, to drink *(drynk)*;
pożyczyć, to lend *(lend)*;

20. W języku angielskim rozróżnia się wprawdzie 4 różne przypadki przy rzeczownikach, lecz właściwych deklinacyi nie ma, bo się rzeczowniki wcale nie zmieniają. I tak, przypadek 4-ty podobny jest do przypadku 1-go, np. przyp 1-szy the son, syn; przyp. 4-ty także the son, syna. Przypadek 3-ci oznacza się dodaniem przyimka **to**, np. synowi, to the son, i t. p. Jeżeli przed rzeczownikiem znajduje się jaki wyraz określający, t. j. rodzajnik, przymiotnik i t. p. tedy wyraz **to**, kładzie się przed owym wyrazem określającym, np. dobremu synowi, to good son, lub to the good son.

21. Przed rzeczownikami materyalnymi, oznaczającymi podzielność, cząstkowość, używa się w angielskim języku wyrazu **some**, w zdaniach twierdzących — zaś **any**, w zdaniach pytających. W takich zwrotach mowy używa się w polskim języku najczęściej 2-go przypadku, np. daj mi pan chleba! give me some bread! kup wina! buy some wine! i t. p. Wyraz **much, wiele**, używa się w mowie o liczbie pojedyńczej, zaś **many, wiele,** w liczbie mnogiej.

Cwiczenie 9.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. What do you give to your father? 2. I give him some bread. 3. What do you show to your mother? 4. I show her my little dog. 5. Do you give (to) my child any sugar? 6. I give him some sugar. 7. To whom do you lend my hat? 8. I lend it to your good friend. 9. Do you sell me your garden? — 10. I sell it to you. — 11. What does the shoemaker make? 12. He makes shoes. 13. What does the watchmaker	1. huat du ju giw tu juur fa*d*er? 2. aj giw him som bred. 3. huat du ju siou tu jur mo*d*er? 4. aj siou her maj littl dag. 5. du ju giw (tu) maj ciajld eni siuger? 6. aj giw him som siuger. 7. tu hum du ju lend maj het? 8. aj lend it tu juur guud frend. 9. du ju sell mi jur gardn? 10. aj sell it tu ju, — 11. huat dos *d*e siumejker mejk? 12. hi mejks siuuz. 13. huat dos *d*e uaćmejker mejk?	1. Co dajesz swemu ojcu? 2. Ja mu daję chleba. 3. Co pokazujesz swej matce? 4. Ja jej pokazuję mojego małego psa. 5. Czy dajesz memu dziecku cukru? 6. Ja mu daję cukru. 7. Komu pożyczasz mój kapelusz? 8. Pożyczam go twojemu, dobremu przyjacielowi. — 9. Czy sprzedajesz mi swój ogród? — 10. Ja go tobie sprzedaję. — 11. Co robi szewc? — 12. On robi trzewiki. — 13. Co robi zegarmistrz?

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
make 14. He makes watches. 15. How much bread do you eat? 16. I eat a little bread and drink a little wine 17. How much sugar do you buy? 18. I buy only a little sugar, but I sell very much salt. 19. What does your aunt drink? 20. She drinks some tea or coffe. 21. What do you drink? 22. I drink some beer and wine. 23. Do you buy any meat? 24. I buy a little meat and bread.	14. hi mejks uacies. — 15. hau moć bred du ju yjt? — 16. aj yjt e littl bred end drink e littl uajn. 17. hau moć siuger du ju baj? 18. aj baj onli e littl siugger bot aj sel weri moć soalt. 19. huat doz jur oant drink? 20. szi drinkssom tyj or koffi. 21. huat du ju drink? 22. aj drink som biir end uajn. 23. du ju baj eni myjt? 24. aj baj e littl myjt end bred.	14. On robi zegary. — 15. Ileż chleba jesz? — 16. Ja jem trochę chleba i piję trochę wina. — 17. Ile cukru kupujesz? 18. Ja kupuję tylko trochę cukru, lecz sprzedaję bardzo wiele soli. — 19. Cóż pije twoja ciotka? — 20. Ona pije herbatę lub kawę. — 21. Co pijesz? — 22. Ja piję piwo i wino. — 23. Czy kupujesz mięso? 24. Ja kupuję trochę mięsa i chleba.

Cwiczenie 10.

1. Cóż dajesz memu ojcu? 2. Ja mu daję chleba i wina. 3. Cóż przynosisz swojej (your) matce? 4. Ja jej przynoszę trochę cukru i herbaty. 5. Czy mi pożyczysz (pożyczasz) swego kapelusza? 6. Pożyczam tobie swego (mego) kapelusza. 7. Czy pokazujesz moim dzieciom małego psa? 8. Ja im pokazuję małego psa i konia. 9. Co dajesz szewcowi? 10. Ja mu daję trochę cukru i herbaty. 11. Komuż dajesz sól (soli)? 12. Ja daję soli ogrodnikowi. 13. Cóż robi szewc? 14. On robi bóty i trzewiki. 15. Komu pokazujesz swój (your) zegarek? 16. Ja go (it) pokazuję zegarmistrzowi. 17. Czy pijesz kawę czy herbatę? 18. Ja piję tylko herbatę.

---

1. A girl, on hearing people speak of the new moon, asked very gravely: 2. "What has become of the old moon?" 3. "It is dead of consumption," answered her an old man. *(Tłómacz na polskie).*

Lekcya VI. Sixth lesson (*syksd lessn*).

Ile, wiele? { how many (*hau meni*)? how much (*hau moć*)?	ile butów, how many boots (*hau meni buuts?*
coś, something (*somding*);	ile wody, how much water (*hau moć*
cokolwiek, anything (*enyding*);	nic { nothing (*noding*) [*uater*)? not anything (*nat enyding*);

Przypadek drugi rzeczowników.

Liczba pojedyńcza.

ojca, { of the father (*of* de *fader*); / of a father *ow e fader*); / the fathers (de *faders*);

matki, { of the mother (*of* de *moder*); / of a mother (*ow e moder*); / the mothers (de *moders*);

syna, of the son (*ow* de *son*);
dziecka, of the child (*ow* de *ciajld*);

książka syna, { the book of the son; / the son's book

ten, ta, to, this, (d*is*);
ci, te, these (d*ijz*);
bardzo, very (*weri*); dla, for;
córka, daughter (*doater*);
gdzie? where (*huejr*);?
z, od of (*ow*), lub from (*from*);
król, king (*king*);
miałem, I had (*aj hed*).
miałeś, thou hadst (d*au hedst*);
on miał, he had (*hi hed*);
mieliśmy, we had (*ui hed*);
mieliście, you had (*ju hed*);
oni mieli, they had (d*ej hed*);
czy miałem? had I (*hed aj*);
nie miałem, I had not (*aj hed not*);
często, often (*ofen*);
chwaliłem, I praised (*aj prejzd*);
drzewo, wood (*uud*);
kamień, stone (*stoun*);
miedź, copper, (*kaper*);
ołów, lead (*led*);
jeszcze, still (*still*);
dziś, to-day (*tu-dej*);
często, often (*ofen*);

Liczba mnoga.

ojców, { of the fathers (*ow* de*faders*); / the fathers';

matek, { of the mothers (*moders*); / the mothers';

synów, of the sons (*ow* de *sons*);
dzieci, of the children (*czildren*);

książki synów, { the books of the sons; / the sons' books;

ów, owa, owo, that (d*et*);
owi, owe, those (d*ouz*);
kogo? którego? whose (*huuz*);
scyzoryk, penknife (*pennajf*);
tam, there (*dejr*);
pożyteczny, usefull (*juusful*);
list, letter (*letter*);
królowa, queen (*kuijn*).
sąsiad, neighbour (*nejber*);
kochałem, I loved (*aj lowd*);
kochałeś, thou lovedst (d*au lowdst*);
on kochał, he loved (*hi lowd*);
kochaliśmy, we loved (*ui lowd*);
kochaliście, you loved (*ju lowd*);
oni kochali, they loved (d*ej lowd*);
czy kochałem? did I love (*did aj low*);
nie kochałdm, I did not love;
zawsze, always (*aluejz*);
kupowałem, I bought (*aj bat*)
drewniany, wood i wooden (*uud*);
ziemic, glina, earth, (*erd*);
cyna, tin (*tin*);
jedwab, silk (sy*lk*);
którego, który, którą? whom (*huum*)?
wczoraj, yesterday (*jesterdej*);
nigdy, never (*newer*).

22. Drugi przypadek rzeczowników oznacza się w języku angielskim przyimkiem **of**, lub przez dodanie końcówki **'s**, w liczbie pojedyńczej, zaś w liczbie mnogiej przez posunięcie przecinka po **s'**. Lecz jeżeli przed rzeczownikiem już jest wyraz **of**, to nie może on przybierać końcówki **s**.

23. Słowa prawidłowe przybierają w czasie przeszłym niedokonanym końcówkę **d**, lub **ed**, nieprawidłowe zaś mają rozmaite zakończenia, np.: I loved, kochałem; I brought (*brot*), przynosiłem; i t. p.

24. Wyraz **what** i **anything**, używa się w zdaniach pytających, zaś **nothing not anything**, w zdaniach twierdzących. Wyraz polski **co**, tłómaczy się na początku zdania przez **what**, zaś w środku i na końcu zdania przez **anything**, np. co masz? what have you? Czy masz co (coś)? have you anything? nie mam nic, I have nothing.

Cwiczenie 11.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Have you anything good? 2. I have something good. 3. Do you seek anything handsome? 4. I do not seek anything. 5. How much paper do you bring? 6. I bring only a little paper. 7. How many books do you read? 8. I read two books. 9. Whose book do you read? 10. I read the book of my father (my father's book). 11. Do you take the glass of my mother (my mother's glass)? 12. I do not take your mother's glass, but I take your sister's glass. 13. Do you see the houses of my brother? 14. I do not see them. 15. Do you see this garden or that one? — 16. I see neither this nor that garden, but I see the garden of your friend. 17. Do you sell these houses or	1. hew ju eny*d*ing gud? 2. aj hew som-*d*ing gud. 3. du ju syjk eny*d*ing hendsom? 4. aj du not syjk eny-*d*ing. 5 hau moć pejper du ju bring? 6. aj bring onli e littl pejper. 7. hau meni buks du ju ryjd? 8. aj ryjd tu buks. 9. huz buk du ju ryjd? 10. aj ryjd *d*e buk ow maj fa*d*er (maj fa*d*er's buk). — 11. du ju tejk *d*e gles of maj mo*d*er (maj mo*d*er's gles)? — 12. aj do not tejk jur mo*d*er's gles, bot aj tejk jur sister's gles. 13. du ju si *d*e hauses ow maj bro*d*er? — 14. aj du not si *d*em. 15. du ju si *d*is garden or *d*et uan? 16. aj si nij*d*er *d*is, nor *d*et garden, bot aj si *d*e gardn ow jur frend. 17. du ju sell *d*yjz	1. Czy masz co dobrego? 2. Mam coś dobrego. 3. Czy szukasz coś *(czegoś)* ładnego? — 4. Ja nie szukam niczego. 5. Ile papieru przynosisz? 6. — Ja przynoszę tylko trochę papieru. 7. Ile książek czytasz? — 8. Czytam dwie książki. — 9. Czyją książkę czytasz? 10. Ja czytam książkę mego ojca (mego ojca książkę). — 11. Czy bierzesz szklankę mej matki (mej matki szklankę)? 12. Ja nie biorę twojej matki szklanki, lecz biorę twojej siostry szklankę. — 13. Czy widzisz domy mego brata? — 14. Nie widzę ich. — 15. Czy widzisz ten czy tamten ogród? — 16. Ja nie widzę ani tego ani tamtego ogrodu, lecz widzę ogród twojego przyjaciela. — 17. Czy sprzedajesz te czy tamte domy?

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
those ones? 18. I sell neither these nor those houses. 19. Whom do you love? 20. I love your son and your daughter. 21. For whom is this penknife? 22. This penknife is for my daughter, and that book is for your faithful friend. 23. Where is my brother? 24. Your brother is here, he drinks some water. 25. From whom have you this useful book? 26. I have it from the king and the queen. 27. Have you a good neighbour? 28. I have five good neighbours. 29. Had you yesterday any books? 30. I had yesterday some paper and some wood. 31. Had you often many books? 32. I had never many books. 33. Did you love your daughter? 34. I joved her. 35. Did you buy any wood? 36. I bought some wood.	hauzes or *d*ouz uans? — 18. aj sell nyj*d*er *d*yjz, nor *d*ouz hauses. — 19. huum du ju low? — 20. aj low jur son end jur dater. — 21. for huum is *d*is pennajf? — 22. *d*is pennajf is for maj dater end *d*et buk is for jur fei*d*ful frend. — 23. huer is maj bro*d*er? 24. jur bro*d*er is hyjr, hi drinks som uater. 25. from huum hew ju *d*is juuzful buk? 26. aj hew it from *d*e king end kuijn. 27. hew ju e gud nejber? 28. aj hew fajw gud nejbers. 29. hed ju yesterdej eni buks? 30. aj hed jesterdej som pejper end som uud 31. hed ju oftn meni buks? — 32. aj hed newer meni buks. 33. did ju low jur dater? 34. aj lowd her. 35. did ju baj eni uud? 36. aj bot som uud.	18. Ja nie sprzedaję ani tych ani tamtych domów. — 19. Kogo kochasz? 20. Kocham twojego syna i twoją córkę. — 21 Dla kogo jest ten scyzoryk? — 22. Ten scyzoryk jest dla mej córki, a tamta książka dla twojego wiernego przyjaciela. 23. Gdzie jest mój brat? 24. Twój brat jest tu, on pije wodę. 25. Od kogo masz tę pożyteczną książkę? 26. Ja ją mam od króla i królowej. 27. Czy masz dobrego sąsiada? 28. Ja mam pięciu dobrych sąsiadów. — 29. Czy miałeś wczoraj książki? 30. Miałem wczoraj papier i drzewo. — 31. Czy miewałeś często wiele książek? — 32. Nie miałem nigdy wiele książek. — 33. Czyś kochał swą córkę? 34. Kochałem ją. 35. Czyś kupował drzewo? 36. Kupiłem drzewa.

Cwiczenie. 12.

1. Czy masz wiele dzieci? 2. Ja mam tylko dwoje dzieci. 3. Ile koni kupiłeś. 4. Ja kupiłem trzy małe konie. 5. Ile drzewa szukasz? 6. Ja szukam tylko mało drzewa? 7. Czy widzisz co? 8. Ja widzę coś dobrego 9. Cóż dajesz temu dziecku? 10. Ja mu daję trochę chleba i mięsa. 11. Czyj dom jest duży? 12. Dom mego sąsiada jest duży. 13. Czy bierzesz kapelusz mego brata? 14. Ja biorę kapelusz mego wuja. 15. Czy

widzisz tę, czy tamtę książkę? 16. Ja nie widzę tej, lecz widzę tamtę książkę. 17. Czy szukasz tych, czy tamtych scyzoryków? 18. Ja szukam tamtych scyzoryków. 19. Gdzież jest mój list? 20. Twój list jest tam. 21. Od kogo masz tę pożyteczną książkę? 22. Ja ją (it) kupiłem od mego (from my) przyjaciela. 23. Dla kogo (for whom) przynosisz ten kamień? 24. Ja go (it) przynoszę dla twego brata. 25. Ile miedzi kupił twój sąsiad? 26. On kupił tylko mało miedzi. 27. Czy szukasz cyny? 28. Ja szukam cyny. 29. Co dziś robisz? 30. Ja dziś nic nie robię. 31. Czyś często chwalił mego brata? 32. Ja go często chwaliłem. 33. Cóżeś kupiła wczoraj? 34. Wczoraj kupiłam jedwabiu. 35. Czyś kupował ołów? 36. Ja nigdy nie kupowałem ołowiu.

---

1. Pewna dziewczyna, słysząc ludzi mówiących o nowiu (nowym księżycu), zapytała bardzo poważnie: 2. "Cóż się też stało ze starym księżycem?" 3. "On umarł na suchoty," odrzekł jej jeden stary mężczyzna. *(Tłómacz na angielskie i opowiadaj).*

Lekcya VII. Seventh lesson (*sewend lessn*).

Byłem, I was *(aj uoas)*;
byłeś, thou wast (d*au uoast)*;
on był, he was *(hi uoas)*;
nie byłem, I was not (*aj uoas nat)*;
czy byłem? was I *(uoas aj?)*;
kto? who *(hu?)*;
ktoś, anybody, any one
(enibodi, eni uan);
albo-albo, either-or *(ijder-or)*;
także, also *(oalso)*; potem, after *(after)*;
jeszcze, still *(still)*;
kiedy, kiedyś ever *(ewer)*;
tu, here *(hyjr)*; tam, there (d*ejr)*;
kuzyn, cousin *(kozyn)*;
pieniądze, money *(mony)*;
drzwi, door *(doer)*;
sługa, man-servant *(menserwent)*;
chory, sick *(syk)*;
otwarty, open *(opn)*;
otworzyć, to open *(opn)*;
mówić, to speak *(spyjk)*;
mówię o pani, I speak of you;

byliśmy, we were *(ui uer)*;
byliście, you were *(ju uer)*;
oni byli, they were (d*ej uer)*;
nie byliśmy, we were not;
czy nie byliśmy? were we not?
nikt, nobody, no one *(nobodi, no uan)*;
ktoś, somobody, some one
(som bodi, som uan);
ani-ani, neither-nor *(nijder-nor)*;
już, already *(alredi)*;
teraz, now *(nau)*;
nigdy, never *(never)*;
dziewczyna, girl *(gerl)*;
kupiec, merchant *(mercient)*;
podarunek, present *(prezent)*;
okno, window *(uindou)*;
służąca, maid-servant *(mejdserwent)*;
zdrów, sound *(saund)*;
zamknięty, shut *(siot)*;
zamknąć, to shut *(siot)*;
myśleć, to think (d*ink)*;
pan myślisz o mnie, you think of me;

miasto, town *(taun);*
do miasta, into the town (*intu* de *taun*);
teatr, theatre *(dyejter);*
potem, *(afterwards);*
w mieście, in the town *(in* de *taun);*
z miasta, from town *(from taun);*
kościół, church *(cierć).*

25. Słowo **być, to be,** ma nieprawidłowy czas przeszły.

26. Jeżeli polski wyraz **kto,** stoi na początku zdania, to się go tłómaczy na angielskie przez **who,** zaś w środku zdania przez **anybody** lub **any one,** np. kto mówi? who speaks? czy mówi kto? does anybody, lub any one speak?

Wyraz **anybody,** lub **any one,** używa się w zdaniach pytających, zaś **somebody** lub **some one,** w zdaniach twierdzących, np. czy kto mówi does anybody speak? ktoś mówi, somebody, lub some one speaks.

Cwiczenie 13.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I was yesterday very sick. 2. You always were my good friend. 3. Was he ever rich? 4. He always was a poor man, but now he is very rich. 5. Were you ever sick? 6. I never was sick, I am always sound. 7. We never were poor. 8. Were your sisters ever at the theatre? 9. They never were at the theatre. — 10. My daughter was not yet in the church. — 11. Who was sick? — 12. Nobody (no one) was sick. 13. Was anybody (any one) in the town? 14. Nobody (no one) was in the church. 15. Who loved your girl? 16. Somebody (some one) loved her. 17. Were you sick,	1. aj uas jesterdej weri syk. 2. ju aluejs uer maj gud frend. — 3. uas hi ever ryć? — 4. hi aluejs uas e puur men, bot nau hi is weri ryć. 5. uer ju ewer syk. 6. aj never uas syk, ajem aluejs saund. 7. ui newer uer puur. 8. uer jur sisters ewer et *d*e *d*yejter?. 9. *d*ej newer uer et *d*e *d*yejter. 10. maj dater uas not jet in *d*e cierć. — 11. hu uas sik? 12. — nobodi (no uan) uas sik. — 13. uas enibodi (eni uan) in *d*e taun? — 14. nobodi (noo uan) uas in *d*e cierć — 15. hu lowd jur gerl? — 16. sombodi (som uan) lowd her. — 17. uer ju syk,	1. Byłem wczoraj bardzo chory. 2. Ty byłeś zawsze moim dobrym przyjacielem. 3. Czy on był kiedy bogatym? 4. On był zawsze biednym człowiekiem, lecz teraz jest bardzo bogaty. 5. Czyś był kiedy chory? — 6. Nigdy nie byłem chory, ja jestem zawsze zdrów. — 7. Nie byliśmy nigdy biedni. 8. Czy były kiedy twoje siostry w teatrze? 9. One nigdy nie były w teatrze. 10. Moja córka jeszcze nie była w kościele. 11. Kto był chory? 12. Nikt nie był chory. 13. Czy był kto w mieście? 14. Nikt nie był w kościele. 15. Któż kochał twoją dziewczynkę? — 16. Ktoś ją kochał. — 17. Czyś była chorą,

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
or tired? 18. I was neither sick nor tired, but very hungry. 19. Is your daughter still young? 20. She is still very young and sound. 21. My cousin often was sick and my brother was sick also. 22. I never had much money, but I always was happy. — 23. Your man-servant was yesterday at the church. 24. The maid-servant of the merchant was to-day in the garden. 25. Who gives you a present? 26. My aunt often gives me some present. 27. The door is open an the window is also open. 28. Shut the window, it is very cold. 29. The window is already shut. 30. My sister always speaks of your mother. 31. I do not think of you, because you never speak of me. 32. I shut the door, because it is very cold.	or tajrd? 18. aj uas nij*d*er sik, nor tajrd, but weri hongri. — 19. is jur doter stil jong? 20. szi is still weri jong end saund. 21. maj kozn oftn uas syk end maj bro*d*er uas syk oalso. 22. aj hed newer moć mony, bot aj aluejs uas heppi. — 23. jur men-serwent uas jesterdej et *d*e cierć. 24. *d*e mejd-servent of *d*e mercient uas tudej in *d*e gardn. — 25. hu giws ju e prezent? 26. maj oant oftn giwes mi som presents? — 27. *d*e doer is open end *d*e uindow is oalso opn. 28. siot *d*e uindow, it is weri kould. 29. *d*e uindow is alredi siot. 30. maj sister aluejs spijks of jur mo*d*er. 31. aj du not *d*ink ow ju, bikoaz ju newer spyjk ow mi. — 32. aj siot *d*e doer, bikoaz it is weri kould.	czy zmęczoną? 18. Nie byłam ani chorą ani zmęczoną, lecz bardzo głodną. 19. Czy twoja córka jest jeszcze młoda? 20. Ona jest jeszcze bardzo młoda i zdrowa. 21. Mój kuzyn był często chory i mój brat był także chory. — 22. Nie miałem nigdy wiele pieniędzy, lecz byłem zawsze szczęśliwy. — 23. Twój służący był wczoraj w kościele. — 24. Służąca kupca była dziś w ogrodzie. 25. Któż tobie daje prezent? 26. Moja ciotka daje mi często p ezenta. 27. Drzwi są otwarte i okno jest także otwarte. — 28. Zamknij okno, jest bardzo zimno. 29. Okno jest już zamknięte. 30. Moja siostra mówi zawsze o twojej matce. — 31. Ja nie myślę o tobie, ponieważ nigdy nie mówisz o mnie. — 32. Ja zamykam drzwi, gdyż jest bardzo zimno.

Cwiczenie 14.

1. Ja byłem wczoraj zdrów dziś jestem chory, 2. Ty byłeś zawsze bogatym. 3. On był często chory. 4. Ona była zawsze dobrą dziewczyną. 5. Czy byliście panowie w teatrze? 6. Byliśmy w kościele a potem (afterwards) w teatrze. 7. Te dziewczynki były jeszcze bardzo małe, one były także często chore. 8. Kto był wczoraj w ogrodzie? 9. Ktoś był w ogrodzie. 10. Czy był kto wczoraj w mieście? 11. Ktoś (tam) był w mieście. 12. Nikt nie był

dziś w teatrze. 13. Czyś była w ogrodzie, czy w teatrze? 14. Nie byłam ani tu (here), ani tam (there). 15. Nie kupowałem ani złota ani srebra. 16. Moja córka jest jeszcze chora. 17. Twój brat jest już zdrów. 18. Teraz jest on moim nieprzyjacielem. 19. Czy twój kuzyn był tu kiedy? 20. On tu jeszcze nigdy nie był. 21. Służący tego kupca przynosi mnie teraz prezent od niego (from him). 22. Służąca mego kuzyna otwiera zawsze drzwi i okna. 23. Czy zamykasz drzwi czy okno? 24. Nie zamykam ani tego ani tamtego. 25. Któż teraz rozmawia (mówi)? 26. Nikt teraz nie rozmawia. 27. Ty myślisz zawsze o swej (your) siostrze, ona też (also) mówi zawsze o tobie (of you). 28. Ja nie byłem wczoraj w mieście, bo (because, *bikoaz*) nie miałem czasu (time, *tajm).*

---

pisz:	*wymów.*	*znaczy:*
1. An Irishman, on meeting his friend, asked him: 2. "What has become of our old neighbour John?" 3. "Alas, my dear!" answered the other: 4. "Poor John was condemned to be hanged, but he saved his life, because he died in prison."	1. en ajryśmen an myjting his frend, eskd him: 2. "huoat hes bikom ow aur oold nejber Dzian?" 3. "elas, maj dyjr!" enserd *de* o*d*er: 4. "puur Dzian uas kondemmd tu bi hengd, bot hi sejwd his lajf bikooz hi dajd in prisn."	1. Pewien Irlandczyk, spotkawszy swego przyjaciela, zapytał go 2. "Co się też stało z naszym starym sąsiadem Janem?" 3. "Ach, mój drogi!" odpowiedział drugi: 4. "Biedny Jan był skazany na powieszenie, lecz ocalił swoje życie, bo umarł we więzieniu."

Lekcya VIII. Eight lesson (*ejd lessn*).

Miałem, I have had *(aj hew hed);*	kochałem, I have loved *(aj hew lowd);*
miałeś; tho hast had;	kochałeś, tho hast loved;
on miał, he has had;	on kochał, he has loved;
mieliśmy, we have had;	kochaliśmy, we have loved;
mieliście, you have had;	kochaliście, you have loved;
oni mieli, they have had;	oni kochali, they have loved;
nie miałam, I have not had;	nie kochałem, I have not loved;
czy miałem? have I had?	czy kochałem? have I loved?
miałem był, I had had;	kochałem był, I had loved;
miałeś był, thou hadsth had;	kochałeś był, thou hadst loved;
otrzymać, to receive *(rysijw);*	znaleźć to find *(fajnd);*
zgubić, to lose *(luuz);*	pisać, to write *(rajt);*
otrzymywałem, I received *(rysijwd);*	znajdowałem, I found *(faund);*

gubiłem, I lost *(last);*
otrzymałem, I have received (*rysijwd*);
zgubiłem, I have lost *(last)*;
kupiłem, I have bought *(boat);*
pożyczyłem, I have (lent *lent);*
sprzedałem, I have sold *(sould);*
dzień, day *(dej);* noc, night *(najt);*
południe, noon *(nuun);*
przedpołudniem, forenoon *(fornuun);*
wieczór, evening *(iwning);*
wieczorem, in the evening;
jutro, to-morrow *(tu maroo);*
tydzień, a week *(e uik);*
miesiąc, a month *(e mond);*
krzesło, chair *(ciejr);*
szczęśliwy, happy *(heppi);*
zadowolony, satisfied, *(setisfajd);*
długi, long *(long);*
jak długo? how long? *(hau long)?*

pisałem, I wrote (*rout*);
znalazłem, I have found *(faund);*
napisałem, I have written *(ritten);*
widziałem, I have seen *(syjn);*
dałem, I have given *(giwn);*
pochwaliłem, I have praised (*prejzd*);
rano, morning *(morning);*
popołudniu, afternoon (*afternuun*);
dziś rano, this morning *(dis morning);*
północ, midnight *(midnajt);*
z rana, in the morning;
godzina, an hour *(en aur);*
pół godziny, half an hour *(hafen aur;)*
kwiat, flower *(flaur);*
łóżko, bed *(bed);*
nieszczęśliwy, unhappy *(anheppi);*
piękny, beautiful *(bjutiful)*;
krótki, short *(siort);*
przybyłem, I am arrived (*ajem erajwd*);

28. Czas przeszły dokonany tworzy się ze słowa posiłkowego **have,** w czasie teraźniejszym i z imiesłowu czasu przeszłego; zaś czas zaprzeszły z tegoż słowa posiłkowego **have,** w czasie przeszłym niedokonanym t. j. **had,** i z imiesłowu przeszłego.

29. Imiesłów przeszły od słów prawidłowych kończy się zawsze na **d** lub **ed**, którą to końcówkę się dodaje do trybu bezokolicznego każdego słowa. Imiesłów zaś słów nieprawidłowych kończy się rozmaicie.

30. W czasach złożonych, t. j. przeszłym dokonanym i zaprzeszłym kładzie się wyraz zaprzeczający **not**, między słowo posiłkowe a imiesłów.

Uwaga. Anglicy prawie nigdy nie używają w mowie potocznej wyrazu *thou*, ty i *thy*, twój, lecz zawsze *you*, co znaczy: *wy, pan, pani, panna, panowie*, zaś *your, wasz, pański,* i t. p. Wyraz *thou* spotyka się tylko w stylu biblijnym. Np. Great God! thou art my father, wielki Boże, ty jesteś ojcem moim.

Cwiczenie 15.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I have had many friends. 2. You have had much money. 3. He has	1. aj hew hed meni frends. 2. ju hew hed moć mony. 3. hi hes	1. Miałem wiele przyjaciół. 2. Ty miałeś wiele pieniędzy. 3. On miał ma-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
had a little horse, but he has sold it. 4. We have had a new hat. 5. What have you found? 6. I have found some gold and silver. 7. Have you received a present? 8. I have received nothing. 9. This boy has lost his father and mother. — 10. I wrote a letter, but I have not yet written it. 11. Have you found anything good? 12. I have found nothing good. — 13. Whom have you seen at the theatre? 14. I have seen there my neighbour. 15. My brother has lent me his book and penknife. 16. My father has given me a new hat. 17. I have sold my old horse, and bought a young one. 18. Good morning, sir! 19. How do you do today? 20. I am very well. 21. The days of winter are short, and the nights long. 22. I wish you a good evening and a good night. 23. Is it already noon? 24. It is not yet midnight. 25. How many hours has a day? 26. A day has twenty four hours 27. A week has seven days. 28. A month has four weeks. 29. There are many flowers in this garden.	hed e littl hors, bot hi hes sold it. 4. ui hew hed e nju het. 5. huat hew ju faund? 6. aj hew faund som gold end silver. 7. hew ju rysijwd e prezent? 8. aj hew rysijwd no*d*ing. — 9. *d*is boy hes last his fa*d*er end mo*d*er. — 10. aj rout e letter, bot aj hew nat jet ritten it. 11. hew ju faund eni*d*ing gud? — 12. aj hew faund no*d*ing gud. 13. huum hew ju sijn et *d*e *d*yejter? — 14. aj hew sijn *d*ejr maj nejber. 15. maj bro·*d*er hes lent mi his buk end pennajf. 16. maj fa*d*er hes giwn mi e nju het. 17. aj hew sold maj ould hors, end bot e jong uan. 18. gud morning, syr! 19. hau du ju du tu-dej? — 20. aj em weri uell. 21. *d*e dejs ow uinter ar siort, end *d*e *d*e najts long 22. aj uisz ju e gud ijwning end e gud najt. — 23. is it alredi nuun? 24. it is nat jet midnajt. 25. hau meni aurs hes e dej? 26. e dej hes tuenti fuor aurs. 27. e uik hes sewen dejs. 28. e mon*d* hes four uiks. 29. dejr ar meni flauers in	łego konia, lecz go sprzedał. 4. Mieliśmy nowy kapelusz. — 5. Cóż znalazłeś? 6. Znalazłem złoto i srebro. — 7. Czyś otrzymał prezent? 8. Ja nic nie otrzymałem. — 9. Ten chłopiec stracił swego ojca i matkę. — 10. Pisałem list, lecz go jeszcze nie napisałem. 11. Czyś znalazł coś dobrego? — 12. Nie znalazłem nic dobrego. — 13. Kogoś widział w teatrze? — 14. Widziałem tam mego sąsiada. — 15. Mój brat pożyczył mi swej książki i scyzoryka. 16 Mój ojciec dał mi nowy kapelusz. — 17. Sprzedałem mego starego a kupiłem młodego konia. 18. Dzień dobry panu! -- 19. Jak się dziś miewasz? — 20. Mam się bardzo dobrze. — 21. Dnie zimy są krótkie, a noce długie. — 22. Życzę ci dobrego wieczora i dobrej nocy. — 23. Czy już jest południe? — 24. Niema jeszcze północy. — 25. Ile godzin ma dzień? — 26. Dzień ma dwadzieścia cztery godziny. — 27. Tydzień ma siedm dni. — 28. Miesiąc ma cztery tygodnie. 29. Tam jest wiele kwiatów w tym ogrodzie.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
30. I have received these flovers from your gardener. 31. We have bought four chairs from your friend. 32. This man has found his son, he is very happy 33. My neighbour has lost his child, he is very unhappy. 34. I am very satisfied, because my uncle is arrived. 35. Your brother has a beautiful daughter, he is satisfied also.	*d*is gardn. 30 aj hew rysijwd *d*yjz flauers from jur gardner. — 31. ui hew bat four ciejr from jur frend. 32. *d*is men hes faund his son, hi is veri heppi. 33. maj nejber hes last his ciajld, hi is weri onheppi. 34. aj em weri setisfajd, bikoaz maj onkel is errajwd. — 35. jur bro*d*er hes e bjutiful dater, hi is setisfaid oalso.	30. Otrzymałem te kwiaty od twojego ogrodnika. — 31. Kupiliśmy cztery krzesła od twojego przyjaciela. — 32. Ten człowiek znalazł swego syna, on jest bardzo szczęśliwy. — 33. Mój sąsiad stracił swoje dziecko, on jest bardzo nieszczęśliwy. 34. Jestem bardzo zadowolony, bo mój wuj przybył. 35 Twój brat ma piękną córkę, on jest także zadowolony

Cwiczenie 16.

1. Miałem dobrego konia. 2. Miałeś mało pieniędzy. 3. On miał dobrych przyjaciół. 4. Kochaliśmy naszych braci. 5. Czy kochałeś mego chłopca? 6. Kochałem go zawsze. 7. Otrzymałem list od twojej (from your) ciotki. 8. Napisaliśmy list do twego wuja. 9. Znalazłem twoje pióro i scyzoryk. 10. Ktoś chwalił twego chłopca? 11. Otrzymałem prezent od twego wuja. 12. Twój syn zgubił mój scyzoryk. 13. Napisałem list do brata królowej. 14. Mój sąsiad kupił stół waszego kupca. 15. Czyś widział córkę kupca? 16. Widziałem ją w teatrze i dałem jej twoją książkę. 17. Wczoraj sprzedałem mój scyzoryk. 18. Teraz jest już południe. 19. Czy jest (is it) już wieczór? 20. Teraz jest już noc. 21. Tydzień ma siedm dni, a miesiąc ma cztery tygodnie. 22. Dzień ma dwadzieścia cztery godzin. 23. Mój sąsiad przybył wczoraj i przysłał mi kwiatków (flowers). 24. Ile stołków kupiłeś? 25. Kupiłem 6 stołków. 26. Ta kobieta jest bardzo nieszczęśliwą, ona straciła swoje dzieci. 27. Moja ciotka znalazła swego syna, ona jest zadowolona.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. William and Valentine were journeying together. 2. They ob-	1. Uyliam end Walentajn uer dzierniing tuge*d*er. — 2. *d*ej ob-	1. Wilhelm i Walenty byli w podróży razem. 2. Oni zaobserwowali osła,

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
served an ass wandering in a desert place and ran towards it in joy. 3. William began to claim the ass as his own, becau-e he was the first, who saw it. 4. But Valentine said, he had seen it the first. 5. And while they thus contend and dispute, and even fall to blows, the ass escapes. 6. And neither of them gets possession of it.	serwed en ess, uandering in e dezert plejs end ren touerds it in dzioj. 3. Uyliam bigen tu klejm *d*e ess es his oun, bikoaz hi uas *d*ę ferst', hu sa it. 4. bot Walentajn sed, hi hed syjn it *d*e ferst. 5. end huail *d*ej *d*us kontent end dispiut, end iwn fal tu blous *d*e ess eskeps. — 6. end nij*d*er of *d*em gets pozesion ow it.	spacerującego w pustem miejscu i biegli ku niemu z radością. 3. Wilhelm zaczął reklamować (domagać się) osła jako swego własnego, bo on był pierwszy, który go widział. — 4. Lecz Walenty powiadał (że) on go ujrzał pierwszy. 5. I podczas gdy oni tak się sprzeczają i kłócą, a nawet się rzucają do bicia, osioł zmyka. 6. I żaden z nich nie bierze go w posiadanie.

Lekcya IX. Nineth lesson (*najnd lessn*).

Byłem, I have been *(aj hew bin)*;
byłeś, thou hast been *(dau hest bin)*;
on był, he has been *(hi hes bin)*;
nie byłem, I have not been;
byłem był, I had been *(aj hed bin)*;
duży, wielki, great *(grejt)*;
większy, greater *(grejter)*;
największy, the greatest *(de grejtest)*;
dużo, much *(moć)*;
wiele, many *(meni)*;
więcej, more *(mor)*;
najwięcej, most *(moost)*;
dobry, good *(gud)*;
dobrze, well *(uell)*;
lepszy, lepiej, better *(better)*;
najlepszy—ej, best *(best)*;
piękniejszy, more beautiful;
ile, wiele? how much *(hau moć)*?
tak-jak, so-as *(so-es)*;
niż, niżeli, od, than *(den)*;
mój, mine *(majn)*; twój, thine (d*ajn)*;
nasz, ours *(aurs)*; wasz, yours *(juurs)*;

byliśmy, we have been *(ui hew bin)*;
byliście, you have been *(ju hew bin)*;
oni byli, they have been *(dej hew bin)*;
czy byliśmy? have we been?
byliśmy byli, we had been *(ui hed bin)*;
bogaty, rich *(ryć)*;
bogatszy, richer *(rycier)*;
najbogatszy, the richest *(de ryciest)*;
mało, { little *(littl)*; / few *(fiu)*;
mniej, less *(les)* i fewer *(fjuer)*;
najmniej, least *(lyjst)*;
zły, bad *(bed)*;
zły, źle bad *(bed)*;
gorszy, worse *(uors)*;
najgorszy, worst *(uorst)*;
najpiękniejszy, most beautiful;
jak wiele, how many *(hau meni)*?
jestem tak stary jak on, I am so old as he;
między, z pomiędzy, under *(onder)* of;
jego, his; jej, hers; jego, its;
ich, theirs (d*ejrs)*; wszyscy, all *(oall)*;

okolica, wieś, country *(kontri)*;
słońce, sun *(son)*;
kot, cat *(ket)*; lis, fox *(faks)*;
pilny, diligent *(dylidzient)*;
świat, world *(uerld)*;
księżyc, moon *(muun)*;
przyjemny, agreeable *(egriiebl)*;
leniwy, lazy *(lejzi)*.

31. Czas przyszły dokonany od słowa **to be, być,** tworzy się ze słowa posiłkowego **have,** w czasie teraźniejszym i z imiesłowu czasu przeszłego od **be,** to jest **been;** czas zaprzeszły toż samo ze słowa **had**, w czasie przeszłym niedokonanym i z tegoż imiesłowu **been.**

32. Stopień wyższy przymiotników tworzy się w języku angielskim przez dodanie końcówki **er** lub **r**, do stopnia równego, zaś stopień najwyższy przez dodanie końcówki **est** lub **st.**

33. Stopień równy łączy się ze stopniem równym przez wyraz **so—as, as—as, tak—jak;** stopień równy ze stopniem wyższym wyrazem **than, niż, niżeli, od;** a stopień najwyższy wyrazem **under, amongst,** lub **of, z, ze między, z pomiędzy.**

34. Przymiotniki wielozgłoskowe zostawia się raczej niezmienne w stopniowaniu, lecz natomiast dodaje się na oznaczenie stopnia wyższego wyraz **more,** a na oznaczenie stopnia najwyższego **most,** np. wierniejszy, more faithful; najwierniejszy, the most faithful.

35. Przymiotniki zakończone na **y,** zamieniają to **y** na **ie,** w stopniu wyższym i najwyższym; np. **lazy,** leniwy; **lazier,** leniwszy; **laziest,** najleniwszy.

36. Często bardzo opuszcza się w zdaniu rzeczownik, o którym już była poprzednio mowa, a na jego miejsce kładzie się zaimek **that** lub **those,** np. czy masz moje pióro, czy pióro mego brata? have you my pen, or that (pen) of my brother?

37. Zaimki dzierżawcze używają się w języku angielskim dwojako, to jest: *a)* jako przymiotnikowe, gdy stoją przed rzeczownikiem a te są: **my,** mój; **thy,** twój; **his,** jego; **her,** jej; **its,** jego *(rodzaj nijaki)*; **our,** nasz; **your,** wasz; **their,** ich; *b)* lub jako zaimki rzeczownikowe, czyli samodzielne, stojące same bez rzeczownika, lecz zastępujęce jego miejsce, a te są **mine,** mój; **thine,** twój; **his,** jego; **hers,** jej; **its,** jego *(rodzaj nijaki)*; **ours,** nasz; **yours,** wasz; **theirs.** ich; np. have you **your** hat or **mine?** czy masz swój kapelusz, czy mój? I have **mine**, mam swój (kapelusz).

38. Zaimek osobisty osoby 3-ej **it,** oznaczający rodzaj nijaki służy do zastąpienia rzeczy bez różnicy, czy one są żywotne lub nie, np. czy kupujesz tego konia? do you buy this horse? kupuję go, I buy **it,** a nie him; czy widzisz mój stół? do you see **my** table? widzę go, I see **it**, a nie him.

39. Przymiotniki **good, well, bad, ill,** tudzież przysłówki **much, many, little i few,** stopniują się prawidłowo.

40. Wyraz **little,** używa się w mowie o imionach materyalnych w liczbie pojedyńczej, np. mało piwa, little beer; zaś **few,** w mowie o liczbie mnogiej, np. few pens, mało piór, i t. p.

Cwiczenie 17.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Our neighbour is so rich as your father. 2. Your sister is richer than my uncle, but our friend is the richest man among us all. 3. I have been richer than you. 4. You have been often sick. 5. Our brother has been always diligent. 6. My boy was lazier than the son of the merchant. 7. We have been always diligent. 8. Has your sister been ever richer than now? 9. She has been always poor. 10. You have never been lazy, you have learned very well. 11. Our brothers have been the richest men in this town. 12. Your daughter is the tallest among us all. 13. Whose book was better: mine, or yours? 14. Your book was better than mine, but that of your brother was the best. 15. The dog is more faithful than the cat. the	1. aur nejber is so ryć es jur fa*d*er. — 2. jur sister is rycier *d*en maj onkl, bot aur frend is *d*e ryciest men emong os all. — 3. aj hew bin rycier *d*en ju. — 4. ju hew bin often syk. — 5. aur bro*d*er hes bin aluejs dylidzient. 6. maj boj uas lejzier *d*en *d*e son ow *d*e mercient. — 7. ui hew bin aluejs dylidzient. — 8. hes jur syster bin ewer rycier *d*en nau? — 9. szi hes bin aluejs puur. 10. ju hew newer bin lejzi, ju hew lernd weri uel. 11. aur bro*d*ers hew bin *d*e ryciest men in *d*is taun. — 12. jur dater is *d*e talest emong os all. — 13. hus buk uas beter: majn, or jurs? — 14. jur buk uas beter *d*en majn, bot *d*et ow jur bro*d*er uas *d*e best. — 15. *d*e dog is mour feid-ful *d*en *d*e ket, *d*e	1. Nasz sąsiad jest tak bogaty jak wasz ojciec. 2. Wasza siostra jest bogatsza niż mój wuj, lecz nasz przyjaciel jest najbogatszym człowiekiem z nas wszystkich. 3. Byłem bogatszy niż ty. 4. Ty byłeś często chory. 5. Nasz brat był zawsze pilny. 6. Mój chłopiec był leniwszy niż syn kupca. 7. Byliśmy zawsze pilni. — 8. Czy twoja siostra była kiedy bogatsza niż teraz? 9. Ona była zawsze biedna. 10. Ty nie byłeś nigdy leniwy, ty się uczyłeś bardzo dobrze. 11. Nasi bracia byli najbogatszymi ludźmi w tem mieście. 12. Twoja córka jest największa z pomiędzy nas wszystkich. 13. Czyja książka była lepsza: moja czy twoja? — 14. Twoja książka była lepsza niż moja, lecz książka twojego brata była najlepsza. — 15. Pies jest wierniejszy niż kot, pies jest najwierniejszym przyjacielem człowieka.

Pisz:	*Wymów:*	*znaczy:*
dog is the most faithful friend of the man. 16. Your son is the handsomest among all those boys. 17. My horse is small, yours is smaller, but that of your uncle is the smallest, 18. You write very well, your sister writes better than you, but our friend writes best. 19. How many penknives have you? 20. We have few, you have less, and our neighbour has least penknives. 21. The sun is larger than the moon. 22. Country is more agreeable than town. 23. This flower is more beautiful than that, but the flowers of your sister are most beautiful. 24. These books are more useful than those of my cousin. 25. Charles is the most diligent boy of all my children. 26. The merchant, who has bought that large house, is one of the richest men in our town. 27. I have lost my pen and that of your friend. 28. Your sister has found her pen and that of her cousin. 29. We have seen your dogs and those of your daughter.	dag is de moust fejdful frend ow *d*e men. 16. jur son is *d*e moust hendsom emong al *d*ous bojs. 17. maj hors is smal, jurs is smaler, bot *d*et ow jur onkl is *d*e smalest. 18. ju rajt weri uell, jur syster rajts better *d*en ju, bot aur frend rajts best. 19. hau meni pennajws hew ju? 20. ui hew fju, ju hew less, end aur nejber hes lyjst pennajws. 21. *d*e son is lardzier *d*en *d*e muun 22. kontri is mour egriiebl *d*en taun. 23. *d*is flauer is mour bjutiful *d*en *d*et, bot *d*e flauers ow jur syster ar moust bjutiful. 24. *d*yjz buks ar mour jusful *d*en *d*ouz ow maj kozn. 25. Ciarls is *d*e moust *d*ylidzient boj ow all maj cildren. 26. *d*e mercient, hu hes bat *d*et lardź haus, is uon ow *d*e ryciest men in aur taun. 27. aj hew lost maj pen end *d*et ow jur frend. 28. jur syster hes faund her pen end *d*et ow her kozen. 29. ui hew syjn jur dags end *d*ouz ow jur *d*ater.	16. Twój syn jest najpiękniejszy z pomiędzy wszystkich tamtych chłopców. 17. Mój koń jest mały, twój jest mniejszy, lecz koń twojego wuja, jest najmniejszy. 18, Ty piszesz bardzo dobrze, twoja siostra pisze lepiej niż ty, lecz nasz przyjaciel pisze najlepiej. 19. Ile scyzoryków wy macie? 20. My mamy mało, wy macie mniej, a nasz sąsiad ma najmniej scyzoryków. 21 Słońce jest większe niż księżyc. 22. Wieś jest przyjemniejsza niż miasto. 23. Ten kwiat jest piękniejszy niż tamten, lecz kwiaty twojej siostry są najpiękniejsze. 24. Te książki są pożyteczniejsze niż książki mego kuzyna. 25. Karol jest najpilniejszym chłopcem ze wszystkich moich dzieci. 26. Kupiec, który kupił ten duży dom, jest jednym z najbogatszych ludzi w naszem mieście. 27. Zgubiłem moje pióro i pióro twojego przyjaciela. 28. twoja siostra znalazła swoje pióro i pióro swego kuzyna. 29. Widzieliśmy twoje psy i psy twojej córki.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
30. Your brother has sold his horse and mine. 31. My aunt has lost your penknife and hers. 32. We have bought the house of your friend and yours. 33. Our son has seen your dog and ours. 34. The children have lost my pens and theirs.	30. jur bro*d*er hes sold his hors end majn. 31. maj oant hes last jur pennajf end hers. 32. ui hew bat *d*e haus ow jur frend end jurs. 33. aur son hes syjn jur dog end aurs. 34. *d*e czildren hew loast maj pens end *d*ejrs.	30. twój brat sprzedał swojego konia i mego. 31. Moja ciotka zgubiła twój scyzoryk i swój. 32. Kupiliśmy dom waszego przyjaciela i wasz. 33. Nasz syn widział twojego psa i naszego. 34. Dzieci zgubiły moje pióra i swoje.

Cwiczenie 18.

1. Niegdyś (formerly) byłem bogatszym niż teraz. 2. Tyś był zawsze tak pilny jak teraz. 3. On był pilniejszy niż ja. 4. Ona była większa (wyższa) niż jej ciotka. 5. Byliśmy tak szczęśliwi jak oni, lecz teraz oni są szczęśliwsi niż my. 6. Wy byliście pilniejsi niż nasi sąsiedzi. 7. Oni byli rzadko szczęśliwi, oni stracili wiele pieniędzy. 8. Koń jest tak wierny jak pies; pies jest wierniejszy niż kot, on jest najwierniejszym przyjacielem człowieka. 9. Ty miałeś zawsze piękniejsze i pożyteczniejsze książki niż ja, lecz ja miałem najpiękniejsze scyzoryki. 10. Twój ogród jest tak duży jak mój, lecz ogród twego wuja jest jeszcze większy, a ogród (that) mego przyjaciela jest największy. 11. Ja kupiłem dobre pióro. tyś kupił jeszcze lepsze, a mój brat kupił najlepsze. 12. Ja piszę dobrze (well), ty piszesz lepiej, a twój brat pisze najlepiej. 13. My mieliśmy mało, wy mieliście mniej, a oni mieli najmniej pieniędzy. 14. Ja miałem tak mało piór jak ty, on zaś (but he) miał więcej, a mój ojciec miał najwięcej. 15. Ile pieniędzy dajesz swej córce? 16. Ja jej daję bardzo mało, bo nie mam więcej. 17. Ile koni kupił ten kupiec? 18. On kupił mało koni, bo nie miał więcej pieniędzy. 19. Ja miałem mało stali, ty miałeś mniej, a on miał najmniej. 20. My mieliśmy mało butów, wy mieliście jeszcze mniej, a oni mieli najmniej. 21. Ten dom jest piękniejszy niż dom kupca, lecz twój jest najpiękniejszy. 22. Wasz stół jest większy niż mój, lecz jego stół jest najmniejszy. 23. Jego kwiaty są piękniejsze niż jej, lecz nasze kwiaty są najpiękniejsze. 24. Wieś jest przyjemniejsza niż miasto. 25. Tamten kupiec jest najbogatszym człowiekiem w świecie. 25. Słońce jest większe niż ziemia, a ziemia większa niż księżyc.

1. William and Valentine were journeying together. 2. They observed an ass wandering in a desert place, and ran towards it in joy. 3. William began to claim the ass as his own, because he was the first who saw it. 4. But Valentine said, he had seen it the first. 5. And while they thus contend and dispute and even fall to blows, the ass escapes. 6. And neither of them gets possession of it.

Lekcya X. Tenth lesson. (*tend lessn*).

Będę miał, I shall have *(aj siel hew);*
będziesz miał, thou wilt (uilt) have;
on będzie miał, he will (uill) have;
będziemy mieli, we shall (siel) have;
będziecie mieli, you will (uill) have;
oni będą mieli, they will have;
nie będę miał, I shall not have;
czy będę miał? shall I have?
będę jadł, I will eat *(aj uill ijt);*
będziemy pisać, we shall write;
tu, oto jest, there is *(dejr is);*
za wiele, too much (*tu moć);*
za wielki, too large *(tu lardź);*
zbyt dobry, too good *(tu gud);*
dosyć, enough *(inoff);*
mleko, milk (*mylk*);
ser, cheese *(czijz);*
krowa, cow *(kau)*; kochać, to love
głodny, hungry *(hongri);* (*low*);
11, eleven *(elewen)*;
13, thirteen *(dertyjn);*
15, fifteen *(fyftyjn)*;
17, seventeen *(sewentyjn);*
19, nineteen (*najntyjn)*;
21, twenty one *(tuenti uan)*;
23, twenty three (*tuenti dry*);
30, thirty *(derti)*;
40 fifty *(fyfti)*;
78, seventy (*sewenti)*;
90, ninety *(najnti);*
1000, thousand (d*auzend*);
lubić, to like *(tu lajk)*;
zjadłem, I have eaten (*aj hew ijtn*);
będę kochał, I shall love (*aj siel low*);
będziesz kochał, thou wilt *(uilt)* love;
on będzie kochał, he will love;
będziemy kochali, we shall love;
będziecie kochali, you will love;
oni będą kochali, they will love;
nie będę kochał, I shall not love;
czy będę kochał? shall I love?
on będzie pił, he will drink;
będziecie szukali, you will seek;
tu oto, są, there are (d*ejr ar)*;
za wiele, to many *(tu meni);*
za mały, too small *(tu smoal)*;
zbyt leniwy, too lazy, *(tu lejzi)*;
dosyć wody, water enough (*uater*
masło, butter (*botter*); [*inoff)*;
drzewo, tree *(tri)*;
owca, owce, sheep (*szyjp)*;
spragniony, thirsty *(dersti)*;
12, twelve *(tuelw)*;
14, fourteen *(foortyjn);*
16, sixteen *(sykstyjn);*
18, eighteen *(ejtyjn);*
20, twenty (*tuenti*);
22, twenty two (*tuenti tu);*
24, twenty four *(tuenti foor);*
40, forty *(foorti);*
60, sixty *(syksti);*
80, eighty (*ejti*));
100, hundred (*honderd)*;
2000, two thousand (*tu dauzend)*;
ja lubię, I like *(aj lajk);*
wypiłem, I have drunk (*aj hew dronk*);

41. Czas przeszły tworzy się ze słowa posiłkowego **shall**, w 1 osobie obudwóch liczb, zaś w innych osobach ze słowa **will**, z dodaniem trybu bezokolicznego danego słowa.

42. Wyraz **enough**, kładzie się po rzeczownikach i przymiotnikach, a nie przed rzeczownikami i przymiotnikami, jak inne przysłówki, np. bread enough, a nie enough bread, dosyć chleba; good enough, dosyć dobry, i t. p.

Cwiczenie 19.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I shall have some money. 2. You will have some good wine. 3. He will have twenty books. 4. We shall have water enough. 5. You will have some milk and butter. 6. They will have too much gold and silver. 7. Will you give me anything good? 8. I shall give you thirteen trees and fourteen flowers. 9. My brother will buy a house, because he has money enough. 10. Our sister will bring us a new book and fifteen flowers. 11. You will drink some water, because you are thirsty. 12. I shall eat some bread and cheese, because I am very hungry. 13. You will write a letter to my daughter. 14. There is bread enough. 15. There are many large trees in this garden. 16. There was a little beer in your glass. 17. There were many fine	1. aj siell hew som mony. 2. ju uill hew som gud uajn. 3. hi uill hew tuenti buks. 4. ui siell hew uater inoff. 5. ju uill hew som milk end botter. 6. *d*ej uill hew tu moć gold end silwer. 7. uill ju giw mi eni*d*ing gud? 8. aj siell giw ju *d*ertyjn tryjs end fortyjn flauers. 9. maj bro*d*er uill baj e haus, bikoaz hi hes mony inoff. 10. aur sister uill bring os e nju buk end fiftyjn flauers. 11. ju uill drink som uater, bikoaz ju ar *d*ersti. 12. aj siell ijt som bred end czijz, bikoaz aj em weri hongri. 13. ju uill rajt e letter tu maj dater. — 14. *d*ejr is bred inoff. — 15. dejr ar meni lardź trijs in *d*is garden. 16. dejr uas e littl bijr in jur gless. — 17. *d*er uer meni fajn hauzes in	1. Będę miał pieniądze. 2. 2. Będziesz miał dobre wino. 3. On będzie miał dwadzieścia książek. 4. Będziemy mieli wody dosyć. 5. Będziecie mieli mleko i masło. 6. Oni będą mieli za wiele złota i srebra. 7. Czy mi dasz coś dobrego? — 8. Dam ci trzynaście drzew i czternaście kwiatów. 9. Mój brat kupi dom, bo ma pieniędzy dosyć. — 10. Nasza siostra przyniesie nam nową książkę i piętnaście kwiatów. 11. Będziecie pili wodę, bo jesteście spragnieni. — 12. Będę jadł chleb i ser, gdyż jestem bardzo głodny. 13. Będziesz pisał list do mojej córki. 14. (Tam) jest chleba dosyć. 15. (Tam) jest wiele dużych drzew w tym ogrodzie. 16. (Tam) było trochę piwa w pańskiej szklance. 17 (Tam) było wiele pięknych domów w tem mieście.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
houses in this town. 18. I shall have less money than you but I shall be happier than you. 19. I have drunk too much beer and I have eaten too little meat. 20. How many trees will you send to me? 21. I shall send you only thirty five trees. 22. We shall bring as many chairs as tables. 23. In this room there will be too many chairs, and too few tables. 24. This poor woman will be hungry, give her some bread and cheese. 25. Our neighbour will have more children than you. 26. How many horses will you sell? 27. I shall sell fifty horses and twenty cows. 28. The cows give us more milk than the sheep. 29. Do you like milk or cheese? 30. I like more butter and cheese than milk. 31. My daughter likes more flowers than books. 32. You were always too diligent.	*d*is taun. 18. aj siel hew les mony *d*en ju bot aj siel bi heppier *d*en ju. 19. aj hew dronk tu moć bijr end aj hew ijten tu littl mijt. 20. hau meni trijs uil ju send tu mi? 21. aj siel send ju onli *d*erti fajw trijs. 22. ui siel bring es meni czejrs es tejbls. 23. in dis ruum *d*ejr uill be tu meni czejrs, end tu fju tejbls. 24. *d*is puur uumen uill bi hongri, giw her som bred end czijz. 25. aur nejber uill hew moor czildren, den ju. 26. hau meni horses uill ju sel. 27. aj siel sel fifti horses end tuenti kaus. 28. *d*e kaus giw os moor milk *d*en *d*e szijp. 29. du ju lajk milk or czijz? 30. aj lajk moor botter end czijz *d*en milk. 31. maj dater lajks moor flauers *d*en buks. 32. ju uer aluejs tu dylidzient.	18. Ja będę miał mniej pieniędzy niż ty, lecz ja będę szczęśliwszym niż ty. 19. Piłem za wiele piwa i jadłem za mało mięsa. 20. Ile drzew przyślesz mi? 21. Przyślę tobie tylko trzydzieści pięć drzew. 22. Przyniesiemy tyle krzeseł ile stołów. 23. W tym pokoju będzie zbyt wiele krzeseł, a za mało stołów. 24. Ta biedna kobieta będzie głodna, daj jej chleba i sera. 25. Nasz sąsiad będzie miał więcej dzieci, niż ty. 26. Ile koni chcesz sprzedać? 27. Ja sprzedam pięćdziesiąt koni i dwadzieścia krów. 28. Krowy dają nam więcej mleka niż owce. 29. Czy lubisz ty mleko czy ser? 30. Ja lubię więcej (wolę) masło i ser, niż mleko. 31. Moja córka lubi bardziej (woli) kwiaty niż książki. 32. Ty byłeś zawsze zbyt pilny.

Cwiczenie 20.

1. Będę miał wiele pieniędzy, a ty będziesz miał za wiele koni. 2. On będzie miał za mało piór, a my będziemy mieli za wiele scyzoryków. 3. Oni będą zawsze kochać swych przyjaciół. 4. Ona będzie czytać mój list. 5. Czy ty będziesz kochał tego chłopca? 6. Będę go zawsze kochał, bo jest

zbyt pilny. 7. W tym pokoju tam (there) jest (są) zbyt wiele krzeseł, a za mało stołów. 8. W tej szklance tam jest za mało wina. 9. Ten ogród tam (there) jest zbyt długi. 10. Zjedliśmy już chleba dosyć, lecz wypiliśmy za mało wody. 11. Ja będę jadł ser i masło, a ty będziesz pił mleko. 12. W tym ogrodzie jest dwadzieścia pięć dużych drzew. 13. Ja sprzedałem czterdzieści dwa stare konie, a kupię trzydzieści cztery młode (young ones). 14. Ja ci kupię sześćdziesiąt siedm drzew i ośmnaście kwiatów. 15, Mój sąsiad zjadł trochę mięsa i napił się dobrego piwa. 16. Co będziesz jadła i piła? 17. Nie będę jadła (eat), ani piła (drink), bo nie jestem ani głodna, ani spragniona. 18. Córka twojego sąsiada, lubi kwiaty i drzewa. 19. Ty lubisz tylko jeść i pić. 20. My lubimy konie i psy.

---

1. Wilhelm i Walenty byli w podróży razem. 2. Oni zaobserwowali osła spacerującego w pustem miejscu i biegli ku niemu z radością (w radości). 3. Wilhelm zaczął reklamować osła jako swego własnego, bo to on był pierwszy, który go widział. 4. Lecz Walenty powiadał, że, on go widział pierwszy. 5. I podczas gdy oni tak się sprzeczają i kłócą, a nawet rzucają się do bicia, osioł sobie zmyka i żaden z nich nie bierze go w posiadanie.

Lekcya XI. Eleventh lesson (*elewend lessn*).

Będę, I shall be (*aj siel bi*);
będziesz, thou wilt be (d*au uilt bi*);
on będzie, he will be *(hi vill bi)*;
nie będę, I shall not be *(aj sel nat bi)*;
będę miał, I shall have had; (cz. p. 2)
będziesz mjał, thou wilt have had;
on będzie miał, he will have had;
pierwszy, the first (*ferst)*;
trzeci, the third (d*erd*);
piąty, the fifth (*fif*d*)*;
siódmy, the seventh (*sewend)*.
dziewiąty, the ninth (*najn*d);
filiżanka, the cup (*kop*);
funt, pound *(paund)*;
para, pair *(pejr)*; pisać, write *(rajt)*;
koszyk, basket (*besket*);
pończocha, stocking *(stakking)*;
krawat, cravat *(krewet)*;
atrament, ink *(ink)*;
wiadro, pail (*pejl*);

będziemy, we shall be *(ui siell bi)*;
będziecie, you will be *(ju uill bi)*;
oni będą, they will be *(dej uill bi)*;
czy będziemy? shall we be (*siell ui bi*)?
ukocham, I shall have loved; (cz. p. 2)
ukochasz, thou wilt have lowed;
on ukocha, he will have loved;
drugi, the second (*sekond)*;
czwarty, the fourth (*foord*);
szósty, the syxth *(siksd*;)
ósmy, the eigth (*ejd*)
dziesiąty, the tenth (*tend*);
sztuka, piece (*pijs*);
łokieć, ell (*ell*);
tuzin, dozen (*dozn(*;
rękawiczka, glove *(glow)*;
koszula shirt *(szert)*;
ołówek, lead-pencil *(led-pensil)*;
kufer, trunk *(tronk)*;
dzbanek, pitcher *(piczer)*;

płótno, linen (*linen*);
miska, potrawa, dish (*dyś*);
mydło, soap (*soup*);
chustka do nosa, handkerchief;
talerz, plate (*plejt*);
węgiel, coal (*koul*),

43. Czas przyszły dokonany tworzy się tak samo, jak czas przyszły pierwszy, czyli niedokonany, ze słowa posiłkowego **shall**, w 1-ej osobie obu liczb i ze słowa **will**, w innych osobach, tudzież z trybu bezokolicznego słowa **have**, i z imiesłowa przeszłego danego słowa. Czas przyszły dokonany, używa się przeważnie wtenczas, gdy z 2 czynności przyszłych, jedna pierwej ma się skończyć, a druga po niej następuje.

44. Z liczebników głównych, tworzą się liczebniki porządkowe przez dodanie końcówki **th**. Rzeczownik **handkerchief** (hendkerczijf), nie zmienia końcówki w liczbie mnogiej.

Cwiczenie 21.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I shall have two glasses. 2. You will have five bottles. 3. She will have twenty pens. 4. We shall have some good paper. 5. You will have a gold watch. 6. They will have some silver. 7. Will you have sold any paper? 8. I shall have sold much paper. 9. The brother of my neighbour will have bought thirteen forks. 10. We shall have written a letter. 11. My mother will have sent to my cousin three pair of gloves. 12. I shall have bought six pair of stockings, and a dozen shirts. 13. I shall have sent you in this trunk ten ells of linen, ten dozen handkerchief and half a dozen gloves.	1. aj siell hew tu glesses. 2. ju uill hew fajw battls. 3. szi uill hew tuenti pens. 4. ui siell hew som gud pejper. 5. ju uill hew e gold uać. 6. *d*ej uill hew som silwer. 7. uill ju hew sold eni pejper? 8. aj szell hew sold moć pejper. 9. *d*e bro*d*er ow maj nejber uill hew bat *d*ertijn forks. 10. ui siell hew ritten e letter. 11. maj mo*d*er uill hew sent tu maj kozn *d*i pejr ow glows. 12. aj szell hew boat siks pejr ow stakkings end e dozn sierts. 13 aj siell hew sent ju in *d*is tronk ten ells ow linen, ten dozn hendkerczifs end hew e dozn glows.	1. Będę miał dwie szklanki. 2. Będziesz miał pięć flaszek. 3. Ona będzie miała dwadzieścia piór. 4. Będziemy mieli dobry papier. 5. Będziecie mieli złoty zegarek. 6. Oni będą mieli srebro. 7. Czy pan sprzedasz papieru? 8. Sprzedam dużo papieru. 9. Brat mojego sąsiada kupi trzynaście widelcy. 10. Napiszemy list. 11. Moja matka pośle mojemu kuzynowi trzy pary rękawiczek. 12. Ja kupię sześć par pończoch i tuzin koszul. 13. Poślę tobie w tym kufrze dziesięć łokci płótna, dziesięć tuzinów chustek do nosa i pół tuzina rękawiczek.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
14. We shall have received from our uncle three hats, a gold watch and fourteen penknives. 15. Your son will have found ten pens and a dozen leadpencils. 16. My daughter will have bought a pair of shoes and a pair of boots. 17. We shall have sent to your uncle's friend fourteen pounds of sugar. 18. We shall have drunk a cup of tea and a bottle of beer. 19. Your neighbour will have bought half a dozen chairs and nine large tables. 20. This cup of tea was for you, and that piece of sugar was for your brother. 21. I have received from my father a dozen leadpencils and a little ink. 22. I shall have received a basket of fruit from your aunt. 23. he will buy a dozen shirts and half a dozen cravats. 24. We shall buy a pail of wine and four pails of beer. 25. Your boy has brought a pitcher of water. 26. I have eaten a plate of soup and a piece of meat. 27. Bring me, if you please, half a pound of soap. 28. I shall bring you four dishes.	14, ui szell hew ryssyjwd from aur onkl *d*ri hets, e gold uać end fourtijn pennajws. 15. jur son uill hew faund ten pens end e dozn ledpensils. 16. maj dater uill hew boat e pejr ow sius end e pejr ow buuts. 17. ui szell hew sent tu jur onkls frend fourtyjn paund ow siuger. 18. ui szell hew dronk e kop ow tyj end e bottl ow byjr. 19. jur nejber uill hew boat hef e dozen ciejrs end najn lardź tcjbls. 20. dis kop ow tyj uas for ju end *d*et pijs ow siuger uas for jur bro*d*er. 21. aj hew rysyjwd from maj fa*d*er e dozn ledpensils end e littl ink. 22. aj szell hew rysjywd e beskit ow fruut from jur oant. 23. hi uill baj e dozn sierts end hef e dozn krewets. 24. ui szell baj e pejl ow uajn end four pejls ow bijr. 25. jur boj hes broat e pycier ow uater. 26. aj hew ijtn e plejt ow suup end e pijs ow mijt. 27. bring mi, iw ju plijs, hef e paund ow soup. 28. aj szell bring ju four dysies.	14. Otrzymamy od naszego (swego) wuja trzy kapelusze, złoty zegarek i czternaście scyzoryków. 15. Twój syn znajdzie dziesięć piór i tuzin ołówków. 16. Moja córka kupi parę trzewików i parę bótów. 17. Poślemy przyjacielowi twojego wuja czternaście funtów cukru. 18. My wypijemy filiżankę herbaty i flaszkę piwa. 19. Twój sąsiad kupi pół tuzina krzeseł i dziewięć dużych stołów. 20. Ta filiżanka herbaty była dla ciebie a tamten kawałek cukru był dla twojego brata. 21. Otrzymałem od mego ojca tuzin ołówków i trochę atramentu. 22. Otrzymam koszyk owoców od twcjej ciotki. 23. On kupi tuzin koszul i pół tuzina krawatków. 24. Będziemy kupować wiadro wina i cztery wiadra piwa. 25. Twój chłopiec przyniósł dzbanek wody. 26. Zjadłem talerz rosołu i kawałek mięsa. 27. Przynieś mi z łaski swej, pół funta mydła. 28. Przyniosę tobie cztery miski.

Cwiczenie 22.

1. Ja będę miał wiele pieniędzy, a ty będziesz miał mało stali. 2. On będzie miał nowy dom, a my będziemy mieli trzy duże ogrody. 3. Wy będziecie mieli wiele książek, a my będziemy mieli za wiele kwiatów. 4. Oni będą mieli jutro nowe kapelusze. 5. Czy ty kupisz tego konia od mego sąsiada? 6. Kupię go, gdy (when (*huen*) będę miał dosyć pieniędy. 7. Ja zjem kawałek mięsa i wypiję szklankę piwa. 8. Ty zjadłeś kawałek chleba i wypiłeś filiżankę kawy. 9. On kupi funt cukru i pół funta herbaty. 10. Ile płótna kupisz? 11. Ja kupię piętnaście łokci płótna i tuzin chustek do nosa. 12. Kup mi z łaski swej, (if you please) trzy pary trzewików i tuzin rękawiczek. 13. Kupię tobie jutro (to morrow (*tu marro)* pół tuzina pończoch i cztery koszule. 14. Ileż krawatów kupisz mi. 15. Kupię tobie tuzin krawatów i trzy pary rękawiczek. 16. Kupię twojej córce pięć ołówków i sześć piór. 17. W tym kufrze jest tuzin koszul i dwa tuziny chustek do nosa. 18. On kupił wiadro piwa i trzy wiadra wina. 19. Przynieś mi z łaski swej, dzbanek mleka i funt sera. 20. Zjem talerz rosołu (soup) i kawałek mięsa. 21. Kupiłeś zbyt małą miskę. 22. Sprzedaj mi (sell me) pół funta mydła.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. A rich miser showed his jewels to a philosopher. 2. The philosopher said: 3. "I thank you for your jewels!" 4. "What do you say?" replied the miser. 5. "I do not share them with you." 6. "Why not?" said the philosopher quietly. 7. "You allow me to look at them, and you do not anything else, but look at them also."	1. e ryć majzer sioud his dziuels tu e filasofer. 2. *d*e filasofer sed: 3. "aj *d*enk ju for jur dziuels!" 4. "huoat du ju sej?" replajd *d*e majzer. 5. "aj du not siejr *d*em ui*d* ju." 6. "huaj not?" sed *d*e filasofer kuajetli. 7. "ju elau mi tu luk et *d*em, end ju du not eniing els, bot luk et *d*em alzo."	1. Pewien bogaty sknera, pokazywał swoje klejnoty filozofowi. 2. Filozof rzekł: 3. "Dziękuję ci za twoje klejnoty." 4. "Co ty mówisz?" odrzekł sknera. 5. "Ja się nie dzielę niemi z tobą." 6. "Dlaczegoż nie?" odrzekł filozof obojętnie. 7. "Ty mi pozwalasz je oglądać, a ty nie robisz też nic innego, tylko spoglądasz na nie także".

Lekcya XII. Twelfth lesson (*tuelf*d *lessn*).

Będę, I shall have been; (czas prz. 2.)	będziemy, we shall have been;
będziesz, thou wilt have been;	będziecie, you will have been;
on będz'e, he will have been;	oni będą, they will have been;

11-ty, the eleventh *(elewend)*;
13-ty, the thirteenth *(dertyjud)*;
15-ty, the fifteenth *(fyftyjnd)*;
17-ty, the seventeenth *(sewentyjnd)*;
19-ty, the ninenteenth *(najtyjnd)*;
21-szy, the twenty first *(tuenty ferst)*;
30-ty, the thirtieth *(dertied)*;
50-ty, the fiftieth *(fyftyjed)*;
70-ty, the seventieth *(sewentied)*;
90-ty, ninetieth *(najntied)*;
½, one half *(uan hew)*;
¼, one fourth *(uan fourd)*;
⅔, two thirds *(tu derds)*;
dolar, a dollar *(e daller)*;
godzina, an hour *(en aur)*;
tydzień, week *(uik)*;
późno, late *(lejt)*;
urodzony, born *(born)*;
wiosna, spring *(spring)*;
jesień, autumn *(atom)*;
zaczynać, to begin *(tu bygin)*;
Styczeń, January *(dzienueri)*;
Czerwiec, June *(dziuun)*;
Grudzień, December *(disember)*;

12-ty, the twelfth *(tuelfd)*;
14-ty, the fourteenth *(fourtyjnd)*;
16-ty, the sixteenth *(sykstyjnd)*;
18-ty, the eighteenth *(ejtyjnd)*;
20-ty, the twentieth *(tuentyed)*;
22-gi, the twenty second *(tuenty sekond)*;
40-ty, the fortieth *(fourtyed)*;
60-ty, the sixtieth *(sykstyed)*;
80-ty, the eightieth *(ejtyed)*;
100-ny, the hundreth *(hondred)*;
⅓, one third *(uon derd)*;
1|5, one fifth *(uon fyfd)*;
¾, three fourths *(dri fourds)*;
rok, year *(jir)*;
minuta, minute *(minet)*;
miesiąc, month *(mond)*;
wczas, early *(erli)*;
umarł, died *(dajd)*;
lato, summer *(sommer)*;
zima, winter *(uynter)*;
kończyć, to finish *(tu finisz)*;
Marzec, March *(marć)*;
Wrzesień, September *(september)*;
gdy, when *(huen)*;

45. Z liczebników porządkowych tworzą się liczebniki ułamkowe.

46. Do oznaczenia godzin i w ogóle czasu używa się w języku angielskim liczebników głównych, np. jest pierwsza godzina, it is one o'clock; jest czwarta godzina, it is four o'clock. Wyraz **huor,** znaczy godzina, jako miara czasu, zaś **o'clock** godzina, znak na zegarze.

47. Wyrażenia polskie, np. ile lat masz? tłómaczy się na język angielski how old are you? Data miesięcy pisze się liczebnikami porządkowymi, a data lat liczebnikami głównymi.

Cwiczenie 23.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I shall be happy, when I shall have found my friend. 2. You will be unhappy, when you will have lost your money.	1. aj siell bi heppi, huen aj siell hew faund maj frend. 2. ju uill bi onheppi, huen ju uill hew lost juur mony.	1. Będę szczęśliwy, gdy znajdę mojego przyjaciela. 2. Będziesz nieszczęśliwy, gdy stracisz swoje pieniądze.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
3. He will be very rich, when he will be diligent. 4. We shall be satisfied, when we shall be rich. 5. You will be very hungry, when you will not eat anything. 6. They will be thirsty, because they will not drink anything. 7. When does spring begin? 8. Spring begins on the twenty first of March. Summer begins on the twenty second of June, and finishes on te twenty third of September. — 10. Winter begins on te twenty second of December. 11. What a day of the month is it now? 12. Now it is the eleventh of January. — 13. My daughter was born the fiftheenth of March 1862, and died the twenty fifth of June 1870. 14. How many hours has a day? 15. A day has twenty four hours. 16. What o'clock is it? — 17. It is one o'clock. — 18. It is a quarter past twelve. 19. It is half past twelve. 20 It is half past two o'clock; it is a quarter past three o'clock. 21. At what o'clock will you	3. hi uil bi weri ryć huen hi uil bi dilidzient. 4. ui szell bi setisfajd, huen ui szell bi ryć. — 5. ju uill bi weri hongri, huen ju uill not ijt eni*d*ing. — 6. *d*ej uill bi *d*ersti, bikoaz *d*ej uill not drink eni*d*ing. — 7. huen dos spring bygin? 8. spring bygin on *d*e tuenti ferst ow marć. — 9. sommer bygins on *d*e tuenti sekond of dziun, end finiszes on *d*e tuenti *d*erd of september. — 10. uinter bygins on *d*e tuenti sekond ow disember. — 11. huat e dej ow *d*e mon*d* is it nau? — 12. nau it is *d*e elewen*d* ow dzienueri. — 13. maj dater uos born *d*e fiftyjn*d* ow marć 1862, end dajd *d*e tuenti fif*d* ow dziun 1870. — 14. hau meni aurs hes e dej? — 15. e dej hes tuenti four aurs. 16. hut o'clock is it? — 17. it is uan o'clock — 18. it is e kuarter past tuelw. 19. it is haw past tuelw. 20. it is haf past tu oklakk; it is e kuarter past *d*ri oklakk. 21. et huot	3. On będzie bardzo bogatym, gdy będzie pilnym. — 4. Będziemy zadowoleni, gdy będziemy bogaci. — 5. Ty będziesz bardzo głodny, gdy nie będziesz nic jadł. — 6. Oni będą spragnieni, gdy nic nie będą pili. — 7. Kiedy się zaczyna wiosna? — 8. Wiosna zaczyna się dwudziestego pierwszego Marca. — 9. Lato zaczyna się dwudziestego drugiego Czerwca, a kończy się dwudziestego trzeciego Września. — 10. Zima zaczyna się dwudziestego drugiego Grudnia. — 11. Który dzień miesiąca mamy teraz? — 12. Teraz jest jedenasty Stycznia. — 13. Moja córka urodziła się piętnastego Marca 1862, a umarła dwudziestego piątego Czerwca 1870. — 14. Ile godzin ma dzień? — 15. Jeden dzień ma 24 godzin — 16. Która jest godzina? — 17. Jest pierwsza godzina. — 18. Jest kwadrans na pierwszą. — 19. Jest wpół do pierwszej. — 20. Jest wpół do trzeciej; jest kwadrans na czwartą. — 21. O której godzinie przyjdziesz ty do mnie?

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
come to me? 22. I shall come to you at four o'clock. 23. At what o'clock will you go to the theatre? 24. I shall go there at half past seven o'clock. 25. What o'clock has it struck? 26. It has struck just now ten o'clock. 27. It strikes just now five o'clock. 28. How long will you be in the town? 29. I shall remain there only a fortnight 30. We shall remain in the country three months 31. I have given for my hat three dollars, and for my waistcoat four florins. — 32. My father has sent fifteen francs to the wife of the poor gardener. — 33. How old are you? — 34. I am nineteen years old. 35. How old is your brother? 36. He is twenty years old, and my sister eighteen. 37. It is not yet a fortnight, that I am here. 38. It is the sixth month, that my brother is at Berlin. 39. A year has three hundred and sixty five days, or twelve months, or fifty two weeks. — 40. It is now the year one thousand, eight hundred eighty one.	oklak uill ju kom tu mi? 22. aj szel kom tu ju et four oklak. 23. et huat oklak uill ju go tu *d*e *d*yejter? 24. aj szel go dejr et hef pest seven oklak. — 25. huat oklak hes it strok? — 26. it hes strok dziest nau ten oklak. — 27. it strajks dziest nau fajw oklak. — 28. hau lang uill ju bi in *d*e taun? — 29. aj szel rymejn *d*ejr onli e fortnajt. — 30. ui szel rymejn in *d*e kontri *d*ri mon*d*s. — 31. aj hew giwn for maj het *d*ri *d*allers, end for maj uejstcout four florens. — 32. maj fa*d*er hes sent fyftyjn frenks tu *d*e uajf ow *d*e puur gardner. 33. hau ould ar ju. — 34. aj em najntyjn jijrs ould, — 35. hau ould is jur bro*d*er. — 36 hi is tuenti jijrs ould, end maj sister ejtyjn. — 37. it is not jet e fortnajt *d*et aj em hyjr. 38. it is *d*e syks*d* mon*d*, *d*et maj bro*d*er is et Berlin. — 39. e jyr hes dri hodred end syksty fajf dejs, or tuelw mon*d*s, or fyfty tu uijks. — 40. it is nau *d*e jijr uan *d*auzent, ejt hondred ejty uon	22. Ja przyjadę do ciebie o czwartej godzinie. — 23. O której godzinie pójdziesz ty do teatru? — 24. Ja tam pójdę o wpół do ósmej godziny. 25. Która godzina wybiła? 26. Wybiła właśnie teraz dziesiąta godzina. 27. Właśnie teraz bije piąta godzina. 28. Jak długo będziesz ty w mieście? 29. Ja tam zostanę tylko czternaście dni (dwa tygodnie). — 30. Zostaniemy na wsi przez trzy miesiące. — 31. Dałem za mój kapelusz trzy talary, a za moję kamizelkę cztery guldeny, — 32. Mój ojciec posłał piętnaście franków żonie biednego ogrodnika. — 33. Ile lat masz ty. — 34. Mam dziewiętnaście lat. 35. Ile lat ma twój brat? — 36 On ma dwadzieścia lat, a moja siostra ośmnaście — 37. Jeszcze nie ma dwóch tygodni, jak tu jestem. — 38. Jest szósty miesiąc, jak mój brat jest w Berlinie. — 39. Rok ma trzysta sześćdziesiąt pięć dni, albo dwanaście miesięcy, albo pięćdziesiąt dwa tygodnie. — 40. Teraz jest rok tysiąc ośmset, ośmdziesiąty pierwszy.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
41. What o'clock is it by your watch? 42. It is five o'clock by my watch. 43. My sister arrived at nine o'clock. 44. Is it very late? 45. No, it is still early.	41. huat oklak is it baj jur uać? 42 it is fajw oklak baj maj uać. 43. maj syster erajwd et najn oklak. 44. is it wery lejt? 45. no, it is stil erli.	41. Która godzina jest na twoim zegarku? 42. jest piąta godzina na moim zegarku. 43. Moja siostra przybyła o dziewiątej godzinie. 44. Czy jest już bardzo późno? 45. Nie, jest jeszcze wcześnie.

Cwiczenie 24.

1. Będę szczęśliwym, gdy będę miał wiele pieniędzy. 2. Ty będziesz głodny, gdy nie będziesz jadł tego chleba 3. On będzie spragniony, gdy nie będzie pił tego wina. 4. My będziemy bogaci, gdy będziemy sprzedawać złoto i srebro. 5. Wy będziecie biedni, gdy nie będziecie nic robić (make (*mejk*). 6. Mój brat urodził się piątego września 1870, a umarł dnia dwudziestego marca 1878. — 7. Wiosna zaczyna się 21 marca, a lato dnia 22 czerwca. — 8. Jesień kończy się 22 grudnia. — 9. Którego (dnia miesiąca) mamy dziś? 10. Dziś mamy 15 stycznia. — 11. Dnia 25 czerwca, powrócił (arrived) mój wuj. 12. Która jest teraz godzina? 13. Teraz jest piąta godzina. 14. Jest pół do czwartej. 15. Jest trzy kwadranse na siódmą, 16. O której godzinie przyjedziesz (come *(kom)* do mnie? 17. Ja przyjdę o czwartej godzinie do ciebie. 18. Która godzina bije? 19. Teraz bije dziesiąta. 20. Już wybiła jedenasta. 21. Czy już jest późno? 22. O! już jest bardzo późno. 22. Jest jeszcze (still) wcześnie. 24. Ile lat ty masz? 25. Ja mam 30 lat. — 26. Mój brat starszy ma 38 lat. — 27. Mamy teraz rok 1892. — 28. Rok ma 12 miesięcy.

---

1. A rich miser showed his jewels to a philosopher. 2. The philosopher said: 3. "I thank you for your jewels!" 4. "What do you say?" replied the miser. 5. "I do not share them with you." 6. Why not?" said the philosopher quietly. 7. "You allow me to look at them and you do not anything else, but look at them also."

Lekcya XIII. Thirteenth lesson (d*ertyjn*d *lessn*).

Że mam, that I have *(det aj hew);*	że kocham, that I love *(de taj low)*;
że masz, that thou have;	że kochasz, that thou love;
że on ma, that he have;	że on kocha, that he love;

że mamy, that we have;
że macie, that you have;
że mają, that they have;
że jestem, that I be *(det aj bi)*;
że jesteś, that thou be;
że on jest, that he be;
pojedyńczy, single *(singl)*;
potrójny, threefold *(drifould)*;
raz, once *(uanc)*; pisać, to write *(rajt)*;
trzy razy, thrice *(drajs)*;
pięć razy, five times *(fajf tajms)*;
po pierwsze, firstly *(ferstli)*;
dziennie, daily *(dejli)*;
tygodniowo, weekly *(uikli)*;
ile razy? how many times?
grzeczność, kindness *(kajndnes)*;
wesół, merry *(merri)*;
rozumny, reasonable *(ryjzonejbl)*;
rodzice, parents *(perents)*;
pracować, to work *(uerk)*;
robić, to make *(mejk)*;
mówić, powiedzieć, to say *(sej)*;
wiedzieć, znać, to know *(nou)*;
wierzyć, to believe *(bilijw)*;
że kochamy, that we love;
że kochacie, that you love;
że kochają, that they love;
że jesteśmy, that we be;
że jesteście, that you be;
że oni są, that they be;
podwójny, twofold *(tufould)*;
poczwórny, fourfold *(fourfould)*;
dwa razy, twice *(tuajs)*
cztery razy, four times *(four tajms)*;
dziesięć razy, ten times *(ten tajms)*;
powtóre, secondly *(secondli)*;
na godzinę, hourly *(aurli)*;
rocznie, yearly *(jirli)*;
parę razy, some times *(som tajms)*;
grzeczny, kind *(kajnd)*;
smutny, sad *(sed)*; pisałem, I wrote
głupi, stupid *(stjupid)* *(rout)*;
ćwiczenie, exercise *(egzersajs)*;
pracowałem, I worked *(uerked)*;
robiłem, I made *(mejd)*;
mówiłem, I said *(sed)*;
wiedziałem, I knew *(nju)*;
przypuszczać, suppose *(soppouz)*:

48. Tryb łączący słów angielskich, różni sie tem od trybu oznajmującego, że się słowo kończy we wszystkich osobach obu liczb tak samo, jak w osobie pierwszej liczby pojedyńczej trybu oznajmującego. Wyraz **that,** że, opuszcza się bardzo często w angielskim języku, jeżeli przez to skrócenie nie nastąpi dwuznaczność, lub niejasność myśli, np. I think you are sick, zamiast: that you are sick; ja myślę, że pan chory.

49. Przez dodanie wyrazu **times,** tworzą się liczebniki powtarzające wyjąwszy **once, twice, thrice.**

50. Przez dodanie końcówki **ly**, tworzy się z liczebników, jak również z innych części mowy przysłówki.

51. Przez dodanie końcówki fold, tworzą się liczebniki wielorakie.

Cwiczenie 25.

Pisz:	*Wymów:*	*znaczy:*
1. You say, that I have many houses. 2. I be-	1. ju sej, *d*et aj hew meni hauzes. 2. aj bi	1. Wy mówicie, że ja mam wiele domów. 2. ja sądzę,

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
lieve, that you have some money. 3. We suppose, that he have still some good paper. 4. He does not know, that we have nothing. 5. Do you believe (that) they have so many books? 7. I do not believe, (that) you haves so much steel. 7. My mother supposes, (that) you love me. 8. I believe, (that) he love, your sister. 9. I do not believe, (that) you be happy. 10. We suppose only, (that) she be satisfied. 11. You do not believe me, (that) I be unhappy. 12. We have bought a single window. 13. You have found a twofold cord. 14. I have brought some fourfold paper 15. My son has been but once at church 16. I was twice at the theatre. 17. How many times have you seen my uncle? 18. I have seen him thrice or four times. 19. We were seven times in your garden. 20. How many times do you eat daily? 21. I eat three, and sometimes four times also. 22. You drink twice hourly. 23. I go three times weekly to	lijw *d*et ju hew som mony. 3. ui soppouz, *d*et hi hew stil som gud pejper. 4. hi dos nat nou, *d*et ui hew no*d*ing. 5. du ju bylyjw, (det) *d*ej hew sou meni buks? 6. aj du nat bylyjw, (*d*et) ju hew sou moć styjl. 7. maj moder soppozes (*d*et) ju low mi. 8. aj bylyjw, (*d*et) hi lows juur syster. 9. aj du nat bylyjw, (*d*et) ju bi heppi. 10. ui soppouz onli (*d*et) szi bi setisfajd. 11. ju du nat bylyjw mi, (det) aj bi onheppi. 12. ui hew boat e singl uindou. 13. ju hew faund e tufould kord, 14. aj hew broat som fourfould pejper 15. maj son hes bin bot uons et cierć 16. aj uas tuajs et *d*e *d*yejter. 17. hau meni tajms hew ju syjn maj onkl. 18. aj hew syjn him *d*rajs or four tajms. 19. ui uer sewen tajms in jur garden. 20. hau meni tajms du ju yjt dejli? 21. aj yjt *d*ri, end somtajms four tajms oalzo. 22. aj ju drink tuajs aurli. 23. gou *d*ri tajm uikli tu.	że ty masz pieniądze. — 3. My przypuszczamy (domyślamy się), że on ma jeszcze dobry papier. — 4. On nie wie, że my nic nie mamy. 5. Czy ty wierzysz, że oni mają tak wiele książek? 6. Ja nie wierzę, że macie tak wiele stali. 7. Moja matka domyśla się, (przypuszcza) że **ty** mnie kochasz. 8. Ja sądzę, że on kocha twoję siostrę. 9. Ja nie wierzę, że ty jesteś szczęśliwy. 10. Domyślamy się tylko, że ona jest zadowolona. 11. Ty mi nie wierzysz, że jestem nieszczęśliwy. 12. Kupiliśmy pojedyńcze okno. 13. Ty znalazłeś p o d w ó j n y sznur. 14. Przyniosłem poczwórnego papieru. — 15. Mój syn był tylko raz w kościele. 16. Byłem dwa razy w teatrze. 17. Ile razy widziałeś ty mego wuja? 18. Widziałem go trzy razy lub cztery razy. 19. Byliśmy siedm razy w twoim ogrodzie. 20. Ile razy ty jadasz dziennie? 21. Ja jadam trzy, a czasem i cztery razy także. — 22. Ty pijesz dwa razy na godzinę. 23. Ja chodzę trzy razy na tydzień do teatru.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
the theatre. 24. We buy books five times yearly. 25. Do you give me any money? 26. I give you some daily. — 27. You are very kind, you do me always some kindness. 28. I am very merry, but you are always sad. 20. This boy will be diligent, when he will make his exercises. 30. Your parents will eat some fruits. — 31. Does your daughter often work? 32. She works sometimes too much. 33. That boy is reasonable, but his brother is very stupid. — 34. I write a book, I have written ten letters also. 35. Do you know, when my aunt will arrive? — 36. I do not know it.	*d*e *d*yejter. 24. ui baj buks fajf tajms jyrli. 25. du ju giw mi eni mony? 26. aj giw ju som dejli. 27. ju ar weri kajnd, ju du mi oaluejz som kajndnes. — 28. aj em weri mery, bot ju ar oaluejz sed. 29. *d*is boj uill bi dyli dzient, huen hi uil mejk his eksersajzes. 30. jur perents uil ijt som fruuts. 31. dos jur doater aften uerk? — 32. szi uerks somtajms tu moć. 33. *d*et boj i ryjsoneble, bot his bro*d*er is weri stjupid. 34. aj rajt e buk, aj hew ritten ten letters oalzo. 35. du ju nou, huen maj oant uill errajw? 36, aj du not nou it.	24. Kupujemy książki pięć razy rocznie. 25. Czy ty mi dajesz pieniędzy? 26. Daję tobie trochę codzień. 27. Ty jesteś bardzo grzeczny, ty mi zawsze robisz (wyświadczasz) grzeczność. 28. Jestem bardzo wesół, lecz ty jesteś zawsze smutny. 29. Ten chłopiec będzie pilnym, jeżeli będzie robił swoje ćwiczenia. — 30. Twoi rodzice będą jedli owoce. 31. Czy twoja córka często pracuje? 32. Ona pracuje niekiedy zawiele. 33. Ten chłopiec jest rozumny, lecz jego brat jest bardzo głupi. 34. Ja piszę książkę, ja napisałem także dziesięć listów. 35. Czy ty wiesz, kiedy moja ciotka przybędzie? 36. Nie wiem tego.

Cwiczenie 26.

1. On mówi, że jestem stary. 2. Ja sądzę, że ty jesteś grzeczny. 3. My nie wiemy, że on jest bardzo bogaty i że ma wiele pieniędzy. 4. My nie wierzymy, że wy jesteście biedni i że nie macie pieniędzy. 5. Ty nie wiesz, że jesteśmy szczęśliwi i że mamy dobre dzieci. 6. Ja mówię, że oni są grzeczni i że mają wiele przyjaciół. 7. Ten chłopiec kupuje pojedyńcze bóty. 8. W tym domu są podwójne drzwi i okna. 9. Ile razy ty pijesz kawę? 10. Kawę pijam dwa razy, a herbatę trzy razy dziennie. 11. Ile razy ty już byłeś w tym teatrze? 12. Byłem tam już dwadzieścia razy. 13. Po pierwsze (firstly) nie mam pieniędzy, a powtóre nic ci nie dam. 14. Ile razy ty jesz mięso na dzień (dziennie)? 15. Ja jadam trzy razy dziennie mięso i piję co godzinę (hourly) szklankę herbaty. 16. Ile razy ty chodzisz tygodniowo do teatru? 17. Ja chodzę czasem (sometimes) cztery razy na ty-

dzień. 18. Moja ciotka była wczoraj bardzo smutna, a jej siostra była wesoła. 19. Rodzice tego chłopca byli bardzo bogaci, lecz teraz są biedni. — 20. Mój syn był zawsze pilny i robił swoje zadania. 21. Brat tego ogrodnika jest rozsądny, lecz jego syn jest bardzo głupi. 22. Ty (pan) jesteś chory, dlaczegoż jesz tyle owoców (so many fruits)? 23. Ja lubię bardzo owoce. 24. Ja pracuję za wiela, a ty (pan) za mało. 25. My zrobimy nową koszulę i dwa krawaty. 26. Ja nie wiem, co on mówi. 27. Ja nie wierzę, że (pan) jesteś biednym, więc ci nic nie dam. 28. Przypuszczamy, że jesteście szczęśliwi.

---

1. Powien bogaty sknera pokazywał swoje klejnoty filozofowi. 2. Filozof odrzekł: 3. "Dziękuję ci za twoje klejnoty." 4. "Co ty mówisz?" odrzekł sknera. 5. "Ja się nie dzielę niemi z tobą." 6. "Dlaczegoż nie?" odrzekł filozof obojętnie. 7. Ty mi pozwalasz je oglądać, a ty nie robisz też nic innego, tylko spoglądasz na nie."

Lekcya XIV. Fourteenth lesson (*fourtijnd lessn*).

Że miałem, that I had *(det aj hed)*
że miałeś, that thou had;
że on miał, that he had;
że mieliśmy, that we had;
że mieliście, that you had;
że mieli, that they had;
że byłem, that I were;
że byłeś, that thou were;
że on był, that he were;
że byliśmy, that we were;
że byliście, that you were;
że oni byli, that they were;
miałbym, I should *(siud)* have;
on by jadł, he would *(uud)* eat;
pisalibyście, you would *(uud)* write;
napisałem, I have written; *(ritten);*
cnotliwy, virtuous *(werczes);*
niegdyś, formerly *(formerli);*
wierzyłem, I believed (*bilijwd*);
liczba, number *(nomber);*
ktoś ma, mają, one has *(uan hes);*
gdy, gdyby, żeby, if, when *(huen);*

że kochałem, that I loved;
że kochałeś, that thou loved;
że on kochał, that he loved.
że kochaliśmy, that we loved;
że kochaliście, that you loved;
że oni kochali, that they loved;
byłbym, I should be *(aj siud bi);*
byłbyś, thou wouldst be (*uudst bi);*
byłby, he would be *(uud bi);*
bylibyśmy, we should *(siud)* be;
bylibyście, you would *(uud)* be;
byliby, they would *(uud)* be
kochałbyś, thou wouldst love;
pilibyśmy, we should drink;
oni kupiliby, they would buy;
interes, business *(bysiness);*
skromny, modest *(madest);*
teraz, at present *(et prezent);*
przypuszczałem, I supposed;
ktoś, one *(uan);* czas, time *(tajm)*
ktoś daje, dają; one gives *(uan giws);*
przeto, therefore *(dejrfour)*

52. Tryb warunkowy tworzy się w języku angielskim przy pomocy słowa posiłkowego **should**, w 1-ej osobie obu liczb i słowa **would**, w 2-ej

3-ej osobie obu liczb z dodaniem trybu bezokolicznego. Tryb warunkowy czasu teraźniejszego zostaje w związku z trybem łączącym czasu przeszłego niedokonanego.

53. Polskie wyrażenie nieosobiste, np. **ktoś ma,** lub **mamy, mają, ma się,** tłómaczy się w języku angielskim przez **one,** (people) **has,** podobnie jak w języku niemieckim: **man hat,** lub we francuskim **on a.**

Cwiczenie 27.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I believed, (that) you had many fruits. 2. You did not suppose, (that) he had some paper. 3. We did not know (that) you had many books. 4. He supposed always, (that) we had so much money. 5. You did never believe, (that) he loved your sister. 6. I should praise you, if you were diligent. 7. You would love me, if I loved you. 8. He would have many friends, if he had much money. 9. We should praise you, if you worked more. 10. You would give me some fruits, if I were more modest. 11. They would love you, if you were virtuous. 12. Would you love me, if I were not diligent? 13. I should not love you, if you were lazy. 14. Would you be so kind, to lend me hundred dollars? 15. I should lend you some money, but I am a poor	1. aj bilijw, (*d*et) ju hed meny fruuts. 2. ju did not soppous (*d*et) he hed som pejper. 3. ui dit nat nou, (*d*et) ju hed meny buks. 4. hi soppousd aluejs, *d*et ui hed sou moć mony. 5. ju did newer bilijw, (*d*et) hi lowd juur sister. 6. aj siud prejz ju, if ju uer dylidzient. 7. ju uud low mi, if aj lowd ju. 8. hi uud hew meni frends, if hi hed moć mony. 9. ui siud prejz ju, if ju uerked mour. 10. ju uud giw mi som fruuts, if aj uer mour madest. 11. *d*ej uud low ju, if ju uer werczes. — 12. uud ju low mi, if aj uer nat dylidzient? 13. aj siud nat low ju, if ju uer lejzi. 14. uud ju bi sou kajnd, to lend mi hondert dallers? 15. aj siud lend ju som mony, bot aj em ej puur	1. Ja sądziłem, żeś miał wiele owoców. 2. Tyś się nie domyślał, że on miał papier. 3. Nie wiedzieliśmy, że ty miałeś wiele książek. 4. On się domyślał zawsze, żeśmy mieli tak wiele pieniędzy. 5. Ty nigdy nie wierzyłeś, że on kochał twoją siostrę. 6. Chwaliłbym ciebie, gdybyś był pilny. 7. Ty kochałbyś mnie, gdybym ja ciebie kochał. 8, On miałby wiele przyjaciół, gdyby miał wiele pieniędzy. 9. Chwalilibyśmy ciebie, gdybyś więcej pracował. 10. Ty byś mi dał owoców, gdybym był skromniejszy. — 11. Oni chwaliliby ciebie, gdybyś był cnotliwy. 12. Czy kochałbyś mnie, gdybym nie był pilnym? 13. Nie kochałbym ciebie, gdybyś był leniwy. 14. Czy byłbyś tak grzeczny, pożyczyć mi sto dolarów? 15. Pożyczyłbym tobie pieniędzy, lecz ja jestem

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
man. 16. We should give you some gold, but firstly we have none, and secondly we do not trust you. 17. You would eat hourly, if you had something to eat. 18. My children would be happy, if they had many fruits. 19. Would you come to me, if I were poor? 20. I should come to you, if you were the poorest man in the world. 21. My father would love you, if you were virtuous and modest. 22. I was formerly very happy, but at present I am the unhappiest man in this town. 23. The brother of my friend had formerly a great number of horses, but at present he would sell them, if he found an amateur of horses. - 24. We often were in your uncle's house where we had much pleasure. 25. You would always have pleasure, if you were not lazy. 26. We should never be poor, if we had more horses. 27. Who buys my dog? 28. Some one buys it. 29. One believes often, (that) you be rich. 30. One says, (that) I be poor.	men. 16. ui siud giw ju som gold, bot ferstli ui hew non, end sekendli ui du not trost ju. 17. ju uud ijt aurli, if ju hed som*d*ing tu ijt. 18. maj czildern uud bi heppi, if *d*ej hed meny fruuts. 19. uud ju kom tu mi, if aj uer puur? 20. aj siud kom tu ju, if ju uer *d*e puurest men in *d*e uorld. 21. maj fader uud low ju, if ju uer werczes end madest. — 22. aj uas formerli weri heppi, bot et prezent aj em *d*e anheppist men in *d*is taun. — 23. *d*e bro*d*er ow maj frend hed formerli e grejt nomber of horses bot et prezent hi uud sel *d*em, if hi faund en emetuur of horses. 24. ui oftn uer in juur onkls haus, huer ui hed moć plezier. — 25. juu uulb oałuejs hew plezier, if ju uer nat lejzy. 26 ui siud newer bi puur, if ui hed mour horses. 27. hu bajs maj dog? 28. som uan bajs it. 29. uan belijws oftn, (*d*et) ju bi ryć. 30. uan sejz, (*d*et) aj bi puur.	biednym człowiekiem. 16. Dalibyśmy tobie złota, lecz po pierwsze nie mamy go, a powtóre nie dowierzamy tobie. — 17. Ty jadłbyś co godzina, gdybyś miał coś do jedzenia. 18. Moje dzieci byłyby szczęśliwe gdyby miały wiele owoców. 19. Czybyś ty przyszedł domnie gdybym był biednym? 20. Przyszedłbym do ciebie, gdybyś był najbiedniejszym człowiekiem w świecie. — 21. Mój ojciec kochałby ciebie, gdybyś ty był cnotliwym i skromnym. 22. Byłem niegdyś bardzo szczęśliwy, lecz teraz jestem najnieszczęśliwszym człowiekiem w tem mieście. 23. Brat mego przyjaciela miał niegdyś wielką liczbę koni, lecz teraz sprzedałby je, gdyby znalazł amatora koni. 24. Bywaliśmy często w domu twojego wuja, gdzieśmy mieli wiele przyjemności. 25. Ty miałbyś zawsze przyjemność, gdybyś nie był leniwy. 26. Nie bylibyśmy nigdy biedni, gdybyśmy mieli więcej koni, 27. Kto kupuje mego psa? 28 Ktoś go kupuje. 29. Wierzą często żeś ty bogaty. 30 Mówią, że jestem biedny.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
31. One would bring you something good, if you were diligent. 32. One (people)says,(that) you be the first man in this town.	31. uon uud bring ju som*d*ing gud, if ju uer dylidzient — 32. uon (pyjpl) sejz (*d*et) ju bi *d*e ferst men in *d*is taun.	31. Przyniesionoby tobie coś dobrego, gdybyś ty był pilnym. 32. Mówią, że ty jesteś pierwszym człowiekiem w tem mieście.

Ćwiczenie 28.

1. Ja przypuszczałem, żeś (ty) miał wiele nieprzyjaciół. 2. Tyś sądził, że miałem dwa kapelusze. 3. Ja nie wiedziałem, że on miał tyle (so many) lasek. 4. Czy ty wiesz, żeśmy kochali twojego brata? 5. Ja nie wiem i nie wiedziałem, żeś ty tak kochał mego brata. 6. Czy ty nie widzisz, że te dzieci mają złote wstążki? 7. Ja widzę i sądzę że to są dobre dzieci. 8. Ja sądzę, że ty masz wiele stalowych piór. 9. On przypuszczał (sądził) zawsze, że byliśmy bardzo bogaci. 10. Ty nigdy nie wierzyłeś, że mój brat ciebie chwalił. 11. Chwaliłbym ciebie, gdybyś ty był pilnym. 12. On by mi sprzedał młodego konia, gdybym miał pieniądze. 13. Sprzedałbyś (pan) złoty zegarek, gdyby go kto kupił (if any one bought it). 14 Kochałbym was, gdybyście mnie także kochali. 15. Mielibyśmy wiele przyjaciół. gdybyśmy byli bogatsi. 16. Dałbym ci więcej owoców, gdybyś był głodnym. 17. Pilibyśmy więcej piwa, gdybyśmy byli spragnieni. 18. Czy byłbyś (pan) tak łaskaw kupić mi tuzin piór? 19. Zrobiłbym to tobie z przyjemnością, gdybym miał czas. 20. On by pisał codzień, gdyby miał dobre pióro, atrament i papier. 21. Czybyś mnie(pan)kochał,gdybym był tak biednym, jak tamten człowiek? 22. Ja kochałbym ciebie zawsze gdybyś (pan) był nawet(even(*ijwn*))najbiedniejszym człowiekiem w świecie.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. An old officer asked the minister of war for a small pension, saying that he was nearly starving. 2. The minister, seeing his full and ruddy face, said to him: „you lie.“ 3. „Why! Sir!“ answered the officer „don't(do not)trust	1. en ould afficer eskd *d*e minister ow uoar for e smoall pensien, sejing, *d*et hi uoas niirli starwing. 2. *d*e minister, siing his full end roddi fejs, sed tu him: „ju laj.“ 3. „huaj! syr,“ enserd *d*e offiser, don't (du not)trost	1. Pewien stary oficer prosił ministra wojny o małą pensyę (zapomogę), mówiąc, że był blizkim śmierci głodowej. 2. Minister, widząc jego pełną i rumianą twarz, powiedział mu: „kłamiesz.“ 3.„Na Boga!panie!“ odpowiedział oficer, „nie wierz

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
to that. 4. This face does not belong to me, it belongs to my landlord, who has given me credit for a long time.“	tu *d*et. 4. *d*is fejs dos nat bilong tu mi, it bilongs tu maj lendlord, hu hes giwn mi kredit for e lang tajm.“	temu. 4. Ta twarz nie należy do mnie, ona należy do oberżysty, który mi dawał kredyt przez długi czas.“

Lekcya XV. Fifteenth lesson (*fiftijnd lessn*).

Że miałem, that I have had;
że miałeś, that thou have had;
że on miał, that he have had;
że mieliśmy, that we have had;
że mieliście, that you have hed;
że oni mieli, that they have had;
że byłem, that I have been;
nieść, to wear (*ueer*);
czynić, to do (*tu du*);
czynię, I do (a*j du*);
czynisz, thou doest (d*au duest*);
on czyni, he does (*hi dos*);
czyniłem, I did (*aj did*);
uczyniłem, I have done(*aj hew don*);
będę czynił, I shall do (*aj siel du*);
interes, business (*bysiness*);
pan,szlachcic;gentleman(*dzientelmen*)
pani dama; lady (*lejdi*);
łóżko, bed;
razem, together (*tugeder*),
bez, without (*uidaut*);
przed, before (*bifour*);
powiedziałem, I have said (*sed*);
że kochałem, that I have loved;
że kochałeś, that thou have loved;
że on kochał, that he have loved;
że kochaliśmy, that we have loved;
że kochaliście, that you have loved;
że oni kochali, that they have loved;
że byliśmy, that we have been;
myśleć, to think (*tu dink*);
czynimy, we do (*ui du*);
czynicie, you do (*ju du*);
czynią, they do (d*ej du*);
czyniłeś, thou didst (d*au didst*);
uczyniłeś, thou hast done (d*au hest* [*don*)
surdut, coat (*kout*);
nas, us (*os*);
panowie, gentlemen (*dzientelmen*);
panie; ladies (*lejdys*);
łyżka, spoon (*spuun*);
z, ze, with (*uid*);
u, przy, by, (*baj*);
od, od czasu, since (*sins*);
za, po za, z tyłu, behind (*bihajnd*).

54. Słowo **to do**, jest nieprawidłowem i używa się jako słówko posiłkowe w zdaniach pytających i przeczących, a nawet czasem i w twierdzących. Polskie wyrażenie, np. jak się pan masz? tłomaczy się: how do you do? co znaczy dosłownie: jak pan czynisz czynić? i t. p.

55. Wyrazy **with, by,** i t. p., są przyimkami. W języku angielskim rządzą prawie wszystkie pr yimki przypadkiem 4-tym. (Zob. str. 102),

Cwiczenie 29.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I thought, (that)you have bought a new coat. 2. He thought, (that) I have brought him something. 3 I did not know, (that) he have seen me. 4. Did you know, (that) we have sold your knife and fork? 5. We did not know it. 6. Have you seen, (that) my brothers have brought your tables? — 7. I have not seen it. — 8. I have not thought, (that)you have made me my boots and shoes. — 9, Did your mother know, (that) I were in your new room? 10. She did not know it, because you have not said it to her. 11. I should have taken their penknife, if they had given it to me. 12. He would seek my brother, if he knew, where he be. 13. My daughter would go with you to the theatre, if she had time enough. — 14. This gentleman would make good business, if he were not without money. 15. My sister would go with this lady to church, if she had more time. 16. I should eat some bread with butter, if I	1. aj *d*at, (*d*et) ju hew bot ej niu kout. — 2. hi *d*at, (*d*et) aj hew broat him som-*d*ing. 3. aj did nat nou, (*d*et) hi hew sijn mi. 4. did you nou,(*d*et) ui hew sould juur najf end fork? 5. ui did nat nou it. 6. hew ju sijn (*d*et) maj bro*d*ers hew broat juur tejbls? — 7. aj hew nat sijn it. — 8. aj hew nad *d*at, (*d*et) ju hew mejd mi maj buuts end siuus. 9. did juur mo*d*er nou, (*d*et) aj uer in juur nu ruum? 10. szi dit nat nou it, bikaz ju hew nat sed it tu her. 11. aj siud hew tejken *d*jer pennajf, if *d*ej hew giwn it tu mi. 12. hi uud sijk maj bro*d*er, if hi nu, huer hi bi. 13. maj *d*ater uud gou ui*d* ju tu *d*e *d*iejter, if szi hed tajm inof. — 14. *d*is dzientelmen uud mejk gud byziness, if hi uer nat ui*d*aut monyj. 15. maj sister uud gou ui*d* *d*is lejdi tu cierć, if szi hed mour tajm. — 16. aj siud ijt som bred ui*d* boter, if aj	1. Ja sądziłem, żeś ty kupił nowy tużurek (surdut). 2, On myślał, żem mu coś przyniósł. — 3. Nie wiedziałem, że on mnie widział. — 4. Czyś ty wiedział, żeśmy sprzedali twój nóż i widelec? 5. Nie wiedzieliśmy tego. 6. Czyś ty widział, że moi bracia przynieśli twoje stoły? 7. Ja tego nie widziałem. 8. Nie myślałem, żeś mi ty zrobił moje buty i trzewiki 9. Czy twoja matka wiedziała, że byłem w twoim nowym pokoju? 19. Ona tego nie wiedziała, boś jej ty o tem nie mówił. 11. Wziąłbym był ich scyzoryk, gdyby mi go byli dali. — 12. On szukałby mego brata, gdyby wiedział, gdzie on jest. 13. Moja córka poszła by z tobą do teatru, gdyby miała dosyć czasu. — 14. Ten szlachcic robiłby dobre interesa, gdyby nie był bez pieniędzy. 15. Moja siostra poszłaby razem z tą panią do kościoła, gdyby miała więcej czasu. — 16. Jadłbym chleb z masłem, gdybym nie był

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
were not sick. 17. Where was my stick? 18. It was behind the door.— 19. Your house is before the theatre. 20. Our garden is behind his house. 21. Will you go with me to the theatre? 22. With pleasure, but I have too little time. 23. My sister is often at her friend's. 24. To-day we have had few business, we have not been very satisfied. 25. Yester-day my children have been at your neighbour's, and they brought many apples. 26. Your house is behind mine. 27. What have you done the day before yester-day? 28. The day before yester-day I have done nothing, because I was very sick.	uer nat syk. 17. huer uas maj styk? 18. It uas bihajnd *d*e doer. 19. juur haus is bifour *d*e *d*yjejter. 20. aur gardn is bihajnd his haus. 21. uill ju gou wi*d* mi tu *d*e *d*ijejter? 22. ui*d* plezier, bot aj hew tu littl tajm. 23. maj sister is aftn et her frends. 24. tu-dej ui hew hed fiu byziness, ui hew nat byn weri setisfajd. 25. jesterdej maj czildern hew byn et juur nejbers, end *d*ej brat meni eppls. 26. juur haus is bihajnd majn. 27. huat hew ju don *d*e dej bifour-jesterdej? 28. *d*e dej bifour jesterdej aj hew don no*d*ing, bikaz aj uaz weri syk.	chory. 17. Gdzie była moja laska? 18. Ona była za drzwiami. 19. Twój dom jest naprzeciw teatru. 20. Nasz ogród jest poza jego domem. — 21. Czy pan pójdziesz ze mną do teatru? 22. Z przyjemnością, lecz mam za mało czasu. 23. Moja siostra bywa często u swej przyjaciółki. — 23, Dziś mieliśmy mało interesów, my b liśmy nie bardzo zadowoleni. 25. Wczoraj moje dzieci były u twojego sąsiada i przyniosły wiele jabłek. 26. Twój dom jest za moim domem. 27. Coś ty robił przed wczoraj? 28. Przedwczoraj nic nie robiłem, bo byłem bardzo chory.

Cwiczenie 30.

1. Ty myślisz i zawsze myślałeś, że ja miałem wiele koni. 2. On mówił, żeś ty miał zbyt wiele pieniędzy. 3. Nie wiedziałem. że on miał tak wiele drzew i kwiatów. 4. Sądziliśmy, żeście nas zawsze kochali i chwalili. 5. Wyście wiedzieli bardzo dobrze (very well), żeśmy was tu często szukali. 6. Sądziłem, że ty byłeś wczoraj u mnie. 7. Uczyniłbym tobie przyjemność (pleasure), gdybyś ty był rozumnym. 8. Dalibyśmy tobie 20 piór gdybyś ty był pilnym. 9. Twój wuj sprzedałby starego konia, gdyby kupił młodego. 10. Robiłbyś ty wiele interesów, gdybyś ty był rozumnym człowiekiem. 11. Ci panowie i te panie kupiliby twoje domy i ogrody, gdybyś je sprzedał (if you sold them). 12. Pójdę z twoim synem do teatru i do ogrodu. 13. On pisze bez pióra i jada bez łyżki. 14. Pióra twojego brata są u mnie. 15. Przed stołem są trzy krzesła. 16. Za stołem jest małe łóżko(bed).

17. Niegdyś (formerly) pisywałem wiele listów, lecz dziś mam zbyt mało czasu, aby to uczynić (to do it). 18. Pisywałbym częściej listy, gdybyś je ty czytywał (if you read them). 19. Mielibyśmy wiele przyjemności, gdybyśmy zrobili nasze ćwiczenia. 20. Szukałbym twojego psa, lecz nie wiem, gdzie on jest. 21. Nosiłbym nowy kapelusz i surdut, gdybym miał pieniądze kupić je. 22. Przyniósłbym ci (panu) dwie flaszki wina, gdybym je miał.

---

1. An old officer asked the minister of war for a small pension, saying, that he was nearly starving. 2. The minister, seeing his full and ruddy face, said to him: „you lie." 3. „Why! Sir!" answered the officer, „don't trust to that. 4. This face does not belong to me, it belongs to my landlord, who has given me credit for a longtime."

Lekcya XVI. Sixteenth lesson (sykstyjd lessn).

Że miałem był, that I had had;
że miałeś był, that thou had had;
że on miał był, that he had had;
że byłem był, that I had been;
miałbym był, I should have had;
miałbyś był, thou wouldst have had;
onby miał był, he would have had;
mielibyśmy byli, we should have had;
byłbym był, I should have been;
mieszkać, to dwell *(duell)*;
leżeć, to lie *(laj)*;
idę do domu, I go home*(aj go houm)*;
jabłko, apple *(eppl)*;
gruszka, pear *(pejr)*;
powietrze, weather *(ueder)*;

że ukochałem był, that I had loved;
że ukochałeś był, that thou had loved;
że ukochał był, that he had loved;
że byliśmy byli, that we had been;
ukochałbym był, I should have loved;
ukochałbyś był,
thou wouldst have loved;
on ukochałby był,
he would have loved;
ukochalibyśmy, we should have loved;
bylibyśmy byli, we should have been;
życzyć, żądać, to wish *(uyś)*;
siedzieć, to sit *(syt)*; na, upon*(opan)*;
jestem w domu, I am at home;
wiatr, wind *(uind)*.

56. Tryb warunkowy czasu przeszłego tworzy się tak samo, jak tryb warunkowy czasu teraźniejszego ze słowa posiłkowego **should,** w osobie 1-ej obu liczb, tudziesz **would,** w innych osobach z dodaniem trybu bezokolicznego od słowa **have,** i imiesłowu dowolnego słowa. Tryb warunkowy przeszły zostaje zawsze w związku z czasem zaprzeszłym trybu łączącego.

Ćwiczenie 31.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I should have bought some sugar and tea, if I	1. aj siud hew bat som siuger end tyj, if aj	1. Kupiłbym był cukru i herbaty, gdybym był miał

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
had had money enough. 2. You would have given me anything, if you had been rich. 3. She would have loved me, if I had had much money. 4. We should have drunk some wine, if you had brought us a glass. — 5. You would have given me some beer, if I had lent you my penknife. 6. The bootmaker would have made me a pair of boots, if I had paid him. 7. My children would have gone into the garden, if there had been many apples. 8. The watchmaker would have brought me my gold watch, if he had made it. 9. To whom would you have shown my dog? 10. I should have shown it to my friend, if he had shown me his. — 11. I should have drunk some coffee with sugar, if you had brought me a little. 12. How many books would you have read? 13. I should have read two books, if you had bought me them. — 14. Your sister would not have come to you, if you had not been sick. 15. Where have you been now? 16. Now I have been in the garden	hed hed mony inof. 2. ju uud hew giwn mi eny*d*ing, if ju hed byn ryć. 3. szi uud hew lowd mi, if aj hed hed moć mony. 4. ui siud hew dronk son uajn, if ju hed brat os e gless.— 5. ju uud hew giwn mi som bijr, if aj hed lent ju maj pennajf. — 6. *d*e buutmejker uud hew mejd mi e pejr ow buuts, if aj hed pejd him. 7. maj czildern uud hew gan intu *d*e gardn, if *d*er hed byn meni eppls. 8. *d*e uaćmejker uud hew brat mi maj gould uać, if hi hed mejd it. — 9. tu huum uud ju hew sioun maj dag? — 10. aj siud hew sioun it tu maj frend, if hi hed sioun mi his. — 11. aj siud hew dronk som kaffi ui*d* siuger, if ju hed brat mi e lvtel. 12. hau meny buks uud ju hew red? 13. aj siud hew red tu buks, if ju hed bat mi *d*em. — 14. juur syster uud nat hew kom tu ju, if ju hed nod byn syk. — 15. huer hew ju byn nau? 16. nau aj hew byn in *d*e gardn	dosyć pieniędzy. 2. Dałbyś mi był cośkolwiek, gdybyś był bogatym. — 3. Ona byłaby mnie kochała, gdybym był miał wiele pieniędzy. — 4. Pilibyśmy byli wino, gdybyś nam ty był przyniósł szklankę. — 5. Dałbyś mi (pan) był piwa, gdybym (panu) był pożyczył mego scyzoryka. 6. Szewc zrobiłby mi był parę butów, gdybym mu je był zapłacił, 7. Moje dzieci poszłyby były do ogrodu, gdyby tam było dużo jabłek. 8. Zegarmistrz byłby mi przyniósł mój złoty zegarek, gdyby go był zrobił. — 9. Komużbyś ty był pokazał mego psa? — 10. Jabym go był pokazał memu przyjacielowi, gdyby on mi pokazał był swego. 11. Piłbym był kawę z cukrem, gdybyś mi ty był przyniósł trochę. 12. Ileż książek byłbyś ty przeczytał? 13. Ja byłbym przeczytał dwie książki, gdybyś mi je ty kupił. 14. Twoja siostra nie byłaby przyszła do ciebie, gdybyś ty nie był chory. 15. Gdzież ty byłeś teraz? 16. Teraz byłem w ogrodzie

pisz:	*mymów:*	*znaczy:*
and at church. 17. This boy would have loved you, if you had been a good man. 18. These girls would have been more diligent, if you had given them enough to work. 19. For whom have you brought that steel-pen? 20. I have brought it for your daughter. 21. Have you ever written a letter? 22. I have never written a letter, because I had never time. 23 Where does your man-servant dwell? 24, My man- servant now dwells with me. 25. My neighbour lives with his daughter. 26. What do you wish? 27. I wish (me) some good wine.— 28. We wish you a good morning.29. My hat lies upon the table. 30 My sister always sits upon your chair. 31. I should have eaten four apples and ten pears, if I had not been so sick. 32. Yester- day there was a violent wind. 33. To-day it is fine weather.	end et cierć. 17. *d*is boj uud hew lowd ju, if ju hed byn ej guud men. 18. *d*yjs gerls uud hew byn mour dylidzient, if ju hed giwn *d*em inof tu uerk. 19. for huum hew ju brat *d*et styjlpen? 20. aj hew brat it for juur dater. — 21. hew ju ewer ryten e letter? — 22. aj hew newer ryten e letter, bikaz aj hed newer tajm. 23, huer dos juur men serwent duell? 24. maj men-serwent nau duels ui*d* mi. — 25. maj nejber liws ui*d* his dater.— 26. huat du ju uisz? 27. aj uisz (mi) som gud uajn. — 28. ui uisz ju e gud morning. 29. maj het lajs opan *d*e tejbl. 30. maj syster sits aluejz opan juur ciejr. 31. aj siud hew ijten four eppls end ten pejrs, if aj hed not byn sou syk. 32. jesterdej *d*ejr uas e wajolent uind. 33. to-dej it is fajn ue*d*er.	i w kościele. 17. Ten chłopiec kochałby był ciebie, gdybyś ty był dobrym człowiekiem. 18. Te dziewczęta byłyby pilniejsze, gdybyś im ty dała była dosyć do roboty. 19. Dla kogóż ty przyniosłeś tamto pióro stalowe? 20. Przyniosłem je dla twojej córki. 21. Czyś ty kiedy pisał list? — 22. Ja nigdy nie pisałem listu, ponieważ nigdy nie miałem czasu. 23. Gdzież mieszka twój służący? 24. Mój służący mieszka teraz ze mną. 25. Mój sąsiad mieszka u swej córki. 26. Cóż ty sobie życzysz? 27. Życzę sobie dobrego wina, — 28. Życzymy tobie dobrego dnia. 29. Mój kapelusz leży na stole. 30. Moja siostra siada zawsze na twojem krześle. 31. Byłbym był zjadł cztery jabłka i dziesięć gruszek, gbybym nie by tak chory. 32. Wczoraj był silny wiatr. 33. Dziś jest piękna pogoda.

Cwiczenie 32.

1. Byłbym cię (pana) pochwalił, gdybyś (pan) był pilny. 2. Byłbyś (pan) mi kupił papieru, gdybyś (pan) był miał pieniądze. 3. On byłby mnie

kochał, gdybym mu był dał moje książki. 4 Kochalibyśmy was byli, gdybyście nie byli leniwi. 5. Ty byś mi kupił był książkę, gdybym tobie dał był pieniędzy. 6. Moi bracia byliby byli szczęśliwi, gdyby byli zadowoleni tem (with that), co mają. 7. Kupiłbym był książkę dla (for) twojego brata, gdyby mi był dał pieniędzy. 8. Czyj kapelusz jest piękny? 9. Kapelusz twego (pańskiego) brata jest bardzo piękny. 10. Tam leży stalowe pióro mego brata. 11. Otrzymałem od króla ten piękny dom, a od królowej tamte dwa wielkie ogrody. 12. Napisałbym list, gdybym miał dobry papier i pióro. 13. Mój sąsiad nie byłby nigdy szczęśliwy, gdyby go nie kochały dzieci. 14 Wczoraj byłbym ci (panu) posłał podarunek, lecz nie miałem czasu. 15. Któż mieszka z moim bratem? 16. Kto leży na mojem łóżku (upon my bed)? 17. Nikt nie leży na twojem łóżku, lecz mój surdut leży tam (thereon). 18 Komuż dałbyś ty ten nóż. 19. Dałbym go albo tej dziewczynie, lub temu chłopcu. 20. Nie życzę sobie widzieć (to see) ani twego (pańskiego) wuja, ani twojej (pańskiej) ciotki. 21. Mój brat życzyłby sobie był dobrego służącego i dobrej służącej, gdyby ich mógł znaleźć. 22. Ten kupiec byłby sprzedał 50 funtów cukru, gdyby go ktoś był kupił. 23. Moja córka jest bardzo chora, lecz nie leży w łóżku. 24. Nasz ogrodnik siedzi w ogrodzie na ławce (upon the bank). 25. On byłby sprzedał owoce, gdybyś je ty był kupował 26. Oni sobie życzą koszyk jabłek i gruszek. 27. Dziś jest pogoda, lecz wczoraj był silny wiatr. 28. Twój (pański) chłopiec siedzi na mojem krzesełku przy stole.

---

1. Pewien stary oficer prosił ministra wojny o małą pensyę (zapomogę), mówiąc, że był blizkim śmierci głodowej. 2. Minister widząc jego pełną i rumianą twarz, powiedział mu: „ty kłamiesz.” 3 „Na Boga! panie!” odrzekł oficer, „nie wierz pan temu. 4. Ta twarz należy nie do mnie, ona należy do mego oberżysty, który mi dawał kredyt przez czas długi.”

Lekcya XVII. Seventeenth lesson.

Że będę miał, that I shall have;	że będę, that I shall be;
że będziesz miał, that thou shall have;	że będziesz, that thou shall be
że on będzie miał, that he shall have;	że on będzie, that he shall be;
że będziemy mieli, that we shall have;	że będziemy, that we shall be;
że będziecie mieli, that you shall have;	że będziecie, that you shall be;
że oni będą mieli, that they shall have;	że oni będą, that they shall be;
że będę kochał, that I shall love;	że będziesz kochał, that thou shall love;

że ukocham, that I shall have loved;
lubić, kochać; to like *(tu lajk)*;
mieć chęć, to have a mind *(majnd)*;
zamierzać, to design *(tu dysajn)*;
pracować, to work *(uerk)*;
pytać, to ask *(tu esk)*;
śniadać, to breakfast *(brekfest)*;
iść, to go *(gou)*; mówić, to say *(sej)*;
słyszeć, to hear *(hijr)*;
kosztować, to cost *(kast)*;
dziadek, grand-father *(grend-fader)*;
pradziad, gread-grand-father;
wnuk, grand-son *(grend-son)*;
ojczym, step-father *(step-fader)*;
pasierb, step-son *(step-son)*;
odnieść, to bring back *(bek)*;
czytać, to read *(ryjd)*;
że ukochasz, that thou shall have loved
myśleć to think *(tu dink)*;
mam chęć, I have a mind *(majnd)*;
mieć zamiar, to have a design;
uczyć się, to learn *(lern)*;
odpowiadać, to answer *(enser)*;
objadować, to dine *(dajn)*;
przyjść, to come *(kom)*;
brać, to take *(tejk)*;
stać, to stand *(stend)*;
babka, grand-mother *(grend-moder)*;
prababka, great-grand-mother;
wnuczka, grand-daughter;
macocha, step-mother *(step-moder)*;
czytałem, I red *(red)*;
przeczytałem, I have read *(red)*;

57. Jeżeli w polskim języku tryb bezokoliczny słów można zamienić na rzeczownik słowny z przyimkiem **do,** to w takim razie używa się w języku angielskim tryb bezokoliczny z przyimkiem **to,** np. mam chęć jeść, lub do jedzenia, I have a mind to eat; on zamierza lub ma zamiar pracować, albo do pracy, he designs to work; i t.p.

Cwiczenie 33.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. You say, (that) I shall write a letter. 2. I think, (that) you shall work with me. 3. You believe, (that) he shall come to me. 4. He thinks, (that) we shall speak with him. 5. We have not known, (that) you shall go to the theatre. 6. Do you think, (that) my children shall be so diligent? 7. I believe, (that) they learn always very well.	1. ju sej, (*det*) aj siell rajt e letter. 2. aj *d*ink (*det*) ju siell uerk ui*d* mi. 3. ju bylyjw, (*det*) hi siell kom tu mi. 4. hi *d*ynks, (*det*) ui siell spyjk uid him. 5. ui hew nat noun, (*det*) ju siell gou tu *d*e *d*yejter. 6. du ju *d*ink, (*det*) maj czildern siell bi sou dylidzient? 7. aj bylyjw, (*det*) *d*ej lern aluejz weri uel.	1. Ty (pan) mówisz, że będę pisał list. 2. Ja myślę, że będziesz pracował ze mną. 3. Ty (pan) wierzysz, że on przyjdzie do mnie. 4. On myśli, że będziemy mówić z nim. 5. Nie wiedzieliśmy, że wy pójdzie cie do teatru. — 6. Czy ty myślisz, że moje dzieci będą tak pilne? 7. Ja sądzę, że one się zawsze uczą bardzo dobrze.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
8. You do not believe, (that) I shall be a rich man in this town. 9. I know very well, (that) you will never be rich, because you do not work. 10. I like to eat and to drink, but you like to learn. 11. What do you design to do? 12. I have a design to breakfast. 13. What do you mean to breakfast? 14. I mean to breakfast a piece of bread and a glass of tea. 15. We mean to dine of a plate of soup and a piece of meat. 16. Your daughter has a design to learn English. 17 Your children have no mind to learn. 18. Who asks you? 19. My grand-father and your grand-mother ask me. 20. My great-grand-father does not hear, what you speak. 21. This great-grand-father has twenty grand-children, that is: twelve grand-sons and eight grand-daughters. 22. Do you like to go to church? 23. I like to go to church, but only with you. 24. Your grand-son always takes my ink, but he never brinks it back. 25. How much does this cow cost? — 26. It costs forty five	8. ju du nat bylyjw *(det)* aj siell bi e ryć men in *d*is taun. 9. aj nou wery uel, *(det)* ju uill newer bi ryć, bikaz ju du nat uerk. 10. aj lajk tu ijt end tu drink, bot ju lajk tu lern. 11. huat du ju dysajn tu du? 12. aj hew e dysajn tu brekfest. 13. huat du ju mijn tu brekfest? 14. aj mijn tu brekfest e pijs of bred end e gless of tyj. 15. ui mijn tu dajn of e plejt ow suup end e pijs ow myjt. 16. juur dater hes e dysajn tu lern engłyś. 17. juur czildern hew nou majnd tu lern. 18. hu esks ju? — 19. maj grend-fa*d*er end juur grend-mo*d*er esk mi. 20. maj grejt-grend-fa*d*er dos nat hyjr, huat ju spijk. — 21. *d*is grejt-grend-fader hes tuenti grend-czildern, *d*et is: tuelw grend-sons end ejt grend-daters. 22. du ju lajk tu gou tu cierć? — 23. aj lajk tu gou tu cierć, bet onli uid ju. — 24. juur grend-son aluejz tejks maj ink, bot hi newer brinks it bek. — 25. hau moć dos *d*is kau kast? — 26. it kasts fourti fajw	8. Ty mi nie wierzysz, że ja będę bogatym człowiekiem w tem mieście. 9. Ja to wiem bardzo dobrze, że ty nigdy nie będziesz bogaty, bo ty nie pracujesz. 10. Ja lubię jeść i pić, lecz ty lubisz uczyć się. 11. Cóż ty zamierzasz uczynić? 12. Ja zamierzam jeść śniadanie. 13. Cóż ty zamyślasz śniadać? 14 Ja zamierzam śniadać kawałek chleba i szklankę herbaty. 15. My zamierzamy zjeść talerz rosołu i kawałek mięsa. 16. Twoja córka ma zamiar uczyć się po angielsku. 17. Twoje dzieci nie mają chęci uczyć się. 18. Któż cię pyta ? 19. Mój dziadek i twoja babka pytają mnie. 20. Mój pradziadek nie słyszy, co ty mówisz. — 21. Ten pradziadek ma dwadzieścioro wnuków, to jest: dwunastu wnuków i ośm wnuczek. — 22. Czy lubisz ty chodzić do kościoła? — 23. Lubię chodzić do kościoła, lecz tylko z tobą; 24. Twój wnuk zabiera mi zawsze atrament, lecz mi go nigdy nie odnosi. 25. Ile kosztuje ta krowa? 26. Ona kosztuje czterdzieści pięć

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
dollars. 27. Do yor love your step-father? 28. I love him, because he is a good and virtuous man. 29. I should love my step-mother if she were good. 30. I should work, if I had time. 31. You would eat apples and pears, if I had brought you some. 32. We should read a book, if we had time enough. 33. Wnat do you take now? 34. I take your fork and knife.	dalers. 27. du ju low juur step-fader? 28. aj low him, bikaz hi is e gud end werczes men. 29. aj siud low maj step-moder, iw szi uer gud. 30. aj siud uerk, iw aj hed tajm. 31. ju uud ijt eppls end pejrs, iw aj hed brat ju som. 32 ui siud ryjd e buk, iw ui hed tajm inof. 33. huat du ju tejk nau? 34. aj tejk juur fork end najf.	talarów. 27. Czy ty kochasz swego ojczyma? 28. Kocham go, bo jest dobrym i cnotliwym człowiekiem. 29. Kochałbym moją macochę, gdyby była dobrą. 30. Pracowałbym. gdybym miał czas. 31. Jadłbyś (pan) jabłka i gruszki, gdybym był tobie je przyniósł. 32. Czytalibyśmy książkę. gdybyśmy mieli dosyć czasu, 33. Cóż (pan) teraz bierzesz? — 34. Ja biorę twój widelec i nóż.

Cwiczenie 34.

1. On myśli, że będę miał wiele czasu. 2. Ja sądzę (przypuszczam), że ty (pan) będziesz miał za wiele owoców. 3. Czy wiesz (pani), że my będziemy mieli dziś dwie nowe książki? 4. Ja nic nie wiem, czy (if) będziecie mieli nowe książki. 5. Ja myślę, że oni będą mieli wiele czasu. 6. Nie myślę wcale (at all), że mnie (pan) będziesz kochał. 7. Mój dziadek mnie pytał, czy (if) przyjdziesz jutro do niego. 8. Ja sądzę, że twój (pański) wnuk kupi mój ogród. 9. Ja lubię pracować i uczyć się. 10. Moja babka lubi jeść gruszki i jabłka. 11. Co pani sobie życzysz? 12. Życzę sobie widzieć pańskiego wnuka i wnuczkę. 13. Czy (pani) sobie życzysz jeść śniadanie? 14. Nie życzę sobie jeść śniadania (śniadać), bo jeszcze (not yet) nie jestem ani głodna, ani spragniona. 15. Mój ojczym ma zamiar jeść obiad, lecz nie ma czasu. 16. Moja macocha nie kocha mnie i ja jej także nie kocham. 17. Co (pani) sobie życzysz jeść na obiad? 18. Ja sobie życzę kawałek mięsa i talerz rosołu (soup). 19. Moja prababka ma zamiar iść do kościoła. 20, Czy (pan) mnie słyszysz? 21. Nie słyszę ciebie, gdy(pani) mówisz (speak *spijk*). 22. Kto bierze moją laskę? 23. Nikt nie bierze twojej laski. 24. Funt cukru kosztuje trzydzieści kopiejek (kopeks). 25. Funt miedzi kosztuje 5 talarów. 26. Ja zamierzam uczyć się, lecz nie mam czasu.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. When Hercules was taken up to heaven, the first of all deities, to whom he offered his homage, was Juno. 2. All the celestial inhabitants and Juno also were astonished at this his action. 3. „Do you know" exclaimed the celestial inhabitants," that it is your enemy, you have thus particularly saluted?" 4. „I know her," returned Hercules, „it was she, who by her persecution gave occasion for those deeds, which have proved my being worthy of heaven." 5. Olympus approved the answer of the new God, and Juno was appeased.	1. huen herkjules uas tejkn op tu hewen, *d*e ferst ow al dajetyjs, tu huum hi offerd his homedź, uas dziuno. 2. all *d*e selesciel inhebitents end dziuno also uer estaniszd et *d*is, his eksion. 3. „du ju nou," eksklejmd de selesciel inhebitents, "*d*et it is juur enemi, ju hew *d*us partikjularli seluted?" 4. aj nou her," ryternd herkjules, „it uas szi, hu baj her persykjuszion gejw okejzion for *d*ous dyjds, huić hew pruuwd maj bying uer*d*y of hewen." 5. olympus epruuwd *d*e enser ow *d*e nu gad, end dziuno uas eppyjzd.	1. Gdy Herkules został przyjęty do nieba, pierwszą ze wszystkich bogiń której złożył swe chołdy, była Junona. 2. Wszyscy niebiescy mieszkańcy, także i Junona byli zdziwieni tym jego postępkiem. 3, „Czy wiesz," zawołali niebiescy mieszkańcy, „że to jest twoja wrogini którą tak szczególnie pozdrowiłeś?" 4. „Ja ją znam," odparł Herkules, „ona to była, która przez swoje prześladowania dała mi sposobność do tych czynów które dowiodły o mej godności nieba." 5. Olimp pochwalił odpowiedź nowege boga, a Junona została uspokojoną

Lekcya XVIII. Eighteenth lesson.

Chcieć, to will (*tu uill*);	módz, to can *(tu ken)*;
chcę, I will (*aj uill*);	mogę, I can (*aj ken*);
chcesz, thou wilt (d*au uilt*);	możesz, thou canst *(dau kenst);*
on chce, he will (*hi uill*);	on może, he can *(hi ken);*
chcemy, we will (*ui uill*);	możemy, we can *(ui ken)*;
chcecie, you will (*ju uill*);	możecie, you can *(ju ken);*
oni chcą, they will (d*ej uill);*	oni mogą, they can *(dej ken);*
czy ja chcę? will I *(uill aj)*?	czy ja mogę? can I?
czy chcesz? wilt thou (*uilt dau)*?	czy możesz? canst thou?
on nie chce, he will not;	on nie może, he can not;
my nie chcemy, we will not;	my nie możemy, we can not;
czy ja nie chcę? will I not?	czy ja nie mogę? can I not?
uczyć się, to learn (*tu lern*);	ucząc się, learning *(lerning);*
nauczać, to teach (*tu tyjć*);	nauczając, teaching *(tyjćing);*

czytać, to read *(tu ryjd)*;
mówić, to speak *(tu spyjk)*;
słyszeć, to hear *(tu hyjr)*;
robiąc, making *(mejking)*;
mając, on having *(an hewing)*;
idąc, on going *(an going)*;
angielski, English *(englisz)*;
ruski, Russian *(rosien)*;
niemiecki, German *(dżermen)*;
synowiec, siostrzeniec } nephew *(nefiu)*;
narzeczona, bride *(brajd)*;
małżonek, husband *(hosbend)*;
teść, father-in-law *(fader-in-la)*;
zięć, son-in-law *(son-in-la)*;
szwagier brother-in-law; poznać make the acquaintance *(ekkuejntens)*;

czytając, reading *(ryjding)*;
mówiąc, speaking *(spyjking)*;
słysząc, hearing *(hyjring)*;
pracując, working *(uorking)*;
kochając on loving *(an lowing)*;
będąc, being *(bying)*;
francuzki, French *(frenć)*;
hiszpański, Spanish *(spenyś)*;
włoski, Italian *(itelien)*;
synowica, siostrzenica } niece *(nyjs)*;
narzeczony, bridegroom *(brajdgruum)*;
małżonka, wife *(uajf)*;
świekra, mother-in-law;
synowa, daughter-in-law;
szwagrowa, sister-in-law.

58. Słowa posiłkowe **will i can**, są nietylko nieprawidłowe, lecz także i niezupełne, zatem wymagają drugiego słowa w trybie bezokolicznym do uzupełnienia myśli; jednakże tryb bezokoliczny po tych słowach używa się bez wyrazu **to**; toż samo nie używa się wyrazu **to**, w formie pytającej i przeczącej nie tylko przy **will i can**, lecz także przy wszystkich innych słowach posiłkowych, np. ja chcę czytać, I will read, ale nie: to read; on może mówić, he can speak; i t. p.

59. Imiesłów czasu teraźniejszego kończy się w języku angielskim na **ing**, którą to końcówkę się dodaje do trybu bezokolicznego. Słowa zakończone na **e**, wyrzucają to **e**, przed **ing**, np. to hope, spodziewać się; hoping, stodziewając się; — zaś końcówka **ie**, zamienia się w imiesłowie na **y**, np. to lie, leżeć; lying leżący, i t. p.

60. Bardzo często tłomaczy się angielski imiesłów czasu teraźniejszego na polski język przez czas teraźniejszy trybu oznajmującego, np. I am going, idę, lub dosłownie: jestem idący; I am making, robię, czyli jestem robiący, i t. p.

Cwiczenie 35.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I will speak English. 2. You will learn French. 3. He will speak Russian, but he can not.	1. aj uill spyjk englisz. 2. ju uill lern frenć. 3. hi uill spyjk rosien, bot hi ken nat.	1. Ja chcę mówić po angielsku. 2. Ty chcesz się uczyć po francuzku. 3 On chce mówić po rusku, lecz nie może.

pisz:

4. We will see your nephew. 5. You will love the son of our friend. 6. They will not read a Spanish book. 7. Can you teach me German? 8. I can not do it. 9. I will learn English, but I can not find a good teacher. 10. I will go to the theatre, but I have no time, to go there. 11. Will you see my niece? 12. I will see her, where is she? 13. Why will you not praise my bride? 14. Because I do not like her. 15. Will you make acquaintance of my bride-groom? 16. I will make his acquaintance, because I have never seen him. 17. Will you see my husband? 18. I will not see him. 19. Will you see my wife? 20. I will see her, but I do not know her yet. 21. My father-in-law was yester-day in town. 22. I have never seen your mother-in-law. 23. Being in the garden, I read a French book. 24. Having time enough, I will learn German. 25. I should go to church, but having no time, I can not do it. 26. I am always hearing your son-in-

wymów:

4. ui uill syj juur nefiu. 5. ju uill low *d*e son ow aur frend. 6. *d*ej uill nat ryjd e spenisz buk. 7. ken ju tyjć mi dziermen? 8 aj ken nat du it. 9. aj uill lern englisz, bot aj ken nat fajnd e gud tyjcier. 10. aj uill gou tu *d*e *d*yejter, bot aj hew nou tajm, tu gou *d*ejr. 11. uill ju syj maj nyjs? 12. aj uill syj her, huer is szi? 13. huaj uill ju nat prejz maj brajd? 14. bikaz aj du nat lajk her. 15. uill ju mejk ekkuejntens ow maj brajd-gruum? 16. aj uill mejk his ekkuejntens, bikaz aj hew newer syjn him. 17. uill ju syj maj hosbend? 18. aj uill not svj him. 19. uill ju syj maj wajf? 20. aj uill syj her, bot aj du nat nou her jet. 21. maj fa*d*er-in-la uas jester-dej in taun. 22. aj hew newer syjn juur mo*d*er-in-la. 23. bying in *d*e garden, aj red e frenć buk. 24. hewing tajm inof, aj uill lern dziermen. 25. aj siud gou tu cierć, bot hewing no tajm, aj ken nat du it. 26. aj em aluejz hyjring juu son-

znaczy:

4. Chcemy zobaczyć twojego siostrzeńca. 5. Ty chcesz kochać syna naszego przyjaciela. 6. One nie chcą czytać hiszpańskiej książki. 7. Czy możesz mnie ty uczyć po niemiecku? 8. Nie mogę. 9. Chcę się uczyć po angielsku, lecz nie mogę znaleźć dobrego nauczyciela. 10 Chcę pójść do teatru, lecz nie mam czasu, aby tam pójść. 11. Czy chcesz (pan) widzieć moję siostrzenicę? 12. Chcę ją widzieć, gdzież ona? 13. Dla czegóż nie chcesz pochwalić mej narzeczonej? 14. Bo jej nie lubię. 15. Czy ty chcesz poznać mego narzeczonego? 16. Chcę go poznać, bo go jeszcze nigdy nie widziałam. 17. Czy chcesz (pan) zobaczyć mego małżonka? 18. Nie chcę go widzieć. — 19. Czy chcesz widzieć moją małżonkę? 20. Chcę ją widzieć, lecz jej jeszcze nie znam. 21. Mój teść był wczoraj w mieście. 22. Nigdy nie widziałem twojej świekry. 23. Będąc w ogrodzie, czytałem francuzką książkę. 24. Mając czasu dosyć, chcę się uczyć po niemiecku. 25. Poszedłbym do kościoła, lecz nie mając czasu, nie mogę tego uczynić. 26. Ja zawsze słyszę twojego zię-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
law. 27. You are never loving my daughter in-law. 28. Being in your room, I heard your brother-in-law speaking Spanish. 29. I see your sister-in-law reading. 30. Are you learning German? 31. Not yet, but I will learn it, when I shall have time. 32. You are always reading French books. 33. I dont see your brother any-where.	in-la. 27. ju ar newer lowing maj daterin la. 28. biing in jur ruum, aj herd jur bro*d*er-in-la spyjking spenyś. 29. aj syj jur syster-in-la ryjding. — 3. ar ju lerning dziermen? 31. nat jet, bot aj uill lern it, huen aj siell hew tajm. 32. ju ar aluejz ryjding frenć buks. 33. aj dont sy jur bro*d*er eny- huejr.	cia. 27. Ty nigdy nie kochasz mojej synowej. 28. Będąc w twoim pokoju, słyszałem twojego zięcia mówiącego po hiszpańsku. 29. Widzę twoją synowę czytającą. 20. Czy ty się uczysz po niemiecku? 31. Jeszcze nie, lecz się chcę uczyć, gdy będę miał czas. 32. Ty zawsze czytasz francuzkie książki. 33. Nie widzę twojego brata nigdzie.

Cwiczenie 36.

1. Ja chcę pisać list. 2. Ty (pan) chcesz czytać. 3. On chce uczyc się po angielsku. 4. My chcemy widzieć twego (pańskiego) siostrzeńca. 5. Wy chcecie szukać mojej (moję) siostrzenicy, lecz jej (ją) nie znajdziecie. 6. Oni chcą mówić po francuzku, lecz nie mogą. 7. Twoja (pańska) narzeczona chce się uczyć po włosku, lecz nie mając czasu, nie może tego uczynić. 8. Mój narzeczony jest bardzo bogatym człowiekiem, ale nie umie mowić ani po francuzku, ani po niemiecku. 9. Mój teść słysząc, że jestem chory, przysłał mi doktora (doctor). 10. Twoja świekra widząc, że jestem biedny, kupiła mi tuzin koszul i parę butów. 11. Twoja synowa chce się uczyć po włosku, lecz nie mając czasu, nie może tego uczynić. 12. Czy twój szwagier umie już mówić po włosku? 13. Nie umie, bo nie mając czasu, nie może się go uczyć. 14. Nasza bratowa (szwagrowa) będąc w kościele, widziała twoją synowicę. 15. Uczyłbym cię po hiszpańsku, gdybyś ty miała czas uczyć się. 16. Słysząc cię mówiącego po włosku, myślę, żeś (pan) się długo (long time) uczył. 17. Idąc do miasta, widziałem twego narzeczonego. 18. Szukając zięcia, znalazłem synową. 19. Sprzedając dom, kupuję ogród. 20. Kochając szwagra kocham także i siostrzenicę.

---

1. When Hercules was taken up to heaven, the first of all deities, to whom he offered his homage, was Juno. 2. All the celestial inhabitants and Juno also were astonished at this his action. 3. „Do you know," exclaimed the

celestial inhabitants, "that it is your enemy, you have thus particulary saluted?" 4. "I know her," returned Hercules, "it was she, who by her persecution gave occasion for those deeds, which have proved my being worthy of Heaven." 5. Olympus approved the answer of the new god and Juno was appeased.

Lekcya XIX. Nineteenth lesson (*najntyjnd lessn*).

Chciałem, I would *(aj uud);*
chciałeś, thou wouldst *(dau uudst);*
on chciał, he would *(hi uud);*
chcieliśmv, we would *(ui uud);*
chcieliście, you would *(ju uud);*
chcieli, they would (d*ej (uud);*
ja się, sobie, I myself *(aj majself);*
ty się, sobie, thou thyself *(dajself);*
on się, sobie, he himself *(hi himself);*
ona się, sobie, she herself;
ono się, sobie, it itself *(it itself);*
ja sam piszę, I write myself;
chwalimy się, we praise ourselves;
mgła, fog, mist *(fag, myst);*
grad, hail *(hejl);*
śnieg, snow, *(snou);*
błoto, mud *(mod);*
deszcz pada, it rains *(it rejns);*
śnieg pada, it snows *(it snous);*
jest ciepło, it is warm *(it is uarm);*
jest jasno, it is light *(it is lajt);*

mogłem, I could *(aj kud);*
mogłeś, thou couldst (d*au kudst);*
on mógł, he could *(hi kud);*
mogliśmy, we could (ui kud);
mogliście, you could (*ju kud*);
mogli, they could (d*ey kud*);
my się, sobie, we ourselves;
wy się, sobie, you yourselves;
oni się, sobie, they themselves;
boję się, I fear;
pomagam sobie, I help myself;
on sam czyta, he reads himself;
kochacie się, you love yourselves;
deszcz, rain *(rejn);*
mróz, frost *(frast);*
chmura, cloud *(klaud);*
pył, dust (*dost*);
grad pada, it hails *(it hejls);*
grzmi, it thunders *(it donders);*
jest zimno, it is cold (*kould);*
jest ciemno, it is dark (*dark*).

61. Słowa zwrotne używają się z zaimkiem zwrotnym **self,** w liczbie pojedynczej, a **selves** w liczbie mnogiej, które się tłomaczy na polskie przez **się** lub **sobie.** Jednakże nie wszystkie słowa polskie zwrotne są także i w języku angielskim zwrotnemi i na odwrót, np. śmiać się, to laugh *(laf)*; bać się, to fear *(fyjr),* i t. p. Jednakże używa się yourself, w znaczeniu pan, np. pan się chwalisz, you praise yourself, a nie yourselves.

62. Słowa posiłkowe **to will** i **to can**, używają się tylko w czasie teraźniejszym i przeszłym niedokonanym. Wyraz **it, ono,** używa się bardzo często ze słowami w znaczeniu nieosobistemi a głównie ze słowami nieosobistemi, gdzie się **it** nie tłomaczy, np. it rains, deszcz pada; it is, jest; it snows, śnieg pada; i t. p.

Cwiczenie 37.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I would buy a house, but I could not do it. 2. My brother-in-law would write a letter, but having no pen, he could not do it. 3. We would speak English, but not learning it, we could not do it. 4. You would go to church, but you could not. 5. They would buy your houses, but having no money, they could not. 6. I always dress myself. 7. He will praise himself, because nobody praises him. 8. We have written this letter ourselves. 9. You will help yourselves. 10. Our children help themselves. 11. Have you made this watch yourself? 12. No, I could not make it myself. 13. Do you like to learn by yourself? 14. I can not learn by myself, because I have no books. 15. It is very cold to-day, it rains and snows. 16. Is it warm to-day? 17. Now it is warm, but it was very cold. 18. Now it is fog and frost. 19. It thunders and lightens. 20. Yester-day there was mud and rain, but now it is fine weather.	1. aj uud baj e haus bot aj kud nat do it 2. maj bro*d*er-in-la uud rajt e letter, bot hewing no pen, hi kud nat du it. 3. ui uud spyjk inglyś, bot nat lerning it, ui kud nat du it. 4. ju uud gou tu cierć bot ju kud nat — 5. *d*ej uud baj jur hauses, bot hewing no monyj, *d*ej kud not. 6. aj aluejz dress majself. 7. hi uill prejz himself, bikaz nobadi prajzes him. 8. ui hew rytten *d*is letter aurselws. 10. our czildern help *d*emselws. 11. hew ju mejd *d*is uać jurself? 12. no, aj kud nat mejk it majself. 13. du ju lajk tu lern baj jurself? 14. aj ken nat lern baj majself, bikaz aj hew no buks. 15 it is weri kould tudej, it reins end snous. 16. is it uarm tu-dej? 17 nau it is uarm, bot it uas weri kould. — 18. nau it is fag end frast. 19. it *d*onders end lajtens. 20. jesterdej *d*ejr uas mod end rejn, bot nau it is fajn ue*d*er. —	1. Chciałem kupić dom, lecz nie mogłem tego uczynić. 2. Mój szwagier chciał pisać list, lecz nie mając pióra, nie mógł tego uczynić. 3. Chcieliśmy mówić po angielsku, lecz nie ucząc się, nie mogliśmy tego uczynić. — 4. Ty chciałeś pójść do kościoła, lecz nie mogłeś. 5. Oni chcieli kupić twoje domy, lecz nie mając pieniędzy, nie mogli. 6. Ja się zawsze sama ubieram. 7. On się chce sam pochwalić, bo go nikt nie chwali. 8. Napisaliśmy sami ten list. 9. Wy sobie chcecie sami pomódz. 10. Nasze dzieci pomagają sobie same 11. Czyś ty sam zrobił ten zegarek? 12. Nie ja nie mogłem go sam zrobić. 13. Czy lubisz (pani) uczyć się sama? 14. Nie mogę się uczyć sama, bo nie mam książek. — 15. Jest dziś bardzo zimno, pada deszcz i śnieg. 16. Czy jest dziś ciepło? 17. Teraz jest ciepło, lecz było bardzo zimno. 18. Teraz jest mgła i mróz. 19. Grzmi i błyska się. 20. Wczoraj było błoto i deszcz, lecz teraz jest pogoda.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
21. Why would you not come to me? 22. Because it was a great rain and mud. 23. I should learn German, if I had a good book. 24. My step-father would love me, if I would give him my house. 25. We should come to your grand-father, if we had time enough. 26. You would give me some money, if I could give it back to you, 27. My friends have brought me two knives themselves. 28. I wish to learn Spanish, will you learn it also?	21. huaj uud ju nat kom tu mi? 22. bikaz it uas e grejt rejn end mod. 23. aj siud lern dziermen, yf aj hed e gud buk. 24. maj step-fa*d*er uud low mi, yf aj uud giw him maj haus. 25. ui siud kom tu jur grend-fa*d*er, yf ui hed tajm inoff. 26. ju uud giw mi som mony, yf aj kud giw it bek tu ju.— 27. maj frends hew brat mi tu najws *d*em-selws. 28. aj uyś tu lern spenyś, uill ju lern it also?	21. Dlaczegóżeś (pan) nie chciał przybyć do mnie? 22. Ponieważ był wielki deszcz i błoto. 23. Uczyłbym się po niemiecku, gdybym miał dobrą książkę. 24. Mój ojczym kochałby mnie, gdybym mu chciał dać swój dom — 25. Przyszlibyśmy do twojego dziadka, gdybyśmy mieli dosyć czasu. 26. Dałbyś mi (pan) pieniędzy, gdybym je mógł tobie oddać. 27. Moi przyjaciele przynieśli mi sami dwa noże. 28. Ja sobie życzę uczyć się po hiszpańsku, czy chcesz się (pan) także uczyć?

Cwiczenie 38.

1. Chciałem ci (panu) posłać gruszek i jabłek, lecz nie mogłem znaleść koszyka. 2. Ty (pan) chciałeś mi dać pióro, lecz nie mogłeś go (it) przysłać. 3. On chciał widzieć mego zięcia, lecz nie mógł go znaleść. 4. Chcieliśmy kupić nowy dom i ogród, lecz nie mogliśmy. 5. Wy chcieliście się uczyć po francuzku, lecz nie mieliście czasu. 6. Oni chcieli znaleść scyzoryk twego (pańskiego) zięcia. 7. On się boi, lecz my się nie boimy. 8. Ty pisujesz zawsze sama listy, lecz ja nie umiem sama pisać. 9. Pisałbym list angielski, gdybym mógł (if I could). 10. On sobie sam robi stoły i krzesła. 11. Czy dziś deszcz pada? 12. Dziś nie pada deszcz, lecz jest mgła i mróz. 13. Teraz pada grad i deszcz. 14. Czy teraz pada grad? 15. Tak jest, teraz pada grad, brzmi i błyska się. 16. Czy wczoraj był deszcz czy śnieg? 17. Wczoraj nie było ani deszczu ani gradu, lecz wielki śnieg i mróz. 18. Przedwczoraj było bardzo zimno i ciemno. 19. Wczoraj było błoto i deszcz, a dziś jest pył. 20. Idąc do ogrodu, widziałem twego (pani) szwagra. 22. Pisząc do twego (pańskiego) wnuka, zapomniałem (forgotten), mu posłać pieniędzy. 22. Ucząc twego (pańskiego) synowca po rusku, sam się także uczyłem. 23. Będąc małem dzieckiem, nie mogłem ani czytać ani pisać.

1. Gdy Herkules był przyjęty do nieba, pierwszą ze wszystkich bogiń, której on złożył swe hołdy, była Junona. 2. Wszyscy niebiescy mieszkańcy a także i Junona byli zdziwieni tym jego postępkiem. 3. „Czy wiesz," zawołali niebiescy mieszkańcy, „że to jest twoja wrogini, którą tak szczególnie pozdrowiłeś?" 4. „Ja ją znam," odrzekł Herkules, „ona to była, która przez swoje prześladowania dała mi sposobność do tych czynów, które dowiodły o mej wartości (godności) nieba." 5. Olimp przyklasnął (pochwalił) odpowiedzi nowego boga, a Junona została zaspokojoną.

Lekcya XX. Twentieth lesson (tuentie*d* lessn).

Módz, podołać, to may (*tu mej*);
mogę, I may *(aj mej)*;
możesz, thou mayest (d*au mejst*);
on może, he may (*hi mej*);
możemy, we may (*ui mej)*;
możecie, you may (*juu mej*)
oni mogą, they may (d*ej mej*);
nie mogę, I may not *(aj mej nat*);
czy mogę? may I (*mej aj*)
mogłem, I might (*aj majt*);
mogłeś, thou mightest (d*au majtest*);
on mógł, he might *(hi majt*);
mogliśmy, we might *(ui majt*);
mogliście, you might (*ju majt*);
oni mogli, they might (d*ej majt*);
zimno mi, I am cold (*aj em kould*);
słuszność, right (*rajt*);
niesłuszność, wrong (*rang*);
znużony, tired, fatigued (*tajrd, fetyjgd*)
biedz, to run (*tu ron*);
jechać konno, to ride (*tu rajd*)
siąść, siedzieć, to sit; leżeć, lie (*laj*);
spacerować, to walk (*tu uak*);
umrzeć, to die (*tu daj)*;
taka rzecz, such a thing *(soć e ding*);
tak jak, such-as *(soć es*);
karty, playing-cards (*pleing-kards*);
rozmawiając, speaking (*spyjking*);
rozmawiam, I speak(*spyjk*),lub I am speaking;
powinnym być, to shall (*tu siell)*;
powinienem, I shall (*aj siell).*
powinieneś, thou shalt *(d*au *sielt);*
on powinien, he shall *(hi siell*);
powinniśmy, we shall (*ui siell*);
powinniście, you shall (*ju siell*);
oni powinni, they shall (d*ej siell*);
nie powinienem, I shall not;
czy powinienem? shall I *(siell aj*)?
powinien byłem, I should (*aj siud*);
powinien byłeś, thou shouldst;
on powinien był, he should;
powinniśmy byli, we should;
powinniście byli, you should;
ona powinna była, she should;
ciepło mi, I am warm *(aj em uarm*);
mam słuszność, I am right;
mam niesłuszność, I am wrong;
nużyć, to tire, fatigue (*tajr, fetyjg*);
wołać, call (kal); zostawić, to let (*let)*;
budzić, wake (*uejk*);
trzymać, zatrzymać; to keep *(kyjp*);
prać, to wash *(tu uaś*);
uderzać, bić; to strike (*strajk*);
taki, podobny; such a one*(soć e uan*);
wierzchowiec, a riding-horse;
jadalnia, dining-room(*dajning-ruum*);
śpiewając, singing (*singing*);
rozmawiałem, I was speaking(*aj uas spyjking.*

63. Słowa **to may, i to shall,** są także posiłkowemi jak **can i will.** Słowo **can**, używa się w znaczeniu nieograniczonem, zaś **may,** tylko w granicach możebności, np. mogę robić to, co chcę, I can make that, what I will; mogę robić tylko to, co mój ojciec chce, I may make only that, what my father will. Te słowa **may i shall,** używają się także tylko w 2 czasach pojedyńczych, Słowo **to shall,** znaczy także **mieć,** i służy przeważnie do tworzenia czasu przyszłego w 1-ej osobie obu liczb tak, jak **will,** w 2-ej i 3-ej osobie.

64. Słowa nieprawidłowe zmieniają głoski rdzenne w czasie przeszłym niedokonanym i w imiesłowie czasu pszeszłego rozmaicie, lub niektóre zostają także zupełnie niezmienne. I tak, słowa: to run, tell, wake, sit, lie, keep, strike, mają czas przeszły niedokonany: ran (ren), told (told), woke (uok), sat (set), lay (lej), kept (kept), struck (strokk),—zaś imiesłów czasu przeszłego jest: run (ron), told, waked (uejkd), sat (set), lain (lejn), kept, struck (strokk). (Zobacz w Przeglądzie gramatyczn. str. 99).

Ćwiczenie 39.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I shall work, but I may not. 2. You shall learn, but you are lazy. 3. He shall wash himself, but he may not find any soap. 4. We shall ride, but we have no time. 5. You shall call my grand-son. 6. May you wake my brother? 7. I may not wake him, because he is very sick. 8. He should come to me, but he could not do it. 6. Should we love our enemies? 10 We should love our friends and(our)enemies.11.Are you warm or cold? — 12. I am neither warm nor cold, but very hungry. 13. Who was right?	1. aj siell uerk, dot aj mej nat. 2. ju siell lern, bot you ar lejzy. 3. hi siell uaś himself, bot hi mej nat fajnd eni soup. 4. ui siell rajd, bot ui hew no tajm. 5. ju siell kall maj grend-son. — 6. mej ju uejk maj broder. 7. aj mej nat uejk him, bikaz hi is wery syk. 8. hi siud kom tu mi, bot hi kud nat du it, 9. siud ui low aur enemyjz? 10. ui siud low aur frends end(aur)enemyjz. 11. ar ju uarm or kould? 12, aj em nyjder uarm nor kould, bot weri hongri. 13. hu uas rajt?	1. Jam powinien pracować, lecz nie mogę. 2. Tyś się powinien uczyć, lecz jesteś leniwy. 3. On ma się myć, lecz nie może znaleźć mydła. 4. Mamy jeździć konno, lecz nie mamy czasu. 5. Macie zawołać mego wnuka. 6. Czy możesz (pan) obudzić mego brata? 7. Nie mogę go obudzić, bo jest bardzo chory. 8. On miał przyjść do mnie, lecz nie mógł tego zrobić. 9. Czy mamy kochać naszych nieprzyjaciół? 10. Powinniśmy kochać naszych przyjaciół i nieprzyjaciół. 11. Czy tobie ciepło czy zimno? 12. Nie jest mi ani ciepło ani zimno, lecz jestem bar-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
14. Your husband was right. 15. You are wrong to speak so. 16. We are wrong to do so. 17. My brother-in-law was tired. 18. I was speaking to my friend, when the Frenchman came. 19. You should not be speaking and singing, when your brother was learning. 20. Wishing to see him, but not being able, to find him any-where, I wrote to his wife. — 21. A boy comes running. 22. What o'clock is it? 23. It is just striking five. 24 Will you take a walk, madam? — 25. Yes sir, I would take a walk, if I could. 26. What do you tell me? 27. I tell you, that my father is dead. — 28. Do you let your children go to the country to-day? 29. No, I will let them go there to-morrow. 30. I will ride, but I may not find a good riding-horse 31. My maid-servant shall wash my shirts, but she is sick and she keeps her bed. 32. I have never told such a thing. 33. You are very sick, and you will neither sit nor lie.	14. jur hosbend uas rajt. 15. ju ar rang tu spyjk so. 16. ui ar rang tu du so. — 17. maj bro*d*er-in-la uas tajrd. 18. aj uas spyjking tu maj frend, huen *d*e frenć-men kom, 19. ju siud nat bi spyjking end singing, huen jur bro*d*er uas lerning. 20. uij-szing tu syj him, bot nat bying ejbl, to fajnd him enihuejr, aj rout tu his najf. 21. e boy koms ronning. 22. huat éklak is it? 23. it is dziest strajking fajw.— 24. uill ju tejk e uak medem? 25. jes, syr, aj uud tejk e uak, yf aj kud. 26. huat du ju tell mi? 27. aj tell ju, *d*et maj fa*d*er is ded. 28. du ju let jur czildern go tu *d*e kontry tu-dej? — 29. no aj uill let *d*em go *d*ejr tu-maro. — 30. aj uill rajd, bot aj mej nat fajnd e guud rajdinghors. 31. maj mejd-serwent siell uaś maj sierts, bot szi is syk end szi kyjps her bed. 32. aj hew newer told soć e *d*ing. — 33. ju ar wery syk, end ju uill nyj*d*er syt nor laj.	dzo głodny. 13. Kto miał słuszność? 14. Twój małżonek miał słuszność. — 15. Ty nie masz racyi tak mówić. 16. My mamy niesłuszność tak czynić. 17. Mój szwagier był zmęczony. 18. Rozmawiałem z moim przyjacielem, gdy Francuz przybył. 19. Tyś nie powinien był rozmawiać i śpiewać, gdy się twój brat uczył. 20. Pragnąc go widzieć, lecz nie będąc w możności, znaleźć go nigdzie, napisałem do jego żony. 21. Jakiś chłopiec przybiega. 22 Któraż jest godzina? 23. W sam raz bije piąta. 24. Czy chcesz (pani) przechadzać się? 25. Tak jest, panie, jabym spacerowała, gdybym mogła. 26. Cóż mnie (pani) iwpesz? 27. Powiem tobie, że mój ojciec zmarł. 28. Czy pozwalasz (pani) swoim dzieciom pójść dziś na wieś? 29. Nie, ja im pozwolę tam iść jutro. 30. Chcę jeździć, lecz nie mogę znaleźć dobrego wierzchowca. 31. Moja służąca ma uprać moje koszule, lecz jest chora i pozostaje w łóżku. — 32. Nigdy nie mówiłem(o) podobnej rzeczy. 33. Pani jesteś bardzo chora, a nie chcesz ani siedzieć, ani leżeć.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
34. I should buy playing-cards, and I could not find any. 35. He will give you dancing-lessons. — 36. In my dining-room there are five tables.	34. aj siud baj plejing-kards, end aj kud nat fajnd eni. 35. hi uill giw ju densing lessons. 36. in maj dajning-ruum *d*ejr ar fajw tejbls.	34. Miałem kupić karty, lecz nie mogłem ich znaleźć. 35. On tobie chce dawać lekcye tańca. — 36. W moim jadalnym pokoju jest 5 stołów.

Cwiczenie 40.

1. Powinienem (mam) się uczyć po włosku, lecz nie mogę. 2. Tyś (pan) powinien uczyć się, lecz ty (pan) nie chcesz. 3. On powinien jeździć konno, lecz nie może, bo jest chory. 4. Powinniśmy kochać naszych przyjaciół i nieprzyjaciół. 5. Powinien byłem pisać list, lecz nie mogłem znaleźć ani pióra, ani atramentu. 6. Mój brat powinien był się uczyć, lecz nie chciał. 7. Powinniśmy kochać naszych braci i siostry. 8. Czy tobie jest ciepło czy zimno? 9. Nie jest mi ani ciepło ani zimno, lecz jestem głodny. 10. Ty masz słuszność (prawo) obudzić mego sąsiada. 11. Mój teść nie ma słuszności zatrzymać mego wierzchowca. 12. Mój brat był bardzo zmęczony i nie mógł pisać listu. 13. Dziś po południu (after-noon) pójdziemy na spacer, lecz nie biegaj za wiele (too). 14. Zawołaj mego zięcia, pojedziemy konno. 15. Nie budź tego chłopca, on jest chory. 16. Moja żona siedzi zawsze przy mnie. 17. Twoja (pani) służąca nie pierze dobrze (well(uèl)) moich koszul. 18. Dlaczegóż twoja (pani) synowa leży w łóżku (keeps(kyjps)her bed), jeżeli nie jest chora? 19. Ona nie jest chora, lecz nie może chodzić. 20. Moje siostry już(already) pomarły. 21. Teraz bije właśnie piąta godzina. 22. Czyś pan widział coś podobnego? 23. Nigdy nie widziałem coś (niczego) podobnego. 24. Mój szwagier daje lekcye tańca.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Charles the Second and his brother(James) went to see Milton in order to upbraid him and ended a profusion of insults with the words: 2. ,,Wretch! your blindness is a visitation of	1. ciarls *d*e sekend end his bro*d*er (dziejms) uent tu syj milton in order tu oprejd him end ended e profuzion ow insolts ui*d* *d*e uerds: 2. ,,Reć! jur blajndnes is e wysytejsien ow desti-	1. Karol II i jego brat (Jakób) przyszli odwiedzić Miltona w celu wyrzucania mu błędów i zakończyli strumień szyderstw temi słowy: 2. ,,Nikczemniku! twoja ślepota (ciemnota) jest nawie-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
Destiny for your sins." 3. But the venerable bard answered: 4. ,,If Destiny has punished my sins with blindness, what must have been your father's sins, who has been punished with death!"	ni for jur syns." 3. bot *d*e wenereble bard enserd: 4. ,,yf destini hes ponyśd maj syns ui*d* blajndness, huat most hew bin jur fa*d*er's syns, hu hes bin ponyśd ui*d* de*d*!"	dzeniem Przeznaczenia za twe grzechy." 3. Lecz zacny bard odrzekł: 4. Jeżeli Opatrzność ukárała moje grzechy ślepotą, jakież to musiały być grzechy waszego ojca, który został ukarany śmiercią!"

Lekcya XXI. Twenty first lesson (tuenti fèrst lessn).

Niech ja robię! let me make!
niech on robi! let him make!
róbcie! make (you) *(mek ju)*!
niech idzie! let him go! idź! go (*gou*)!
zrobiwszy, having made *(hevingmejd)*;
napisawszy, having written;
wypiwszy, having drunk *(dronk)*;
powinnym być, to ought *(ju at)*;
powinienem, I ought *(aj at)*;
powinieneś, thou oughtst *(atst)*;
on powinien, he ought (*hi at*);
powinniśmy, we ought (*ui at*);
powinniście, you ought *(ju at)*
oni powinni, they ought *(dej at)*;
dłużej, much longer *(moć langer)*;
jak długo jeszcze? how much longer?
próbować, to try (*tu traj*);
pomagać, to help (*tu help*);
stać, to stand (*tu stend*);
stałem, I stood (aj stud);

rób! make (thou) (*mejk dau*)!
róbmy! let us make (*let os mejk)*!
niech robią! let them make!
chodźmy! let us go *(let os gou)*!
kupiwszy, having bought;
zjadłszy, having eaten (*hewing yjtn*);
przeczytawszy, having read *(red)*;
musieć, to must (*tu most*);
muszę, musiałem, I must (*aj most*);
musisz, thou must (d*au most*);
on musi, he must *(hi most)*;
musimy, we must (*ui most*);
musicie, you must (*ju most*);
oni muszą, they must (d*ej most*);
nie dłużej, not much longer;
tylko raz, but once (*bot uans*)·
spodziewać się, to hope *(tu houp);*
potrzebować, to need (*tu nyjd*);
rozumieć, understand (*onderstend*);
stałem był, I had stood *(stud)*.

65. Tryb rozkazujący w języku angielskim używa się w 2-ej osobie obu liczb bez zaimka osobistego tak, jak i w polskim, zaś w innych osobach używa się zaimek osobisy w 4-ym przypadku dodając wyraź **let,** na początku słowa dowolnego, które ma to samo zakończenie, co i w trybie bezokolicznym, np. give, daj lub dajcie; let him give, niech on da, i t. p.

66. Imiesłów polski zakończony na **szy,** tłomaczy się w języku angielskim przez imiesłów czasu teraźniejszego **having,** z dodaniem imiesłowu

przeszłego danego słowa, np. kupiwszy, having bought, zrobiwszy, having made, lub z wyrazem **after,** np. after having made, zrobiwszy; after having found, znalazłszy.

67. Słowa **ought i must,** używają się w czasie teraźniejszym i przeszłym niedokonanym jednakowo, np, powinienem lub powinien byłem, I ought; muszę lub musiałem, I must. Słowo **ought,** ma prawie to samo znaczenie co **shall i should.**

Cwiczenie 41.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Let me eat some bread! I am hungry. 2. Go to school! it is already late. 3. Let him come to me! 4. Let us write a letter! 5. Bring me some wine! 6. Let them try to work! 7. Having made her lesson, she went to school. 8. Having eaten a piece of meat, he has drunk a bottle of beer. 9. Having brought me my hat, he went home. 10. Having written a letter, I have sent it to the post-office. 11. I must try to work, though I am very sick. 12. You must help me. 13. I ought to help you, but I can not, because I must learn. 14. We must ride, but we have not a good riding horse. 15. You ought to come here, we must go to the town. 16. They ought to wake my brother, he must walk. 17. Your man-servant ought	1. let mi yjt som bred! aj em hongri. 2. gou tu skuul! it is alredi lejt 3. let him kom tu mi! 4. let os rajt e letter! 5. bring mi som uajn! 6. let *d*em traj tu uerk! 7. hewing mejd her lessn, szi uent tu skuul. 8. hewing yjten e pyjsow myjt, hi hes dronk e battl ow byjr. 9 hewing brat mi maj het, hi uent houm. 10. hewing rittn e letter, aj hew sent it tu *d*e post-offis. 11. aj most traj tu uerk, *d*ou aj em weri syk. 12. ju most help mi. 13. aj at tu help ju, bot aj ken nat, bikaz aj most lern. 14. ui most rajd, bot ui hew nat e gud rajding-hors. 15. ju at tu kom hyjr, ui most gou tu *d*e taun, 16. *d*ej at tu uejk maj bro*d*er, hi most uak. 17. jur men - serwent at	1. Niech zjem chleba! jestem głodna. 2. Idź do szkoły! jest już późno. 3. Niech on przyjdzie do mnie! 5. Napiszmy list! 5. Przynieś (przynieście) mi wina! 6. Niech spróbują pracować. 7. Zrobiwszy swą lekcyę, poszła do szkoły. 8. Zjadłszy kawałek mięsa, wypił flaszkę piwa. 9. Przyniósłszy mi mój kapelusz, poszedł do domu. 10. Napisawszy list, posłałem go na pocztę. 11. Muszę spróbować pracować, chociaż jestem bardzo chory. 12. Musisz mi pomódz. 13. Powinienem panu pomódz, lecz nie mogę, bo się muszę uczyć. 14. Musimy jeździć wierzchem, lecz nie mamy dobrego wierzchowca. 15 Macie tu przyjść, musimy pójść do miasta. 16. Oni powinni obudzić mego brata, on musi iść na spacer. 17. Twój służący powinien

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
to keep my playing-cards. 18. Must you always lie in bed? 19. I must keep my bed, being very sick. 20. I ought to sing much longer, but I must go to school. 21. Must you work much longer? 22. I ought to work much longer, but I could not. 23. Having made my lessons, I could not learn much longer. 24. How much longer have you stood? 25. I have stood only half an hour. 16. I hope to receive a new penknife. 27. I will try to make for me a hat myself. 28. You are wrong to take such a thing. 29. I should help you if I could.	tu kyjp maj plejing-kards. 18. most ju aluejz laj in bed? 19. aj most kyjp maj bed, bying wery syk. 20. aj at tu sing moć langer, bot aj most gou tu skuul. 21. most ju uerk moć langer? 22. aj at tu uerk moć langer bot aj kud nat. 23. hewing mejd maj lessens, aj kud nat lern moć langer. 24. hau moć langer hew ju stud? 25. aj hew stud onli hef en aur. 26. aj houp tu rysyjf e nu pennajf. 27. aj uill traj tu mejk for mi e het majself. 28. ju ar rang tu tejk soć e *d*ing. 29. aj siud help ju, iw aj kud.	zatrzymać moje karty. 18. Czy musisz zawsze leżeć w łóżku? 19. Muszę pozostać w łóżku, będąc bardzo chory. 20. Powinienem śpiewać jeszcze dłużej, lecz muszę iść do szkoły. 21. Czyś musiał pracować jeszcze dłużej? 22. Powinien byłem pracować jeszcze dłużej, lecz nie mogłem. 23. Zrobiwszy moje lekcye, nie mogłem się uczyć dłużej. 24. Jakże długo stałeś *(pan)* jeszcze? 25. Stałem tylko pół godziny. 26. Spodziewam się otrzymać nowy scyzoryk. 27. Spróbuję zrobić sobie sam kapelusz, 28. Ty masz niesłuszność brać taką rzecz. 19. Pomógłbym tobie, gdybym mógł.

Cwiczenie 42.

1. Niech ja mam tyle pieniędzy, co ty *(pan)*! 2. Sprzedaj mi *(pan)* twego psa! 3. Niech on mi przyniesie tuzin ołówków! 4 Chodźmy do teatru, bo już jest późno! 5, Przynieś mi *(pan)* szklankę wody! 6. Dajcie mi trochę mięsa! 7. Niech oni mi zrobią parę nowych butów! 8, Kochajmy naszych największych nieprzyjaciół! 9. Sprzedawszy mój brat wierzchowca, kupił mi prezent. 10. Zrobiwszy dwa stoły, sprzedałem je. 11. Zrobiwszy swoje zadanie, poszedłem na spacer *(I walked)*. 12. Zjadłszy śniadanie (breakfasted), napiłem się szklankę wina. 13. Napisawszy list, posłałem go na pocztę *(to the post office)*. 14. Obudziwszy mego syna, musiałem mu dać wody. 15. Powinienem czytać jeszcze dłużej, lecz muszę teraz pisać. 16. Tyś *(pan)* powinien pomódz temu biednemu. 17. Powinniśmy pracować, gdy jesteśmy zdrowi. 18. Twoje *(pani)* dzieci i wnuczki powinny cię kochać, bo ich ty *(pani)* także kochasz. 19. Nie powinieneś *(pan)* już leżeć w łóżku *(keep your bed)*, jeżeli jesteś już zdrów.

20 Jakże jeszcze długo masz się (pan) uczyć swej lekcyi? 21. Mam się jeszcze uczyć przez dwie godziny. 22. Ja spróbuję ci (panu) pomódz pisać. 23. Czy mnie pan rozumiesz, gdy mówię po angielsku? 24. Jeszcze nie dobrze, bo się za mało uczyłem. 25. Chciałbym mówić po niemiecku, lecz się boję (fear) spróbować. 26. Spróbuj pan tylko (only) a ja panu pomogę. 27. Ten chłopiec spodziewa się otrzymać list od swego wuja. 28. Pan potrzebujesz za wiele pieniędzy, a pracujesz za mało.

---

1. Charles the Second and his brother (James) went to see Milton in order to upbraid him and ended a profusion of insults with the words: 2. „Wretch! your blindness is a visitation of Destiny for your sins." 3. But the venerable bard answered: 4 „If Destiny has punished my sins with blindness, what must have been your father's sins, who has been punished with death!"

Lekcya XXII. Twenty second lesson.

Módz: śmieć, to dare (*tu dejr*);
mogę, I dare (*aj dejr*).
możesz, thou darest (d*u dejrest*);
on może,he dares (*hi dejrs*);
możemy, we dare (*ui dejr*);
możecie, you dare (*ju dejr*);
oni mogą, they dare (d*ej dejr*);
nie mogę, I dare not (*aj dejr nat*);
czy mogę? dare I (*dejr aj*);
iść precz, to go away (*gou euej*);
zejść na dół, to go down (*daun*);
wyjść na zewnątrz, to go out;
przejść przez, to go trough;
oddać, to give back (*tu giw bek*);
ja odchodzę, I go away (*aj gou euej*);
żałować, to be sorry (*tu bi sorry*);
gwałtowny, violent (*wajolentu*;
słabość, choroba, disease (*dyzyjz*);
ból głowy, a head-ache (*e hed ejk*);
ból gardła, a sore throat (d*rout*);
ból palców, a sor (*sor*) finger;
ból rąk, chora ręka, a sore hand;
czuć, to feel (*tu fyjl*);
cierpliwość, patience, (*pejsiens*);
cierpieć, to suffer (*tu sofer*);
mogłem, I durst (*aj derst*);
mogłeś, thou durst (d*au derst*);
on mógł, he durst (*hi derst*);
mogliśmy, we durst (*ui derst*);
mogliście, you durst (*ju derst*);
oni mogli, they durst (d*ej derst*);
nie mogłem, I durst not(*aj derst nat*);
czy mogłem? durst I (*derst aj*)?
iść nazad, to go back (*gou bek*);
wejść na górę, to go up (*gou op*);
wejść do wewnątrz, to go in;
iść naprzód, to go before(*gou bifour*);
usiąść, to sit down (*sit daun*);
on oddaje, he gives back;
cieszyć się, to be glad (*tu bi gled*);
ból, ache (*ejk*);
febra, fever (*fyjwer*);
ból zębów, tooth-ache (*tuud-ejk*);
ból oczów, a sore eye (*e sor aj*);
ból nóg, a sore foot (*e sot fuut*);
źle, nie dobrze, poorly (purli);
pielęgnować, to take care of;
przeciwnie, inaczej, or else.

68. Słowo **to dare,** używa się tylko w 2-ch czasach i znaczy tyle, co **can i may,** jednakże z tą różnicą, że **dare**, może tylko oznaczać ośmielenie się, pozwolenie sobie, np. nie śmiem go prosić, I dare not beg him; jak śmiesz pan to robić? how dare you do it? i t. p.

69. Do tworzenia słów pochodnich i złożonych używa się przyimków i różnych innych części mowy, które się dodaje do każdego słowa, przez co się zmienia znaczenie pierwotne. Wyrazy takie służące do tworzenia nowych wyrazów zowią się partykułami, które albo się zlewają z wyrazem pierwotnym w jedność, lub się je kładzie po słowie. Ostatni sposób jest najczęściej w użyciu.

Cwiczenie 43.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1 I should beg you, but I dare not. 2. You dare not go without my permission. 3. She dares not go back without me. 7. We will go down, but we dare not. 5 You dare not go in without my help. 6. They dare not go before. 7. I durst never go up. 8. My brother durst not go through. 9. I am sorry, to have made it. 10. You are glad, to have known it sooner. 11. Are you sorry for it? 12. On the contrary, I am glad of it. 13. How do you do to-day? 14. I thank you, I am very well. 15. My step-father has a violent head-ache. 16. You shall take care, or else you will have fever. 17. Have patience, and you will not feel	1. aj siud beg ju, bot aj dejr nat. 2. ju dejr nat gou ui*d*aut maj permision. 3. szi dejrs nat gou bek ui*d*aut mi. 4. ui uill gou daun bot ui dejr nat. 5. ju dejr nat gou in ui*d*aut maj help. 6. *d*ej dejr nat gou bifour. 7. aj derst never gou op. 8. maj bro*d*er derst nat gou *d*ru. 9. aj em sary tu hew mejd it. 10. ju ar gled, tu hew noun it suner. 11. ar ju sary for it? 12. on *d*e kontrery, aj em gled ow it. 13. hau du ju du tu-dej. 14. aj *d*enk ju, aj em wery uel. 15. maj step-fa*d*er hes e wajolent hed-ejk. 16. ju siel tejk kejr, or els ju uil hew fyjwer. 17. hew pejsiens, end ju uil nat fyjl	1. Prosiłbym ciebie lecz nie śmiem. 2. Nie śmiesz iść bez mojego pozwolenia. 3. Ona nie może iść napowrót bezemnie. 4. Chcemy zejść na dół, lecz nie możemy. 5. Ty nie możesz wejść bez mojej pomocy. 6. Oni nie mogą iść naprzód. 7. Nie mogłem nigdy wejść na górę. 8. Mój brat nie mógł przejść. 9. Żałuję, żem to zrobił. 10. Ty się cieszysz, żeś się o tem dowiedział wcześniej. 11. Czy ty tego żałujesz? 12. Przeciwnie, jestem kontent z tego. 13. Jak się ty miewasz dzisiaj? 14. Dziękuję panu, mam się bardzo dobrze. 15. Mój ojczym ma silny ból głowy. 16. Ty powinieneś się mieć na baczności, inaczej nabawisz się febry. 17. Miej (pan) cier-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
your tooth-ache. 18. How do you feel? 19. I feel very poorly. 20. What is the matter with you? 21. I have a sore eye and a sore finger. 22. What is the matter with your sister? 23. She has a sore hand and she suffers of a violent head-ache. 24. My cousin has a sore elbow. 25. How does your father do? 26. I thank you, he is quite well. 27. Our daughter has broken her arm, she fell from her horse. 28. Give me back my pen, I must write. 29. He goes away without speaking a word. 30. Sit down, I will tell you something good. 31. He goes always before you. 32. Go into the room, because I must go out. 33. I will go through your garden, but I dare not.	jur tu*d*-ejk. 18. hau du ju fyjl? 19. aj fyjl wery purli. 20. huat is *d*e meter ui*d* ju? 21. aj hew e sor aj end e sor finger. 22. huat is *d*e meter ui*d* jur syster? 23. szi hes e sor hend end szi soffers ow e wajolent hed-ejk. 24. maj kozn hes e sor elbou. 23. hau dos jur fa*d*er du? 26. aj *d*enk ju, hi is kuajt uell. 27. aur dater hes brokn her arm, szi fell from her hors. 28. giw mi bek maj pen, aj most rajt. 29. hi gous euej ui*d*aut spyjking e uerd. 30. syt daun, aj uil tel ju som-*d*ing gud. 31. hi gous aluejz bifor ju, 32. gou intu *d*e ruum, bikaz aj most gou aut. 33. aj uill gou *d*ru jur gardn, bot aj dejr nat.	pliwość, a nie będziesz czuł bólu zębów. 18. Jak się ty czujesz (miewasz)? 19. Ja (się mam (czuję) bardzo źle. 20. Cóż tobie brakuje? 21. Boli mnie oko i palec (mam chore oko i palec). 22. Cóż brakuje twojej siostrze? 23. Ona ma chorą rękę (ręka ją boli) i cierpi silny ból głowy. 24. Mego kuzyna boli łokieć. 25. Jakże się miewa twój ojciec? 26. Dziękuję ci on się ma zupełnie dobrze. 27. Nasza córka złamała sobie rękę, ona spadła ze swego konia. 28. Oddaj mi moje pióro, ja muszę pisać. 29. On odchodzi, nie mówiąc ani słowa. 30. Usiądź pani, powiem pani coś dobrego. 31. On zawsze idzie przed panem. 32. Wejdź do pokoju, bo ja muszę wyjść. 33. Ja chcę przejść przez twój ogród, lecz nie mogę (śmiem).

Cwiczenie 44.

1. Ja nie śmiem prosić ciebie. 2. Jak ty (pan) śmiesz tu przychodzić? 3. On cię (pana) chce prosić, lecz nie śmie. 4 Nie możemy (śmiemy) brać waszej książki. 5. Nie możecie tam wchodzić bez mego pozwolenia. 6. Oni nie śmią zejść na dół. 7. Czy mogłeś (pan) iść przed nim? 8. Mogłem iść przed nim, lecz się bałem. 9. Idź (pan) precz, ja (panu) nic nie dam, bo jesteś (pan) leniwy. 10. Idę nazad do miasta, bo moja siostra jest bardzo chora, muszę jej przyprowadzić lekarza. 11. Wejdź na górę, to ja zejdę na dół. 12. Nie mogę przejść przez twój pokój.

13. Żałuję bardzo, żem tak zrobił. 14. On się cieszy, że znalazł znowu swego starego przyjaciela. 15. Cieszymy się żeśmy sprzedali nasz stary dom. 16. Napisawszy zadanie, pisałem list. 17. Czy się (pan) cieszysz z tego (of that), że zgubiłem (lost) moje ołówki? 18. Przeciwnie, bardzo się z tego smucę. 19. Żałuję, żem wcześniej nie wiedział, iż twój brat przybył. 20. Mój zięć jest dziś bardzo niezdrów, ma silny ból głowy i ból zębów. 21. Cóż mu brakuje? 22. On ma febrę i silny (gwałtowny) ból gardła. 23. Jakże się pani dziś czujesz? 24. Dziś się czuję zupełnie dobrze, lecz jeszcze czuję ból oczu. 25. Miej (pani) tylko cierpliwość, a będziesz (pani) zdrowa. 26. Jakże się dziś miewa twój wnuk? 27. On ma tylko ból w łokciu. 28. Dla czego mi (pan) nie oddajesz książki? 29. Chciałbym ją tobie oddać, lecz jej jeszcze nie przeczytałem, przeto proszę mieć jeszcze parę dni cierpliwości. 30. Siadaj (pan) sobie i opowiedz (tell) mi (pan) coś nowego. 31. Chciałbym tobie coś opowiedzieć, lecz nic zgoła (at all) nie wiem.

---

1. Karol II. i jego brat (Jakób) przyszli odwiedzić Miltona w celu wyrzucania mu błędów (robienia mu wyrzutów) i zakończyli strumień szyderstw temi słowy: 2. „Nikczemniku! twoja ślepota jest nawiedzeniem Opatrzności (przeznaczenia) za twoje grzechy!" 3. Lecz zacny bard odrzekł: 4. „Jeżeli Opatrzność ukarała moje grzechy ślepotą, jakież to musiały być grzechy waszego ojca, który został ukarany śmiercią!"

Lekcya XXIII. Twenty third lesson.

Być kochanym, to be loved (*tu bi lowd*);
jestem kochany, I am loved (*aj em lowd*);
jesteś kochany, thou art loved;
on jest kochany, he is loved;
jesteśmy kochani, we are loved;
jesteście kochani, you are loved;
oni są kochani, they are loved;
nie jestem kochany, I am not loved;
czy jestem kochany? am I loved?
byłem kochany, I have been loved;
nie byłem kochany, I have not been loved;
będę kochany, I shall be loved;
budować, to build (*bild*);
robić, to make (*mejk*);
karać, to punish (*ponyś*);
nagrodzić, to reward (*ryuard*);
przygotować, to prepare (*prepejr*);

będąc kochanym, being loved;
byłem kochanv, I was loved;
byłeś kochany, thou was loved;
on był kochany, he was loved;
byliśmy kochani, we were loved;
byliście kochani, you were loved;
oni byli kochani, they were loved;
nie byłem kochany, I was not loved;
czy byłem kochany? was I loved;
byłem był kochany, I had been loved;
nie byłem był kochany, I had not been loved; będę ukochany, I shall have been loved; zbudowany. built (*bilt*);
zrobiony, made (*mejd*);
ukarany, punished (*ponyśd*);
nagrodzony, rewarded (*reuarded*);
przygotowany, prepared (*prepejrd*);

omylić, to mistake *(mystejk)*;
słuchać, to obey *(obej)*;
osięgnąć, to reach *(ryjć)*;
mech, moss *(moss)*; kamień, stone *(stoon)*;
rodzice, parents *(perents)*;
szewc, boot-maker *(buutmejker)*;
jenerał, general *(dzieneral)*;
żołnierz, soldier *(soldzier)*;
już, already *(alredy)*;
chociaż, though *(dou)*;
omylony, mistaken *(mystejkn)*;
niesłuchać, disobey *(disobej)*;
ubierać, to gather *(geder)*;
krewny, relation *(rylejsion)*;
zegarmistrz, watch-maker *(uać-mejker)*
kapelusznik, hat-maker *(het-mejker)*:
oficer, officer *(affiser)*;
wojna, war *(uar)*;
w sam raz, właśnie, just *(dziost)*;
przeciw, ku, against *(egienst)*;

70. Forma bierna słów angielskich tworzy się przy pomocy słowa posiłkowego **to be**, lub **being**, i z imiesłowu czasu teraźniejszego lub przeszłego. Imiesłów bierny czasu teraźniejszego jest właściwy tylko językowi angielskiemu i używa się go wtenczas, gdy czynność osoby działającej nie jest jeszcze skończoną, dokonaną, np. he is loving, on jest kochający; you are dressing, pan się ubierasz. Imiesłów bierny czasu przeszłego zaś używa się, gdy czynność jest skończona, dokonana, np. I am loved, lub: I am being loved, jestem, bywam kochany, kochają mnie. He is loved by his father, on jest kochany przez swego ojca. Polski przyimek **przez, od,** tłomaczy się przez **by**.

71. Imiesłów bierny czasu przeszłego tworzy się ze słów prawidłowych przez dodanie końcówki **ed**, do trybu bezokolicznego; zaś słowa nieprawidłowe kończą się rozmaicie w imiesłowie przeszłym.

Cwiczenie 45.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. I am always loved by my father. 2. You are never praised by your teacher. 3. He is often called by his mother. 4. We are often praised. 5. You are often mistaken. 6. They are punished, because they disobey. 7. This house is still being built, it is not yet built. 8. Your dinner is just being prepared, and I will tell you,	1. aj em aluejz lowd baj maj fa*d*er. 2. ju ar newer prejzd baj jur tyjcier. 3. hi is aftn kald baj his mo*d*er. 4. ui ar aftn prejzd. 5. ju ar aftn mystejkn. 6. *d*ej ar ponyśd, bikaz *d*ej disobej. 7. *d*is haus is still bying bilt, it is nat jet bilt. 8. jur dinner is dziest bying prepejrd, end aj uil tell ju,	1. Bywam zawsze kochany przez mego ojca. 2. Nie bywasz nigdy pochwalony przez twego nauczyciela. 3. On bywa często wzywany przez swą matkę. 4. My bywamy często chwaleni. 5. Pan się często mylisz (bywasz omylony). 6. One bywają ukarane, bo nie słuchają. 7. Ten dom się dopiero buduje (jest budujący się), on jeszcze nie jest wybudowa-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
when it will be ready. 9. By whom was this boy praised? 10. He has been praised by his teacher, because he has been diligent. 11. My grand-son was rewarded, because he has obeyed. 12. Your friend has not been rewarded, because he has disobeyed. 13. You mistake very often, therefore you do not reach your aim. 14. Your daughter-in-law mistook very often, therefore she was not praised. 15. We mistook him for your cousin. 16. You are also mistaken, having bought an old horse. 17. What will you gather? 18. I am willing to gather some apples and pears. 19. You are mistaken, because there are only moss and stones. 20. Are you loved by your parents? 21. Though I love my parents, I am neither loved nor praised by them. 22. Have you any relations? 23. I have only one relation, who is my best friend in the world. 24. Who has made your boots? 25. My boots are made by that boot-maker.	heun it uil bi redy. 9. baj huum uas *d*is boj prejzd 10. hi hes byn prejzd baj his tyjcier, bikaz hi hes byn dylidzient. 11. maj grand-son uas reuarded, bikaz hi hes obejd. 12. jur frend hes nat byn reuarded, bikaz hi hes dysobejd. 13. ju mystejk wery aftn, *d*ejrfor ju du nat ryjć jur ejm. 14. jur dater - in - la mistuk weri aftn, *d*ejrfor szi uas nat prejzd. 15. ui mistuk him for jur kozn. 16. ju ar alzo mystejkn, hewing bat en old hors. 17. huat uil ju ge*d*er? 18. aj em uiling tu ge*d*er som eppls end pejrs. 19. ju ar mystejkn, bikaz *d*ejr ar onli mass end stouns. 20. ar ju lowd baj jur perents? 21. *d*ou aj low maj perents, aj em nyj*d*er lowd nor prejzd baj *d*em. 22. hew ju eni rylejsions? 23. aj hew onli uan rylejsion, hu is maj best frend in *d*e uerld. 24. hu hes mejd jur buuts? 25. maj buuts ar mejd baj *d*et buutmejker.	ny. 8. Twój obiad właśnie się przygotowuje, a ja cię zawołam, gdy będzie gotów. 9. Przez kogóż został ten chłopiec pochwalony? 10. On został pochwalony przez swego nauczyciela, gdyż był pilny. 11. Mój wnuk był wynagrodzony, ponieważ słuchał. 12. Twój przyjaciel nie był wynagrodzony, gdyż nie był posłusznym 13. Ty się mylisz bardzo często, przeto nie osięgasz swego celu. 14. Twoja synowa myliła się często, przeto nie była chwaloną (nie chwalono jej). 15. Braliśmy go za twojego kuzyna. 16. Ty się także omyliłeś, kupiwszy starego konia. 17. Cóż ty chcesz zbierać? 18. Ja chcę zbierać jabłka i gruszki. 19. Ty się mylisz, gdyż tam jest tylko mech i kamienie. 20. Czy ty bywasz kochany przez swych rodziców? 21. Chociaż ja kocham moich rodziców, nie jestem przez nich ani kochanym, ani chwalonym. 22 Czy masz ty krewnych? 23. Ja mam tylko jednego krewnego, który jest moim najlepszym przyjacielem w świecie. 24. Któż zrobił twoje bóty? 25. Moje bóty są zrobione

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
26. The watch-maker has not yet finished your watch. 27. My hat-maker cannot make your hat, because he has a sore hand. 28. The soldiers combat (against) their enemies. 29. These officers had been loved by their general, after having combated their enemies. 30. We should be praised, if we were diligent. — 31. I shall be rewarded, when I shall have made my lessons. 32. You are preparing your lessons, but you cannot finish them.	26. *d*e uać - mejker hes nat jet fynyśd jur uać. 27. maj het-mejser kennat mejk jur het, bikaz hi hes e sor hend. 28. *d*e soldziers kombet (egienst) *d*ejr enemyjz. — 29. *d*yjs affisers hed byn lowd baj *d*ejr dzienerel, efter hewing kombeted *d*ejr enemyjz. — 30. ui siud bi prejzd, iw ui uer dylidzient. 31. aj siell bi reuarded, huen aj siell hew mejd maj lessns. 32. ju ar prypejring jur lessns, bot ju kennat fynyś *d*em.	przez tamtego szewca. 26. Zegarmistrz jeszcze nie skończył twojego zegarka. 27. Mój kapelusznik nie może zrobić tobie kapelusza, bo go ręka boli. 28. Żołnierze walczą przeciw swym wrogom. 29. Ci oficerowie byli pochwaleni przez swego jenerała, gdy zwalczyli swych wrogów (zwalczywszy swych wrogów). 30. Bylibyśmy chwaleni, gdybyśmy byli pilni. 31. Będę wynagrodzony, gdy porobię moje lekcye. 32. Ty przygotowujesz swoje lekcye, lecz ich nie możesz skończyć.

Cwiczenie 46.

1. Ja bywam pochwalony, ty (pan) bywasz (jesteś) kochany, on zaś bywa karany. 2. Bywamy (jesteśmy) kochani, jesteście chwaleni, a oni są wynagradzani. 3. Twój (pański) brat został wczoraj ukarany, bo nie słuchał. 4. Mój wnuczek zawsze był posłuszny (słuchał), dla tego został wynagrodzony przez swego nauczyciela. 5. Przez kogóż został twój (pański) mały brat ukarany? 6. On został ukarany przez swego wuja. 7. Ten dom się jeszcze buduje, za dwa miesiące będzie już skończony. 8. Obiad się przygotowuje dla twojej żony, ona przybędzie dopiero o 9-ej wieczór. 9. Twoja (pani) córka się często myliła na swej lekcyi, zatem nie została nagrodzoną. 10. Gdy się tak będziesz (pan) zawsze mylił, to nigdy nie osięgniesz celu. 11. Czy widzisz (pan), co ten chłopiec zbiera? 12. Ja widzę, że zbiera jabłka czy gruszki. 13. Ty się grubo mylisz, bo on zbiera tylko mech i kamienie. 14. Czy kochasz (pan) swojego krewnego? 15. Kocham go i jestem także przez niego kochanym. 16. Ten chłopiec kocha swoich rodziców, przeto bywa przez nich wynagrodzony i chwalony. 17. Chociaż twój (pański) syn jest leniwy i nie słucha, nie mogę go przecież zawsze karać. 18. Ci żołnierze słuchali zawsze swych oficerów i swego jenerała, dlatego pobili (combated) swych wrogów.

19. Każdy (every) żołnierz powinien walczyć przeciw swemu wrogowi. 20. Kto tobie zrobił(przez kogo jest zrobiony)twój zegarek? 21. Mój sąsiad, zegarmistrz go zrobił. 22. Ile par butów i trzewików zrobił twój sąsiad szewc? 23. On zrobił tylko trzy pary, on robi tylko po parze butów na dzień. 24. Kapelusznik zrobił mi za mały kapelusz, dlatego muszę go sprzedać.

---

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1 A boy once saw a jar, which was full of nuts. 2. So he went and put in his hand, to take some out. 3. He took up all the nuts, which his hand could hold. 4. But he could not pull them out, for the jar had a small neck. 5. ,,Leave half the nuts, my boy," said a man, who stood near, ,,and then try." 6. The boy did so and then found, that he could pull out his hand quite well. 7. ,,Do not grasp too much, or you will lose all."	1. e boj uans sa e dziar, huyć uas ful ow nots. 2. sou hi uent end put in his hend, to tejk som aut. 3. hi tuk op all *d*e nots, huyć his hend kud hold. 4. bot hi kud nat pul *d*em aut, for *d*e dziar hed e small nek. 5. "lyjw haf *d*e nots, maj boj," sed e men, hu stud nyjr, "end *d*en traj." 6. *d*e boj did sou end *d*en faund, *d*et hi kud pull aut his hend kuajt uel. 7. "du nat gresp tu moć, or ju uil luuz all,"	1. Pewien chłopiec widział raz słój, który był pełen orzechów. 2. Tedy poszedł i włożył swą rękę, aby wyjąć kilka. 3. On brał (chwytał) wszystkie orzechy, które ręka jego mogła objąć. 4. Lecz nie mógł ich wydobyć, gdyż słoik miał wązką szyję. 5. ,,Puść połowę orzechów, mój chłopcze," rzekł jeden mężczyzna, który stał blizko, ,,dopiero ciągnij." 6. Chłopiec uczynił tak i tedy poznał że mógł wydobyć swą rękę zupełnie swobodnie. 7. ,,Nie chwytaj za wiele, inaczej wszystko stracisz."

Lekcya XXIV. Twenty fourth lesson.

Zamierzać, to intend *(intend)*;
język, mowa, language (*lenguyć*);
wymowa, pronunciation;
zostać, zostawić, to leave *(tu lyjw)*;
wejść, to enter *(enter)*;
uwaga attention *(attension)*;
pokazać, to show *(siou)*;
śmiać się, to laugh *(lef)*;
wstać, to get out of bed; to rise*(rajz)*;
wstawałem, I rose (*rouz*);
podobać się, to please *(plyjz)*;
mieszkać, to reside *(tu rezajd)*:
łatwy, easy *(yjzy)*; zdolny, able(*ejbl*);
pojedyńczy, simple *(simpel)*;;
zostawiałem, I left *(aj left)*;
konieczność, necessity *(nesessity)*;
smutny, affecting (*effekting)*;
płakać, to weep *(uyjp)*;
skryć, to put by *(put baj)*;
wstać, to rise *(rajz)*,
wstałem był, I had risen *(rizn)*;
jeżeli się podoba, if you please*(plyjz)*;

jak się panu podoba, as you please;
odwzajemnić, to return thanks;
posłać po, to send for *(tu send for)*;
napełnić winem, to fill with wine;
zdjąć, to take off *(tejk aff)*;
iść, kroczyć, to step *(step)*;
na dworzu, out of doors;
obadwa, both *(boud)*; od, from;
wschód, east *(yjst)*;
południe, south *(saud)*;
widzieć, to see *(syj)*;
oglądać, to look on *(luk an)*;
spojrzyć na, to look upon;
wyglądać, to look out *(luk aut)*;
zaglądać, lo look in *(luk in)*;
spojrzeć na dół, to look down*(daun)*;
oglądać się w tył, to look back;
dziękować za, to thank for;
iść szukać, to go for *(tu gou for)*;
szukać, to seek, look for;
zdjąć, to put off *(put aff)*;
wdziać, to put on *(put an)*;
wejść, to step in;
prędko, soon *(suun)*;
zostać w domu, stay at home;
zachód, west *(uest)*;
północ, north *(nord)*;
patrzyć, to look *(luk)*;
omylić się, to oversee *(owersi)*;
doglądać, to look up *(luk op)*;
przeglądać wskroś, to look through;
spojrzyć w górę, to look up;
oglądać się, to look round*(luk raund)*;
znowu się widzieć, to see again.

72. Bardzo często używa się skrócenia przez opuszczanie spójnika **that, że,** tak samo jak i w polskim języku, jeżeli przez skrócenie takie nie nastąpi niejasność lub dwuznaczność myśli, np. I think you are a virtuous man, ja myślę, że pan jesteś cnotliwym człowiekiem. You know he is a lazy boy, zamiast **that** he is a lazy boy, wy wiecie, że on jest leniwym chłopcem.

Cwiczenie 47.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
1. Have you still a mind to buy the horse of the Irishman? 2. I should buy it, if I had money enough. 3. My brother has a mind to buy the wine, which you tried yester-day. 4. I do not like this wine at all. 5. How long do you intend to reside at Paris? 6. I intend to reside there for two months. 7. Do you speak English? 8. Not yet, but I hope	1. hew ju still e majnd tu baj *d*e hors ow *d*e ajryśmen? 2. aj siud baj it, iw aj hed mony inoff. 3. maj bro*d*er hes e majnd tu baj *d*e uajn, uyć ju trajd jesterdej. 4. aj du nat lajk *d*is uajn et all. 5. hau lang du ju intend tu rezajd et perys? 6. aj intend tu rezajd *d*ejr for tu mon*d*s. 7. du ju spyjk inglyś? 8. nat jet, bot aj houp	1. Czy ty masz jeszcze zamiar kupić konia Irlandczykowego? 2. Kupiłbym go, gdybym miał dosyć pieniędzy. 3. Mój brat zamyśla kupić wino, któreś (pan) wczoraj próbował. 4. Nie lubię wcale tego wina. 5. Jak długo zamierzasz ty mieszkać w Paryżu? 6. Ja tam zamierzam mieszkać przez dwa miesiące. 7. Czy ty mówisz po angielsku? 8. Jeszcze nie, lecz się spo-

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
(that) I shall soon be able to speak it. 9. The English language would be very easy, if the pronunciation were as simple, as the grammar. 10. Speaking a language, it is of strict necessity, to learn it. 11. After having dined we have taken a walk. 12. He left off reading, when I entered. 13. I was writing from five till seven o'clock. 14. I have been staying these two hours. 15. You must show me the letter, before sending it to the post-office. 16. My mother is weeping, because she has received an affecting letter from her friend. 17. Do me the pleasure and tell me, if your grand-father is at home? 18. Yes, sir, he is alone (by himself). 19. What kind of weather have we to-day? 20. It is fine weather, it is very warm. 21. How is the weather out of doors? 22. It rains and snows. 23. Why do you not get out of bed? 24. I dont rise, because I have a violent head-ache. 25. How do you like this man? 26. I have not the pleasure to know him. 27. Bring me, if you	(*d*et) aj siel suun bi ejbl tu spyjk it. 9. *d*e inglyś lenguidź uud bi wery yjzy, iw *d*e prononsiasion uer es sympl, es *d*e gremmer. 10. spyjking e lenguidź, it is ow strykt nesesyty, tu lern it. 11. efter hewing dajnd, ui hew tejken e uak. 12. hi left aff ryjding, huen aj enterd. 13. aj uas rajting from fajw tyl sewen e'klok. 14. aj hew byn stejing *d*yjz tu aurs. 15. ju most siou mi *d*e letter, bifor sending it to *d*e post-afis. 16. maj mo*d*er is uyjping bikaz szi hes rysyjwd en effecting letter from her frend 17. du mi *d*e plezier end tell mi, iw jur grend-fa*d*er is et houm? 18. jes, syr, hi is eloun (baj himself) 19. huat kajnd ow ue*d*er hew ui to-dej? 20. it is fajn ue*d*er, it is wery uarm. 22. hau is *d*e ue*d*er aut ow doers? 22. it rejns end snous. 23. huaj du ju nat get aut ow bed? 24. aj dont rajz, bikaz aj hew e wajolent hed-ejk. 25. hau du ju lajk *d*is men? 26. aj hew nat *d*e plezier tu nou him. 27. bring mi, iw ju plyjz,	dziewam, że będę wkrótce w możności mówić. 9. Angielski język byłby bardzo łatwy, gdyby wymowa była tak prosta, jak gramatyka. 10. Mówiąc jakimbądź językiem, jest niezbędną koniecznością, aby się go uczyć. 11. Zjadłszy obiad, poszliśmy na spacer. 12. On przestał czytać, gdym ja wchodził. 13. Ja pisałem od piątej aż do siódmej godziny. 14. Przestałem (stałem przez) dwie godziny. 15. Ty mi musisz pokazać list, nim go odeślesz na pocztę. 16. Moja matka płacze, ponieważ otrzymała zasmucający list od swej przyjaciółki. 17. Zrób mi (pan) grzeczność i powiedz mi, czy twój dziadek jest w domu? 18. Tak jest, panie, on jest u siebie. 19. Jakąż pogodę mamy dziś? 20. Jest piękna pogoda, jest bardzo ciepło. 21. Jakież tam powietrze na dworze? 22. Pada deszcz i śnieg. 23. Dlaczegóż (pan) nie wstajesz? 24. Ja nie wstaję, bo mam silny ból głowy. 25. Jak się tobie podoba ten człowiek? 26. Nie mam przyjemności znać go. 27. Przynieś mi (pan)z łaski swej kapelusz, i chustki do nosa.

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
please, my hat and my handkerchiefs. 28. Please to go for my book! 29. Will you send me any wine? 30. As you please, I am your servant. 31. I thank you for your goodness 32. I return you my thanks for your good heart. 33. Please to send for a doctor, because my aunt is very sick. 34. I should look for a doctor, if I could know, where he resides. 35. Do me the pleasure to fill my glass with wine. 36. I must put by my book, my brother ought to seek it. 37. After having taken off my hat, I must pull off my boots. 38. You put on your shirt sooner, than I put on my shoes. 39. Step in if you please, I will tell you something agreeable. 40. Why do you stay at home? 41. I shall stay at home, because my daughter goes out. 42. Why do you look up at the blue sky? 43. I look up at the blue sky, because I will see the sun, which shines on me. 44. Look down on the earth at your feet, you will find there green grass. 45. Look round you, and you will see in	maj het end maj hendkerczifs. 28. plyjz tu gou for maj buk! 29. uill ju send mi eny uajn? 30. es ju plyjz, aj em jur serwent. 31. aj *d*enk ju for jur gudnes. 32. aj rytern ju maj *d*enks for jur gud hart. 33. plyjz tu send for e dakter, bikaz maj oant is wery syk. 34. aj siud luk for e dakter, iw aj kud nou, huejr hi rezajds. 35. du mi *d*e plezier tu fyl maj gless ui*d* uajn. 36. aj most put baj maj buk, maj bro*d*er at tu syjk it. 37. efter hewing tejkn aff maj het, aj most pull af maj buuts. 38. ju put an jur siert suuner, *d*en aj put an maj siuss. 39. step in, iw ju plyjz, aj uill tell you som*d*ing egryjebl. 40. huaj du ju stej et houm? 41. aj siell stej et houm, bikaz maj dater gous aut. 42. huaj du ju luk op et *d*e blu skaj? 43. aj luk op et *d*e blu skaj, bikaz aj uill syj *d*e son huyć siajnz an mi. 44. luk daun an *d*e er*d* et jur fyjt, ju uill fajnd *d*ejr gryjn gress. 45. luk raund ju end ju uill syj in *d*e	28. Poszukaj (pan) z łaski swej, książki! mej. 29. Czy mi (pan) przyślesz wina? 30. Jak się tobie podoba, jestem twoim sługą. 31. Dziękuję tobie za twoją dobroć. 32. Składam wzajemnie dzięki za twoje dobre serce. 33. Poślij z łaski swej po lekarza, gdyż moja ciotka jest bardzo chora. 34. Jabym posłał (poszukał) po lekarza, gdybym mógł wiedzieć, gdzie mieszka. 35. Zrób mi grzeczność i napełnij moję szklankę winem. 36. Ja muszę skryć (schować) moją książkę, niech jej(ją)mój brat szuka. 37. Zdjąwszy mój kapelusz, muszę zdjąć moje bóty. 38. Ty wdziewasz prędzej swoją koszulę, niż ja wzuję moje trzewiki. 39. Wejdź (pan), z łaski swej, powiem tobie coś przyjemnego. 40. Dlaczegoż ty zostajesz w domu? 41. Jam powinien zostać w domu, gdyż moja córka wychodzi. 42. Dlaczego ty spoglądasz na niebieskie sklepienie? 43. Ja spoglądam na niebieskie sklepienie, ponieważ chcę zobaczyć słońce, które świeci na mnie. 44. Spojrzyj ty w dół na ziemię ku swym nogom, ty tam znajdziesz zieloną trawę. 45 Obejrzyj się w około, a zobaczysz

pisz:	*wymów:*	*znaczy:*
the air the birds, which fly and sing. 46. Do you know, where the sun rises? 47. The sun rises in the east. and sets in the west. 48. The clouds go from north to south.	ejr *d*e byrds, huyć flaj end sing. 46. du ju nou, huejr *d*e son rajzes? 47. *d*e son rajzes in *d*e yjst, end sets in *d*e uest. 48. *d*e klauds gou from nor*d* tu sau*d*.	w powietrzu ptaki, które latają i śpiewają. 46. Czy ty wiesz, gdzie słońce wschodzi? 47. Słońce wschodzi na wschodzie, a zachodzi na zachodzie. 48. Chmury ciągną od północy na południe.

Cwiczenie 48.

1. Jak długo zamierzasz(pani)pozostać w Berlinie(at Berlin)? 2. Zamierzam tam zostać przez 5 miesięcy. 3. Ja mam chęć kupić dom Francuza. 4. Jeszcze nie piłem tego wina, któreś ty próbował. 5. Czy (pan) umiesz mówić po włosku? 6. Jeszcze nie, lecz mam chęć się uczyć. 7. Włoski język jest bardzo łatwy, on jest łatwiejszy niż angielski, bo wymowa włoskiego języka jest prosta. 8. Chcąc mówić jakimbądź językiem, trzeba się go uczyć. 9. Sprzedawszy książki, nakupił piór i ołówków. 10. Lubimy chłopców czytających i piszących. 11. Musisz mi(pani)pokazać książkę, nim ją zaczniesz czytać. 12. Ten chłopiec stoi tu od dwóch godzin i płacze: zapytaj(ask)go(pan) z łaski swej, co mu brakuje(what is the matter with him). 13. Jakież dziś było powietrze? 14. Dziś mieliśmy już deszcz, grad i śnieg, a teraz słońce świeci (shines(*szajns*)). 15. Moja ciotka nie wstaje, bo jeszcze jest chora. 16. Jak się tobie podoba mój wierzchowiec? 17. On mi się bardzo podoba, czy masz(pan) zamiar go sprzedać? 18. Jeżeli się tobie podoba kupić go, to go tobie sprzedam z przyjemnością. 19. Dziękuję tobie za tę grzeczność, bo ja właśnie szukam takiego wierzchowca (such a riding-horse). 20. Poślij(pani)po swego wnuka, niech idzie, (powinien iść) do szkoły. 21. Zdejm(pan) kapelusz, a włóż rękawiczki. 22. Dla czego (pan) kroczysz (step) tak prędko (quickly (*kuikly*))? 23. Szukam mego szwagra, dlatego kroczę tak prędko (quickly). 24. Jutro zostanę w domu, bo mój brat wychodzi. 15. Ty mówisz zawsze, żeś (pan) chory, a wyglądasz (look out) tak dobrze. 26. Spojrzyj (pan) na dół, a zobaczysz tam wielkie kamienie w wodzie. 27. Obejrzyj się w koło, a ujrzysz (pan) wielkie drzewa pełne owoców.

---

1. Pewien chłopiec zobaczył (widział) raz słoik, który był napełniony orzechami. 2. Tedy poszedł i włożył w niego rękę, ażeby wyjąć parę orzechów. 3. On wyjmował (ciągnął) wszystkie te orzechy, które ręka jego mogła objąć. 4. Lecz ich nie mógł wydobyć, gdyż słoik miał wązką szyję. 5. „Puść połowę orzechów mój chłopcze," rzekł mężczyzna, który stał w pobliżu, „i wtenczas ciągnij rękę." 6. Chłopiec też tak uczynił i poznał, że mógł wydobyć swą rękę bardzo wygodnie. 7. Nie chwytaj za wiele, inaczej wszystko stracisz.

PRZEGLĄD GRAMATYCZNY.

O Rodzajniku.

73. Rodzajnik (przedimek) jest w języku angielskim dwojaki: określający **the**, i nieokreślający **a, an,** (zob. § 2, 3, 4 i 5).

74. Rodzajnik określony **the**, kładzie się przed rzeczownikami dokładnie oznaczonymi, a szczególnie przed: nazwami narodów, części świata, krajów, rzek, gór, mórz, jezior, okrętów, przed tytułami, apozycyami (przydatniami) i nazwami chorób.

75. Rodzajnik nieokreślony **a, an,** kładzie się przed przedmiotami mało znanymi, przed wyrazami oznaczającymi: profesyę, sektę, gatunek; przed częściami ciała, przed liczebnikami nieoznaczonymi i ułamkowymi np. **a few***(e fiu)* mało; **a half** *(e hef)*połowa; **a quarter***(e kuarter)*, kwadrans, czwarta część, i t. p.

76. Rodzajnik się opuszcza: przed imionami dni, miesięcy, pór roku, sukien, miar, wag i przed rzeczownikami w ogólnem znaczeniu, np. **church** *(cierć)* kościół; **school** *(skuul)* szkoła, i t. p.

77. Rodzajnik cząstkowy **some** *(som)*, trochę, i **any** *(eny)* nieco, trochę, stawia się przed imionami materyalnemi; np. **some water***(som uoter)*, trochę wody, i t, p.

O Rodzajach.

78. Rodzaj rzeczowników angielskich jest wprawdzie trojaki, lecz się go prawie nie rozróżnia i oznacza się na wszystkie 3 rodzaje rodzajnikiem **the** i **a, an** (zob. § 3 i 4).

79. Z rzeczowników męzkich tworzą się żeńskie przez dodanie końcówki **ess, ress, trix**, np. **the prince** *(prync)*, książę; **the princess***(prynces)* księżna; **emperor***(emperor)*, cesarz; **empress** *(empress)*, cesarzowa; **executor** *(egzekjutor)*, epzekutor; **executrix** *(egzekjutriks)*, egzekutorka.

80. Niektóre zwierzęta mają osobne nazwy na rodzaj męzki, a osobne na rodzaj żeński, np. **the dog**,pies; **the bitch** *(być)*, suka; **the cock** *(kak)*, kogut; **the hen**, kura, i t. p.

81. Przy rzeczownikach żywotnych bez osobnych nazwań, oznaczających różnicę rodzaju, dodaje się na oznaczenie samca wyraz **male, cock, he***(mejl, kak, hi)*; zaś na samicę wyraz **female, hen, she***(fimejl, hen, si)*, np. **the male-wolf***(mejl-ulf)*, wilk; **the female-wolf** *(fimejl-uulf)*, wilczyca, i t. p.

82. Dla odróżnienia rodzaju osób, głównie imion własnych, dodaje się na rodzaj męzki wyraz **man** *(men)*, na rodzaj żeński **woman** *(uumen)*,

np. **a man-servant***(menserwent)*.służący; **woman-servant***(uumenserwant)*, lub **maid-servant** *(mejdserwent)*, służąca; **French-man** *Frenćmen)*, Francuz; **French-woman** *(Fremćuumen)*, Francuzka, i t.p.

O Rzeczownikach.

83. Rzeczowniki angielskie odmieniają się w 4 przypabkach i 2 liczbach z bardzo nieznacznemi zmianami końcówek. Liczba mnoga rzeczowników tworzy się zatem tyjko przez dodanie końcówek **s**, lub **es**. Rzeczowniki zakończone na **s, ss, sh, x, z i o**, przybierają **es**; np. **the son***(son)*,syn; **the sons** *(sons)*,synowie; **the box** *(baks)*, pudełko; **the boxes** *(bakses)*, pudełka, i t. p.

84. Rzeczowniki zakończone na **f i y**, zamieniają je na **v, i ie**, w liczbie mnogiej, np. **the calf***(kef)*, cielę; **calves***(kews)*, cielęta; **lady** *(lejdi)*. pani; **ladies** *(lejdis)*. panie.

85. Niektóre rzeczowniki mają liczbę mnogą nieprawidłową, np. **the ox** *(aks)*, wół; **oxen** *(aksn)*, woły. (Zob. § 18).

86. Przypadkowanie rzeczowników angielskich jest bardzo proste. Albowiem 2-gi przypadek oznacza się przyimkiem **of**, lub dodaniem zakończenia **s**, do rzeczowników na wszystkie 3 rodzaje i obie liczby. W liczbie pojedynczej kładzie się przecinek przed 's, a w liczbie mnogiej po s'. Jednakże, gdy już jest przed rzeczownikiem przyimek **of**, to się już nie daje na końcu s, i odwrotnie. Przypadek 3-ci oznacza się przyimkiem **to**, przypadek 4-ty tak jak 1-szy. Przypadkowanie rzeczowników ma miejsce: *a*) bez rodzajnika, *b*) z rodzajnikiem określonym i, *c*) z rodzajnikiem nieokreślonym, np. **king, son; the king, the son;—a king, a son**, król syn.

87. Wzór deklinacyi rzeczowników.

Liczba pojedyńcza.

bez rodzajnika.	*z rodzajnikiem określon.*	*z rodzajn. nieokreślon.*
1. King, son	the king, son	a king, son
2. of king, son, lub king's, son's	of the king, son, lub king's, son's	of a king, son, lub king's, son's
3. to king, son	to the king, son	to a king, son
4. king, son,	the king, son,	a king, son.

Liczba mnoga.

1. Kings, sons	the kings, sons	
2. of kings, sons, lub kings'. sons'	of the kings, sons, lub the kings', sons',	rodzajnik nieokreślony
3. to kings, sons	to the kings, sons	niema liczby mnogiej.
4. kings, sons,	the kings, sons.	

O Przymiotnikach.

88. Przymiotniki pochodne tworzą się w języku angielskim z różnych części mowy przez dodanie końcówek: **ed, ly, able, ible, ive, some, ward, Y, ous, ic icat, ful,** np. **useful***(jusful)*, pożyteczny, i t. p. Końcówki przymiotników nie zmieniają się zupełnie ani w rodzaju, ani w liczbie i przypadku.

89. Do oznaczenia stopnia wyższego przymiotników angielskich dodaje się końcówkę **er,** lub **r,** zaś na oznaczenie stopnia najwyższego końcówkę **est,** lub **st,** np. **long,** długi; **longer,** dłuższy; **longest,** najdłuższy, i t. p. Przymiotniki zakończone na **e,** przybierają tylko **r,** lub **st,** zakończone na **y,** zamieniają to **y,** na **ie,** np. **fine,***(fajn)*, piękny; **finer,** *(fajner)*, piękniejszy; **lazy** *(lejzi)*, leniwy; **lazier***(lejzier)*, leniwszy; **laziest** *(lejziest)*, najleniwszy.

90. Spółgłoski pojedyncze podwajają się w stopniowaniu np. **hot,** porący; **hotter,** gorętszy; **hottest,** najgorętszy, i t. p. Przymiotniki wielogłoskowe oznacza się na stopień wyższy wyrazem **more** *(moer)*, a na stopień najwyższy wyrazem **most,** nie zmieniając wcale przymiotnika, np. **careful** *(kerful)*, troskliwy; **more careful** *(moer kerful)*, troskliwszy; **most careful** *(moust kerful)*, najtroskliwszy, i t. p.

91. Następujące przymiotniki stopniują się nieprawidłowo:
good,*(gud)*, dobry; **better,** lepszy; **best,** najlepszy;
bad *(bed)*, zły, źle; **worse** *(uers)*, gorzej; **worst** *(uerst)*, najgorzej;
little, mały, mało; **less** mniej; **least** *(lyist)*, najmniej;
late *(lejt)*, późno; **later** *(lejter)*; **latest** *(lejtest)*;
much *(moć)*, wiele; **more** *(moer)*; **most** *(mousst)*;
far *(far)* daleki; **farther** *(farder)*; **farthest** *(fardest)*;
near *(nijr)*, blizki; **nearer** *(nijrer)*, **nearest** *(nijrest)*.

92. Dwa przymiotniki w stopniu równym łączą się spójnikiem **so-as** *(so-es)*, stopień wyższy ze stopniem równym przez wyraz **than** *(den)*, a stopień najwyższy wyrazem **under** *(onder)* i **among** *(emong)*, między, np. **I am so rich as you** *(aj em so ryć es ju)*, jestem tak bogaty jak wy; **he is richer than you** *(hi is ryćer den ju)*, on jest bogatszy niż ty; **but she is the richest woman under you all** *(bot szi is de ryciest uumen onder ju all)*, lecz ona jest najbogatszą kobietą z pomiędzy was wszystkich. W przypadkowaniu zupełnie nie zmieniają przymiotniki zakończeń tak co do rodzaju i liczby, jak również co do przypadku, np. the good son, dobry syn; of the good son, dobrego syna; to the good son, dobremu synowi, i t. p.

O Liczebnikach.

93. Liczebniki główne.

1. one *(uan)*,
2. two *(tu)*,
3. three *(dry)*,
4. four *(four)*,
5. five *(fajw)*,

i t. d. zobacz lekcye IV, X i XII.

Liczebniki porządkowe.

1-szy, the first *(ferst)*, | 4-ty, the fourth *(fourd)*,
2-gi, " second *(sekend)* | 5-ty, " fifth *(fifd)*,
3-ci, " third *(dert)*, | i t. d. zobacz lekcye IV, X i XII.

94. Liczebniki porządkowe tworzą się z głównych przez dodanie końcówki **th**, wyjąwszy pierwsze trzy, które są nieprawidłowe.

95. Liczebniki mnożne tworzy się także z głównych przez dodanie wyrazu **time**, wyjąwszy pierwsze trzy, np **once**,*(uans)*, raz; **twice** (*tuajs*), 2 razy; **thrice** (*drajs*), 3 razy, lub **three times**(*dry tajms*); **four times** (*four tajms*), 4 razy, **ten times** *(ten tajms)*, 10 razy i t. p.

96. Liczebniki wielokrotne tworzą się także z głównych przez dodanie końcówki **fold** *(fould)*, co znaczy krotny, np. **twofold** *(tufold)*, dwukrotny, i t. p. wyjąwszy **single** *(singl)*, pojedyńczy.

97. Liczebniki ułamkowe tworzą się z porządkowych, wyjąwszy pierwsze dwa, np. ½, **a half** (*e hef*); ⅓, **one third** (*uan derd*); ¼, **a fourth** (*e fourd*); albo ¼, **a quarter** (*e kuarter*); ⅔, **two thirds** (*tu derds*); ⅞, **seven eights** (*sewen ejdz*); 1½ łokcia, **an ell and a half** (*en ell end e haw*); 1¼ funta, **a pound and a quarter** (*e paund end e kuarter*), i t. p.

98. Liczebniki przysłówkowe tworzą się przez dodanie końcówki **ly**, np. **firstly**(*ferstli*), po pierwsze; **secondly**(*sekondli*), powtóre; **fiftly**(*fiftli*) po piąte, i t. d.

O Zaimkach.

99. Zaimki osobiste są: **I** *(aj)*, ja; **thou** *(dau)*, ty; **he** *(hi)*, on; **she** *(szi)*, ona; **it**, ono; **we** *(ui)*, my; **you**(*ju*), wy, pan, pani; **they** *(dej)*, oni, one,

Przypadkowanie zaimków osobistych.

Liczba pojedyńcza.

1. I *(aj)*, ja	thou *(dau)*, ty;	he *(hi)*, on;	she *(szi)* ona;	it, ono;
2. of me *(ow mi)*;	of thee *(ow di)*;	of him;	of her;	of it;
3. to me *(tu mi)*;	to thee *(tu di)*;	to him;	to her;	to it;
4. me *(mi)*;	thee *(di)*;	him;	her;	it.

Liczba mnoga.

1. we *(ui)*, my;	you *(ju)*, wy, pan;	they *(dej)*, oni, one;
2. of us *(ow os)*;	of you *(ju)*;	of them *(ow dem)*;
3. to us *(tu os)*;	to you *(ju)*;	to them *(tu dem)*;
4. us *(os)*,	you *(ju)*;	them *(dem)*.

100. Zaimki dzierżawcze są: **my** *(maj)*, mój; **thy** *(daj)*, twój, **his**, jego; **her**, jej; **its**, jego; **our** *(aur)*, nasz; **your** *(jur)*, wasz, pański; **their**

(dejr), ich. Zaimki dzierżawcze samoistne, stojące same bez rzeczowników, t. j. zastępujące miejsce rzeczowników, są: **mine** *(majn)*, mój; **thine** *(dajn)*, twój; **his**, jego; **hers**, jej; **its**, jego; **ours** *(aurs)*, nasz; **yours** *(jurs)*, wasz, pański; **theirs** *(dejrs)*, ich.

101. Zaimki zwrotne tworzą się z dzierżawczych przez dodanie końcówki **self**, na liczbę pojedyńczą i, **selves**, na liczbę mnogą, np. **I myself** *(aj majselw)*, ja, sobie, się siebie; **thou thyself** *(dau dajselw)*, ty, siebie, sobie; **he himself, she herself, it itself** on, ona, ono, sobie, siebie; **we ourselves** *(ui aurselws)*, **you yourselves** *(ju jurselws)*; **they themselves**, my, wy, oni, sobie, siebie, się. Trzeba jednakże odróżniać zaimki **myself, thyself, himself, herself, itself, ourselves, yourselves, themselves**, które się odnoszą nie tylko do zaimków osobistych, lecz także i do rzeczowników i znaczą: ja, ty, on, ona, ono, sam, sama, samo; my, wy, oni, one, sami, same; np. **my** brother writes himself, mój brat pisze sam.

102. Zaimki wskazujące są: **this** *(dys)*, ten, ta, to; **that** *(det)* tamten, tamta, tamto; **these** *(dyjz)*, ci te; **those** *(douz)*, tamci, tamte.

103. Zaimki względne są: **who** *(hu)*, kto, który, która, które, którzy; **which** *(huyć)*, który, kto, co. Zaimek **who**, odnosi się do osób; zaś **which**, do rzeczy, wszystkich trzech rodzajów i obu liczb. Wyraz **that**, zastępuje często **who** i **which**.

1.4. Zaimki pytające są: **who** *(hu)*? kto? który? dla osób, a **what** *(huat)* i **which** *(huyć)*? co? dla rzeczy.

105. Zaimki przymiotnikowe w § 100, do 104 podobnież jak same przymiotniki nie zmieniają wcale zakończenia tak co do rodzaju i liczby jako też i przypadku. Tylko zaimek względny i pytający **who**, ma osobną formę przypadkową i tak: 1-szy przypadek **who** *(hu)*? kto? który? 2-gi przypadek **whose** *(huz)*? którego? kogo? 3-ci przypadek **to whom** *(tu hum)*? komu? któremu? 4-ty przypadek **whom** *(hum)*? kogo? którego?

106. Zaimki określające są: **he** i **she who**, lub **he** i **she that**, ten który, ta która; **it which** *(it huyć)*, lub **it that** (*it det*), to które; **they who** *(dej hu)*, lub **those who** *(douz hu)* i także **they that**, ci którzy, te które. Wyraz **that** i **what**, nie mogą się nigdy znajdować obok siebie razem.

O słowach (czasownikach).

107. W języku angielskim jest 6 trybów i 6 czasów, i tak:

1. *Infinitive*, tryb bezokoliczny; 2. *Participle*, imiesłów; 3. *Indicative*, tryb oznajmujący; 4. *Subjunctive*, tryb łączący; 5. *Conditional*, tryb warunkowy; 5. *Imperative*, tryb rozkazujący.

Oprócz tego jest jeszcze tryb możności, tworzący się przy pomocy słów posłikowych **may, can** i **must**.

Czasy są: 1. *Present*, czas teraźniejszy· 2. *Imperfect*, czas przeszły niedokonany; 3. *Perfect*, czas przeszły dokonany 4. *Pluperfect*, czas zaprzeszły; 5. *First Future*, czas przyszły 1-szy; 6. *Second Future*, czas przyszły 2-gi.

108. Do tworzenia czasów złożonych służą słowa posiłkowe **to be,** być; **to have,** mieć; **to will,** chcieć; **to shall,** powinnym być.

Słowa **to have,** mieć; **to be** być, i **to love,** kochać; odmieniają się następnie:

INFINITIVE.

Present.			Perfect.		
To have,	**to be,**	**to love.**	**to have had,**	**to have been,**	**to have loved.**
mieć,	być,	kochać.	mieć było,	być było,	kochać było.

PARTICIPLE.

Having,	**being,**	**loving,**	**had,**	**been,**	**loved,**
mając,	będąc,	kochając,	miany,	były,	kochany.

COMPOUND PARTICIPLE imiesłów złożony.

Having had, miawszy; **having been,** bywszy; **having loved,** kochawszy.

IMPERATIVE.

Let me have, be, love! niech ja mam, będę, kocham!
have, be, love, (thou)! miej, bądź, kochaj (ty)!

let him, she, it have, be, love! niech on, ona, ono, ma, będzie, kocha!

let us have, be, love! miejmy, bądźmy' kochajmy!
have, be, love, (you)! miejcie, bądźcie, kochajcie! lub miej, bądź, kochaj pan!
let them have, be love! niech oni mają, będą, kochają!

INDICATIVE (indiketiw).

Present.

I have, am, love,
ja mam, jestem, kocham, i t. d.
thou hast, art, lovest,
he, she, it has, is, loves,
one (ktoś) has, is, loves,
we have, ar, love,
you have, are, love,
they, have, are, love,
I have not, am not, dont love,
nie mam, nie jestem, nie kocham,
have I? am I? do I love?
czy mam? jestem? kocham?

SUBJUNCTIVE. (subdzionktiw).

Present.

that I have, be, love,
że ja mam, jestem, kocham,
that thou have, be, love,
„ he, she, it have, be love,
„ one have, be, love,
„ we have, be, love,
„ you have, be, love,
„ they have, be, love,
„ I have not, be not, love not.
że nie mam, nie jestem, nie kocham, **i t. p.**

Imperfect (imperfekt).

I had,	was,	loved.	that I had,	were,	loved,
miałem,	byłem,	kochałem, i t. d.	że miałem,	byłem,	kochałem, i t. d.
thou hadst,	wast,	lovedst,	that thou had,	were,	loved,

he, she, it had, was, loved,
one (ktoś) had, was, loved,
we had, were, loved,
you had, were, loved,
they had, were, loved,
I had not, was not, I did not love,
nie miałem, nie byłem, nie kochałem,
had I? was I? did I love?
czy miałem? byłem? kochałem? i t. d.

that he, she, it had, were, loved,
„ one had, were, loved,
„ we had, were, loved,
„ you had, were, loved,
„ they had, were, loved,
„ I had not, were not, I did not love,
że nie miałem, nie byłem, nie kochałem.

Perfect (perfekt).

I have had, been, loved,
miałem, byłem, pokochałem, i t. d.
thou hast had, been, loved, i t. d.
I have not had, not been, not loved,
nie miałem, nie byłem, nie kochałem, i t. d.

that I have had, been, loved,
że miałem, byłem, pokochałem,
that thou have had, been, loved,
„ I have not had, not been, not loved,
że nie miałem, nie byłem, nie kochałem.

Pluperfect (pljuperfekt).

I had had, been, loved,
miałem był, byłem był, kochałem był, i t. d.
I had not had, not been, not loved, i t. d.
nie miałem, nie byłem był, i t, d.

that I had had, been, loved,
że miałem, byłem, kochałem, i t. d.
that I had not had, not been,
że nie miałem, nie byłem był, i t. d.

First future (ferst fiucier).

I shall have, be, love,
będę miał, będę, będę kochał, i t. d.
thou wilt have, be, love,
he, she, it will, have, be, love,
we shall have, be, love,
you will have, be, love,
they will have, be, love,
I shall not have, not be, not love,
nie będę miał, nie będę, nie będę kochał,
shall I have? be? love?
czy będę miał? będę? będę kochał i t. d.

that I shall have, be, love,
że będę miał będę, będę kochał.
that thou shall have, be, love,
„ he, she, it shall have, be, love,
„ we shall have, be, love,
„ you shall have, be, love,
„ they shall have, be, love,
„ I shall not have, not be, not love,
że nie będę miał, nie będę, nie będę kochał, i t. d.

Second future (secend fiucier).

I shall have had, have been, have loved,
będę miał, będę, pokocham,
I shall not have had, not have been,
nie będę miał, nie będę, i t. d.

that I shall have had, have been, have loved,
że będę miał, będę, będę kochał,
that I shall not have had, not had been,
że nie będę miał, nie będę, i t. d.

CONDITIONAL (kondiszenel).

Tryb warunkowy.

Present, czas teraźniejszy.

I should have, be, love,
miałbym, byłbym, kochałbym,
thou wouldst have, be, love,
he, she, it would have, be, love,
we should have, be, love,

SUBJUNCTIVE of the Conditional.

Tryb łączącо-warunkowy.

that I should have, be, love,
że miałbym, byłbym, kochałbym,
that thou should have, be, love,
„ he, she, it should have, be, love,
„ we should have, be, love,

you would have, be, love,
they would have, be, love,
should I have? be? love?
czy miałbym? byłbym? kochałbym?
I should not have, not be, not love,
nie miałbym, nie byłbym, nie kochał-
[bym, i t. d.

that you should have, be, love,
„ they should have, be, love,
„ I should not have, not be, not love
że nie miałbym, nie byłbym, nie ko-
[chałbym, i t. d.

PAST CONDITIONAL.

Tryb warunkowy czasu przeszłego.

I should have had, have been, have loved,
miałbym był, byłbym był, kochałbym
[był, i t. d.

that I should have had, have been, have loved,
że miałbym był, byłbym był, kochał-
[bym był, i t. d.

Uwaga. Imiesłów czasu teraźniejszego kończy się na **ing**, którą to końcówkę dodaje się do trybu bezokolicznego każdego słowa. Imiesłów przeszły kończy się w słowach prawidłowych na **ed** lub **d**, które się dodaje do trybu bezokolicznego.

FORMA BIERNA.

109. Forma bierna urabia się ze słowa posiłkowego **be**, i z imiesłowu czasu przeszłego słów czynno-przechodnich. (Zob. §§ 70 i 71).

Infinitive present: **to be loved**, być, aby być kochanym.
„ *perfect:* **to have been loved**, być było kochanym.
Participle present: **being loved**, będąc kochanym.
„ *past:* **been loved**, był kochanym.
Compond participle: **having been loved**, bywszy kochanym, i t. d.

IMPERATIVE.

Let me be loved! niech będę kochany!
be loved! bądź kochany!
let him be lved! niech będzie kochany!

let us be loved! bądźmy kochani!
be (you) loved! bądźcie kochani!
let them be loved! niech będą kochani?

INDICATIVE.

I am, we are
thou art, you are } loved jestem kochany, i t. d.
he is, they are
we are not loved, nie jesteśmy kochani,
are we loved? czy jesteśmy kochani? i t. d.

SUBJUNCTIVE.

that I be, we be,
„ thou be, you be } loved że jestem kochany, i t. d.
„ he be, they be
that I be not loved, że nie jestem kochany, i t. d.

Imperfect.

I was, we were
thou wast, you were } loved byłem kochany, i t. d.
he was, they were

that I were, we were,
„ thou were, you were, } loved że byłem kochany, i t. d.
„ he were, they were,

Perfect.

I have been loved,
zostałem pokochanym, i t. d.

that I have been loved,
że zostałem pokochanym, i t. d.

Pluperfect.

I had been loved, zostałem był ukochanym, i t. d.	that I had been loved, że zostałem był pokochanym, i t. d.

First future.

I shall be loved, będę kochanym, i t. d.	that I shall be loved, że będę kochanym.

Second future.

I shall have been loved, zostanę ukochanym, i t. d.	that I shall have been loved, że zostanę ukochanym, i t. d.

Present.

I should be loved, byłbym kochanym, i t. d.	that I should be loved, że byłbym kochanym.

Past.

I should have been loved, byłbym, zostałbym był kochanym, i t. d.	that I should have been loved, że zostałbym był kochanym, i t. d.

Słowa czynno=zwrotne.

110. Słowa czynno-zwrotne używają się ze zaimkiem zwrotnym **self** i **selves** (*selwes)*, np. **I love myself,** kocham się; **thou lovest thyself,** kochasz się; **he loves himself,** on się kocha; **she loves herself,** ona się kocha; **it loves itself,** ono się kocha; **we love ourselves,** kochamy się; **you love yourselves'** kochacie się; **you love yourself,** pan, pani, panna się kochasz; **they love themselves,** oni, one się kochają; tak samo i w innych formach czasowych np. **I loved myself,** kochałem się; **I have loved myself,** pokochałem się, i t. d.

111. Słowa nieosobiste najczęściej używane ze zaimkiem **it,** są: **it thunders** (d*onders)*, grzmi; **it lightens** *(lajtns)*, błyska się; **it rains** *(rejns)*, deszcz pada; **it hails** *(hejls)*, grad pada; **it thaws** (d*aas)*, rosa pada; **it snows** *(snous)*, śnieg pada; **it freezes** (*frijzes*), marznie; **it blows** *(blous)*, wiatr wieje, i t, p. (zob. § 61).

112. Do tworzenia formy pytającej i przeczącej przy słowach czynnych i nijakich w czasie teraźniejszym i przeszłym niedokonanym służy słowo posiłkowe **to do** *(tu du)*, i znaczy dosłownie czynić, np.

Do I love (*du aj low*)*?* czy kocham? **doest thou write** (*dost* d*au rajt*)*?* czy piszesz? **did I love?** czy kochałem?	**I do not love** (*aj du nat low*) nie kocham, **I do not write** (*aj du nat rajt*), nie piszę, **I did not love,** nie kochałem, i t. p.

Przy słowach posiłkowych i w formach czasów złożonych nie używa się słowa **to do.**

113. Słowa ułomne posiłkowe są: **to do** *(tu du)*, czynić; **to can** *(tu ken)*, módz; **to must** *(tu most)*, musieć; **to shall** (*tu siell*), powinnym być;

to will (*tu uill*), chcieć; **to may** (*tu mej*), módz; **to dare** *(tu dejr)*, śmieć; **to ought** *(tu at)* powinnym być. Słowa te używają się głównie tylko w czasie teraźniejszym i przeszłym niedokonanym.

Present.

I do,	I can,	I must,	I shall,	I will,	I may,	I dare,	I ought,
czynię,	mogę,	muszę,	powinienem,	chcę,	mogę,	śmiem,	powinienem,
thou doest,	canst,	must,	shalt,	wilt,	mayest,	darest,	oughtst,
he does,	can,	must,	shall,	will,	may,	dares,	ought,
we do,	can,	must,	shall,	will,	may,	dare,	ought,
you do,	can,	must,	shall,	will,	may,	dare,	ought,
they do,	can,	must,	shall,	will,	may,	dare,	ought,

Imperfect.

I did,	could,	should	would,	might,	durst,	ought,
czyniłem,	mogłem,	powinien byłem,	chciałem,	mogłem,	śmiałem,	powinien byłem,
thou didst,	couldst,	shouldst,	wouldst,	mightest,	durst,	oughtst,
he did,	could,	should,	would,	might,	durst,	ought,
we did,	could,	should,	would,	might,	durst,	ought,
you did,	cou.d,	should,	would,	might,	durst,	ought,
they did,	could,	should,	would,	might,	durst,	ought.

Słowo **must**, używa się tylko w czasie teraźniejszym, zaś słowo **to do**, we wszystkich czasach i trybach, np. **I have done**, uczyniłem; **I had done**, uczyniłem był, i t. d.

Słowa nieprawidłowe najwięcej używane są:

Czas teraźniejszy.	Czas przeszły niedokonany.	Czas przeszły dokonany.
I awake (*euejk*), budzę się;	I awoke (*euok*), budziłem się;	I have awaked (*euejkd*), obudziłem się;
I beat(*byjt*), biję;	I beat (*byjt*), biłem,	— beaten (*byjtn*,), zbiłem;
I become (*bikom*), staję się;	I became (*bikejm*), stawałem, się;	— become (*bikom*), stałem się;
I begin (*bygin*), zaczynam;	I began (*bigen*), zaczynałem;	— begun (*bigon*), zacząłem;
I blow (*blou*), dmę;	I blew (*blu*), dąłem;	— blown (*bloun*), zdąłem;
I break (*brejk*), łamię;	I broke (*brok*), łamałem;	— broken (*brokn*), złamałem;
I bring (*bring*), przynoszę;	I brought (*brat*) przynosiłem;	— brought (*brat*), przyniosłem;
I build (*bild*), buduję,	I built (*bilt*), budowałem;	— built (*bilt*), zbudowałem;
I buy (*baj*), kupuję;	I bought (*bat*), kupowałem;	— bought (*bat*), kupiłem;
I can (*ken*), mogę;	I could (*kud*), mogłem;	— — — — — —
I choose (*ciuuz*), wybieram;	I chose (*ciouz*), wybierałem;	— chosen (*ciouzn*), wybrałem
I come (*kom*), przychodzę;	I came (*kejm*), przychodziłem;	— come (*kom*), przyszedłem;
I cut (*kot*), kraję;	I cut (*kot*), krajałem;	— cut (*kot*), skrajałem;
I do (*du*), czynię;	I did (*did*), czyniłem;	— done (*don*), uczyniłem;
I dream (*dryjm*), marzę;	I dreamt (*dremt*), marzyłem;	— dreamt (*dremt*), marzyłem;
I drink (*drink*), piję,	I drank (*drenk*), piłem;	— drunk (*dronk*), wypiłem;

Czas teraźniejszy.	Czas przeszły niedokonany.	Czas przeszły dokonany.
I eat (*yjt*), jem;	I eat (*et*), jadłem;	I have eaten (*yjtn*), zjadłem;
I fall (*fal*), padam;	I fell (*fell*), padałem;	— fallen (*faln*), upadłem;
I feed (*fyjd*), karmię;	I fed (*fed*), karmiłem;	— fed (*fed*), nakarmiłem;
I feel (*fyjl*), czuję,	I felt (*felt*), czułem;	— felt (*felt*), uczułem;
I find (*fajnd*), znajduję;	I found (*faund*), znajdowałem;	— found (*faund*), znalazłem;
I flee (*fli*), uciekam;	I fled (*fled*), uciekałem;	— fled (*fled*), uciekłem;
I fly (*flaj*), latam;	I flew (*flu*), latałem;	— flown (*floun*), leciałem;
I forbid (*forbid*), zakażuję;	I forbade (*forbejd*), zakazywałem;	— forbidden (*forbidn*), zakazałem;
I forget (*forget*), zapominam;	I forgot (*forgat*), zapominałem;	— forgotten (*forgottn*), zapomniałem;
it freezes (*frijzes*), marznie;	it froze (*frouz*), marzło;	it is frozen (*frozn*), zmarzło;
I get (*get*), dostaję;	I got (*gat*), dostawałem;	I have got (*gat*), dostałem;
I give (*giw*), daję;	I gave (*gejw*), dawałem;	— given (*giwn*), dałem;
I go (*gou*), idę;	I went (*uent*), szedłem;	— gone (*gan*) poszedłem;
I hear (*hyjr*), słyszę;	I heard (*herd*), słyszałem:	— heard (*herd*), usłyszałem;
I hurt (*hert*), szkodzę;	I hurt (*hert*), szkodziłem;	— hurt (*hert*), zaszkodziłem;
I keep (*kijp*), trzymam:	I kept (*kept*), trzymałem;	— kept (*kept*), zatrzymałem;
I know (*nou*), wiem, znam,	I knew (*nju*), znałem;	— known (*noun*), poznałem;
I lead (*lijd*), prowadzę;	I led (*led*), prowadziłem;	— led (*led*), zaprowadziłem;
I leap (*lijp*), skaczę.	I leapt (*lyjpt*), skakałem;	— leapt (*lyjpt*), skoczyłem;
I leave (*lijw*), zostawiam;	I left (*left*), zostawiałem;	— left (*left*), zostawiłem;
I lend (*lend*), pożyczam;	I lent (*lent*), pożyczałem;	— lent (*lent*), pożyczyłem;
I lie (*laj*), leżę;	I lay (*lej*), leżałem;	— lain (*lejn*), leżałem;
I light (*lajt*), świecę.	I lit (*lit*,), świeciłem;	— lit (*lit*), zaświeciłem;
I lose (*luuz*), tracę, gubię;	I lost (*last*), gubiłem;	— lost (*last*), zgubiłem;
I make (*mejk*), robię;	I made (*mejd*) robiłem;	— made (*mejd*), zrobiłem;
I may (*mej*), mogę;	I might (*majt*), mogłem;	
I mean (*mijn*), mniemam;	I meant (*ment*), mniemałem;	— meant (*ment*), mniemałem
I meet (*mijt*), spotykam:	I met (*met*), spotykałem;	— met (*met*), spotkałem;
I pay (*pej*), płacę;	I paid (*pejd*), płaciłem:	— paid (*pejd*), zapłaciłem;
I put (*put*), kładę;	I put (*put*), kładłem;	— put (*put*), włożyłem;
I read (*rijd*), czytam;	I read (*red*), czytałem;	— read (*red*), przeczytałem;
I rise (*rajz*), wstaję;	I rose (*rouz*), wstawałem;	— risen (*rizn*). wstałem;
I run (*ron*), biegnę;	I ran (*ren*), biegłem;	— run (*ron*), pobiegłem,
I say (*sej*), powiadam;	I said (*sed*), powiadałem;	— said (*sed*), powiedziałem;
I see (*sij*), widzę;	I saw (*sa*), widziałem;	— seen (*sijn*), widziałem;
I seek (*sijk*), szukam;	I sought (*sat*), szukałem;	— sought (*sat*), wyszukałem;
I sell (*sell*), sqrzedaję;	I sold (*sold*), sprzedawałem;	— sold (*sold*), sprzedałem;
I send (*send*), posyłam;	I sent (*sent*), posyłałem;	— sent (*sent*), posłałem;
I show (*siou*), pokazuję:	I showed (*sioud*), pokazywałem;	— shown (*sioun*), pokazałem;
I shut (*siot*), zamykam;	I shut (*siot*), zamykałem;	— shut (*siot*), zamknąłem;
I sing (*sing*), śpiewam;	I sang (*seng*), śpiewałem;	— sung (*seng*) zaśpiewałem;
I sit (*sit*), siedzę;	I sat (*set*), siedziałem;	— sat (*set*), wysiedziałem;
I sleep (*slijp*), śpię,	I slept (*slept*), spałem;	— slept (*slept*), przespałem;
I speak (*spijk*), mówię;	I spoke (*spouk*), mówiłem;	— spoken (*spoukn*), mówiłem
I stand (*stend*), stoję;	I stood (*stud*), stałem;	— stood (*stud*), stałem;
I steal (*stijl*), kradnę.	I stole (*stoul*), kradłem;	— stolen-(*stouln*), ukradłem;
I swear (*suer*), klnę, przysię-	I swore (*suor*), klątem;	— sworn (*suorn*), zaklątam;
I swim (*suim*), pływam;[gam;	I swam (*suem*), pływałem;	— swum (*suom*), pływałem;

Czas teraźnieszy.	Czas przeszły niedokonany.	Czas przeszły dokonany.
I take (*tejk*), biorę;	I took (*tuk*), brałem;	I have taken (*tejkn*), wziąłem;
I teach (*tyjĉ*), uczę;	I taught (*tat*), uczyłem;	— taught (*tat*), nauczyłem;
I tear (*tyjr*), rozrywam;	I tore (*tour*), rozrywałem;	— torn (*torn*), rozerwałem,
I tell (*tell*), powiadam;	I told (*tould*), powiadałem;	— told (*tould*), powiedziałem;
I think (d*ink*), myślę;	I thought (d*at*), myślałem;	— thought (d*at*), pomyślałem;
I throw (d*rou*), rzucam;	I threw (d*ru*), rzucałem;	— thrown (d*roun*), rzuciłem;
I understand (*onderstend*), rozumiem;	I understood (*onderstuud*), rozumiałem;	— understood (*onderstud*), zrozumiałem;
I wear (*uejr*), niosę;	I wore (*uor*), niosłem;	— worn (*uorn*), zaniosłem;
I weap (*uyjp*), płaczę;	I wept (*uept*), płakałem;	— wept (*uept*), płakałem:
I win (*uin*), wygrywam;	I won (*uan*), wygrywałem;	— won (*uan*), wygrałem;
I write (*rajt*), piszę;	I wrote (*rout*), pisałem;	— written (*rittn*), napisałem

Przyimki najwięcej używane są;

Above (*ebow*), nad;
against (*egenst*), przeciw;
about (*ebaut*), około;
amid (*emid*), pośród;
across (*ekrass*), w poprzek;
among (*emong*), między;
after (*efter*), po, podług;
before (*bifour*), przed;
behind (*bihajnd*), za, z tyłu;
between (*bituin*), między;
beyond (*bijand*), z tamtej strony;
by (*baj*), z, u, przy;
during (*djuring*), dodczas:
for (*for*), dla, za, w; from, od;
in, into (*in, intu*), w, we;
on, upon (*an opan*), na;
out, of (*aut ow*), z, ze;
over (*ower*), nad;
since (*sins*), od; till (*till*), aż;
through (d*ru*), przez:
towards (*touerds*), ku, przeciw;
until (*ontil*), aż do;
under (*ander*), pod, między;
with (*uid*), z;
within (*uidin*), wewnątrz;
without (*uidaut*), bez.

Przysłówki najczęściej używane są:

a. Przysłówki miejsca.

Above (*ebow*), ponad;
abroad (*ebrad*), na zewnątrz;
at home (*et houm*), w domu;
below (*bilou*), pomiędzy;
behind (*bihajnd*), po za.
before (*bifour*) poprzed;
everywhere (*ewrihuer*), wszędzie;
far (*far*), daleko;
farther (*farder*), dalej;
here (*hyjr*), tutaj:
nowhere (*nouhuer*), nigdzie;
thither (d*ider*), dotąd, tam;
somewhere (*somhuer*), gdziebądź;
there (d*ejr*), tam;
where (*huejr*), gdzie;
whither (*huider*), dokąd;
without (*uidaut*), na zewnątrz.

b. Przysłówki czasu.

At present (*et prezent*), teraz;
ago (*egou*), przed czasem,
daily (*dejli*), codzień:

ever (*ewer*), kiedyś;
early (*erli*), wcześnie;
formerly (*formerli*), niegdyś;
hourly (*aurly*), na godzinę;
last night (*lest najt*), wczoraj wieczór;
last week (*lest uijk*), przeszły tydzień;
late (*lejt*), późno;
not yet (*nat jet*), jeszcze nie;
never (*newer*), nigdy;
often (*aftn*), często;
once (*uans*), raz, pewnego razu;
since (*sins*), odkąd;
soon (*suun*), zaraz, wkrótce;
still (*still*), jeszcze;
seldom (*seldom*), rzadko;
sometimes (*somtajms*), czasem;
when (*huen*), gdy, jeżeli;
then (*den*), tedy;
to-day (*tudej*), dziś;
to-morrow (*tumarrou*), jutro;
yesterday (*jesterdej*), wczoraj.

c. Przysłówki porządku.

At last (*et lest*), nakoniec;
again (*egen*), znowu;
almost (*almost*) prawie;
anew (*enju*), na nowo;
but (*bot*), tylko; enough (*inoff*), dosyć;
little (*littl*), mało; much (*moć*), wiele;
nothing (*noding*), nic;
only (*onli*), tylko;
something (*somding*), coś, nieco;
some (*som*), trochę, nieco;
scarce (*skejrs*), zaledwie;
together (*togeder*), razem;
too much (*tu moć*), za wiele;
too little (*tu littl*), za mało.

d. Przysłówki twierdzenia z przeczenia.

By no means (*baj no myjns*), bynajmniej;
certainly (*sertenli*), z pewnością;
indeed (*yndyjd*), rzeczywiście;
in truth (*in trud*), wprawdzie;
not at all (*nat et all*), wcale nie;
no (*nou*), nie; not (*nat*), nie.

e. Przysłówki porównania.

So (*sou*), tak;
otherwise (*oderuajz*), inaczej;
thus (*dos*), przeto, tak;
like (*lajk*), podobnie, również.

f. Przysłówki pytające.

Why (*huaj*)? dlaczego?
how (*hau*)? jak? what (*huat*)? co? jaki?
whither (*huider*)? dokąd?

Spójniki najwięcej używane są;

And (*end*), i, a; also (*also*), także;
besides (*bisajd* oprócz tego;
but (*bot*), lecz, ylko;
because (*bikaz*), gdyż;
either-or (*yjder or*), albo-albo;
even (*yjwn*), nawet;
except (*eksept*), wyjąwszy;
for instance (*for instens*), naprzykład;
lest (*lest*), aby nie;
for (*for*), gdyż, ponieważ;
if (*iw*), gdy, jeżeli;
not-only (*nat-onli*), nietylko;
but-also (*bot alzo*), lecz także;
neither-nor (*nyjder-nor*), ani-ani;
namely (*nejmli*), mianowicie;
or (*or*), albo; that (*det*), że;
though (*dou*), jakkolwiek;
therefore (*derfor*), przeto;
whether (*hueder*), czy, chociaż;
yet (*jet*), przecież.

ZBIÓR WYRAZÓW

najwięcej używanych w mowie potocznej.

1. Człowiek [1]).

The man (d*e men*), człowiek;
— woman (*uumen*), kobieta;
— boy (*boj*), lad (*led*), chłopiec;
— girl (*gyrl*), dziewczyna;
— child (*ciajld*), dziecko;
— childhood (*ciajldhud*), dzieciństwo;
— youth (*juu*d), młodzież;
— old age *(old ejdż)*, starość;
a youth *(e juu*d*)*, młodzieniec;
a bachelor *(becieler)*, kawaler;
an old man *(en old men)*, starzec;
the life *(laif)*, życie;
— death *(de*d*)*, śmierć;
— body *(badi)*, ciało;
— limb *(lim)*, członek;
— head *(hed)*, głowa;
— forehead *(forhed)*, czoło;
— temples *(templs)*, skronie;
— hair *(hejr)*, włos;
— beard *(bijrd)*, broda;
— whiskers *(huiskers)*, wąsy;
— face *(fejs)*, twarz;
— eye *(aj)*, oko;
— eye-ball *(aj ball)*, źrenica;
— eye-lid *(ajlid)*, powieka;
— eye-brows *(aj braus)*, brwi;
— cheeks *(cijks)*, policzki;
— ear *(ijr)*, ucho;
— nose *(nouz)*, nos;
— nostrils *(nastrills)*, dziórki nosa;
— mouth *(maud)*, usta;
the lips (*lips*), wargi;
— gums (*goms*), dziąsła;
— tooth (*tuud*), ząb;
— teeth *(tyjd)*, zęby;
— tongue *(tong)*, język;
— palate *(pelet)*, podniobienie;
— chin *(czin)*, podbródek,
— neck *(nek)*, szyja;
— throat (d*rout*), gardło;
— shoulder *(siolder)*, ramię;
— elbow *(elbou)*, łokieć;
— hand *(hend)*, ręka;
— thumb (d*om*), wielki palec;
— finger *(finger)*, palec;
— nails (*nejls*), paznokcie;
— bosom *(busom)*, pierś, łono;
— breast (*brest*), pierś;
ribs *(ribs)*, żebra;
— hip, haunch *(hanć)*, biodra;
— thigh *(daj)*, goleń;
— knee *(nij)*, kolano;
— leg *(leg)*, noga;
— calf *(kef)*, łydka;
— foot *(fut)*, noga;
— feet *(fyjt)*, nogi;
— heel *(hyjl)*, pięta;
— toe *(too)*, palec u nogi;
— skin (*skin*), skóra;
— muscles (*mosels*), muszkuły;
— bone (*boon*), kość;
— flesh *(fleś)*, mięso, ciało;
— nerves *(nerws)*, nerwy;
— brain *(brejn)*, mózg;
— artery *(arteri)*, arteiya;

[1]) Wyrazy bez oznaczenia wymowy, mają takie samo brzmienie jak w polskim języku.

the heart (*hart*), serce;
— lungs (*longs*), płuca;
— gall (*gall*), żółć;
— stomach (*stumekk*), żołądek;
— bowels (*bauels*), kiszki;
— blood (*blod*), krew;
— milk (*milk*), mleko:
— saliva (*selajwa*), ślina;
— tears (*tijrs*), łzy;
— sweat (*suet*), pot;
— breath (*bred*), oddech.
— sigh (*saj*), westchnienie;
— sleep (*slijp*), sen, spoczynek;
— dream (*drijm*), marzenie;
— voice (*wojs*), głos;
— shape (*siejp*), wzrost, kształt;
— gait (*gejt*), chód;
— beauty (*bjuti*), piękność;
— ugliness (*ogliness*), brzydkość;
— health (*held*), zdrowie;
— sickness (*siknes*), choroba;
— senses (*senses*), zmysły;
— sight (*sajt*), wzrok;
— hearing (*hijring*), słuch;
— smell, zapach, powonienie;
— taste (*tejst*), smak;
— feeling (*fijling*), czucie;
— ache (*ejk*), ból;
— head-ache (*hedejk*), ból głowy;
— fever (*fijwer*), febra;
— cold (*kould*), katar;
— cough (*kaff*), kaszel;
— small-pox (*smallpaks*), ospa;
— dizziness (*dizziness*), zawrót głowy;
— wound (*uund*), rana.

2. Pokrewieństwo.

The father (*fader*), ojciec;
— step-father (*stepfader*), ojczym;
— mother (*moder*), matka;
— step-mother (*stepmoder*), macocha;
— parents (*perents*), rodzice;

the relations (*relejsions*), krewni;
— son (*son*), syn;
— daughter (*dater*), córka;
— grand-father (*grendfader*), dziadek;
— grand-mother (*grendmoder*), babka;
— great-grand-father (*grejtgrendfader*), pradziadek;
— great-grand-mother (*grejtgrendmoder*), prababka;
— grand-son (*grendson*), wnuk;
— grand-daughter (*grenddater*), wnuczka;
— brother (*broder*), brat;
— sister (*sister*), siostra;
— uncle (*onkl*), wuj;
— aunt (*ant*), ciotka;
— nephew (*nefju*), siostrzeniec;
— niece (*nyjs*), siostrzenica;
— cousin (*kosn*), kuzyn, stryj;
— bride (*brajd*), narzeczona;
— bride-groom (*brajdgruum*), narzeczony;
— lady (*lejdi*), pani;
— husband (*hosbend*), małżonek;
— wife (*uajf*), żona, małżonka;
— father-in-law (*faderinla*), teść;
— mother-in-law (*moderinla*), świekra, teściowa;
— brother-in-law (*broderinla*), szwagier;
— sister-in-la (*sisterinla*), bratowa, szwagrowa;
— god-father (*gadfader*), kum;
— god-mother (*gadmoder*), kuma;
— god-son (*gadson*), chrześniak;
— widower (*uidoer*), wdowiec;
— widow (*uidou*), wdowa,
— son-in-law (*soninla*), zięć;
— daughter-in-law (*duterinla*), synowa;

the lover *(lower)*, oblubieniec;
— mistress (*misses)*, oblubienica, kochanka;

3. Swiat, żywioły.

The air *(ejr)* powietrze;
— wind *(uind)*, wiatr;
— weather *(ueder)*, powietrze;
— water *(uater)*, woda;
— sea *(syj)*, morze;
— river *(riwr)*, rzeka;
— bank *(benk)*, brzeg;
— mouth *(maud)*, ujście rzeki;
— waterfall (*uaterfal*,
— cataract (*keterekt)*,
— cascade (*keskejd*), } wodospad;
— straits *(strejts)*, cieśnina morska;
— gulf (*golf)*,
— bay (*bej)*, } zatoka;
— spring, source (*soors*), źródło;
— shore (*sior)*, brzeg;
— lake *(lejk)*, jezioro;
— pond *(pand)*, staw;
— marsh (*marś*), bagno;
— rivulet *(riwjulet)*,
— brook *(bruk)*, } strumyk;
— tide *(tajd)*, odpływ;
— flow (*floo)*, przypływ;
— waves (*uejws*), fale;
— island (*ajlend)*, wyspa;
— earth *(erd)*, ziemia;
— south *(saud)*, południe;
— west *(uest)*, zachód;
— north (*nord)*, północ;
— east (*yjst)*, wschód;
— dust *(dost)*, pył, proch;
— sand *(send)*, piasek;
— mud *(mod)*, błoto;
— pebble *(pebbl)*, krzemień;
— stone (*stoun)*, kamień;

the cavern (*kewern*), jaskinia, otwór;
— plain (*plejn)*, równina;
— hill, pagórek;
— moutain (*mauten*), góra;
— rock *(rak)*, skała;
— shelf *(sielf)*,
— sandbank *(sendbenk)*, } mielizna
— reef *(ryjf)*, turnieje;
— fire *(fajr)*, ogień;
— flame *(flejm)*, płomień;
— spark, iskra;
— smoke *(smouk)*, dym;
— ashes *(esies)*, popiół;
— light *(lajt)*, światło;
— darkness, ciemność;
— cold *(kould)*, zimno;
— dryness *(drajness)*, susza;
— dampness *(dempness)*, wilgoć;
— vapours *(wejpers)*, wapory;
— cloud *(klaud)*, chmura, obłok;
— fog *(fag)*, mist, mgła;
— rain *(rejn)*, deszcz;
— dew (*dju*), rosa;
— frost, *(frast)* mróz;
— white-frost *(huajtfrast)*, szron;
— thaw *(da)*,
— soft weather (*saft ueder)*, } łagodne powietrze;
— ice (*ajs*), lód;
— snow *(snou)*, śnieg;
— hail *(hejl)*, grad;
— flash of lightning *(fleś ow lajtning)*, błyskawica;
— thunder (d*onder)*, grzmot;
— rain-bow (*rejnbou)*, tęcza;
— storm, tempest, burza;
— whirl-wind (*huerluind*); wiatr wirowy, trąba;
— hurricane (*herrikejn*), orkan, uragan;
— thunder-storm (d*onderstorm*), burza, nawałnica.

4. Podział czasu.

The day *(dej)*, dzień;
— break of day *(brejk of dej)*, świt;
— dawn *(daun)*, wschód;
— morning, rano, ranek;
— noon *(nuun)*, południe;
— after-noon (*efternuun*), po południu;
— sun-set (*sonset*), zachód;
— evening (*ijwning*), wieczór;
— night (*najt*), noc;
— midnight (*midnajd*), północ;
a holi-day *(e halidej)*, święto;
— to-day *(tudej)*, dziś;
— yester-day *(jesterdej)*, wczoraj;
— to-morrow *(tumarro)*, jutro;
— next-day *(nekst dej)*, następny dzień;
an hour *(en aur)*, godzina;
half an hour *(haf en aur)*, półgodziny;
a quarter of an hour (*e kuarter ow en aur)*, kwadrans;
a minute *(e minniut)*, minuta;
a week *(e uijk)*, tydzień;
a month *(e mond)*, miesiąc;
a year *(e jir)*, rok;
a century *(e sentjuri)*, wiek;
the beginning *(biginning)*, początek;
the end, koniec;
Monday *(mondej)*, poniedziałek;
Tuesday (*tjusdej)*, wtorek;
Wednesday (*uennsdej)*, środa;
Thursday *(dersdej)*, czwartek;
Friday *(frajdej)*, piątek;
Saturday *(saterdej)*, sobota;
Sunday *(sondej)*, niedziela;
the spring, wiosna;
— summer *(sommer)*, lato;
— winter *(uinter)*, zima;
— autumn, *(atom)*. jesień;
— New-years-day, *(njujirsdej)*, nowy rok;
the Candle-mass *(kendlmess)*, gromnica;
— Ash-wednesday *(eśuennsdej)*, popielec;
— Palm-sunday *(palmsondej)*, niedziela palmowa;
— Good-friday *(gudfrajdej)*, wielki piątek;
— Easter *(ijster)*, wielkanoc;
— Whitsuntide *(huitsontajd)*, zielone świątki;
— Mid-summer *(midsommer)*, śród roku, Św. Jan;
— Dog-days *(dagdejs)*, kanikuła;
— Michaelmas *(majkelmess)*, święty Michał;
— Christmas *(krismes)*, Boże Narodzenie;
— birth-day *(berddej)*, nrodziny;
— January *(dzienueri)*, styczeń;
— February *(februeri)*, luty;
— March (*marć)*, marzec;
— April *(ejpril)*, kwiecień;
— May *(mej)*, maj;
— June *(dziun)*, czerwiec;
— July *(dziulaj)*, lipiec;
— August *(agost)*, sierpień;
— September, wrzesień;
— October, październik;
— November, listopad;
— December *(disember)*, grudzień.

5. Przymioty ducha.

The soul *(sool)*, dusza;
— spirit, duch;
— reason *(rijzn)*, rozum, rozsądek;
— understanding *(anderstending)*, rozum, pojęcie;
— will *(uill)*, wola,
= desire *(dezajr)*, życzenie;
— remembrance *(rimembrens)*, przypomnienie;

the memory (*memory*), pamięć;
— capacity (*kepesyty*), zdolność;
— talent, talent,
— prudence (*prudens*), roztropność;
— wisdom (*uysdom*), mądrość;
— reflection (*refleksien*), rozwaga;
— thought (d*at*), myśl;
— fear (*fijr*), bojaźń,
— surprise (*serprajs*), zdziwienie;
— fright (*frajt*), przestrach;
— humour (*hjumer*), humor
— hatred (*hejtred*), nienawiść;
— fury (*fjury*), wściekłość;
— anger (*enger*), gniew;
— passion (*pession*), namiętność;
— cowardice (*kauerdajs*), tchórzli-
— timitidy, skromność; [wość;
— boldness (*booldness*), śmiałość;
— courage (*korredź*), odwaga;
— bravery, (*brejwery*), waleczność;
— patience (*pejsiens*), cierpliwość;
— impatience (*impejsiens*),
niecierpliwość;
— conscience (*konsiens*), sumienie;
— conduct (*kondokt*), zachowanie;
— care (*kejr*), troska;
— pains (*pejns*), trud;
— folly (*fally*), głupota;
— esteem (*estijm*), szacunek;
— despair (*dispejr*), rozpacz;
— suspicion (*sospisien*), podejrzenie;
— jealousy (*dzielosy*), zazdrość;
— pity (*piti*), litość;
— doubt (*daut*), wątpliwość;
— intention (*intensien*), zamiar;
— satisfaction (*setisfeksien*),
zadosyć uczynienie;
— pleasure (*pleżer*), przyjemność;
— joy (*dzioj*), radość;
— fidelity (*fidelyty*), wierność;
the love (*low*), miłość;
— hope (*houp*), nadzieja;
— confidence (*konfidens*), ufność;
— friendship (*frendszip*), przyjaźń;
— enmity (*enmyty*), nieprzyjaźń;
— reproach (*reprouć*), wyrzut;
— virtue (*wertju*), cnota;
— vice (*wajss*), występek;
— kindness (*kajndness*), grzeczność;
— goodness (*gudness*), dobroć;
— shame (*siejm*), wstyd;
— justice (*dziostys*), sprawiedliwość;
— pride (*prajd*), duma;
— vanity (*wenyty*), próżność;
— avarice (*aweris*), skąpstwo;
— diligence (*dilidżens*), pilność;
— laziness (*lejziness*), lenistwo;
— idelness (*ajdelness*), lenistwo;
— drunkenness (*dronkness*),
pijaństwo;
— gratitude (*gretitjud*), wdzięczność
— ungratefulness (*engrejtfulness*),
niewdzięczność;
— flattery (*flettery*), pochlebstwo;
— lie (*laj*), kłamstwo;
— liar (*lajer*), kłamca;
— malice (*melis*), złość;
— traitor (*trejter*), zdrajca;
— treason (*trijzn*), zdrada;
— sin (*syn*), grzech;
— crime (*krajm*), zbrodnia;
— thief (d*yjw*), złodziej;
— theft (d*eft*), kradzież;
— murderer (*merderer*), zbójca.

6. Suknie.

The shirt (*siert*), shift (*szift*), koszula:
— sleeve (*slijw*), rękaw;
— morning-gown (*morning-gaun*),
szlafrok, ranna suknia;

Rzeczowniki zakończone na *ce*, *ess*, *ress*, *ness i trix*, są rodzaju żeńskiego.

the cap *(kep)*, czapka;
— drawers (*drauers*), kalesony;
— trousers *(trausers)*, spodnie;
— stockings (*stakkings*), pończochy;
— stitch (*styć*), pętlica, kluczka;
— garters, podwiązka, podwiązki;
— slippers, pantofle;
— boots *(buuts)*, bóty,
— sole (*soul*), podeszwa;
— shoes *(sius)*, trzewiki,
— boot-jack (*buutdziek*), wyzuwadło;
— neck-cloth *(nekklad)*, chustka na szyję, krawat;
— coat *(kout)*, surdut;
— waistcoat (*uejstkout*), kamizelka;
— pocket *(pakiet)*, kieszeń;
— seam (*sijm*), szew;
— button-holes (*bottnhouls*), guzikowe dziursi;
— lining (*lajning*), podszewka;
— collar *(kaller)*, kołnierz;
— cloak (*klouk*), płaszcz;
— hat (*het*), kahelusz;
— handkerchief *(hendkerczіw)*, chustka do nosa;
— glove (*glow*), rękawiczka;
— muff (*moff*), mufka;
— comb (*koum*), grzebień;
— brush (*broś*), szczotka;
— watch *(uać)*, zegar;
— chain *(ciejn)*, łańcuszek;
— snuff-box (*snofbaks*), tabakierka;
— purse *(pers)*, sakiewka;
— razor (*rejzer*), brzytew;
— spectacles *(spektekls)*, okulary;
— cane (*kejn*), kij;
— stick (*stikk*), laska;
— walking-stick (*uakingstikk*), laska;
— petticoat (*pettikout*), spódnica;
— apron *(epren)*, fartuszek;
— gown (*gaun*), suknia;
— looking-glass (*lukinggless*), lustro;
the pins szpilki;
— knitting-needles (*nittingnijdls*), druty do dziergania;
— ribbon *(riben)*, wstążka;
— thread (*dred*), nici, nitka;
— needle (*nijdl*) igła;
— cloth (*klad*), sukno;
— wool (*uul*), wełna;
— cotton (*katn*), bawełna;
— velvet (*welwet*), aksamit;
— silk, jedwab;
— scarlet (*skarlet*), szkarłat;
— umbrella *(ombrela)*, deszczochron, parasol, parasolka.

V. Sprzęty, meble, i t. p.

The bell, dzwonek;
— door (*door*), drzwi;
— gate (*gejt*), brama;
— threshold *(dreśhold)*,
— bolt *(bolt)*, rygiel, zasuwka;
— lock (*lak*), zamek;
— key *(kij)*, klucz;
— latch *(leć)* klamka;
— stairs *(stejrs)*, schody;
— yard (*jard*), podwórze, dziedziniec;
— steps, stopień;
— garret, strych, poddasze;
— story (*storry*), piętro;
— room *(ruum)*, pokój;
— dining-room *(dajningruum)*, sala jadalna;
— stove *(stouw)*, piec;
— antichamber *(enticiember)*, przedpokój;
— bed-room *(bedruum)*, sypialnia;
— cellar *(seller)*, piwnica;
— kitchen *(kiczin)*, kuchnia;
— hearth *(herd)*, ognisko;
— floor (*flour*), podłoga;
— ceiling *(sijling)*, sufit, powała;
— wall *(uall)*, ściana;

the corner *(korner)*, kąt;
— roof *(ruuf)*, dach;
— tile *(tajl)*, cegła;
— gutters *(gotters)*, rynna;
— panes of glass (*pejns of glass*), szyba;
— window (*uindou*), okno;
— chimney (*czimni*), komin;
— table (*tejbl*), stół;
— trunk (*tronk*), kufer;
— box (*baks*), pudełko;
— chair (*ciejr*). krzesło, stołek;
— bed, łóżko;
— bed-stead (*bedstedd*), łożysko;
— matress (*metress*), materac;
— pillow (*pillou*), poduszka;
— sheet (*szijt*), prześcieradło;
— curtains (*kertins*), firanki;
— basin (*bejsn*), miednica;
— soap (*soup*), mydło;
— towel (*tauel*), ręcznik;
— candlestick (*kendlstik*), lichtarz;
— candle (*kendl*), świeca;
— lantern (*lentern*), latarnia;
— lamp (*lemp*), lampa;
— wick (*uyk*), knot;
— sofa (*sofa*), sofa;
— snuffers (*snoffers*), szczypce,
— matches (*mecies*), zapałki;
— wood (*uud*), drzewo, drewno;
— coal (*koul*), węgle;
— broom (*bruum*), miotła;
— kettle (*ketl*), kocioł;
— potlid (*patlid*), pokrywa;
— pail (*pejl*), wiadro;
— pitcher (*picier*), dzbanek;
— mortar (*morter*), moździerz;
— basket, koszyk;
— barrel, baryłka;
— bottle (*battl*), flakon, butelka;
— cork (*kork*), korek;
— table-cloath (*tejblklad*), obrus;
— napkin (*nepkin*), serweta;

the knife (*najf*), nóż;
— fork (*fork*), widelec;
— spoon (*spuun*), łyżka;
— dish (*dyś*), półmisek, misa;
— cup (*kop*), filiżanka;
— saucer (*saser*), spodek,
— plate (*plejt*), talerz;
— glass (*gless*), szklanka;
— salver (*salwer*), taca;
— coffe-pot (*kaffipat*), imbryk.

8. Potrawy i napoje.

The breakfast (*brekfest*), śniadanie;
— dinner, obiad;
— supper (*sopper*), podwieczorek;
— meal (*mijl*), obiad, uczta;
— bread (*bred*), chleb;
— white-bread (*huajtbred*), bułka;
— brown-bread (*braunbred*), chleb razowy;
— crumb (*krom*), kromka, okruch;
— crust (*krost*), skórka chleba;
— bit, kąsek, kawałeczek;
— meal *(mijl)*, mąka;
— soup (*suup*), zupa, rosół;
— roast-meat (*roastmijt*), pieczeń;
— veal (*wijl*), cielęcina;
— mutton *(motten)*, baranina;
— leg of mutton *(ley ow mottn)*, udziec barani;
— pork *(pork)*, wieprzowina;
— beef *(bijf)*, wołowina;
— bacon *(bejkon)*, słonina;
— ham, szynka;
— piepaste *(pajpejst)*, pasztet;
— venison *(wenizn)*, sarnina;
— sausage *(sasedź)*, kiełbasa;
— omelets, omlety;
— dumplings *(domplings)*, klóski;
— greens *(grijns)*, jarzyna;
— spinage *(spinnidź)*, szpinak;
— cabbage *(kebidź)*, kapusta;

the french-beans *(frenć-bijns)*, zielony bób;
— green-peas *(grijn-pijs)*, zielony groszek;
— cucumbers *(kjukombers)*, ogórki;
— lentis, soczewica;
— letuece *(letys)*, sałata;
— potatoes *(potejtos)*, kartofle;
— carrots, marchew;
— fruit *(fruut)*, owoc;
— fish *(fyś)*, ryba;
— eggs, jaja;
— salt, sól;
— pepper, pieprz;
— oil, olej, oliwa;
— vinegar *(winiger)*, ocet;
— butter *(botter)*, masło;
— cake *(kejk)*, ciasto, placek;
— cheese *(czijz)*, ser;
— beer *(bijr)*, piwo;
— brandy *(brendi)*, wódka;
— gin *(dżin)*, jałowcowa wódka;
— wine *(uajn)*, wino;
— claret *(kleret)*, czerwone wino;
— rhenish-wine *(renyś-uajn)*; reńskie wino;
— tea *(tij)*, herbata;
— coffee *(kaffii)*, kawa;
— chocolate *(ciakolet)*, czekolada;
— milk, mleko;

9. Części miasta.

The town, city *(taun,sity)*, miasto;
— town-house *(taunhaus)*, ratusz;
— post-offis *(postaffis)*, poczta;
— theatre *(dyejter)*, teatr;
— exchange *(eksciendż)*, bursa, giełda
— house *(haus)*, dom;
— church *(cierć)*, kościół;
— steeple *(stijpl)*, wieża;
— bells, dzwony;
— palace *(peles)*, pałac;
the market-place *(marketplejs)*, rynek
— gate *(gejt)*, brama;
— street *(strijt)*, ulica;
— lane *(lejn)*, uliczka;
— pavement *(pejwment)*, bruk;
— quarter *(kuarter)*, cyrkuł;
— square *(skuer)*, skwer, plac;
— walks *(uaks)*, chodniki;
— bridge *(bridż)*, most;
— suburbs *(soberbs)*, przedmieście;
— coffee-house *(kaffihaus)*, kawiarnia
— hotel, gościnnica, hotel, zajazd;
— tavern *(tewern)*, traktyernia;
— ordinary *(ordineri)*, — eating-house *(ijtinghaus)*, } restauracja;
— apothecary's-shop *(epadikeri's-siap)*, apteka;
— hospital *(haspitel)*, szpital;
— ware-house *(uejrhous)*, magazyn;
— booth *(buud)*, budka;
— river *(riwer)*, rzeka;
— mill, młyn;
— citizen *(sitizn)*, obywatel;
— inhabitant *(inhebitent)*, mieszkaniec;
— magistrate *(medzistrejt)*, magistrat
— mayor *(mejr)*, burmistrz;
— judge *(dziodż)*, sędzia;
— recorder *(ricorder)*, aktuaryusz;
— lawyer *(lojer)*, adwokat.

10. Przemysł i sztuka.

The trade *(trejd)*, rzemiosło;
— tradesman *(trejdsmen)*, rzemieślnik;
— baker *(bejker)*, piekarz;
— miller, młynarz;
— butcher *(bucier)*, rzeźnik;
— brewer *(bruer)*, piwowar;
— tailor *(tejler)*, krawiec;
— hair-dresser *(hejrdresser)*, fryzjer;
— hat-maker *(hetmejker)*, kapelusznik

the furier (*ferier*), kuśnierz;
— black-smith *(bleksmid)*;
— lock-smith *(loksmid)*;
— saddler *(sedler)*, siodlarz;
— girdler *(gerdler)*, mosiężnik;
— tin-man *(tinmen)*, blacharz;
— rope-maker(*ropmejker*),powroźnik
— carpenter *(karpenter)*, cieśla;
— brick-layer *(briklejr)*, mularz;
— glazier *(glejżer)*, szklarz;
— pewterer *(pjuterer)*, konwisarz;
— soap-boiler *(soupboyler)*, mydlarz;
— cooper *(kuuper)*, bednarz;
— turner *(terner)*, tokarz;
— book-binder *(bukbajnder)*, introligator;
— gardener, ogrodnik;
— fisher *(fisier)*, rybak;
— tanner *(tenner)*, garbarz;
— dyer *(dajer)*, farbiarz;
— broker *(brouker)*, tandeciarz;
— wood-cleaver *(uudkliwer)*, rębacz
— painter *(pejnter)*, malarz;
— watch-maker *(uaćmejker)*, zegarmistrz;
— gold-smith *(goldsmid)*, złotnik;
— printer drukarz;
— compositor *(kompasiter)*, zecer;
— printing-offisę *(printingaffis)*, drukarnia;
— master, mistrz;
— apprentice *(apprentis)*, uczeń, terminator;
— journey-man *(dżernyjmen)*, czeladnik;

11. Naczynia i narzędzia.

The axe *(eks)*, siekiera;
— borer, świder;
— plane *(plejn)*, hebel;
— joiner's-work bench (*dżojners-uerk benć*), warztat stolarski do heblowania;
the ruler (*ruuler*), linja;
— compasses (*kompesses*), cyrkiel;
— saw (*sa*), piła;
— square (*skuejr*), trójkąt;
— anvil (*enwil*), kowadło;
— file (*fajl*), pilnik;
— hammer, młot;
— screw (*skru*), śróba;
— vice (*wajs*), śrubsztak;
— tongs (*tong*), obcęgi, cęgi;
— tailor's-goose (*tejlers-guus*), żelazko do prasowania;
— scissors (*ssissers*), nożyce;
— turning-lathe (*terninglejd*), warsztat tokarski;
— hatchet (*heciet*), motyka;
— ladder, drabina;
— scoop (*skuup*), łopata;
— spade (*spejd*), rydel;

12. Umiejętności.

The science (*sajens*), wiedza;
— knowlegde (*naledź*), umiejętność;
— man of letters (*men ow letters*), uczony;
— clergyman (*klerdźimen*), ksiądz;
— divine (*diwajn*), teolog;
— lawyer (*lojer*), prawnik;
— physician (*fyzysien*), lekarz;
— apothecary (*epadikery*),aptekarz;
— professor (*professer*), professor;
— student (*stjudent*), student;
— grammar-school (*gremerskuul*); gimnazyum;
— university (*juniwersity*), uniwersytet.
— teacher of languages (*tijczer ow lenguidżes*), nauczyciel języków;
— interpreter (*interpriter*), tłomacz;
— drawing-teacher (*draingtijczer*), nauczyciel rysunków;
— school (*skuul*), szkoła:

the scholar (*skaler*), uczeń;
— book (*buk*), książka;
— binding (*bajnding*), okładka;
— leaf (*lijw*), karta, liść;
— page (*pejdż*), strona;
— paper (*pejper*), papier;
— sheet (*szijt*), arkusz;
— quire of paper (*kuajr ow pejper*), libra papieru;
— pen, pióro;
— pen-knife (*pennajf*), scyzoryk;
— ink, atrament;
— ink-stand (*inkstend*), kałamarz;
— pencil (*pensel*), ołówek;
— line (*lajn*), wiersz;
— letter, list;
— cover (*kower*), koperta;
— seal (*sijl*), pieczęć;
— sealing-wax (*sijlingueks*), lak.

13. Podróż.

The travel (*trewl*),
— journey (*dżerny*), } podróż,
— voyage (*wojedż*), }
— traveller (*trewler*), podróżny;
— rail-way, (*rejluej*), kolej żelazna;
— steam-waggon (*stijmueggen*), parochód;
— terminus (*terminos*), dworzec kolei;
— departure (*deparczer*), odjazd;
— arrival (*errajwel*), przybycie;
— carriage (*kerredż*), powóz;
— coach-man (*koućmen*), stangret;
— passport (*pesport*), pasport;
— inn, hotel, zajazd, hotel;
— landlord (*lendlord*), oberżysta;
— landlady (*lendlejdy*), oberżystka;
— waiter (*uejter*), kelner, garson;
— bill, rachunek;
— bill of fare (*bill of fejr*), spis potraw
— trunk (*tronk*), kufer;
— portmanteau (*portmento*), tłomok;
the carpet-bag, walizka;
— luggage (*loggedż*), pakunek;
— guard (*gard*), straż:
— stage (*stejdż*), stacya.

14. Morze, podróż morska.

The sea (*sij*), morze;
— channel (*cienel*), kanał;
— island (*ajlend*), wyspa;
— port (*port*), port, przystań;
— peninsula (*peninsiela*), półwysep;
— shore (*sior*), brzeg;
— coast (*koust*), wybrzeże;
— strait (*strejt*), cieśnina;
— foam (*foum*), piana;
— calm (*kam*), cisza;
— storm, burza;
— ebb, odpływ, odlew;
— flood (*flod*), przypływ;
— barge (*bardż*), łódka;
— boat (*bout*), statek, bat, łódka;
— canoe (*kenou*), czółno, łódka;
— steam-boat (*stijm-bout*), statek parowy;
— man of war (*men ow uar*), okręt wojenny;
— merchant-man (*mercierntmen*), okręt kupiecki;
— East-India-man (*ijstindiemen*), żeglarz Wschodnich Indyi;
— Greenland-man (*grijnlendmen*), żeglarz grenlandzki;
— sloop (*sluup*), szalupa;
— sails (*sejls*), żagle;
— keel (*kijl*), kil, dno okrętu;
— deck (*dek*), pokład;
— rudder (*rodder*), ster;
— cable (*kejbl*). lina;
— cabin (*kebin*), kajuta;
— stern, tylna część okrętu;
— prow (*prau*), przednia cz. okrętu;
— flag (*fleg*), flaga;

the oar *(oer)*, wiosło;
— anchor *(enker)*, kotwica;
— signal *(signel)*, sygnał;
— admiral *(edmirel)*, admirał;
— captain *(kepten)*, kapitan;
— lieutenant *(lutenent)*, porucznik;
— midship-man *(midszipmen)*, kadet marynarki;
— sailor *(sejler)*, majtek;
— crew *(kru)*, załoga,
— ship-wreck *(sziprek)*, rozbicie okrętu;

15. Handel.

The banker *(benker)*, banker;
— merchant *(mercient)*, kupiec;
— partner, wspólnik;
— agent *(ejdżent)*, ajent;
— broker, mekler, faktor;
— cashier *(keszijr)*, kasyer;
— clerk *(klerk)*, subjekt, pomocnik;
— buyer *(bajer)*, kupujący;
— debtor *(detor)*, dłużnik;
— creditor *(kreditor)*, wierzyciel;
— bill of exchange (*bill ow eksciendż*) weksel;
— draft, weksel wydany na kogo;
— protest, protest;
— payment *(pejment)*, płaca;
— receipt *(rysyjt)*, kwit;
— invoice *(inwois)*, faktura;
— counting-house *(kauntinghaus)*, kantor, bióro handlowe.

16. Miary, wagi i monety.

The bushel *(busiel)*, szefel, półkorzec;
— quart *(kuart)*, kwarta;
— pint *(pajnt)*, półkwarty;
a hundreg weight *(e hondert uejt)*, centnar;
a pound *(paund)*, funt;
half an ounce *(haf en auns)*, łót;
the fathom *(fadom)*, sążeń;
— ell, łokieć;
— yard *(jard)*, angielski łokieć;
— foot *(fut)*, stopa;
— inch *(ynć)*, cal;
— german-mile *(dżermenmajl)*, mila niemiecka;
— league *(lijg)*, mila morska;
— money *(mony)*, pieniądze;
— change *(ciendź)*, drobne pieniądze;
— pound sterling *(paund sterling)*, funt szterlingów;
— shilling *(shilling)*, szyling;
— franc *(frenk)*, frank;
— florin, floryn;
— farthing *(farding)*, penc angielski;
— dollar *(daller)*, dolar.

17. Kruszce i klejnoty.

The gold, złoto;
— sylver *(silwer)*, srebro;
— copper *(kapper)*, miedź;
— iron *(ajrn)*, żelazo;
— lead *(led)*, ołów;
— zinc *(zink)*, cynk;
— quick-silver *(kuiksilwer)*, rtęć;
— pewter *(pjuter)*, cyna, naczynie;
— tin, blacha, cyna,
— brass, mosiądz;
— coral *(korel)*, koral;
— diamond *(dajmont)*, dyament;
— emerald *(emereld)*, szmaragd;
— pearl *(perl)*, perła;
— ruby *(rubi)*. rubin;
— sapphire *(sefajr)*, szafir;
— alabaster, alabaster;
— marble *(marbl)*, marmur;

18. Kraj i wieś.

The estate (*estejt*), majątek ziemski;
— country-house (*kontryhaus*), willa;
— castle *(kestl)*, zamek;
— farm, farma;

the farmer, rolnik, farmer;
— village *(willidż)* wieś;
— peasant *(pezent)*, chłop;
mill, młyn;
— hut (*hot*), chata;
— ditch *(dyć)*, rów;
— river *(riwer)*, rzeka;
— pond, staw;
— forest, las;
— wood *(uud)*, drzewo;
— field *(fijld)*, pole;
— harvest, żniwo;
— pasture (*pescier*), łąka, pastwisko;
— meadow *(medou)*, łąka, niwa;
— vine-yard, *(wajn jard)*, winnica;
— flock of sheep *(flak ow shijp)*, stado owiec;
— flock of cattle *(flak ow kettl)*, stado bydła;

19. Drzewa i owoce.

The tree *(tri)*, drzewo;
— plant *(plent)*, roślina;
— oak *(ook)*, dąb;
— beech *(byjć)*, buk;
— poplar *(papler)*, topola
— linden *(lindn)*, lipa;
— ash *(eś)*, jesion;
— elm, wiąz;
— birch *(berć)*, brzoza;
— pine *(pajn)*, sosna;
— fir *(fer)*, jodła;
— willow *(uillou)*, wierzba;
— cedar *(sider)*, ceder;
— apple *(eppl)*, jabłko;
— pear *(pejr)*, gruszka;
— plum *(plom)*, śliwka;
— cherry *(cierry)*, wiśnia;
— chesnut *(ciesnot)*, kasztan;
— peach *(pyjć)*, brzoskwinia;
— fig *(fig)*, figa;
— apricot *(eprikot)*, morela;
the almond (*elmond*), migdał;
— orange (*orendż*), pomarańcz;
— lemon, cytryna;
— grape (*grejp*), winogrono;
— wal-nut (*ualnot*), orzech włoski;
— hazel-nut (*hejzelnot*), orzech lask...
— rasp-berry (*respberry*), malina;
— straw-berry (*straberry*), truskawka;
— currant (*kerrent*), porzeczka;
— goose-berry (*guusberry*), agrest;
— mulberry (*molberry*), morwa.

20. Kwiaty.

The rose (*rouz*), róża;
— pink, goździk;
— tulip (*tjulip*), tulipan;
— lily (*lily*), lilija;
— violet (*wajolet*), fijołek;
— corn-flower (*kornflauer*), bławatek
— hyacinth (*hajesind*), hiacynt;
— forget-me-not (*forgetminot*), niezapominajka;
— may-flower (*mejflauer*), majówka;
— poppy (*pappy*), mak.

21. Zboże i rośliny.

The corn (*korn*), ziarno;
— wheat (*huyjt*), pszenica;
— rye (*raj*), żyto;
— barley (*barly*), jęczmień;
— oats (*oots*), owies;
— rice (*rajs*), ryż;
— millet, proso;
— herb, zioło;
— root (*ruut*), korzeń;
— turnips (*ternips*), rzepa;
— cauli-flower (*kaliflauer*). kalafiory
— radish (*redyś*), rzodkiew;
— turnip-cabbage, (*ternipkebedż*), brukiew;
— asparagus (*asperegos*), szparagi;
— celery (*selery*), selera;

the onions (*oniens*), cebula;
— parsley (*parsly*), pietruszka.

22. Zwierzęta

The horse (*hors*), koń;
— mare (*mejr*), klacz;
— colt (*kolt*), źrebię;
— bull, byk;
— ox (*aks*), wół;
— kow (*kau*), krowa;
— calf (*kef*), cielę;
— mule (*mjul*), muł;
— ass (*ess*), osioł;
— lamb (*lem*), jagnię;
— wether (*ueder*), baran;
— sheep (*szijp*), owca;
— she-goat (*szigoot*), koza;
— cat (*ket*), kot;
— dog, pies;
— pig, świnia, wieprz;
— swan (*suan*), łabędź;
— peacock (*pijkak*), paw;
— goose (*guus*), gęś;
— duck (*dok*), kaczka;
— pigeon (*pidźn*), gołąb;
— capon (*kopn*), kapłon;
— wolf (*uulf*), wilk;
— fox (*faks*). lis;
— wildboar (*uajldbor*), dzik;
— stag (*steg*), jeleń;
— roebuck (*roobok*), sarna, kozioł;
— chamois (*szamoi*), gemza;
— hare (*hejr*), zając;
— rabbit (*rebit*), królik;
— squirrel (*skueril*), wiewiórka;
— rat (*ret*), szczur;
— mouse (*maus*), mysz;
— eagle (*igl*), orzeł;
— falcon (*fekon*), sokół;
— hawk (*hak*), sęp;
— stork. bocian;
the raven (*rejwn*), kruk;
— crow (*krou*), wrona;
— pheasant (*fezent*), bażant;
— partridge (*partridź*), kuropatwa;
— wood-cock (*uudkak*), bekas;
— black-bird (*blekkberd*), kos;
— nightingale (*najtingejl*), słowik;
— read-breast (*redbrest*), czerwono-
— lark, skowronek;]pardlik;
— canary (*kenery*), kanarek;
— swallow (*suallou*), jaskółka;
— sparrow (*sparou*), wróbel;
— magpie (*megpaj*), sroka;
— parrot (*perrot*), papuga;
— owl (*aul*), sowa;
— bat, (*bet*) nietoperz;
— stockfish (*stakfisz*), sztokfisz;
— herring, śledź;
— oyster (*ojster*), ostryga;
— salmon (*semon*), łosoś;
— pike (*pajk*), szczupak;
— carp, karp;
— trout (*traut*), pstrąg;
— eel (*ijl*), węgorz;
— crawfish (*krafisz*), rak;
— serpent, wąż;
— frog, żaba;
— leech (*lijcz*), pijawka;
— worm (*uerm*), robak;
— caterpillar (*ketterpiller*), gąsiennica
— grass-hopper, pasikonik;
— bee (*bij*), pszczoła;
— wasp (*uasp*), osa;
— butter-fly (*botterflaj*), motyl;
— bug (*bog*), robak;
— flea (*flij*), pchła;
— louse (*laus*), wesz;
— ant (*ent*), mrówka;
— gnat (*nat*), komar;
— moth (*mad*), mól;
— fly (*flaj*), mucha;
— spider (*spajder*), pająk;
— beetle (*bijtl*), chrabąszcz.

23. Przymiotniki.

agreeable *(egriebl)*, przyjemny;
old, stary;
gracious *(gresioss)*, miły, powabny;
decent *(dijsent)*, przyzwoity;
laborious *(leborios)*, pracowity;
alone *(eloon)*, sole *(soul)* sam;
sincere *(sinsir)*, szczery;
like *(lajk)*, podobny;
poor *(puur)* biedny;
bitter, gorzki;
blind *(blajnd)*, ślepy;
blue *(blu)*, niebieski;
burning *(berning)*, palący;
brown *(braun)*, brunatny;
famous *(fejmos)*, słynny;
broad *(brad)*, szeroki:
pale *(pejl)*, blady;
ready *(redy)*, gotów;
comfortable, *(komfortebl)*, wygodny;
modest, skromny;
big, wielki;
dark, ciemny;
stupid, *(stjupid)* głupi;
humble *(hombl)*, pokorny;
one-eyed *(uanajd)*, jednooki;
eternal *(iternel)*, wieczny;
narrow *(narro)*, wązki;
honest *(anest)*, uczciwy;
jealous *(dzielos)*, zazdrosny;
noble *(noobl)*, szlachetny;
simple *(simpl)*, pojedyńczy;
courteous *(koortjes)*, uprzejmy;
lazy *(lejzy)*, leniwy;
fine *(fajn)*, delikatny;
false *(fals)*, fałszywy;
solid *(salid)*, solidny;
fresh *(freś)*, świeży;
fecund *(fekend)*, urodzajny;
plain *(plejn)*, zwykły;
able *(ejbl)*, zdolny;
damp, wilgotny;
glad *(gled)*, wesół;
free *(frij)*, wolny;
coward *(kauerd)*, tchórzliwy;
idle *(ajdl)* leniwy;
peaceable *(pijsebl)*, spokojny;
flat, płaski;
pious *(pajos)*, pobożny;
diligent *(dilidzient)*, pilny;
sound *(saund)*, tęgi;
healthy *(heldy)*, zdrów;
favourable *(fejwerebl)*, sprzyjający;
dexterous *(dekstiros)*, zręczny;
avaricious *(ewerisious)*, skąpy;
bright *(brajt)*, lśniący, jasny;
barbarous, *(barbaros)*, okrutny;
certain *(sertin)*, pewien;
dangerous *(dejndżeros)*, niebezpieczny;
straight *(strejt)*, prosty;
equal *(ijkuel)*, równy;
happy *(heppi)*, szczęśliwy;
gray *(grey)*, szary;
great *(grejt)*, large *(lardź)*; } wielki;
just *(dziost)*, sprawiedliwy;
yellow *(jellou)*, żółty;
green *(grijn)*, zielony;
obedient *(obidient)*, posłuszny;
secret *(sijkret)*, tajemny;
learned *(lernd)*, uczony;
cruel *(kruuel)*, okrutny, srogi;
divine *(diwajn)*, boski;
hollow *(halloo)*, próżny;
hard, twardy;
frequent *(frikuent)*, częsty;
cheerful *(czirful)*, wesół, swobodny;
high *(haj)*, wysoki;
pretty *(prytty)*, ładny;
ugly *(ogly)*, brzytki;
holy *(holy)*, święty;
celestial *(selesciel)*, niebieski;
yearly *(jyrly)*, roczny;
young, *(jong)*, młody;
bald *(bold)*, łysy;

chaste *(ciejst)*, czysty;
clear *(klijr)*, czysty, jasny;
bold, śmiały;
sick *(syk)*, ill, chory;
prudent, roztropny;
little *(litti)*, small, *(smol)*, mały;
cold *(kold)*, zimny;
amiable *(emiebl)*, miły;
easy *(yjzy)*, light *(lajt)*, łatwy;
lame *(lejm)*, kulawy;
capricious *(keprisios)*, kapryśny;
last, ostatni;
tedious *(tyjdios)*, nudny;
long, długi;
slow *(slo)*, powolny;
empty *(emty)*, próżny;
quick *(kuik)*, lively *(lajwly)*, } żywy;
ridiculous *(ridikjulos)*, śmieszny;
fatigued *(fetijgd)*, weary *(uyiry)*, } zmęczony;
frugal *(fruugel)*, skromny, mierny;
lean *(lijn)*, chudy;
powerful *(pauerful)*, potężny;
human *(hjumen)*, ludzki;
base *(bejs)*, low *(lo)*, } niższy, nikczemny;
envious *(enwios)*, zazdrosny;
naked *(nejked)*, nagi;
new *(nju)*, nowy;
necessary *(nesessery)*, potrzebny;
useful *(jusful)*, hożyteczny;
naturel *(neczjurel)*, naturalny;
negligent *(neglidzient)*, leniwy;
open *(opn)*, otwarty;
public *(poblik)*, publiczny;
fit, stosowny;
ripe *(rajp)*, dojrzały;
clean *(klijn)*, czysty, schludny;
still, spokojny;
rich *(ryć)*, bogaty;
round *(raund)*, okrągły;
mortal *(mortel)*, śmiertelny;
strong, silny;
sleepy *(slijpy)*, śpiący;
sour *(saur)*, kwaśny;
handsome *(hendsom)*, beautiful *(bjutiful)*, fair *(fejr)*, } piękny;
guilty *(gilty)*, karygodny;
sweet *(suijt)*, słodki;
difficult (*diffikolt*), trudny;
painful (*pejnful*), bolesny;
strange (*strendź*), dziwny;
proud (*praud*), dumny;
stormy,, burzliwy;
weak (*uijk*), słaby;
shameful (*szemful*), wstydliwy;
black (*blek*), czarny:
quick (*kuik*), żwawy, prędki;
swift (*suift*), prędki;
rare (*rejr*), rzadki;
dirty (*derti*), brudny;
severe (*siwijr*), ostry, surowy;
careful (*kejrful*), troskliwy;
sure (*siur*), bezpieczny, pewny;
active (*ektiw*), czynny;
faithful (*fejdful*), wierny;
foolish (*fuulyś*), głupi;
drunk (*dronk*), pijany;
deep (*dijp*), głęboki;
perfidious (*perfidios*), niewierny;
deaf (*def*), głuchy;
dry (*draj*), suchy;
deceitful (*desijtful*), zwodniczy;
virtuous (*wercios*), cnotliwy;
unquiet (*ankuajt*), niespokojny;
imperfect, niedoskonały;
unjust (*andziost*), niesprawiedliwy;
uncivil (*ansiwil*), niegrzeczny;
ungrateful (*angrejtful*), niewdzięczny;
unworthy (*anuerdi*), niegodzien;
barren, suchy, nieurodzajny;
naughty (*nati*), niegrzeczny;
useless (*juseless*), niepożyteczny;
impatient (*impesient*), niecierpliwy;

innocent (*iunosent*), niewinny;
prodigal (*prodidziel*), rozrzutny;
full, pełen;
excellent (*ekssellent*), wyborny;
perfect (*perfekt*), zupełny;
weak (*uijk*), słaby;
soft, miękki;
cheap (czijp), tani;
welcome (*uelkom*), pożądany;
white (*huajt*), biały;
warm (*uarm*), ciepły;
worthy, (*uuerdi*), godzien;
wonderfull (*uanderful*), cudowny;
wide (*uajd*), daleko;
wild (*uajld*), dziki;
true (*tru*), prawdziwy;
tame (*tejm*), łaskawy;
tender, delikatny;
doubtful (*dautful*), wątpliwy;
numerous (*njumeros*), liczny.

24. Słowa.

to change (*ciendź*), zmienić;
— rise (*rajz*), wstać;
— repose (*repouz*), spoczywać;
— refuse (*rifjuz*), odmówić;
— open (*opn*), otworzyć;
— fasten (*festn*), przymocować;
— light (*lajt*), zapalić;
— accept (*eksept*), przyjąć;
— suspect (*sospekt*), podejrzywać;
— go out (*go aut*), wyjść;
— sup (*sop*), jeść kolacyę;
— dress, ubierać się;
— undress (*andress*), rozbierać się;
— pronounce (*pronauns*), wymówić-
— look out (*luk aut*), wyglądać;
— look at (*luk et*), spoglądać na;
— wipe (*uajp*), obetrzeć;
— copy (*kapi*), odpisać;
— cease (*sijs*), przestać;
— arrive (*errajw*), przybyć;
— answer (*enser*), odpowiedzieć;
to respect (*respekt*), poważać;
— offer, ofiaroweć;
— deprive (*diprajw*), obrabować;
— profit, korzystać;
— improwe (*impruw*), } poprawić się
— rocover (*rikower*), }
— bury (*beri*), pogrzebać;
— command (*komend*), rozkazywać;
— touch (*toć*), poruszyć;
— dirty (*derty*), zbrudzić, plamić;
— fear (*fijr*), bać się;
— appease (*eppijz*), uspokoić;
— assist (*essist*), dopomagać;
— order, zamówić;
— pay (*pej*), płacić;
— consent (*konsent*), pozwolić;
— deceive (*dissijw*), oszukać;
— hasten (*hejsn*), spieszyć;
— accuse (*ekkjuz*), oskarżać;
— protect (*protekt*), ochraniać;
— confound (*konfaund*), zawstydzić;
— describe (*diskrajb*), opisać;
— pretend (*pritend*), twierdzić;
— prove (*pruuw*), dowodzić;
— affirm (*efferm*), potwierdzić;
— pity (*pyty*), ubolewać;
— regret (*rigret*), żałować;
— roast (*roust*), upiec;
— divert (*diwert*), odwrócić;
— bleed (*alijd*), krew puszczać;
— occupy (*okjupaj*), zatrudniać.
— brush (*broś*), czyścić szczotką;
— loiter about (*lojter ebaut*), wałęsać;
— serve (*serw*), służyć;
— thank (*denk*), dziękować;
— turn (*tern*), kręcić;
— press, cisnąć;
— dare (*dejr*), módz, śmieć;
— threaten (*dretn*), grozić;
— inherit, dziedziczyć;
— disinherit, wydziedziczyć;
— guess (*gess*), zgadnąć;

to expect (*ekspekt*), czekać;
— remember (*rimember*),
przypomnieć sobie;
— enter, wejść;
— agree (*egrii*), zgodzić się;
— go to meet (*go tu mijt*),
iść na spotkanie, naprzeciw;
— resolve (*risalw*), namyślić się,
— abstain from, wstrzymać się od;
— borrow (*baroo*), pożyczyć;
— envelop (*enwelop*), obwinąć;
— escape (*eskejp*), umknąć;
— follow (*fallo*), słuchać, iść za kim;
— relate (*rilejt*), opowiadać;
— consent (*konsent*), zezwolić;
— excuse (*ekskjuz*) uniewinnić;
— finish (*fynyś*), kończyć;
— receive (*risijw*), otrzymać;
— permit zezwolić;
— appear (*eppir*), zjawić się;
— invite (*inwajt*), zaprosić;
— breakfast (*brekfest*),
śniadać, jeść śniadanie;
— ask, pytać, żądać;
— continue (*kontinju*) dalej ciągnąć;
— fear (*fijr*), bać się;
— fail (*fejl*), — miss, } chybić, błądzić;
— obey (*obej*), słuchać;
— gain (*gejn*), wygrać, zyskać;
— believe (*bilijw*), wierzyć;
— enjoy (*endżoj*), używać;
— salute (*seljut*), pozdrawiać;
— give (*giw*), dać;
— marry (*merry*), żenić się;
to go up (*go op*), wejść na górę;
— go down (*go daun*), zejść na dół;
— hope (*houp*), spodziewać się;
— fetch (*feć*), pójść i przynieść.
— be hungry (*bi hongry*),
być głodnym;
— cough (*kaff*), kaszlać;
— haste (*hejst*), spieszyć się;
— help, pomagać;
— be mistaken (*bi mystejken*),
omylić się;
— comb (*koum*), czesać;
— kiss, całować;
— cook (*kuk*), gotować;
— weary (*uijry*), nudzić.
— lie in wait (*laj in uejt*), czatować;
— laugh (*lef*), śmiać się;
— suffer (*soffer*), cierpieć,
— praise (*prejz*), chwalić;
— glue (*glu*), kleić;
— guide (*gajd*), — lead (*lijd*), } prowadzić;
— direct (*dyrekt*), kierować;
— lie (*laj*), leżeć;
— learn (*lern*), uczyć się;
— teach (*tyjć*), nauczać;
— light (*lajt*), świecić;
— dine (*dajn*), jeść obiad;
— paint (*pejnt*), malować;
— mow (*mou*), kosić;
— fatten (*fetn*), — feed (*fijd*), } karmić, tuczyć;
— pilfer, kraść, łakomić się;
— measure (*mezier*), mierzyć;
— name (*nejm*), nazywać.

UWAGA. Podział wyrazów powyższych na kategorye ma tę dogodność, że można prędzej odszukać dany wyraz, niż w spisie alfabetycznym; komu jednakże słownik alfabetyczny jest dogodniejszym, to sobie go może łatwo sam zestawić z tychże wyrazów w osobnej książeczce.

POWIASTKI.

1. The warm rain.

1. Two countrymen spoke about the beautiful appearance of the crops. 2. ,,If those warm rains continue," said one of the men, ,,everything will come out of the earth." 3. ,,What do you say there," exclaimed the other man. 4. ,,I have two wives in the church-yard; I fear, (that) they will come back to me."

1. *d*e uarm rejn.

1, Tu kontrymen spok ebaut *d*e bjutiful epijrens ow *d*e kraps. 2, ,,iw *d*ous uarm rejns kontiniu," sed uan ow *d*e men, „ewry*d*ing uill kom aut ow *d*e er*d*." 3. ,,huat du ju sej *d*ejr," ekslejmd *d*e o*d*er men. 4. ,,aj hew tu uajws in *d*e cierć-jard; aj fijr, (*d*et) *d*ej uill kom bek tu mi."

1. Ciepły deszcz.

1. Dwóch włościan rozmawiało o pięknych widokach żniw. 2. ,,Jeżeli owe ciepłe deszcze dalej potrwają," rzekł jeden z mężczyzn, ,,to wszystko powychodzi z ziemi." 3. ,,Co wy tam mówicie," zawołał drugi mężczyzna. 4. ,,Ja mam na cmentarzu dwie żony; ja się obawiam, że one do mnie powrócą."

II. The greatest illness.

1. Newton was present one day, when some persons and among them several medical-men were discussing, what sort of disease was the most general. 2. Newton offered to settle the question. 3. And on being asked to do so, he replied: 4 ,,The fever of hope killed more people than any other illness."

II. *d*e grejtejst illness.

1. njuton uas present uan dej, huen som persens end emong *d*em sewerel medikel-men uer diskosing, huat sort ow dyzyjs uas *d*e most dzienerel. 2. njuton afferd tu settl *d*e kueścien. 3. end an bying eskd tu du so, hi replajd: 4. ,,*d*e fyjwer ow houp kild mor pipl, *d*en eny o*d*er illness."

Powiastki niniejsze trzeba się nauczyć nietylko płynnie czytać i tłomaczyć, lecz także i opowiadać. Powiastki te będą jeszcze raz powtórzone tylko w języku angielskim przy końcu.

Tekst po prawej stronie oznacza wymowę.

II. Największa choroba.

1. Newton był obecnym pewnego dnia, gdy niektóre osoby a między niemi rozmaici lekarze rozprawiali o tem, która choroba jest (była) najpowszechniejsza. 2. Newton się ofiarował rozwiązać tę kwestye. 3. A będąc proszonym, aby to uczynił, odrzekł: 4. Febra (gorączka) nadziei zabiła więcej ludzi, niż wszelka inna choroba.

III. The boys and the frogs.

1. Some boys went one day to play by a pond, and they threw stones into it for fun. 2. Now this pond was full of frogs. 3. When the boys threw in stones, they hit them. 4. Then one of the frogs put up its heat out of the pond, and said: — 5. ,,Pray, do not pelt us so." 6. ,,We are but at play," said one of the boys. 7. ,,True," said the frog, ,,but the stones, which you throw, hurt us all the same. 8. What is play to you, is death to us." 9. We shall take care when we play, that our fun hurts no one.

III *d*e bojs end *d*e frags.

1. som bojs uent uan dej tu plej baj e paud, end *d*ej *d*ru stouns intu it for fon. 2. nau *d*is paud uas full ow frags. 3. huen *d*e bojs *d*ru in stouns, *d*ej hit *d*em 4. *d*en uan ow *d*e frags put up its hed aut ow *d*e paud, end sed: 5. ,,prej, du nat pelt os so." — 6. ,,ui ar bot et plej," sed uan ow *d*e bojs. 7. ,,tru," sed *d*e frag, ,,bot *d*e stouns, huyć ju *d*rou, hert os all *d*e sejm. 8. huat is plej tu ju, is de*d* tu os." 9. ui siel tejk kejr, huen ui plej, *d*et aur fon herts no uan.

III. Chłopcy i żaby.

1. Kilku chłopców poszło pewnego dnia bawić się nad staw i wrzucali w niego kamienie z figlów. 2. Teraz był ten staw pełen żab. 3. Gdy chłopcy rzucali kamieniami, to je zabijali. 4. Tedy jedna z żab wystawiła swoją głowę i rzekła: 5. ,,Proszę nie obrzucać nas tak." 6. ,,My się tylko bawimy," rzekł jeden z chłopców. 7. ,,Prawda," rzekła żaba, ,,lecz kamienie które rzucacie, ranią nas przeto wszystkie. 8. Co jest zabawką dla was, jest śmiercią dla nas." 9. Powinniśmy uważać, gdy się bawimy, aby nasze figle nie szkodziły nikomu.

IV. The insolent beggar.

1. A limping beggar once asked an aged gentleman for alms. 2. The nobleman had compassion of his

IV. *d*e insolent begger.

1. e limping begger uans eskd en ejdźd dzientlemen for ams. 2. *d*e noblmen hed kompesion ow his

misery and gave him a dollar. 3. „Mylord," said a stranger, who seemed to come from an opposite direction, you are too kind to give something to the rascal. 4. He is a confounded rogue, who dissembles only to abuse the kindness of others. 5. The fellow is as straight as you and I. 6. Give me, if you please, your stick for a moment. 7. I shall immediately convince you of the truth." 8. So saying, he took the nobleman's stick, which had a gold knob. 9. He attacked the pretended cripple, who at once made his escape. 10. In a few minutes both were invisible, and the nobleman is still waiting for his stick.

misery end gejw him e daler. 3. majlord," sed e strejndzier, hu sijmd tu kom from en oposyt dyreksion, „ju ar tu kajnd tu giw somding tu de reskel. 4. hi is e kanfaunded roug, hu dissembels onli tu ebjuz de kajndness of oders. 5. de felo is es strejt es ju end aj. — 6. giw mi, iw ju plijz, jur styk for e moment. 7. aj siel immidietli konwinc ju ow de trud." — 8. so sejing, hi tuk de nobelmen's styk huyć hed e gold nab 9. hi etteked de pretended kripl, hu et uans mejd hi eskejp. 10. in e fiu minnits boud uer inwizibl, end de nobelmen is still uejting for his styk.

IV. Zuchwały żebrak.

1. Kulejący żebrak prosił raz podeszłego wiekiem szlachcica o jałmużnę. 2. Szlachcic ulitował się nad jego nędzą i dał mu dolara. 3. „Wielmożny panie!" rzekł pewien obcy przybysz, który się zdawał przybywać z przeciwnej strony, „pan jesteś zbyt łaskaw, że dajesz coś temu łobuzowi. 4. On jest bezwstydnym łotrem, który tylko symuluje, aby wyzyskiwać grzeczność drugich. 5. Ten pachołek jest tak zdrów (silny) jak pan i ja. 6. Daj mi pan z łaski swej laskę swą, na chwilę. 7. Ja pana w tej chwili przekonam o prawdzie." 8. To mówiąc, wziął laskę szlachcica. która miała złotą gałkę. 9. Popędził za mniemanym kaleką, który naraz zemknął. 10. Za kilka minut obadwaj się ulotnili (stali niewidzialni), a szlachcic jeszcze dotąd czeka na swą laskę.

V. The art of writting.

1. The king Finnow. after having seen a piece of writting and laboured in vain to understand it. sent for Mr. Mariner and desired him to

de art ow rajting.

1. de king finno, efter hewing sijn e pijs ow rajting, end lejbord in wejn tu andrstend it, sent for mister meriner end desajrd him tu rajt

write down something. 2. ,,What shall I write?"' said the latter. 3. ,,Write down me," replied the king. 4. He accordingly wrote ,,Finnow," in English characters. 5. The king sent for another Englishman, who had not been present, and commanded Mr. Mariner to turn his back. 6. He gave to the man the paper and desired him to read it. 7. This man as soon as he glanced at the paper, pronounced aloud the name of the king. 8. Finnow snatched the paper, from his hand and with astonishement looked at it, turning it round in all directions 9. At length he exclaimed: 10. ,,This is neither like myself, nor anybody else!" 11. Where are my legs? 12. How do you know it to be me?" 13. And then without stopping for an explanation, he impatiently ordered Mr. Mariner to write something else. 14. And thus employed him for three or four hours in putting down the names of different persons, places and things, always making the other Englishman read them.

daun som*d*ing 2. ,,huat siel aj rajt?" sed *d*e letter. 3. ,,rajt daun mi" ryplajd *d*e king. 4. hi ekkordingli rout ,,Finno," in inglyś kerekters. 5. *d*e king sent for eno*d*er inglyśmen, hu hed nat bin prezent end kommended mister meryner tu tern his bek. 6. hi gejw tu *d*e men *d*e pejper end dysajrd him to ryjd it. 7. *de* men es suun es hi glensd et *d*e pejper, pronaunsd ełaud *d*e nejm ow *d*e king. 8. finno snetćd *d*e pejper from his hend end ui*d* estanyśment lukd et it, terning it raund in all direksiens. 9. et leng*d* hi eksklejmd: 10. ,,*d*is is nyj*d*er lajk majself, nor enibady els!" 11. huejr ar maj legs? 12. hau du ju nou it tu bi mi?" 13. end *d*en ui*d*aut stapping for en eksplenejsien, hi impejsiently orderd mister meriner tu rajt som*d*ing els. 14. end *d*os emplojd him for *d*ry or four aurs in putting daun *d*e nejms ow different persons, plejses end *d*ings, aluejz mejking *d*e o*d*er inglyśmen ryjd *d*em.

V. Sztuka pisania.

1. Król Finnow, ujrzawszy kawałek pisma i napracowawszy się naprożno, aby je zrozumieć, posłał po pana Mariner i rozkazał mu, aby coś napisał. 2. .,Cóż mam pisać?" rzekł ostatni. 3. ,,Napisz mnie," rzekł król. 4. On przeto napisał ,,Finnow," angielskiemi literami. 5. Król posłał po drugiego Anglika, który nie był obecnym i rozkazał panu Mariner oddalić się. 6. Dał temu człowiekowi papier i kazał mu go czytać. 7. Ten człowiek, (mężczyzna) jak tylko rzucił okiem na papier, wymówił głośno imię króla. 8. Król wyrwał papier z jego ręki i spoglądał nań ze zdziwieniem, obracając go na wszystkie strony. 9. Nakoniec wykrzyknął: 10. ,,To ani do mnie podobne, ani do kogo innego. 11. Gdzież tu są moje nogi? 12. Jakże ty wiesz, że to ja jestem?" 13. I nie czekając na objaśnienie, niecierpliwie rozkazał panu Mariner napisać coś innego. 14. I tak zatrudniał go ze trzy lub cztery

godziny (czasu), zadając mu do kreślenia imiona rozmaitych osób, miejsc i rzeczy i zawsze kazał drugiemu Anglikowi je czytać.

VI. The king and the miller.

1. When Frederick the Second, king of Prussia, built the palace of Sanssouci, there happened to be a mill, which greatly limited him in the execution of his plan. 2. He desired to know, how much the miller would take for it. 3. The miller replied, that for a long series of years his family had posessed the mill, which had passed from father to son, and that he would not sell it. 4. The king used solicitations, offered to build him a mill in a better place, and pay him besides any sum he might demand. 5. But the obstinate miller still persisted in his determination, to preserve the inheritance of his ancestors. 6. The king irritated at his resistance sent for him, and said in an angry tone: 7. ,,Why do you refuse to sell your mill, notwithstanding all the advantages I have offered you?" 8. The miller repeated all his reasons. 9. ,,Do you know," continued the king, ,,that I could take it, without giving you a penny?" 10. ,,Yes," replied the miller, ,,if it were not for the chamber of justice at Berlin." 11. The king was extremely flattered with this answer, which showed, that he was incapable of an act of injustice. 12. He dismissed the miller without further entreaty and changed the plan of his gardens.

*d*e king end *d*e miller.

1. huen Frederick *d*e sekend, king of prosia, bilt *d*e peles ow sensussi, dejr heppend tu bi e mill huyć grejtli limited him in *d*e egzekjusien ow his plen. 2. hi dysajrd tu now, hau moć *d*e miller uud tejk for it. 3. de miller ryplajd *d*et for e lang syryjs ow jyrs his femily hed possesd *d*e mill, huyć hed pessd from fa*d*er tu son, end *d*et hi uud nat sell it. 4. *d*e king juuzd solicitejsiens, afferd tu bild him e mill in e better plejs, end pej him bysajds eny som hi majt dymend. 5. bot *d*e abstinejt miller still persisted in his dyterminejsien, tu pryzerw *d*e inherytens ow his ensesters. 6. *d*e king yrytejted et his rezistens sent for him, end sed in e engry toun: 7. ,,huaj du ju ryfiuz tu sell jur mill, natwi*d*stending all *d*e edwentejdzies aj hew afferd ju?" 8. *d*e miller rypyjted all his ryjzens. 9. ,,du ju nou" kontinjud *d*e king, ,,*d*et aj kud tejk it, ui*d*aut giwing ju e penny?" 10. ,,jes,"ryplajd *d*e miller, ,,iw it uer nat for *d*e ciember ow dziostys et berlin." 11. *d*e king uas ekstryjmly fletterd ui*d* *d*is enser, huyć sioud, *d*et hi uas inkejpebel ow en ekt ow indziostys. 12. hi dismissd *d*e miller wi*d*aut fer*d*er entryjty end ciendźd *d*e plen ow his gardens.

VI. Król i młynarz.

1. Gdy Fryderyk Drugi, król pruski, budował pałac Sanssusi, tedy zdarzyło się, że tam był młyn, który mu bardzo ograniczał wykonanie jego planu. 2. On żądał wiedzieć, ileby młynarz wziął za niego. — 3. Młynarz odpowiedział, że przez długie szeregi lat jego familija posiadała młyn, który przechodził z ojca na syna i, że on by go nie chciał sprzedać. 4. Król używał namowy, ofiarował, (deklarował) mu wybudować młyn w lepszem miejscu i zapłacić mu oprócz tego sumę, jakąby tylko mógł zażądać. 5. Lecz uparty młynarz jeszcze obstawał przy swojem postanowieniu, aby zachować spuściznę swych przodków. 6. Król zirytowany (rozgniewany) jego oporem, kazał go zawołać i rzekł mu gniewnym głosem: 7. „Dlaczegoż się wzbraniasz sprzedać mi twój młyn' pomimo wszelkich korzyści, jakie ci ofiarowałem?" 8. Młynaız powtarzał wszystkie swoje powody. 9. „Czy ty wiesz," ciągnął dalej król, „że jabym go mógł zabrać, nie dawszy ci ani szelążka?" 10. „Tak," odrzekł młynarz, „gdyby nie było kamery sądowej w Berlinie." 11. Król był (czuł się) nadzwyczaj pogłaskany (pochlebiony) tą odpowiedzią, która okazała (dowiodła), że nie był zdolnym do czynu bezprawia. 12. Uwolnił młynarza bez dalszego nalegania i zmienił plan swych ogrodów.

VII. The faithful dog.

1. An English officer, who was in Paris 1815, mentions the case of a dog belonging to a shoeblack, which brought customers to his master. 2. This officer having occasion to cross one of the bridges over the Seine, had seen his boots dirtied by a poodle-dog rubbing against them. 3. He went to a man, who was stationed on the bridge and had them cleaned. 4. The same thing having occured more than once, his curiosity was excited and he watched the dog. 5. He saw it roll itself in the mud of the river and then watch for a person with well polished boots, against which it contrived to rub itself. 6. Finding, that the shoeblack was the owner ow the dog, he taxed him with the trick. 7. And

VII. *d*e fej*d*full dag.

1. en inglyś affiser, hu uas in peris 1815, mensiens *d*e kejs ow e dag bilanging tu e siublekk, huyć brat kostomers tu his mester. — 2. *d*is afficer hewing akejzien tu krass uan of *d*e bridzies ower *d*e sejn, hed syjn his buuts dertyjd baje pudel-dag robing egienst *d*em. 3. hi uent tu e men, hu uas stejsiend an *d*e brydź end hed *d*em klyjnd. 4. *d*e sejm *d*ing hewing akerd mour *d*en uans, his kjuryasity uas eksajted end hi uaćd *d*e dag. 5. hi sa it roul itself in *d*e mod ow *d*e river end *d*en uać for e person ui*d* uell palyśd buuts, egienst huyć it kontrajwd tu rob itself. 6. fajnding, *d*et *d*e siublek uas *d*e ouner ow *d*e dag, hi teksd him wi*d* *d*e tryk. 7. end

after a little hesitation, the man confessed, that he had taught the dog the trick, in order to procure customers for himself. 8. The officer, being much struck with the dog's sagacity, purchased it at a high price and brought it to England. 9. He kept it tied up in London some time, and then released it. 10. The dog remained with him a day or two, and then made its escape. 11. A fortnight afterwards, it was found with its former master, pursuing its old trade of dirtying gentlemen's boots on the bridge.

efter e littl hesytejsien, *d*e men konfessd, *d*et hi hed tat *d*e dag *d*e tryk, in order tu prokjur kostomers for himselw. 8. *d*e affiser bying moć strok ui*d* *d*e dags segesyty, perciesd it et e haj prajs end brat it tu inglend. 9. hi kept it tajd op in London som tajm, end *d*en rylyjsd it. 10. *d*e dag remejnd ui*d* him e dej or tu end *d*en mejd its eskejp. 11. e fortnajt efteruards it uas faund ui*d* his former mester, persuing its ould trejd ow dertying dzientelmens buuts an *d*e brydź.

VII. Wierny pies.

1. Pewien angielski oficer, który był w Paryżu 1815, wspomina wypadek z psem należącym do fagasa (czyściciela butów), który sprowadzał gości swemu panu. 2. Oficer ten, mając sposobność przechodzić przez jeden z mostów na Sekwanie, ujrzał swoje buty powalane przez psa, pudla trącego się o nie. 3. Podszedł do człowieka, który był ulokowany na moście i ten mu je oczyścił. 4. To samo zajście (rzecz) wydarzyło się więcej niż jeden raz; jego ciekawość była zaostrzona i obserwował psa. 5. Ujrzał go więc tarzającego się w błocie (mule) rzeki i wtenczas czatującego na osoby z butami dobrze oczyszczonymi, o które zamyślał się otrzeć. 6. Znalazłszy (odkrywszy), że czyściciel butów był właścicielem psa, obwiniał go o psotę. 7. I po niedługim oporze, człowiek ten wyznał, że nauczył psa sztuki, w celu dostarczania mu gości (kundmanów). 8. Oficer, będąc bardzo zachwycony bystrością (pojętnością) psa, kupił go za wysoką cenę i przywiózł do Anglii. 9. Trzymał go uwiązanego w Londynie przez niejaki czas, a potem go puścił. 10. Pies pozostał z nim jeden dzień lub dwa, a potem umknął (dał drapaka). 11. W dwa tygodnie potem znaleziono go u jego dawnego pana, kontynującego swoje dawne rzemiosło, walając (plamiąc) buty na moście.

VIII. The miller, his son and ass.

1. An old miller, and his son were driving an ass to the market to sell.

*d*e miller, his son end ess.

1. en ould miller end his son uer drajwing en ess tu *d*e market tu

2. ,,What a fool is this fellow," says a man upon the road, ,,to be trudging on foot with his son, that his ass may go light." 3. The old man, hearing this, set his boy upon the ass, and went whistling by his side. — 4. ,,Why, sirrah," cries a second man to the boy, ,,is it fit for you to be riding, while your poor aged father is walking on foot?" 5. The father, upon this rebuke, took down his boy from the ass and mounted himself. 6. ,,Do you see," says a third ,,how the lazy old knave rides himself upon this beast, while his poor little boy is almost crippled with walking?" 7. The old man no sooner heard this, than he took up his son behind him. — 8. ,,Pray, honest friend," says a fourth man, ,,is that ass your own?" — 9. ,,Yes," says the miller. 10. ,,One would not have thought so," replied the other, ,,by loading it is as you do without mercy. 11. You and your son are better able to carry the poor beast, then it is to carry you." — 12. ,,Anything you please," says the owner; and dismounting with his son, they tied the legs of the ass together, and by the help of a pole tried to carry him upon their shoulders over the bridge, that led to the town. — 13. This was so amusing a sight, that the people came in crowds to laugh at it; till the ass, not liking the too great complaisance of his master, burst asunder the cords, which tied it, slipped from the pole and tumbled into the river. 14. The poor old miller made the best of his way home, ashamed and vexed, that by try-

sell. 2. huat e fuul is *d*is fellou," sejz e men opan *d*e roud, ,,tu bi trodzing an fut ui*d* his son, *d*et his ess mej gou lajt." 3. *d*e ould men hyjring *d*is, set his boy opan *d*e ess, end uent huistling baj his sajd. 4. ,,huaj, sirra," krajs e sekend men tu *d*e boj, ,,is it fit for ju tu bi rajding, huajl jur puur ejdźd fa*d*er is uaking an fut?" 5. *d*e fa*d*er, opan *d*is rybjuk, tuk daun his boj from *d*e ess end maunted himself. 6. ,,du ju syj," sejz e *d*erd, ,,hau *d*e lejzy ould nejw rajds himself upon *d*is byjst, huajl his puur lyttl boj is almost kripeld ui*d* uaking?" 7. *d*e ould men no suuner herd *d*is, *d*en hi tuk op his son bihajn him. 8. ,,prej, anest frend," sejz e four*d* men, ,,is *d*et ess jur oun?" 9. .,jes," sejz *d*e miller. 10. ,,uan uud nat hew *d*at sou," ryplajd *d*e o*d*er, ,,baj juur louding it es ju du ui*d*aut mersy. 11. ju end jur son ar better ejbel tu kiery *d*e puur byjst, *d*en it is tu kiery ju." 12. ,,eny*d*ing ju plyjz" sejz *d*e ouner; end dismaunting ui*d* his son, dej tajd *d*e legs ow *d*e ess tuge*d*er, end baj *d*e help ow e poul trajd tu kiery him upan *d*e sioulders ower *d*e brydź, *d*et let tu *d*e taun. — 13. *d*is uas so emjusing e sajt, *d*et *d*e pyjpel kom in krauds tu leff et it; till *d*e ess nat lajking *d*e tu grejt komplejsens ow his mester, berst esonder *d*e kords, huyć tajd it, slypt from *d*e poul end tombeld intu *d*e riwer. 14. *d*e pur ould miller mejd *d*e best ow his uej houm esiejmd end weksd, *d*et baj

ing to please every body, he had pleased nobody, and lost his ass into the bargain.

trajing tu plyjz ewry bady, hi hed plyjzd nobady, end last his ess intu *d*e bargejn.

VIII. Młynarz, jego syn i osioł.

1. Pewien stary młynarz i jego syn pędzili osła na targ, aby go sprzedać (na sprzedaż). 2. „Jakiż to głupi jest ten nasz towarzysz (podróży), mówi jeden człowiek po drodze, „że sam idzie pieszo ze swym synem, aby jego osioł mógł iść lekko." 3. Stary człowiek słysząc to, wsadził swego chłopca na osła i szedł gwizdając przy jego boku (obok niego). 4. „Jakto, chłopcze," krzyczy drugi człowiek na chłopaka, „czyż tobie przystoi jechać, podczas gdy twój biedny wiekowy ojciec idzie pieszo?" 5. Ojciec na ten zarzut zsadził swego syna z osła i sam jechał. 6. „Czy widzicie," rzecze trzeci, „jak ten leniwy, stary błazen sobie jedzie na tem bydlęciu, podczas gdy jego mały chłopczyna prawie okulał od chodzenia?" 7. Stary człowiek, jak tylko to usłyszał, tedy wsadził swego syna po za siebie. 8. „Proszę, szanowny przyjacielu," mówi czwarty, „czy ten osioł jest wasz własny?" 9. „Tak jest," odpowiada (mówi) młynarz. 10. „Nikt by tego nie pomyślał," odrzekł drugi, „przy waszem objuczeniu go tak, jak wy to robicie bez litości. 11. Wy i wasz syn jesteście raczej zdolni nieść biedne bydlę, niżeli ono nieść was." 12. „Nic wam się nie podoba," rzecze właściciel i zsiadłszy ze swym synem, związali nogi osła razem i przy pomocy drąga próbowali go nieść na swych barkach przez most, który wiódł do miasta. 13. To był tak zabawny widok, że ludzie się schodzili gromadami, aby się z tego naśmiać; aż osioł niezadowolony ze zbyt wielkiej grzeczności swego pana, rozerwał postronki, które go wiązały, zsunął się z drąga i wpadł w rzekę. 14. Biedny stary człowiek śpieszył czemprędzej do domu (zrobił co najlepsze, aby się puścić drogą do domu) zawstydzony i strapiony, że starając się przypodobać każdemu, nie spodobał się nikomu i stracił swego osła w dodatku (dołożył osła do targu).

IX The peaches.

1. One day a laborer came home from the nearest town, where he had been to marked and brought with him five ripe peaches. 2. He called his four boys. 3. „There, boys," said he, „is one for each of you and one for your mother." 4. The children thanked their father and looked very much pleased. 5. They

IX. *d*e pijciez.

1. uan dej e lejborer kejm houm from *d*e nyjrest taun, huejr hi hed bin tu market end brat ui*d* him fajw rajp pijciez. 2. hi kald his four bojz. 3. „*d*ejr, bojz," sed hi, „is uan for yjć ow ju end uan for jur mo*d*er." 4. *d*e czildern *d*enkd *d*ejr fa*d*er end lukd wery moć plyjzd. 5. *d*ej hed ne-

had never seen a peach before, and they thought, it was the most beautiful fruit, they had ever seen. —
6. In the evening, when they were just going to bed, their father said:
7. ,,Well, children, how do you like your peaches?" 8. ,,Oh, very much, dear father," said the eldest. —
9. It is such a nice, juicy fruit. —
10. I have put the stone carefully by, and when it is the right time of year for it, I will plant it in the ground. 11. And then I shall have a young peach-tree growing from it."
12. ,,Very well," said the father; ,,that was prudent and thoughtfull.
13. A good husband-men always provides for the future." 14. ,,I ate up my peach at once, and threw away the stone," said the youngest, who was a very little boy; ,,and mother gave me half of hers. —
15. Oh! it was so sweet, it quite melted in my mouth." 16. ,,Well," said the father, ,,that was not very wise, to be sure, but it was very natural for such a little follow, as you are.
17. When you are older, you will learn to be more prudent." 18. ,,I was prudent, father," said the second son. 19. ,,I picked up the stone, my brother had thrown away, and opened it. 20. There was a kernel in it as sweet, as a nut. —
21. But I sold my peach and got so much for it, that when I go to the town, where peaches are cheap, I may buy three or four with the money."
22. The father looked grave. —
23. ,,It was prudent certainly," said he. 24. ,,But I am sorry, you did it.
25. I like to see children careful, but I do not like to see them making

wer syjn e pijć bifor, end *d*ej *d*at it uas *d*e most bjutiful fruut, *d*ej hed ewer syjn. 6. in *d*e yjwning, huen *d*ej uer dziest going tu bed, *d*ejr fa*d*er sed: 7. ,,uell, czildern, hau du ju lajk jur pyjcies?" 8. ,,oh, wery moć, dyjr fa*d*er," sed *d*e eldest. 9. ,,it is soć e najs, dziusy fruut." 10. aj hew put *d*e stoun kierfuly baj, end huen it is *d*e rajt tajm ow jyr for it, aj uill plent it in *d*e graund. 11. end *d*en aj siell hew e jong pijć-tri groing from it." 12. ,,wery uell," sed *d*e fa*d*er; ,,*d*et uas prudent end *d*atful." 13. e gud hosbend-men aluejz prowajdz for *d*e fiucier. 14. ,,aj et op maj pyjć et uans, end *d*ru euej *d*e stoun," sed *d*e jongest, hu uas e wery littl boj; ,,end mo*d*er gejw mi hef ow hers." 15. o! it uaz so suijt, it kuajt melted in maj mau*d*. —
16. ,,uell," sed *d*e fa*d*er, ,,*d*et uas nat wery uajz, tu bi siur, bot it uas necierel for soć e littl felo, es ju ar. 17. huen ju ar older, ju uill lern tu bi moor prudent." 18. ,,aj uas prudent, fa*d*er, sed *d*e sekend son. —
19. aj pykd op *d*e stoun, maj bro*d*er hed *d*roun euej end opend it. 20. *d*ejr uas e kernel in it es suijt, es e not. 21. bot aj sold maj pijć end got so moć for it, *d*et huen aj go tu *d*e taun, huer pijciez ar cijp, aj mej baj *d*ri or four uid *d*e mony. —
22. *d*e fa*d*er lukd grejw. 23. it uas prudent sertenly, sed hi. —
24. ,,bot aj em sary ju did it. 25. aj lajk tu syj czildern kierful, bot aj du nat lajk tu syj *d*em mejking bar

bargains, and trying to get as much as they can for themselves, because that is avariciousness. 26. I had rather you had done as your little brother did. 27. But what did you do with your peach, Willy?" added he turning to the third son, who had not yet spoken. 28. „Why, father," said Willy, „I took it to poor little George, next door, who is ill with a fever. 29. I thought it would be pleasant and cooling for him, when he is so hot and thirsty. 30. He would not take it at first, but I laid it on his bed and ran away." 31. „Well," said de father, „now tell me boys, which of you made the best use of his peach?" 32. „Brother Willy has made," cried all three boys. 33. Willy said nothing. 34. But when his mother kissed him, and the tears came into her eyes from the pleasure she felt, I am sure, he was far happier, than twenty peaches could have made him.

gens end trajing tu get es moć es *d*ej ken for *d*emselws, bikaz *d*et is ewerysiosness." 26. aj hed re*d*er ju hed don, es jur littl bro*d*er dyd. 27. bot huat did ju du ui*d* jur pyjć, uilli?" edded hi, terning tu *d*e *d*erd son, hu hed nat jet spoken. 28. huaj fa*d*er," sed uilli, „aj tuk it tu puur littl dziordź, nekst door, hu is ill ui*d* e fyjwer. 29. aj *d*at it uud bi plezent end kuuling for him, huen hi is sou hat end *d*ersty. — 30. hi uud nat tejk it et ferst, bot aj lejd it an his bed end ren euaj." 31. „uell," sed *d*e fa*d*er, „nau tell mi bojz, huyć ow ju mejd *d*e best juus ow his pyjć?" 32. „bro*d*er uilli hes mejd," krajd all *d*ry bojz. 33. uilli sed no*d*ing. 34. bot huen his mo*d*er kissd him, end *d*e tyjrs kejm intu her ajz from *d*e plezier szi felt, aj em siur, hi uas far hepier, *d*en tuenty pyjcies kud hew mejd him.

IX. Brzoskwinie.

1. Pewnego dnia przyszedł jeden rolnik do domu z najbliższego miasta, gdzie był na targu i przyniósł z sobą pięć dojrzałych brzoskwiń. 2. Zwołał więc swych czterech chłopców. 3. „Oto, chłopcy," rzekł, „jest po jednej dla każdego z was, a jedna dla waszej matki." 4. Dzieci podziękowały swemu ojcu i spoglądały bardzo uradowane. 5. One nigdy nie widziały brzoskwiń przedtem i myślały, że to był najpiękniejszy owoc, jaki kiedy widziały. 6. Wieczorem gdy właśnie do łóżka szły, rzekł ich ojciec: 7. „No, dzieci, jakże wam się podobają brzoskwinie? 8. „O, bardzo, drogi ojcze," rzekł najstarszy. 9. „To jest tak śliczny, soczysty owoc. 10. Ja odłożyłem starannie pestkę, a gdy będzie stosowna pora roku dla niej, zasadzę ją w ziemię. 11. A wtenczas będę miał młode drzewo brzoskwiniowe, które z niej wyrośnie." 12. „Bardzo dobrze," rzekł ojciec, „to było roztropnie i rozumnie. 13. Dobry gospodarz zawsze się stara (troszczy) o przyszłość." 14. „Ja zjadłem zaraz moją

brzoskwinię i rzuciłem pestkę," rzekł najmłodszy, który był bardzo małym chłopcem; ,,a matka dała mi połowę ze swojej. 15. O! ona była tak słodka, ona się prawie rozpływała w moich ustach." 16. ,,Dobrze," rzekł ojciec, ,,to nie było bardzo mądrze, z pewnością (co prawda), lecz to było bardzo naturalnem dla takiego chłopca, jak ty jesteś. 17. Gdy będziesz starszym, to się nauczysz więcej rozumu." 18. ,,Ja byłem rozumny (mądry), ojcze," rzekł drugi syn. 19. ,,Ja rozgryzłem pestkę, którą rzucił mój mały brat i otworzyłem ją. 20. Tam było w niej ziarno tak słodkie jak orzech. 21. Ja zaś sprzedałem moją brzoskwinię i otrzymałem za nią, tyle, że gdy pójdę do miasta, gdzie brzoskwinie są tanie, mogę kupić trzy lub cztery za te pieniądze (temi pieniędzmi)." 22. Ojciec spojrzał poważnie. 23. ,,To było z pewnością rozumnie," rzekł on. 24. ,,Lecz mnie smuci, żeś tak zrobił. 25. Ja lubię widzieć dzieci staranne, lecz nie lubię ich widzieć robiących (prowadzących) handel i starających się brać (wyzyskiwać) ile tylko mogą dla siebie, gdyż to jest chciwością. 26. Jabym był wolał, gdybyś był tak uczynił, jak to twój mały brat zrobił. 27. Lecz cóżeś ty zrobił ze swoją brzoskwinią, Wilusiu?" dodał odwracając się do trzeciego syna, który jeszcze nic nie mówił. 28. ,,A więc ojcze," rzekł Wiluś, ,,ja ją zaniosłem biednemu małemu Jerzemu w sąsiednim domu, który jest chory na febrę. 29. Ja sądziłem, że to by było przyjemnem i chłodzącem dla niego, gdy jest tak rozgorączkowany i spragniony. 30. On jej nie chciał wziąć z początku, lecz ja ją położyłem na jego łóżku i odbiegłem." 31. ,,Dobrze," rzekł ojciec, ,,teraz powiedzcie mi chłopcy, który z was zrobił najlepszy użytek ze swej brzoskwini?" 32. ,,Brat Wiluś zrobił," krzyknęli wszyscy trzej chłopcy. 33. Wiluś nic nie powiedział. 34. Lecz gdy go jego matka całowała i łzy jej się cisnęły (przychodziły) do oczu z przyjemności jaką czuła, jestem pewny, że on był daleko szczęśliwszym, niżby mu to mogło sprawić dwadzieścia brzoskwiń.

X. Martin the errand=boy.

1. Little Martin was a poor child, who earned his bread by going on errands. 2. One day he was returning from a village, which was very distant from his own. 3. And feeling tired, he sat down under a large tree, at the door of an inn, by the road-side. 4. While he sat there, eating a piece of bread, which he had brought with him for dinner, he saw a handsome coach driving up, in which t a young gentleman

X. martin *d*e errendboj.

1. littl martin uas e puur ciajld, hu ernd his bred baj gouing an errends. 2. uan dej hi uas ryterning from e wiledź, huyć uas wery distent from his oun. 3. end fyjling tajrd, hi set daun ander e lardź tri, et *d*e door ow en inn, baj *d*e roud-sajd. 4. huajl hi set *d*ejr, yjting e pyjs ow bred, huyć hi hed brat ui*d* him for dynner, hi sa e hendsom kouć draiwing op, in huyć set e jong dzientelmen end his tu-

and his tutor. 5. The master of the inn came instantly to the door and asked, if the gentleman would get out. 6. But the travellers said, they had no time, and ordered a cold chicken and a bottle of wine to bring to them into the carriage. 7. Martin looked at them very attentively, and then looked at his crust of bread, and at his old jacket and ragged cap and he could not help sighing, as he said half aloud: 8. ,,Oh, God! if I were but that young gentleman instead of being poor Martin the errand-boy. 9. How I wish, I could change places with him!" 10. The tutor happened to overhear, what Martin said, and he told it to his pupil, who leaning out of the coach-window, beckoned Martin to come near. 11. ,,So, little boy," said he, ,,you would like to change places with me, would you?" 12. ,,I beg pardon, sir," replied Martin. 13. ,,I meant no harm by what I said." 14. ,,I am not angry with you," said the young gentleman, ,,on the contrary, I am quite willing to change place with you." 15. ,,Oh, now you are joking" cried Martin, ,,no one would wish to change places with me, least of all a fine gentleman like you. 16. I am obliged to walk many miles every day and have seldom anything but dry bread or potatoes to eat, while you may drive in your cariage and eat chicken and drink wine!" — 17. ,,Well," said the young man, ,,if you give me all that you have and that I have not, I will in return, give you everything, that belongs to me." 18. Martin stared, for he did not

tor. 5. *d*e mester ow *d*e inn kejm instentli tu *d*e door end eskd, iw *d*e dzientelmen uud get aut 6. bot *d*e trewlers, sed, *d*ej hed no tajm, end orderd e kold czikien end e battl ow uajn tu bring tu *d*em intu *d*e kerrydź. 7. martin lukd et *d*em wery ettentiwly, end *d*en lukd et his krost of bred, end et his ould dzieket end regget kep end hi kud nat help sajing, es hi sed hef elaud: 8. ,,oh, gad! iw aj uer bot *d*et jong dzientelmen insted ow bying puur martin *d*e errendboj. 9. hau aj uyś, aj kud ciejndź plejses ui*d* him!" 10. *d*e tutor heppend tu owerhyjr, huat martin sed, end hi tould it tu his pjupel, hu lyjning aut ow *d*e kouć-uindou, bekond martin tu kom nyjr. 11. ,,so. littl boj," sed hi, ,,ju uud lajk tu ciejndź plejses ui*d* mi, uud ju?" 12. ,,aj beg pardon, syr," replajd martin. 13. ,,aj ment no harm baj huat aj sed." 14. ,,aj em nat engry ui*d* ju," sed *d*e jong dzientelmen, ,,an *d*e kontrery, aj em kuajt uiling to ciejndź plejs ui*d* ju." 15. ,,o, nau ju ar dziouking," krajd martin, ,,no uan uud uyś tu ciejndź plejses ui*d* mi, lyjst ow all e fajn dzientelmen lajk ju. 16. aj em oblajdźd tu uak meny majls ewery dej end hew seldom eny*d*ing bot dry bred or potejtous tu yjt, huajl you mej drajw in jur keridź end yjt cziken end drink uajn." 17. ,,uel," sed *d*e jong men, ,,iw ju uill giw mi all det ju hew end *d*et aj hew nat, aj uill in ritern giw ju ewery*d*ing, *d*et bilangs tu mi." 18. martin stejrd, for hi did nat nou huat tu sej, bot de tu-

know wnaŧ to say, but the tutor desired him to answer. 19. „Do you agree to change?" said he. 20. „Oh yes," cried Martin, „I do indeed, if you are in earnest. 21. How the people in our village will wonder, to see me coming back in this grand coach!" 22. Martin laughed at the idea. 23. The young gentleman then called his servants and they opened the coach-door and helped him to get out. 24. But what was Martin's surprise, on seeing that both his legs were quite crooked and of no use to him. 25. He was obliged to lean upon crutches for support. 26. And on looking at him more closely, Martin saw, that his face was pale and thin, like that of a person, who is often ill. 26. He smiled kindly at Martin and said: 28. „Well, my boy, do you now wish to change places with me? — 29. Would you, (if you could) give up your strong legs and your rosy cheeks for the sake of driving in a carriage and wearing a handsome coat?" 30. „Oh, no! not for the world!" said Martin. 31. „And I," said the young gentleman, „would gladly be poor, if I had only the use of my limbs. 32. But as it is God's will, that I should be lame, and sickly, I try to be patient and cheerful, and to be thankful for the blessings he has left me. 33. You, my little friend. must do the same. 34. And now remember, that if you have poor clothes and hard fare, you have health and strength, which are far better than a coach, and which money can not buy."

tor desajrd him tu enser. 19. „du ju egri tu chejndź?" sed hi. — 20. „o jes," krajd martin, aj du indyjd, iw ju ar in ernest. 21. hau *d*e pyjpl in aur wiledź uyll uander, tu syj mi koming bek in *d*ys grend kouć!" 22. martin leffd et *d*e ajdia. 23. *d*e jong dzientelmen *d*en kald his serwents end *d*ej opend *d*e kouć doer end helpd him to get aut. 24. bot huat uas martins serprajz, an syjing *d*et bou*d* his legs uer kuajt kruked end ow no juus to him. 25. hi uas obłajdźd tu lyjn opan krocies for soport. 26. end an luking et him moer klosli martin sa, *d*et his fejs uas pejl end *d*in, lajk *d*et of e person, hu is aften ill. 27. hi smajld kajndli et martin end sed: 28. „uell, maj boj, du ju nau uyś tu ciejndź plejses ui*d* mi ? 29. uud ju (iw ju kud) giw op jur strang legs end jur rouzy czyjks, for *d*e sejk ow drajwing in e keredź end uejring e hendsom kout?" 30. „o, no! nat for *d*e uerld!" sed martin. — 31. „end aj," sed *d*e jong dzientelmen, uud gledli bi puur, iw aj hed only *d*e jus ow maj lims. 32. bot es it is gads uil, *d*et aj siud bi lejm end sykly, aj traj tu bi pejsient end czirful, end tu bi *d*enkful for *d*e blessyngs hi hes left mi. 33. ju, maj littl frend, most du *d*e sejm. 34. end nau rimember, *d*et iw ju hew puur klou*d*s end hard fejr, ju hew hel*d* end streng*d*, huyć ar far better, *d*en a kouć, end huyć mony kennat baj."

X. Marcin posłaniec.

1. Marcin był biednym dzieckiem, który sobie zarabiał na chleb chodząc na posyłki (po orendzie). 2. Pewnego dnia powracał ze wsi, która była bardzo odległa od jego własnej. 3. A czując się zmęczonym, usiadł sobie pod dużem drzewem, przy drzwiach szynkowni, obok drogi. 4. Podczas gdy tam siedział, jedząc kawałek chleba, który z sobą przyniósł na obiad, zobaczył ładny powóz przejeżdżający, w którym siedział młody pan i jego nauczyciel. 5. Gospodarz oberży wyszedł natychmiast do drzwi i zapytał, czy pan (szlachcic) chce wysiąść. 6. Lecz podróżni powiedzieli, że nie mieli czasu i kazali sobie przynieść kurczę zimne i butelkę wina do powozu. 7. Marcin spoglądał na nich bardzo uważnie i spoglądał też na swoją skórkę chleba i na swój stary żakiet i podartą czapkę i nie mógł się wstrzymać od westchnienia, gdy wymówił na wpół głośno: 8. ,,O, Boże! gdybym ja też to był tym młodym szlachcicem, zamiast być biednym Marcinem, biegającym chłopcem na posyłki. 9. Jakże ja pragnę, gdybym mógł pomieniać się z nim na miejsce." 10. Nauczyciel przypadkowo podsłuchał, co Marcin mówił i powiedział to swemu pupilowi, który wychylając się przez okno powozu, skinął na Marcina, aby się przybliżył. 11. ,,Tak, mały chłopcze," rzekł on, ,,ty byś się chciał pomieniać ze mną na miejsce, czy chciałbyś?" 12. ,,Przepraszam pana," odpowiedział Marcin. 13. ,,Ja nie myślałem (sądziłem) ubliżać tem co mówiłem." 14. ,,Ja się nie gniewam na ciebie," rzekł szlachcic, ,,przeciwnie, ja zupełnie sie zgadzam (chcę) pomieniać na miejsce z tobą." 15. ,,O! teraz to pan żartujesz," krzyknął Marcin, ,,nikt by sobie nie życzył zamienić miejsca ze mną, a najmniej ze wszystkich, delikatny szlachcic jak pan. 16. Ja jestem obowiązany (zmuszony) biegać kilka mil codzień i mam rzadko co innego, jak suchy chleb lub kartofle do jedzenia, podczas gdy pan możesz jeździć w swym powozie i jeść kurczęta i pić wino." 17. ,,Dobrze," rzekł młody człowiek, ,,jeżeli ty mi dasz wszystko, co ty masz, a czego ja nie mam, to ja nawzajem oddam ci wszystko (każdą rzecz), co należy do mnie." 18. Marcin się zdumiał, bo nie wiedział co odpowiedzieć, lecz nauczyciel wezwał go do odpowiedzi. 19. ,,Czyż zezwalasz na zamianę?" rzekł on. 20. ,,O, tak!" wykrzyknął Marcin, ja to zrobię rzeczywiście, jeżeli pan mówisz (jesteś) na seryo. 21. Jakże się ludzie w naszej wiosce zdziwią, widząc mnie powracającego w tym wielkim powozie!" 22. Marcin się uśmiechał na tę myśl. 23. Młody szlachcic przywołał tedy swoich służących, a oni otworzyli drzwi powozu i pomogli mu wysiąść. 24. Lecz jakie było Marcina zdziwienie, widząc, że obiedwie jego nogi były całkiem krzywe i bez użytku dla niego. 25. On był zmuszonym opierać się, na szczudłach, aby się utrzymać. 26. I przypatrując się mu bliżej (dokładniej), Marcin zobaczył, że jego twarz była blada i chuda, podobna do twarzy osoby, która często bywa chora. 27. On się uśmiechał uprzejmie do Marcina i rzekł: 28. ,,Więc, mój chłopcze," czy sobie teraz

życzysz zamienić miejsce ze mną? 29. Czy dałbyś mi (gdybyś mógł), twoje silne nogi i twoje różowe policzki z przyczyny (dla) jazdy w powozie i noszenia ładnego surduta?" 30. „O nie! za cały świat nie!" odrzekł Marcin. 31. „A ja," rzekł młody szlachcic, „chciałbym być biednym, gdybym tylko miał użytek z moich członków. 32 Lecz jeżeli to jest wolą Boga, abym był kulawym i chorobliwym, staram się być cierpliwym i wesołym i wdzięcznym za błogosławieństwa, które On na mnie zesłał. 33. Ty, mój mały przyjacielu, musisz toż samo uczynić. 34. A teraz pamiętaj, że jeżeli masz biedne ubranie (suknie) i skromną (twardą) strawę, to masz zdrowie i siły, które są daleko lepsze niż powóz i konie, a których pieniądze nie mogą kupić (za pieniądze nie można kupić)."

POWTÓRZENIE POWIASTEK.

I. The warm rain.

1. Two countrymen spoke about the beautiful appearance of the crops. 2 „If those warm rains continue," said one of the men, „everything will come out of the earth." 3. „What do you say there," exclaimed the other man. 4. „I have two wives in the church-yard; I fear, (that) they will come back to me."

II. The greatest illness.

1. Newton was present one day, when some persons and among them several medical-men were discussing, what sort of disease was the most general. 2. Newton offered to settle the question. 3. And on being asked to do so, he replied: 4. „The fever of hope killed more people than any other illness."

III. The boys and the frogs.

1. Some boys went one day to play by a pond, and they threw stones intu it for fun. 2. Now this pond was full of frogs. 3. When the boys threw in stones, they hit them. 4. Then one of the frogs put up its head out of the pond, and said: — 4. „Pray! do not pelt us so." 6. „We are but at play," said one of the boys. 7. „ True" said the frog, „but the stones, which you throw, hurt us all the same. 3. What is play to you, is death to us." 9. We shall take care, when we play, that our fun hurts no one.

IV. The insolent beggar.

1. A limping beggar once asked an aged gentleman for alms. 2. The nobleman had compassion of his

misery and gave him a grown. — 3. „Mylord," said a stranger, who seemed to come from an opposite direction, „you are too kind to give something to the rascal.. 4. He is a confounded rogue, who dissembles only to abuse the kindness of others, 5. The fellow is as straight as you and I. 6. Give me, if you please, your stick for a moment. 7. I shall immediately convince you of the nobleman's stick, which had a gold knob. 9. He attaked the pretended cripple, who at once made his escape. 10. In a few minutes both were invisible, and the nobleman is still waiting for his stick.

V. The art of writing.

1. The king Finnow, after having seen a piece of writing and labored in vain to understand it, sent for Mr. Mariner and desired him to write down something. 2. „What shall I write? said the latter. — 3. „Write down me," replied the king. 4. He accordingly wrote „Finnow," in English characters. 5. The king sent for another Englishman, who had not been present, and commanded Mr. Mariner to turn his back. 6. He gave to the man the paper and desired him to read it. 7, This man, as soon as he glanced at the paper pronounced aloud the name of the king. 8. Finnow snatched the paper from his hand and with astonishment looked at it, turning it round in all directions. 9. At length he exclaimed: 10. ‘,This is neither like myself, nor anybody else!" 11. Where are my legs? 12. How do you know it to be me?" 13· And then without stopping for an explanation, he impatiently ordered Mr. Mariner to write something else. 14. And thus he employed him for three or four hours in putting down the names of different persons, places and things, always making the other Englishman read them.

VI. The king and the miller.

1. When Frederick the Second, king of Prussia, built the palace of Sanssousi, there happened to be a mill, which greatly limited him in the execution of his plan. 2. He desired to know, how much the miller would take for it. 3. The miller replied, that for a long series of years his family had possessed the mill, which had passed from father to son, and that he would not sell it. 4. The king used solicitations, offered to build him a mill in a better place and pay him besides any sum he might demand. 5. But the obstinate miller still persisted in his determination, to preserve the inheritance of his ancestors. 6. The king, irritated at his resistance, sent for him, and said in an angry tone: 7. „Why do you refuse to sell your mill, notwithstanding all the advantages I have offered you?" 8. The miller repeated all his reasons. 9. „Do you know," continued the king, „that I could take it, without giving you a farthing?" 10. „Yes," replied the miller, „if it were not for the cham-

ber of justice at Berlin." 11. The king was extremely flattered with this answer, which showed, that he was incapable of an act of injustice. 12. He dismissed the miller without further entreaty and changed the plan of his gardens.

VII. The faithful dog.

1. An English officer, who was in Paris 1815, mentions the case of a dog belonging to a shoeblack, which brought customers to his master. 2. This officer, having occasion to cross one of the bridges over the Seine, had seen his boots dirtied by a poodle-dog rubbing against them. 3. He went to a man, who was sta tioned on the bridge and had them cleaned. 4. The same thing having occured more than once, his curiosity was excited and he watched the dog. 5. He saw it roll itself in the mud of the river and then watch for a person with well polished boots, against which it contrived to rub itself. 6. Finding, that the shoeblack was the owner of the dog, he taxed him with the trick. 7. And after a little hesitation, the man confessed, that he had taught the dog the trick, in order to procure customers for himself. 8. The officer, being much struck with the dog's sagacity, purchased it at high price and brought it to England. 9. He kept it tied up in London some time, and then released it. 10. The dog remained with him a day or two, and then made its escape. 11. A fortnight afterwards it was found with its former master, pursuing its old trade of dirtying gentlemen's boots on the bridge.

VIII. The miller, his son and ass.

1. An old miller and his son were driving an ass to the market to sell. 2. „What a fool is this fellow," says a man upon the road, „to be trudging on foot with his son, that his ass may go light." 3. The old man hearing this, set his boy upon the ass, and went whistling by his side. — 4. „Why, sirrah!" cries a second man to the boy, „is it fit for you to be riding, while your poor aged father is walking on foot?" 5. The father upon this rebuke, took down his boy from the ass and mounted himself. 6. „Do you see," says a third, „how the lazy old knave rides himself upon this beast, while his poor little boy is almost crippled with walking?" 7. The old man no sooner heard this, than he took up his son behind him. — 8. „Pray, honest friend!" says a fourth man, „is that ass your own?" — 9. „Yes," says the miller. 10. „One would not have thought so," replied the other, „by loading it as you do without mercy. 11. You and your son are better able to carry the poor beast, than it is to carry you." — 12. „Anything you please," says the owner; and dismounting with his son, they tied the legs of the ass together, and by the help of a pole tried to carry him upon their shoulders over the bridge, that led to the town. 13. This was so amusing a sight, that the people came in

crowds to laugh at it; till the ass, not liking the too great complaisance of his master, burst asunder the cords, which tied it, slipped from the pole, and tumbled into the river. 14. The poor old miller made the best of his way home, ashamed and vexed, that by trying to please every body, he had pleased nobody, and lost his ass into the bargain.

IX. The Peaches.

1. One day a laborer came home from the nearest town, where he had been to market and brought with him five ripe peaches. 2. He called his four boys. 3. „There, boys" said he, „is one for each of you and one for your mother." 4. The children thanked their father and looked very much pleased. 5. They had never seen a peach before, and they thought, it was the most beautiful fruit, they had ever seen. —
6. In the evening, when they were just going to bed, their father said: 7. „Well, children, how do you like your peaches?" 8. „Oh, very much, dear father," said the eldest. —
9. It is such a nice, juicy fruit. —
10. I have put the stone carefully by, and when it is the right time of year for it, I will plant it in the ground. 11. And then I shall have a young peach-tree growing from it." 12. „Very well," said the father; „that was prudent and thoughtfull. 13. A good husband-men always provides for the future." 14. „I ate up my peach at once, and threw away the stone," said the youngest, who was a very little boy; „and mother gave me half of hers. —
15. Oh! it was so sweet, it quite melted in my mouth." 16. „Well," said the father, „that was not very wise, to be sure, but it was very natural for such a little follow, as you are. 17. When you are older, you will learn to be more prudent." 18. „I was prudent, father," said the second son. 19. „I picked up the stone, my brother had thrown away, and opened it. 20. There was a kernel in it as sweet, as a nut. —
21. But I sold my peach and got so much for it that when I go to the town, where peaches are cheap, I may buy three or four with the money."
22. The father looked grave. —
23. „It was prudent certainly," said he. 24. „But I am sorry, you did it.
25. I like to see children careful, but I do not like to see them making bargains, and trying to get as much as they can for themselves, because that is avariciousness. 26. I had rather you had done as your little brother did. 29. But what did you do with your peach, Willy?" added he ,turning to the third son, who had not yet spoken. 28. „Why, father," said Willy, „I took it to poor little George, next door, who is ill with a fever. 29. I thought, it would be pleasant and cooling for him, when he is so hot and thirsty. 30. He would not take it at first, but I laid it on his bed and ran away."
31. „Well," said the father, „now tell me, boys, which of you made the best use of his peach?" —
32. „Brother Willy has made," cried

all three boys. 33. Willy said nothing. 34. But when his mother kissed him, and the tears came into her eyes from the pleasure she felt, I am sure. he was far happier, than twenty peaches could have made him.

X. Martin the errand-boy.

1. Little Martin was a poor child, who earned his bread by going on errands. 2. One day he was returning from a village, which was very distant from his own. 3. And feeling tired, he sat down under a large tree, at the door of an inn, by the road-side. 4. While he sat there, eating a piece of bread, which he had brought with him for dinner, he saw a hansome coach driving up, in which sat a young gentleman and his tudor. 5. The master of the inn came instantly to the door and asked, if the gentleman would get out. 6. But the travellers said, they had no time, and ordered a cold chicken and a bottle of wine to bring to them into the carriage. — 7. Martin looked at them very attentively, and then looked at his crust of bread, and at his old jacket and ragged cap, and he could not help sighing, as he said half aloud; — 8. ,,Oh, God! if I were but that young gentleman instead of being poor Martin the errand-boy. 9. How I wish, I could change place with him!" 10. The tudor happened to overhear, what Martin said, and he told it to his pupil, who leaning out of the coach-window, beckoned Martin to come near. 11. ,,So, little boy," said he, ,,you would like to change places with me, would you?" 12. ,,I beg pardon, sir," replied Martin. 13. ,,I meant no harm by what I said." 14. ,,I am not angry with you," said the young gentleman, ,,on the contrary, I am quite willing to change place with you." 15. ,,Oh, now you are joking" cried Martin, ,,no one would wish to change places with me, least of all a fine gentleman like you. 16. I am obliged to walk many miles every day and have seldom anything but dry bread or potatoes to eat, while you may drive in your cariage and eat chicken and drink wine!" 17. ,,Well," said the young man, ,,if you give me all that you have and that I have not, I will in return, give you everything, that belongs to me." 18. Martin stared, for he did not know what to say, but the tutor desired him to answer. 19. ,,Do you agree to change?" said he. 20. ,,Oh yes," cried Martin, ,,I do indeed, if you are in earnest. 21. How the people in our village will wonder, to see me coming back in this grand coach!" 22. Martin laughed at the idea. 23. The young gentleman then called his servants and they opened the coach-door and helped him to get out. 24. But what was Martin's surprise, on seeing that both his legs were quite crooked and of no use to him. 25. He was obliged to lean upon crutches for support. 26. And on looking at him more closely, Martin saw, that his face was pale and thin like that of a person, who is often ill. 26. He smiled kindly

at Martin and said: 28. „Well, my boy, de you now wish to change places with me? 29. Would you, (if you could) give up your strong legs and your rosy cheeks for the sake of driving in a cariage and wearing a handsome coat?" 30. „Oh no! not for the world!" said Martin. 31. „And I," said the young gentleman, „would gladly be poor, if I had only the use of my limbs.

32. But as it is God's will, that I should be lame, and sickly, I try to be patient and cheerful, and to be thankful for the blessings he has left me. 33. You, my little friend, must do the same. 34. And now remember, that if you have poor clothes and hard fare, you have health and strength, which are far better, than a coach, and which money cannot buy."

KLUCZ

CZYLI

ROZWIĄZANIE POLSKICH CWICZEŃ

zawartych w niniejszem dziełku, od początku aż do końca.

No. 2. — 1. I have a son. 2. You have a sister. 3. Have you a son? 4. Yes, sir, I have a son. 5. Have you a sister? 6. Yes, sir, I have a little sister. 7. Do you love your uncle? 8. I love my uncle and my aunt. 9. Have you a good book? 10. I have a good little book. 11. Have you a large house? 12. I have a large and a little house. 13. Do you love my child? 14. I love your child. 15. Do you love my boy? 16. I love your boy.

No. 4. — 1. Have you a steal pen? 2. Yes, I have a steal pen and a gold watch. 3. Have you a large bottle? 4. I have not a large bottle, I have a small glass. 5. Do you praise my little son? 6. I praise your little son and your young sister. 7. Do you see my old friend? 8. I see your friend and my great enemy. 9. Do you praise my young uncle? 10. I praise your young uncle, and your good aunt. 11. Do you see my rich friend? 12. I do not yet see your friend. 13. Do you buy my old house? 14. I buy your old house, and your small hat.

No. 6. — 1. What do you buy? 2. I buy a knife and a fork. 3. Does your son take my table? 4. He does not take your table, but your silver watch. 5. Do you seek my boot or my shoe? 6. I do not seek your shoe, but my hat. 7. Do you seek my horse or my dog? 8. I seek only your young horse. 9. Does your uncle bring my steel knife? 10. He brings only your steel pen and your gold watch. 11. What house does your aunt sell? 12. She sells an old house and she buys a new house. 13. Do you wear an old, or a new hat? 14. I wear only a new hat. 15. What boy brings my stick? 16. My little boy brings your stick.

No. 8. 1. What does your father buy? 2. Our father buys two knives and five forks. 3. Is your mother good? 4. My mother is very good. 5. Is your brother rich? 6. My brother is poor, but his old friend is very rich. 7. Is your aunt young? 8. She is not young, but her son is very young. 9. Are your fathers old? 10. Our fathers are very old and very rich. 11. How many brothers has your good friend? 12. He has only two little ones. 13. How many friends have you? 14. I have only two faithful ones. —

15. Which houses do you buy? 16. I buy new houses and sell old ones 17. How many rooms have you? 8. I have only four large rooms and three small ones. 19. How many tables do you sell? 20. I sell only one large table. 21. Do you see my new hat? 22. Yes, madam, I see your new hat and your old one. 23. How many glasses do you buy? 24. I buy eight glasses and nine bottles.

No. 10. — 1. What do you give to my father? 2. I give him some bread and wine (I give some bread and wine to him), 3. What do you bring to your mother? 4. I bring her a little sugar and tea. 5. Do you lend me your hat (your hat to me)? 6. I lend you my hat. 7. Do you show my children a little dog? 8. I show them a little dog and a horse. 9. What do you give to the shoemaker? 10. I give him a little sugar and tea. 11. To whom do you give any salt? 12. I give some salt to the gardener. 13. What does the shoemaker make? 14. He makes boots and shoes. 15. To whom do you show your watch? 16. I show it to the watchmaker. 17. Do you drink any coffee or tea? 18. I drink only some tea.

No. 12. — 1. Have you many children? 2. I have only two children. 3. How many horses did you buy? 4. I bought three little horses. 5. How much wood do you seek? 6. I seek only a little wood. 7. Do you see anything? 8. I see something good. 9. What do you give to this child? 10. I give him a little bread and meat. 11. Whose house is large? 12. The house of my neighbor (my neighbor's house) is large. 13. Do you take the hat of my brother (my brother's hat)? 14. I take my uncle's hat. 15. Do you see this book or that? 16. I do not see this, but that book. 17. Do you seek these penknives or those? 18. I seek those penknives. 19. Where is my letter? 20. Your letter is there. 21. From whom have you this useful book? 22. I bought it from my friend. 23. For whom do you bring this stone? 24. I bring it for your brother. 25. How much copper did your friend buy? 26. He bought only a little copper. 27. Do you seek any tin? 28. I seek some tin. 29. What do you make to-day. 30. To-day I make nothing. 31. Did you often praise my brother? 32. I often praised him. 33. What did you buy yesterday? 34. Yesterday I bought some silk. 35. Did you buy any lead? 36. I never bought any lead.

No. 14. — 1. I was yesterday sound, to-day I am sick. 2. You always were rich. 3. He often was sick. 4. She always was a good girl. 5. Were you at the theater? 6. We were at church and afterwards at the theater. 7. These girls were still very little, they were often sick also. 8. Who was yesterday in the garden? 9. Somebody (some one) was in the garden. 10. Was anybody (any one) yesterday in town? 11. Somebody was in town. 12. Nobody (no one) was to-day at the theater. 13. Were you in the garden, or at the theater? 14. I was neither here nor there. 15. I bought neither gold nor silver. 16. My daughter is still sick. 17. Your brother is already sound. 18. Now he is my enemy. 19. Was your cousin ever here?

20. He still never was here. 21. The man-servant of this merchant brings me now a present from him. 22. The maid-servant of my cousin always opens doors and windows. 23. Do you shut the door or the window? 24. I shut neither this nor that. 25. Who speaks now? 26. Nobody speaks now. 27. You always think of your sister, she always speaks of you also. 28. Yesterday I was not in town, because I had no time.

No. 16. — 1. I have had a good horse. 2. You have had a little money. 3. He has had good friends. 4. We have loved our brothers. 5. Have you loved my boy? 6. I always have loved him. 7. I have received a letter from your aunt. 8. We have written a letter to your uncle. 9. I have found your pen and penknife. 10. Somebody has praised your boy. 11. I have received a present from your uncle. 12. Your son has lost my penknife. 13. I have written a letter to the brother of the queen. 14. My neighbor has bought your merchant's table. 15. Have you seen the merchant's daughter? 16. I have seen her in the theater and I have given her your book. 17. Yesterday I have sold my penknife. 18. Now it is already noon. 19. Is it already evening? 20. Now it is already night 21. A week has seven days, and a month has four weeks. 22. A day has twenty four hours. 23. My neighbor has arrived yesterday and he has sent me some flowers. 24. How many chairs have you bought? 25. I have bought six chairs. 26. This woman is very unhappy, she has lost her children. 27. My aunt has found her son, she is satisfied.

No. 18. — 1. Formerly I have been richer than now. 2. You have been always so diligent as at present. 3. He has been more diligent than I. 4. She has been taller than her aunt. 5. We have been as happy, as they, but now they are happier than we. 6. You have been more diligent, than our neighbors. 7. They have been seldom happy, they have lost much money. 8. The horse is as faithful as the dog; the dog is more faithful than the cat, it is the most faithful friend of a man. 9. You had always more beautiful and useful books, but I had the most beautiful penknives. 10. Your garden is as large as mine, but the garden of your uncle is still larger, and that of my friend is the largest. 11. I have bought a good pen, you have bought a still better, and my brother has bought the best. 12. I write well, you write still better, and your brother writes best. 13. We had little, you had less, and they had least money. 14. I had as little pens as you; but he had more, and my father had most. 15. How much money do you give to your daughter? 16. I give her very little, because I have no more. 17. How many horses has this merchant bought? 18. He has bought few horses, because he had no more money. 19. I had little steel, you had less, and he had least. 20. We had few boots, you had still less (fewer), and they had least. 21. This house is more beautiful, than that of the merchant, but yours is the most beautiful. 22. Your table is larger than mine, but his is the smallest. 23. His flowers are more beautiful than hers, but ours are the most beautiful.

24. The country is more agreeable than the town. 25. That merchant is the richest man in the world. 25. The sun is larger than the earth, and the earth is larger than the moon.

No. 20. — 1. I shall have much money, and you will have too many horses. 2. He will have too few pens, and we shall have too many penknives. 3. They will always love their friends. 4. She will read my letter. 5. Will you love this boy? 6. I shall always love him, because he is so diligent. 7. In this room there are too many chairs and too few tables. 8. In this glass there is too little wine. 9 This garden there is too long. 10. We have eaten bread enough, but we have drank too little water. 11. I shall eat some cheese and butter, and you will drink some milk. 12. In this garden are twenty five large (lardź) trees. 13. I have sold forty two old horses, and I shall buy thirty four young ones. 14. I shall buy you sixty seven trees and eighteen flowers. 15. My neighbor has eaten a little meat and drank some good beer. 16. What will you eat and drink? 17. I shall neither eat nor drink, because I am neither hungry nor thirsty. 18. Your neighbor's daughter likes flowers and trees. 19. You like only to eat and to drink. 20. We like horses and dogs.

No. 22. — 1. I shall have much money, and you will have little steel. 2. He will have a new house, and we shall have three large gardens. 3. You will have many books, and we shall have too many flowers. 4. They will have to-morrow new hats. 5. Will you buy this horse of my neighbors? 6. I shall buy it, when I shall have money enough. 7. I shall eat a piece of meat and drink a glass of beer. 8. You have eaten a piece of bread and drank a cup of coffee. 9. He will buy a pound of sugar and half a pound of tea. 10. How much linen will you buy. 11. I will buy fifteen ells of linen, and a dozen handkerchiefs. 12. Buy me, if you please (plijs), three pair of shoes and a dozen gloves. 13. I shall buy you to-morrow half a dozen of stockings and four shirts. 14. How many cravats will you buy for me? 15. I shall buy for you a dozen cravats and three pair of gloves. 16. I shall buy for your daughter five lead-pencils and six pens. 17. In this trunk are a dozen shirts and two dozen handkerchiefs. 18. He has bought a pail of beer and three pails of wine. 19. Bring me, if you please a pitcher of milk and a pound of cheese. 20. I shall eat a plate of soup (*suup*), and a piece of meat. 21. You have bought for me a too small dish. 22. Sell me half a pound of soap.

No. 24. — 1. I shall be happy, when I shall have much money. 2. You will be hungry, when you will not eat this bread. 3. He will be thirsty, when he will not drink this wine. 4. We shall be rich, when we shall have sold some gold and silver. 5. You will be poor, if you will make nothing. 6. My brother was born the fifteenth of September, 1870 and died the twentieth of March, 1878. 7. The spring begins the twenty first of March, and summer the twenty second of June. 8. The autumn finishes the twenty second of December. 9. What day of the month is it to-day? 10. Today it is the fifteenth of of January. 11 . The

twenty fifth of June my uncle has arrived. 12. What o'clock is it now? 13. Now it is five o'clock. 14. It is half past four o'clock. 15. It is a quarter to seven o'clock. 16. At what o'clock will you come to me? 17. I shall come at four o'clock to you. 18. What o'clock does it strike? 19. Now it strikes ten o'clock. 20. It has struck eleven o'clock. 21. Is it already late? 22. O! it is already late. 23. It is still early. 24. How old are you? 25. I am thirty years old. 26. My elder brother is thirty eight years old. 27. We have now the year one thousand eight hundred and ninety two. 28. A year has twelve months.

No. 26. — 1. He says, that I be old. 2. I believe, that you be kind. 3. We do not know, that he be very rich, and that he has much money. 4. We do not believe, that you be poor, and that you have not any money. 5. You do not know, that we be happy, and that we have good children. 6. I say, that they be kind and that they have many friends. 7. This boy buys simple boots. 8. In this house are twofold doors and windows. 9. How many times do you drink coffee? 10. I drink coffee twice and tea thrice (three times) a day. 11. How many times have you been already in this theater? 12. I have been there already twenty times. 13. Firstly I have not any money, and secondly I shall give you nothing. 14. How many times do you eat any meat a day? 15. I eat three times a day some meat and drink every hour a glass of tea. 16. How often weekly do you go to the theater? 17. I go there some times weekly. 18. My aunt was yesterday very sad, and her sister was merry. 19. This boy's parents were very rich, but now they are poor. 20. My son always was diligent and made his exercises. 21. This gardner's brother is reasonable, but his son is very stupid. 22. You are sick, why do you eat so many fruits? 23. I like very much fruits. 24. I work too much and you work too little. 25. We shall make a new shirt and two cravats. 26. I do not know, what he speaks. 27. I do not believe, that you are poor, therefore (*d*ejrfor) I shall give you nothing. 28. We suppose, that you be happy.

No. 28. — 1. I supposed, (that) you had many enemies. 2. You supposed, (that) I had two hats. 3. I did not know, (that) he had so many sticks. 4. Do you know, (that) we loved your brother? 5. I do not and I did not know, (that) you have so loved my brother. 6. Do you not see, (that) these children have gold ribbons? 7. I see and I believe, (that) they be good children. 8. I believe, (that) you have many steel-pens. 9. He always supposed, (that) we were very rich. 10. You did never believe, (that) my brother praised you. 11. I should praise you, if you were diligent. 12. He would sell me a young horse, if I had some money. 13. You would sell a gold watch, if some one bought it. 14. I should love you, if you loved me also. 15. We should have many friends, if we were richer. 16. I should give you more fruits, if you were hungry. 17. We should drink more beer, if we were thirsty. 18. Would you be so kind to buy me a dozen pens? 19. I should do it with pleasure for you, if I had time. 20. He would write daily, if he had a good pen, some ink and paper.

21. Would you love me, if I were as poor as that man? 22. I should always love you, if you were even the poorest man in the world.

No. 30. — 1. You think and you always thought, (that) I had many horses. 2. He said, (that) you have had too much money. 3. I have not known, (that) he has had so many trees and flowers. 4. We thought, (that) you have always loved and praised us. 5. You have known very well, (that) we have sought (sat) you here-often. 6. I believed, (that) you have been yester day by me. 7. I should do you the pleasure, if you were reasonable. 8. We should give you twenty pens, if you were diligent. 9. Your uncle would sell the old horse, if he bought a new one. 10. You would make much business, if you were a reasonable man. 11. These gentlemen and these ladies would buy your houses and gardens, if you sold them. 12. I will go with your son to the theatre and into the garden. 13. He writes without pen and eats without spoon. 14. The pens of your brother are at me. 15. Before the table there are three chairs. 16. Behind the table there is a little bed. 17. Formerly I wrote many letters, but to-day I have too little time, to do it. 18. I should write oftener letters, if you read them. 19. We should have much pleasure, if we made our exercises. 20. I should seek your dog, but I do not know, where it is. 21. I should wear a new hat and coat, if I had some money to buy them. 22. I should bring you two bottles of wine, if I had them.

No 32. — 1. I should have loved you, if you had been diligent. 2. You would have bought me some paper, if you had had some money. 3. He would have loved me, if I had given my books to him. 4. We should have loved you, if you had not been lazy. 5. You would have bought me a book, if I had given you some money. 6. My brothers would have been happy, if they had been satisfied with that, what they have. 7. I should have bought a book for your brother, if he had given me some money. 8. Whose hat is beautiful? 9. Your brother's hat is very beautiful. 10. There lies the steel-pen of my brother. 11. I have received from the king this beautiful house, and from the queen those large gardens. 12. I should write a letter, if I had some good paper and a pen. 13. My neighbor would never be happy, if the children did not love him. 14. Yesterday I should have sent you a present, but I had no time. 15. Who dwells (lives) at my brothers? 16. Who lies upon my bed? 17. Nobody lies upon your bed, but my coat lies thereon (*d*eran). 18. To whom would you give this knife? 19. I should give it either to this girl, or to this boy. 20. I do not wish to see neither your uncle, nor your aunt. 21. My brother would wish to have a good man-servant and a good maid-servant, if he could find them. 22. This merchant would have sold 50 pounds of sugar, if somebody had bought it. 23. My daughter is very sick, but she does not keep her bed. 24. Our gardener sits in the garden upon the bank. 25. He would have sold some fruits, if you had bought any. 26. They wish to have a basket of apples and pears. 27. To-day it is fine weather, but yesterday it was violent wind. 28. Your boy sits upon my chair by the table.

No. 34. — 1. He thinks, (that) I shall have much time. 2. I suppose, (that) you shall have too many fruits. 3. Do you know, (that) we shall have to-day two new books? 4. I do not know, if you shall have any new books. 5. I think, (that) they shall have much time. 6. I do not think at all, (that) you shall love me. 7. My grand-father has asked me, if you will come to-morrow to him. 8. I think, (that) your grand-son shall buy my garden. 9. I like to work and to learn. 10. My grand-mother likes to eat pears and apples. 11. What do you wish? 12. I wish to see your grand-son and grand-daughter. 13. Do you wish to breakfast? 14. I do not wish to breakfast, because I am neither hungry nor thirsty. —15. My step-father designs (intends) to dine, but he has no time. 16. My step-mother does not like me and I do not like her also. 17. (With) what do you wish to dine? 18. I wish a piece of meat and a plate of soup. 19. My great-grand-mother has a design to go to church. 20. Do you hear me? 21. I do not hear you, when you speak. 22. Who takes my stick? — 23. Nobody takes your stick. 24. A pound of sugar costs thirty kopecks. 25. A pound of copper costs five dollars. 26. I have a design to learn, but I have no time.

No. 36. — 1. I will write a letter. 2. You will read. 3. He will learn English. 4. We will see your nephew. 5. You will seek my niece but you will not find her. 6. They will speak French, but they cannot. 7. Your bride will learn Italian, but having no time, she cannot do it. 8. My bridegroom is a very rich man, but he can speak neither French nor German. 9. My father-in-law hearing, (that) I am sick, has sent me a doctor. 10. Your mother-in-law seeing, (that) I am poor, has bought me a dozen shirts and a pair of of boots. 11. Your daughter-in-law will learn Italian, but having no time, she cannot do it. 12. Can your brother-in-law already speak Italian? 13. He cannot, for having no time, he cannot learn it. 14. Our sister-in-law, being at church has seen your niece. 15. I should teach you Spanish, if you had some time to learn it. 16. Hearing you speaking Italian, I think (that) you have learned it a long time. 17. Going into the town, I saw your bride-groom. 18. Seeking a son-in-law, I found a daughter-in law. 19. Selling the house, I buy a garden. 20. Loving the brother-in-law, I love the niece also.

No. 38.— 1. I would send you some pears and apples, but I could not find a basket. 2. You would give me a pen, but you could not send it to me. 3. He would see my son-in-law, but he could not find him. 4. We would buy a new house and garden, but we could not. 5. You would learn French, but you had not time. 6. They would find the penknife of your son-in-law. 7. He fears, but we do not fear. 8. You always write the letters yourself, but I cannot write myself. 9. I should write an English letter, if I could. 10. He makes the tables and chairs himself. 11. Does it rain to-day? 12. It does not rain to-day, but it is fog and frost 13. Now it hails and rains. 14. Does it hail now. 15. Yes, now it hails, thunders, and lightens. 16. Was there yesterday rain or snow? 17. Yesterday there was neither rain nor hail, but a great snow

and frost. 18. The day before yesterday it was very cold and dark. 19. Yesterday it was mud, and rain and to-day it is dust. 20. Going into the garden, I saw your brother-in-law. 21. Writing to your grandson, I have forgotten to send him some money. 22. Teaching your nephew Russian, I learned it myself also. 23. Being a little child, I could yet neither read nor write.

No. 40. — 1. I shall learn Italian, but I may not. 2. You shall learn but you will not. 3. He shall ride, and he may not, because he is sick. 4. We shall love our friends and enemies. 5. I should write a letter but I might not find neither pen nor ink. 6. My brother should learn, but he would not. 7. We shall love our brothers and sisters. 8. Are you warm or cold? 9. I am neither warm nor cold, but I am hungry. 10. You are right to wake my neighbor 11. My father-in-law is wrong to keep my riding-horse. 12. My brother was very fatigued (tired), and he could not write a letter. 13. This after-noon we shall walk (take a walk), but do not run too much. 14. Tell my son-in-law, we shall ride. 15. Do not wake this boy, he is sick. 16. My wife sits always by me. 17. Your maid-servant does not well wash my shirts. 18. Why does your daughter-in-law keep her bed, when she is not sick? 19. She is not sick, but she may not walk. 20. My sisters are already dead. 21. It strikes (is striking) just now five o'clock. 22 Have you seen such a thing? 23. I never have seen such a thing. 24. My brother-in-law gives dancing lessons.

No. 42. — 1. Let me have as much money, as you! 2. Sell me your dog! 3. Let him bring me a dozen lead-pencils! 4. Let us go the theater, because it is already late! 5. Bring me a glass of water! 6. Give me a little meat! 7. Let them make a pair of new boots for me! 8. Let us love our greatest enemy! 9. Having (after having) sold the ridinghorse, my brother has bought me a present. 10. Having made two tables, I have sold them. 11. Having made my exercise, I walked. 12. Having breakfasted, I have drank a glass of wine. 13. Having written a letter, I have sent it to the post-office. 14. Having waked my son, I must give him some water. 15. I ought to read much longer, but now I must write. 16. You ought to help to this poor man. 17. We ought to work, when we are sound. 18. Your children and grand-daughters ought to love you, because you love them also. 19. You ought not to keep your bed, when you are already sound. 20. How much longer ought you to learn your lesson? 21. I ought to learn it still two hours. 22. I will try to help you to write. 23. Do you understand me, when I speak English? 24. Not yet well, because I learned it too little. 25. I should speak German, but I fear to try it. 26. Try only, and I shall help you. 27. This boy hopes to receive a letter from his uncle. 28. You want (need) too much money, and you work too little.

No. 44. — 1. I dare not beg you. 2. How dare you come here? 3. He will beg you, but he dares not. 4. We dare not take your book. 5. You dare not go there without my permission. 6. They dare not go down. 7. You go before him? 8. I could go before him, but I feared. 9. Go away! I give you

nothing, because you are lazy. 10. I go back to the town, bacause my sister is very ill (sick), I must bring a doctor to her. 11. Go up! because I shall go down. 12. I dare not go through your room. 13. I am sorry to have done so. 14. He is glad to have found (of having found) again (egejn) his old friend. 15. We are glad to have sold (of having sold) our old house. 16. After having written an exercise, I wrote a letter. 17. Are you glad for that I have lost my lead-pencils? 18. On the contrary, I am sorry for it. 19. I am sorry, not to have known sooner, (that) your brother is arrived. 20. My son-in-law is very ill, he has a violent head-ache. 21. What is the matter with him? 22. He has a fever and a violent troat-ache. 23. How do you feel to-day? 24. To-day I feel very well, but I feel still my sore eye. 25. Have only patience, and you will be sound (well). 26. How does your grand-son do? 27. He has only a sore elbow. 28. Why do you not give me back my book? 29. I would give it back to you, but having not read it yet, threfore, please have patience for some days. 30. Sit down and tell me something new. 31. I would tell you something, but I don't know anything at all.

No. 46. — 1. I am praised, you are loved, but he is punished. 2. We are loved, you are praised, and they are rewarded. 3. Your brother was punished yesterday, because he did not obey. 4. My grand-son always has obeyed, therefore he was rewarded by his teacher, 5. By whom was your little brother punished? 6. He was punished by his uncle. 7. This house is still being built, in two months it will be already finished. 8. The dinner is prepared for your wife, she will arrive hardly at nine e'clock in the evening. 9. Your daughter was often mistaken in her lesson, therefore she was not rewarded. 10. When you will always be mistaken, you will never reach your aim. 11. Do you see, what this boy does gather? 12. I see he gathers apples or pears. 13. You are much mistaken, because he gathers only moss and stones. 14. Do you love your relation? 15. I love him and I am loved by him also. 16. This boy loves his parents, therefore he is rewarded and praised by them. 17. Though your son is lazy and does not obey, I cannot always punish him. 18. These soldiers always obeyed their officers and their general, therefore they have combated their enemies. 19. Every soldier ought to combat (fight) against his enemy. 20. By whom is your watch made? 21. My neighbor, the watch-maker, has made it for me. 22. How many pair of boots and shoes has your neighbor, the shoemaker, made? 23. He has made only three pair, he makes but a pair of boots daily. 24. The hat-maker has made me too small a hat, therefore I must sell it.

No. 48. — 1. How long have you a mind to remain at Berlin? 2. I have a mind to remain there for five months. 3. I have a mind to buy the house of the Frenchman. 4. I have not yet drunk this wine, which you have tried. 5. Can you speak Italian? 6. Not yet, but I have a mind to learn it. 7. The Italian language is very easy, it is easier than the English one, be-

cause the pronunciation of the Italian language is simple. 8. Wishing to speak a language, we must learn it. 9. After having sold the books, he has bought pens and lead-pencils. 10. We love the reading and writing boys. 11. You must show me the book, before you will begin to read it. 12. This boy is staying here two hours weeping; please to ask him, what is the matter with him. 13. What kind of weather was it today? 14. Today it was already rain, hail and snow, and now the sun shines (it shines) 15. My aunt does not rise, because she is still sick. 16. How do you like my riding-horse? 17. I like it very well, have you a mind to sell it? 18. If you please to buy it, so I will sell it to you with pleasure. 19. I thank you for this pleasure because I am seeking just such a riding-horse. 20. Send for your grand-son, he ought to go to school. 21. Put off the hat and put on the gloves 22. Why do you step (walk) so quickly (kuykly)? 23. I am seeking my brother-in-law, therefore I step (walk) so quickly. 24. To-morrow I shall stay at home, because my brother will go out. 25. You always say you are ill, and you look so well. 26. Look down! and you will see there large stones in the water. 27. Look around you! and you will see large trees full of fruits.

KONIEC.

One copy del. to Cat. Div.

JUN 8 1918

LIBRARY OF CONGRESS
0 003 281 364 1